

VEDTAKSPROTOKOLL

fra Det norske Arbeiderpartis 60. ordinære landsmøte 7. – 10. april 2005 i Oslo
Kongressenter, Folkets Hus.

Torsdag 7. april 2005:

SAK 1 – ÅPNING

Landsmøtet startet kl.13.00.

Landsmøtet åpnet med et kulturelt program med en syngende og politisk engasjert Bjørn Eidsvåg med band som sørget for en varm og fin åpning. Både delegater og observatører fikk se en inspirerende Eidsvåg som etter egne ord "satte stor pris på å åpne landsmøtet til det partiet som skal være med på styre landet de neste fire årene".

Jens Stoltenberg takket de medvirkende og overrakte en langstilket rose til hver.

Deretter framførte Jens Stoltenberg følgende minnetale:

Jeg vil be alle om å reise seg.

Einar døde 26. september i fjor, bare 61 år gammel.

Ved Einar Førdes bortgang mistet vi en av de mest markante skikkelsene i norsk samfunnsliv de siste femti år. Han var bare 22 år da han ble valgt inn i sentralstyret i 1965, hvor han satt i 25 år fram til 1989. De siste åtte årene som nestleder av partiet.

Einar var en stor politisk begavelse og agitator. Hans uttallige taler på landsmøter, årsmøter og kveldsmøter i hundrevis av partilag skapte engasjement og innsatsvilje i partiet. Han vil også regnes som en av etterkrigstidens største parlamentarikere, som satt sitt preg på alle de store politiske debattene i de 20 årene han var medlem av Stortinget. Vi savner han nå, og vil gjøre det i lang tid fremover.

Tidligere LO-leder Tor Aspengren døde i fjor sommer, 87 år gammel. Han står som en ruvende skikkelse og bauta i vårt samfunn og i Arbeiderbevegelsen. Han ble valgt til formann for LO i 1969 og var mangeårig medlem av sentralstyret. Tors tale var klar, og merkesteinene etter ham mange og store. Helt til det siste var han opptatt av de fagorganisertes hverdag og krav, og Arbeiderbevegelsens stilling i samfunnet. Nå sier vi takk!

Randi Bratteli tilhørte også Tor Aspengrens generasjon. Vi kjente henne. Vi var glad i henne. Hun betydde mye for oss, både som Trygve Brattelis trofaste ektefelle og støtte. Men også for hennes selvstendige innsats i partiet og i kvinnebevegelsen.

Savnet av Tore Tønne sitter fremdeles i oss som kjente ham og som arbeidet nært sammen med ham. Som helseminister i 17 måneder sto Tore i spissen for å gjennomføre den største forvaltningsreform i nyere tid. Han var et varmt menneske, en venn. Fremdeles er minnet om samfunnsbyggeren Tore Tønne intet mindre enn lysende.

Samfunnsbyggere var også våre tidligere statsråder Oddrunn Pettersen, Jens Evensen og Per Jakob Bjerve som er døde.

Også tidligere stortingsrepresentanter og høyt respekterte tillitsvalgte som Gunnar Alf Larsen fra Oslo, Thorbjørn Kultorp fra Østfold, Odd Lien fra Vest Agder, og Harry Hansen fra Hordaland er gått bort.

Særlig minnes vi stortingsrepresentant Leif Lund som døde 30. mai i fjor. Han ble bare 61 år og døde som aktiv stortingsrepresentant. Leif var en engasjert politiker. Ved hans død mistet Arbeiderpartiet en dyktig tillitsmann, og vi som har vårt daglige virke på Stortinget mistet en god kollega og venn.

Vi minnes og sametingsrepresentant Per Magne Solli fra Nordland.

Andre partifeller og aktive i fagbevegelsen som er gått bort er:

Sidsel Bauck tidligere leder i Handel og Kontor, medlem av Sentralstyret og kontrollkomiteen. Forbundsleder i NNN Torbjørn Dahl som døde så brått for noen uker siden. Finn Nilsen tidligere formann i Bekledningsarbeiderforbundet og forbundssekretær i El og IT, Erik Quist. Og Jon Ivar Nålsund, leder av LOs internasjonale avdeling og mangeårig tillitsvalgt i Arbeiderpartiet. Den trofaste, stillfarne og kunnskapsrike partifelle.

Vi vil også minnes tre partifeller som på sin spesielle måte har satt merker etter seg: Rubina Rana, vår første kvinnelige bystyreprerentant i Oslo med pakistansk bakgrunn. Rubina var en uredd pioner. Vi husker henne så tydelig der hun gikk først i 17-mai toget i Oslo, med politivakt på grunn av drapstrusler.

Våre to store kunstnere Nils Aas og Kjell Bekkelund. Trofaste, aktive og verdifulle medarbeidere, som ga av seg selv for å fremme våre visjoner og ideer.

Vi vil også hedre Palestinas president Yassir Arafats minne. Han døde i november i fjor, 75 år gammel. I 40 år viet han sitt liv for palestinerne frihetskamp, og for anerkjennelse av sitt folks nasjonale rettigheter. Vi vil forsøke å bidra til at palestinerne får sine rettigheter, sin frihet og sin stat

Så Anna. Vår alles kjære Anna Lind. Brutalt drept midt i livet. Anna lyste som politiker. Lyste som medmenneske og venn. Tanken på at hun er borte er enda vanskelig å fatte. Hun hadde en uvurderlig verdi i vår tid. Et engasjement som smittet.

Anna var en markant og uredd bærer av de sosialdemokratiske verdiene. Og hun var en sterk og modig utenriksminister, som vant respekt og anerkjennelse, selv blant politiske motstandere. Selv i det travleste internasjonale arbeidet glemte hun aldri omsorgen for de nærmeste; for barna, familien og oss som var hennes venner.

Jeg hadde gleden av å arbeide nært sammen med henne. Vi var ledere av AUF og SSU samtidig. Det brakte oss på mange reiser sammen. Og jeg kommer aldri til å glemme Annas engasjement. For fred. For solidaritet og internasjonal rettferdighet. For de svake. Vi glemmer ikke Anna!

La oss minne alle våre som er gått bort med ett minutt stillhet.

Forsamlingen sang "De unge slekter". Forsanger var Vigdis Fossum med Karl Fredrik Falkenberg på klaver. Jens Stoltenberg takket Vigdis Fossum og overrakte en langstilket rose fordi hun hadde stilt opp som forsanger på mange landsmøter.

SAK 2 – KONSTITUERING

a) Godkjenning av fullmaktene

Jens Stoltenberg ga ordet til fullmaktkomiteens leder, Hilde Thorkildsen, som la fram følgende innstilling:

FULLMAKTKOMITEENS INNSTILLING

Fullmakts- og beretningskomiteen ble oppnevnt av Sentralstyret i møte 31. mars 2005 i overensstemmelse med partiets lover, paragraf 6, punkt 4. Komiteen fikk følgende sammensetning:

Hilde Thorkildsen	Akershus	leder
Rune Tokle	Oslo	
Laila Øygarden	Aust-Agder	
Svein Bjørn Aasnes	Partikontoret	sekretær

Fullmaktskomiteen har i møte den 6. april 2005 kontrollert fullmaktene i henhold til landsstyrets vedtak i møte 3. og 4. februar 2005 om fordeling av landsmøtorepresentantene, som er foretatt i overensstemmelse med partiets lover, paragraf 6, punkt 2.

Videre har komiteen gjennomgått fullmaktene som er sendt inn av fylkespartiene, slik partiets lover, paragraf 6, punkt 4 bestemmer.

Følgende 18 representanter har meldt forfall og 18 vararepresentanter er innkalt og møter i deres sted:

Forfall:

078 Margrethe Skjærbekk
081 Ivar Skulstad
086 Thomas Breen
087 Tove Berge
095 Per Johan Grønlie
097 Bjørn Rønning
112 Kåre Olav Svarstad
116 Iren Parthaugen
118 Aud Watnebryn
129 Henriette Steinholt Elnan
136 Nils Mogensen
175 Kirsten Refsnes
212 Kåre Olav Svarstad
245 Ivar Volden
255 Endre Lysø
265 Hanne Wika
278 Kurt Fossvik
297 Runar Sjøstad

Vararepresentant:

078 Gunn Fjæstad
081 Terje Røe
986 Hilde Riseng
087 Åsmund Hermansen
095 Ida K. Solheim
097 Grete Aasheim
112 Liv Stokkenes Jacobsen
116 Turid Bratli
118 Anne-Hilde Rese
129 Rune Høiseth
136 Irene Øyangen
175 Gunnbjörg Bruntveit
212 Liv Stokkenes Jacobsen
245 Martin Moholt
255 Torkil Berg
265 Heidi Kristin Sæthre
278 Siri Vasshaug
297 Hagbart Grønmo

Ved åpningen av det 60. ordinære landsmøtet var det møtt fram 296 representanter med stemmerett av i alt 300 representanter, herav 18 vararepresentanter.

Følgende 4 representanter var ikke møtt fram ved åpningen kl. 13.00:

011 Stein Erik Lauvås
073 Olav Lund

086 Hilde Riseng
264 Øivind Silåmo

Alle fylkespartiene har oppfylt kvoteringsbestemmelsene.

Oslo, 7. april 2005
I fullmaktskomiteen:

Hilde Thorkildsen /s/ Rune Tokle /s/ Laila Øygarden /s/
Svein Bjørn Aasnes /s/

Vedtak: Fullmaktskomiteens innstilling enstemmig godkjent.

b) Godkjenning av innkallingen

Innkallingen til det 60. ordinære landsmøte av 26. januar 2004 ble tatt opp til godkjenning.

Vedtak: Enstemmig godkjent.

c) Godkjenning av sakslista

Følgende forslag til sakslista ble tatt opp til godkjenning:

1. Åpning
2. Konstituering
 - a. Godkjenning av fullmaktene
 - b. Godkjenning av innkallingen
 - c. Godkjenning av sakslista
 - d. Godkjenning av arbeidsordning
 - e. Valg av ordstyrere, sekretærer og komiteer
3. Innstilling om Beretningen
4. Innstilling fra Kontrollkomiteen
5. Innkomne forslag
6. Lovendringer
7. Den politiske situasjon
8. Program for neste stortingsperiode
9. Arbeidet i organisasjonen
10. Redaksjonskomiteenes innstillinger
11. Valg
12. Avslutning

Vedtak: Enstemmig godkjent.

d) **Godkjenning av arbeidsordningen**

Landsmøtet er åpent for presse og etermedier. Partimedlemmer har adgang til å følge forhandlingene fra tilhørerplass mot framvising av spesielt adgangskort.

Etter innstilling fra Landsstyret fastlegger Landsmøtet selv planen for gjennomføring av møtet jfr. vedtatt sakliste og kjøreplan.

Det velges fire ordstyrere som vekselvis etter avtale seg i mellom leder landsmøtets forhandlinger. Ønsker den fungerende ordstyrer ordet i debatten, skal vedkommende overlate ordstyrerplassen til en av de andre ordstyrerne.

Til å føre forhandlingsprotokollen velges fire sekretærer. I protokollen skal innføres de saker som behandles, alle forslag som framsettes og de beslutninger som fattes med angivelse av antall stemmer for og i mot når det foretas opptelling. Fullmaktskomiteen presenterer sin innstilling i plenum, eventuelle endringer i fullmaktene under landsmøtet blir referert fra dirigentene.

Forhandlingsprotokollen fra Landsmøtet godkjennes av Sentralstyret etter innstilling fra partikontoret.

Landsmøtet gjennomføres som plenumsmøte.

Taletid

1. Debatter i plenum

Det blir tildelt taletid til de fylkesvise delegasjonene i debattene som gjennomføres som plenumsmøte. Taletiden blir beregnet ut fra total taletid fordelt på delegatene etter størrelse. Delegationene står fritt til å fordele taletiden (lik taletid for alle delegater = 3 minutter) på sine medlemmer av delegasjonen (inkl. det respektive fylkespartis landsstyreprerentanter).

2. Innkomne forslag, redaksjonskomiteenes innstillinger mv.

Representantene har rett til å ta ordet to ganger i samme sak, med henholdsvis tre og to minutters taletid.

Ordstyrerne har rett til å fremme forslag om begrenset taletid og forslag om strek med de inntegnede talere. Det skal skje når det er nødvendig for å holde vedtatte tidsrammer. Det forutsettes at vedtak om begrensnig av taletiden - så lang råd er - innebærer at de representanter som står på talerlista får samme tid til disposisjon. Representanter som forlanger ordet til arbeidsordningen gis inntil ett minutt taletid til den enkelte sak.

Alle forslag skal framlegges skriftlig til ordstyrerne og være undertegnet med forslagsstillerens representantnummer, navn og fylke. Etter at det er vedtatt strek kan ikke nye forslag framsettes eller allerede framsatte forslag trekkes.

Dersom noen krever det skal valgene foregå ved skriftlig avstemning. Andre avstemninger foregår ordinært ved håndsopprekking. Landsmøtet kan imidlertid beslutte at en avstemning skal foregå ved navneopprop. I slike tilfeller skal den enkelte representants stemmegivning innføres i protokollen.

Vedtak: Enstemmig godkjent.

e) **Valg av møtefunksjonærer og komiteer**

Dirigenter:

Jørgen Kosmo
Helga Pedersen
Terje Granerud
Rita Ottervik

Vestfold
Finnmark
Akershus
Sør-Trøndelag

Sekretærer:

Kari-Anne Larsen
John Arne Ulland
Håkon Haugli
Laila Gustavsen

Troms
Rogaland
Oslo
Buskerud

Vedtak: Enstemmig valgt.

Redaksjonskomite for programmet:

Hill-Marta Solberg leder
Hans-Christian Gabrielsen
Nina T. Grønvold
Bernt-Aksel Jensen
Unn Therese Sørensen
Tore Sandvik
John Ole Aspli
Bente Elin Lilleøkseth
Martin Henriksen

Sentralstyret
Buskerud
Oslo
Finnmark
Rogaland
Sør-Trøndelag
Møre og Romsdal
KVPS
AUF

Sekretærer:

Snorre Wikstrøm
Rita Skjærvik
Jardar Flaa

Vedtak: Enstemmig valgt.

Redaksjonskomite for andre politiske saker:

Bjarne Håkon Hanssen leder
Tove Brandvik
Bjørn Inge Moe
Gunvor Eldegard
Stein Erik Lauvås
Anne Rygh Pedersen
Ivar Skulstad
Karen Irene Stangeland
Truls Wickholm

Sentralstyret
Hordaland
Troms
Akershus
Østfold
Vestfold
Hedmark
KVPS
AUF

Sekretærer:

Sindre Beyer
Halvard Ingebrigtsen
Marianne Seip Haugsnes

Vedtak: Enstemmig valgt.

Redaksjonskomite for organisasjon og lovsaker:

Rigmor Aasrud	leder	Oppland
Jørund A. Ruud		Telemark
Vigdis Ravnøy		Hordaland
Ketil Rønning		Nordland
Aud Kari Steinsland		Sogn og Fjordane
Tom Rune Thorvaldsen		Vest-Agder
Rune Olsø		Sør-Trøndelag
Karin Yrvin		KVPS
Trine Lid Larsen		AUF

Sekretærer:

Monica V. Sivertsen
Egil Ekhaugen

Vedtak: Enstemmig valgt.

Fullmakt- og beretningskomite:

Hilde Thorkildsen	leder	Akershus
Rune Tokle		Oslo
Laila Øygarden		Aust-Agder

Sekretær:

Svein Bjørn Aasnes

Vedtak: Enstemmig valgt.

Følgende deltok på møtet:

Østfold:

- 1 Arne Øren
- 2 Siv Jacobsen
- 3 Ulf Lervik
- 4 Trine-Merethe Høistad
- 5 Svein Roald Hansen
- 6 Irene Johansen
- 7 Arne Fossum
- 8 Inger Christin Torp
- 9 Svein Olav Agnalt
- 10 Åse Hammerhei
- 11 Stein Erik Lauvås
- 12 Hilde Vesteraas
- 13 John Østensvig
- 14 Helge Kolstad
- 15 Paul Henriksen

Akershus:

- 16 Siri Hov Eggen
- 17 Åsmund Aukrust
- 18 Torunn Skottevik
- 19 Tom Ludvigsen
- 20 Kari Hauge
- 21 Bjørn Buer
- 22 Anne Ragni Arntzen
- 23 Harald Endresen

- 24 Elin Kobro
- 25 Johan Alnes
- 26 Gunvor Eldegard
- 27 Andreas Hamnes
- 28 Ragnhild Bergheim
- 29 Odd Falch
- 30 Kristiane Berg
- 31 Hans Marius Johnsen
- 32 Jan Mærli
- 33 Hilde Thorkildsen
- 34 Sverre Odd Friis-Petersen
- 35 Gunnhild Rui
- 36 Ola Nafstad
- 37 Toril Altenborn
- 38 Terje Granerud
- 39 Ole Midtlien

Oslo:

- 40 Rune Tokle
- 41 Gro Tvedt Anderssen
- 42 Truls Wickholm
- 43 Julie Lødrup
- 44 Khalid Mahmood
- 45 Anne Lise Ryel
- 46 Knut Roger Andersen

47 Kirsten Rytter
48 Bård Nylund
49 Britt Hildeng
50 Kjell Finvåg
51 Helga Strømme
52 Trond Jensrud
53 Karima Abd Daif
54 Raymond Johansen
55 Marianne Marthinsen
56 Rodi Ilgen
57 Nina T. Grønvold
58 Håkon Haugli
59 Matilda von Sydow
60 Rune Eriksen
61 Trine Eskeland
62 Idar Eliassen
63 Helle Solberg
64 Dag Harlem Stenersen
65 Aase Bjerkholt

Hedmark:

66 Siri Austeng
67 Njål Føsker
68 Herdis Bragelien
69 Lasse Juliussen
70 Jørgen Olsen
71 Alina Drazkowski
72 Roar Kristiansen
73 Olav Lund
74 Marit Gilleberg
75 Geir Roger Borgedal
76 Nils A. Røhne
77 Ditte Marie Hansen
78 Gunn Fjæstad
79 Ole Martin Norderhaug
80 Randi Ryan
81 Terje Røe
82 Solfrid Storholt
83 Knut Hvithammer
84 Mona Strand
85 Kari G. Brænd
86 Hilde Riseng
87 Åsmund Hermansen
88 Hans Kolstad
89 Aina Bjerke

Oppland:

90 Audun Tron
91 Stine Renate Håheim
92 Anders Kletthagen
93 Kari Blegen
94 Geir Hvam
95 Ida K. Solheim
96 Liv Solveig Alfstad

97 Grete Aasheim Kvale
98 Magna Hølland Skogli
99 Rigmor Aasrud
100 Hilde Brørby Fivelsdal
101 Aksel Eng
102 Gunnar Tore Stenseng
103 Unni Hovden
104 Rune Øygaard
105 Bente Jorunn Aamodt
106 Anne Lise Marstein
107 Arve Bergsbakken
108 Knut Torgersen
109 Kjell Magne Snortheimsmoen
110 Gro Lundby

Buskerud:

111 Tor Ottar Karlsen
112 Lise Christoffersen
113 Hans-Christian Gabrielsen
114 Laila Gustavsen
115 Masud Gharakhani
116 Turid Bratli
117 Vidar Lande
118 Anne-Hilde Rese
118 Aud Watnebryn
119 Bent Inge Bye
120 Siri Holland
121 Åge Holmen
122 Anne Sandum
123 Jan Erik Thorgersen

Vestfold:

124 Anne Rygh Pedersen
125 Nils Ingar Aabol
126 Grethe Paaske Gulbrandsen
127 Jostein Birkeland
128 Brith I: Fjalestad
129 Rune Høiseth
130 Per Kr. Finstad
131 Shira Borøchstein
132 Tom Espedalen
133 Silvia Kosmo
134 Kjell Madsen
135 Torill Thorrud
136 Irene Øyangen
136 Nils Mogensen (forfall)

Telemark:

137 John Sanden
138 Hedda Foss Five
139 Lise Wiik
140 Mette Ofstad
141 Anne Margrethe Blaker
142 Magnus Straume

143 Erling Laland
144 Hans Sundsvalen
145 Britt Gursli Tobro
146 Jørund A. Ruud
147 Inger Lognvik
148 Johanne Vejrup
149 Audun Dølen
150 Lene Vågslid
151 Terje Aasland

Aust-Agder:

152 Tellef Harstveit
153 Inger Løite
154 Freddy de Ruiten
155 Marianne Tvedt Berli
156 Mikael Aas
157 Laila Øygarden
158 Helge Røed
159 Bente Ellefsen

Vest-Agder:

160 Ånen Trygsland
161 Odd Omland
162 Bjarne Ugland
163 Silje Langøy
164 Liv Else Kallhovd
165 Bente Levisen
166 Toril Runden

Rogaland:

167 Eirin Kristin Sund
168 Espen T. Hansen
169 Gerd Rusdal
170 Lars Anders Myhre
171 Unn Therese Sørensen
172 Helge Steinsvåg
173 Reidun Marie Enge
174 John Holvik
175 Gunnbjørg Bruntveit
176 Tom Tvedt
177 Kari Nessa Nordtun
178 Hans Sæter
179 Nina Galta
180 John Arne Ulland

Hordaland:

181 Gisle Handeland
182 Magne Rommetveit
183 Dag Ole Teigen
184 Tove Linea Brandvik
185 Siri Klokkestuen
186 Synnøve Solbakken
187 Torill Vebenstad
188 Nils Olav Næss

189 Svein Hop
190 Astrid Kristin Selsvold
191 Eirik Aarek
192 Terje Ohnstad
193 Hallgeir Utne Hatlevik
194 Siw-Anita Lien
195 Joril Christensen
196 Vigdis Ravnøy
197 Anne Gine Hestetun
198 Jarl Høva
199 Ruth Brudvik
200 Odd E. Rambøl

Sogn og Fjordane:

201 Harry Mowatt
202 Karianne Torvanger
203 Clara Øberg
204 Roger B Silden
205 Åshild Kjelsnes
206 Håkon Myrvang
207 Kolbjørn Kastet
208 Cecilie Thaulé Løvlid
209 Olav Lunden
210 Jorunn Eide Kirketeig
211 Solveig Løvik Norevik
212 Liv Stokkenes Jacobsen
213 Stig Tveit

Møre og Romsdal:

214 Jon Aasen
215 Toril Melheim Strand
216 Gudny Fagerhol
217 Erling Vestre
218 Svein Gjelseth
219 Else-May Botten
220 Bjørn Åge Oldervik
221 Trond Seth
222 Jeppe Jelle
223 Tove-Lise Torve
224 Kirsten Skaret Gulla
225 Sissel Stokke
226 Sofie Elisabeth Brekken

Sør-Trøndelag:

227 Berit Kapelrud
228 Erja Lilja
229 Oddlaug Børseth Brekken
230 Hans Bernhard Meland
231 Kai Nordseth
232 Kristina S. W. Sliwa
233 Ronny Engan
234 Bjørn Berntsen
235 Stig Klomsten
236 Hanne Moe Bjørnbet

237 Rita Ottervik
238 Rune Olsø
239 Ingrid Steensnæs
240 Kjell Iversen
241 Sissel Trønsdal
242 Aasta Loholt
243 Markus Skarø
244 Tore Sandvik
245 Martin Moholt
246 Lars Græsli
247 Adrian Nøttestad

Nord-Trøndelag:

248 Randi Dille
249 Sara Kveli
250 Rune Hallstrøm
251 Alf Daniel Moen
252 Gerd Janne Kristoffersen
253 Knut Berger
254 Tone Våg
255 Torkil Berg
256 Linda Linmo
257 Roar Veiseth
258 Reinert Eidshaug
259 Ingvild Kjerkol

Nordland:

260 Geir Knutson
261 Mildrid Søbstad
262 Mathilde Heistad
263 Ketil Rønning
264 Øivind Silåmo
265 Heidi Kristin Sæthre
266 Odd Tore Fygle
267 Anna-Kristin Ljunggren
268 Merethe Blomstervik
269 Gunnar Olsen
270 Karl-Sverre Holdal

271 Jann-Arne Løvdal
272 Torny Pedersen
273 Kjell-Are Johansen
274 Martin Skjefstad
275 Ann-Kristin Strømme
276 Vibeke Tveit
277 Toril Melstein
278 Siri Vasshaug
279 Tove Andreassen
280 Åge Sakariassen

Troms:

281 Arild Hausberg
282 Anita Sebulonsen
283 Ingvild Endestad
284 Reinhold Fieler
285 Willy Ørnebakk
286 Paul Dahlø
287 Roger Ingebrigtsen
288 Åshild Simonsen
289 Svein Berg
290 Kari-Anne Larsen

Finnmark:

291 Helga Pedersen
292 Eva Nielsen
293 Alf E. Jakobsen
294 Ann-Kristin Engstad
295 Geir Knutsen
296 Christina Hætta
297 Hagbart Grønmo
298 Marianne Balto Henriksen
299 Harald Larssen

Svalbard:

300 Bjørn Fjukstad

Sentralstyret:

301 Jens Stoltenberg
302 Hill-Marta Solberg
303 Martin Kolberg
304 Dag Terje Andersen
305 Rolf Erling Andersen
306 Kjell Bjørndalen
307 Anne Marit Bjørnflaten
308 Sylvia Brustad
309 Jan Bøhler
310 Trond Giske
311 Mette Gundersen
312 Tore Hagebakken
313 Bjarne Håkon Hansen
314 Roger Hansen
315 Anniken Huitfeldt
316 Saere Khan
317 Gry Lansen
318 Karita Bekkemellem Orheim
319 Odd Kr Reme
320 Anne-Grete Strøm-Erichsen

Kvinnepolitisk styre:

321 Karin Yrvin
322 Siri Hov Eggen
323 Hildur Fallmyr
324 Siv Førde
325 Lubna Jaffery
326 Bente Elin Lilleøkseth
327 Karen Irene Stangeland
328 Anne Ragnhild Kjær Sti
329 Rita Westvik

Landsstyret:

330 Signe Øye
331 Rune Fredriksen
332 Sverre Myrli
333 Fatima Valdes Haugstveit
334 Rune Gerhardsen
335 Rina Mariann Hansen
336 Reidar Åsgård
337 Anette Trettebergstuen
338 Espen Johnsen
339 Gry Haugsbakken
340 Nina Mjøberg
341 Torgeir Micaelsen
342 Sonja Mandt Bartholsen
343 Harald Haug Andersen
344 Gunn Olsen
345 Halfdan Haugan
346 Solveig Solbakken
347 Tellef Inge Mørland
348 Tom Rune Thorvaldsen

349 Kari Henriksen
349 Eva Tove Fugelstveit
350 Frode Berge
351 Laila Thorsen
352 Per Rune Henriksen
353 Hilde Magnussen Lydvo
354 Tor Bremer
355 Aud Kari Steinsland
356 John Ole Aspili
357 Eva Karin Gråberg
358 Per Kristian Skjærvik
359 Eva Kristin Hansen
360 Edvard Øfsti
361 Sigrun Risholt Nielsen
362 Odd Eriksen
363 Sonja A.
364 Bjørn Inge Mo
365 Synnøve Søndergaard
366 Bernt-Aksel Jensen
367 Hanne Nilssen
368 Trine Lie Larsen
369 Martin Henriksen
370 Egil Olli

Stortingsgruppas styre:

371 Jørgen Kosmo
372 Berit Brørby
373 Oddbjørg Starrfelt
374 Marit Nybakk
375 Gunn Karin Gjøl
376 Karl Eirik Schjøtt-Pedersen
377 Olav Akselsen
378 Asmund Kristoffersen
379 Ranveig Frøiland
380 Kjell Engebretsen
381 Thorbjørn Jagland

Samarbeidskomiteen:

382 Gerd-Liv Valla
383 Finn Erik Thoresen
384 Bente N. Halvorsen
385 Roar Flåthen
386 Jan Davidsen
387 Morten Øye
388 Stein Reegård

Kontrollkomiteen:

389 Anne Marit Sæbønes
390 Asbjørn Kristoffersen
391 Peter R. Myklebust

Leder av KS:

392 Halvdan Skard

Sametingsgruppa:

393 Magnhild Mathisen

394 Vibeke Larsen

Stortingsgruppa:

395 Sigrunn Eng

396 Eva M. Nielsen

397 Bendiks Harald Arnesen

398 Tore Nordtun

399 Torstein Rudihagen

Gjester - utenlandske:

Nathan Gilbert Quimpo

Jan Hamacek

Caslav Vesovis

Gbrad Miso Stavisic

Ugo Papi

Marit Valge

Ilan Halevi

Naftali Porat

Georgy Anastassov

Gery Georgieva

Philip Cordery

Joan Calabuig

Peter Palshøj

Lars Wengendal

Marita Ulvskog

Birgitta Lönegård

Tommy Ohlstrøm

Säde Tahvanainen

Szymon Stellmaszyk

Rebekka Wyler

Kirsten Bagge Nielsen

Franz Thoennes

Bo Krogvik

Gjester - innenlandske:

Gunnar Berge

Thorbjørn Berntsen

Thorbjørn Jagland

Per Brunvand

Ronald Bye

Herlof Gjerde

Bjørn Tore Godal

Jacob Grava

Frode Jahren

Turid Birkeland

Johs. Skeide Larsen

Ivar Leveraas

Svein-Erik Oxholm

Yngve Hågensen

Sissel Rønbeck

Reiulf Steen

Bjørn Tenmann

Nils Totland

Siri Ulvin

Solveig Aakervik

Tryggve Aakervik

Solveig Torsvik

Gerd-Liv Valla

Bente Halvorsen

Roar Flåten

Finn Erik Thoresen

Trine Lise Sundnes

Ellen Stensrud

Rita Lekang

Morten Øye

Jan Davidsen

Arve Bakke

Ole-Kristian Paulsen

Peter Andre Moe

Magnus Midtbø

Olav Støylen

Turid Lilleheie

Kjell Atle Brunberg

Erna C. Dynge

Anders Skattkjær

Arnfinn Bjerkestrand

Tove Stangnes

Anne Grethe Skårdal

Hans Olav Felix

Knut Einar Eriksen

Kristian E. Hansen

Frode Alfheim

Evy Bøverud Pedersen

Jan Rudi Kristensen

Fritz P. Johansen

Alf Hildrum

Margit Pedersen

Eva Bjøreng

Per Kleppe

Tove-Lill Labahå Magga

Roger Andersen

Astrid Huitfeldt

Ketil H. Leira

Medarbeidere:

Marianne Agdestein

Anne C. Berger

Thorbjørn Giæver Eriksen

Jardar Flaa

Marianne Seip Haugsnes

Stein Hernes

Lars Erik Flatø

Anne Haldorsen
Halvard Ingebrigtsen
Ragnhild Mathisen
Rita Skjærvik
Pia Gulbrandsen
Anne Odde
Marina Rove Nilsen
Inger Næss Solberg
Kari Vikersveen
Torill Wivegh
Gro Aakervik
Odd Rune Wivegh
Karl Erik Høegh
Tone Hemli
Snorre Wikstrøm
Eva Amle Larsen
Odd Erik Stende
Turid Hellgren
Hege Bogfjellmo
Sindre Beyer
Monica Sivertsen
Britt Schultz
Finn Jota
Kathrine Raadim
Trond Grøtting
Liv Merete Svendsrud Moe
Lise Nyland
Lise Sørum
Svein Bugge Persson
Roar Thun
Svein Bjørn Aasnes
Bodil Kiil
Stig Morønning
Marita Øverby
Bodil Kiil
Mehwish Siddique
Ingrid Sagranden

Tone Bråten
Tommy Skar
Karin Korslund
Aslak Berg
Ove Karolin
Brit Axelsen
Kamuran Filizer
Shoaib Karim Naeem
Marit Wikholm
Ståle Grøtte
Per Åge Nilsen
Håvard Fossbakken
John Erik Pedersen
Grehe Mikaelson
Kamilla Thue
Roald Kvamme
Stian Nyhus
Egil T. Ekhaugen
Tove Bjørkmo
Tor Arne Ljunggren
Elisabeth Helmersen
Kristin Crawford
Knut Arne Vassdokken
Merete Orholm
Ingrid B. Heggø
Jorodd Asphjell
Harald Olsen
Bernt Sønvinson
Kjell Sund
Aina Adriansen
Rolf Sætre
Bjørn Eriksen
Silje Grytten
Geir Waage
Gro Bratteli Jamholt
Kirsten Wroldsen

SAK 7 OG 8 – DEN POLITISKE SITUASJONEN OG PROGRAM FOR NESTE STORTINGSPERIODE

Før Jens Stoltenberg tale ble videofilmen – ”Jens møter velgerne” vist.

Jens Stoltenberg holdt deretter følgende åpningstale om den politiske situasjonen og programkomiteens innstilling til nytt partiprogram:

Kjære landsmøte!

Av og til hender det at vi spør oss selv: Hvorfor driver vi egentlig med politikk?

Selv jeg kan av og til undre: Hva er dypest sett meningen med alle reisene, møtene, talene, vedtakene?

Hva er drivkraften? Gjør vi noen forskjell? Hvem er vi til for?

Svaret, kjære venner, ligger i det vi nettopp har sett noen glimt av:

Menneskene som bor i dette mangfoldige landet.

Mennesker som tror på oss. Mennesker som håper på oss. Mennesker som har krav og forventninger til oss.

Fiskeren i Mehamn. Verksarbeideren i Årdal. Og mange, mange andre.

Dette er de menneskene vi er til for. Dette er de menneskene som gir meg kraft og inspirasjon. Dette er de menneskene landsmøtet skal handle om.

Arbeiderpartiet har alltid vært et parti for å gjøre hverdagen bedre for menneskene i dette landet. Det skal vi fortsatt være.

Nå skal vi lage et nytt program. Det er noe av det viktigste vi gjør.

Det skal vi gjøre i trygg forvissning om at de verdiene vi bygger vår politikk på, er overlegne høyresidens ideer om at den enkelte skal være sin egen lykkes smed.

Og våre sosialdemokratiske verdier har også vist seg overlegne den totalitære venstresiden manglende respekt for grunnleggende menneskerettigheter.

Drømmen om frihet har en kraft som velter selv de mest steinharde diktaturer.

Jeg tror vi nesten underslår for oss selv hvilken fantastisk tid vi lever i.

Bare i løpet av de siste månedene har hundretusener av mennesker marsjert i Georgia. I Ukraina. I Kirgisistan. For få dager siden var jeg i Beirut der kristne, muslimer, shiaer og sunnimuslimer, drusere og marionitter har demonstrert side om side i et felles krav om demokrati.

Det er ulike land. Ulike politiske bevegelser. Ulike utfordringer. Men alle som har marsjert har et ett felles brennende ønske. Frihet. Frihet fra korrupte regimer, manipulerte valg, sensur og undertrykkelse. I den kampen fortjener de vår ubetingede støtte. Frihet og demokrati er rettigheter som tilkommer alle mennesker. Det er absolutte og uavkortede rettigheter.

Sosialdemokratiet kan aldri kompromisere i kampen for demokrati.

Og vi kan aldri kompromisere i kampen for sosial rettferdighet. For uten sosial rettferdighet, eksisterer ikke frihet. Vi tror på likhetstanken fordi vi mener at alle mennesker har samme verdi, at alle skal ha de samme mulighetene.

Vi tror på likhetstanken fordi vi ikke ønsker et samfunn der bare de sterkeste, de som i utgangspunktet har mest, kan ta i bruk de muligheter et hvert menneske bærer i seg.

Vi tror på likhetstanken fordi et samfunn der alle får muligheter til å utvikle sine evner og anlegg, er et samfunn som er mer mangfoldig og mer skapende.

Vi er stolte av vår historie. Den gir oss troverdighet.

Men Arbeiderpartiet posisjon i framtida hviler ikke på vår innsats i fortida.

Folk stemmer ikke på oss i dag over takknemlighet for det vi gjorde i går. Fornytt tilslutning vinner vi bare på våre budskap om hvordan vi vil forme framtidens Norge.

Og mer enn det:

Skal vi utforme en god sosialdemokratisk politikk for framtida, må vi vise evne til å utøve samfunnskritikk. Permanent samfunnskritikk. Også av det samfunnet vi selv har vært med på å bygge.

Og når vi skal utøve denne samfunnskritikken er det to grunnleggende erkjennelser vi må gjøre i fellesskap.

Det ene er at den sosiale ulikheten biter seg fast.

Det andre er at selv om vi materielt sett er blitt rikere, så lever vi ikke nødvendigvis rikere liv.

Å bekjempe fattigdom og sosial ulikhet er Arbeiderpartiets viktigste oppgave. Det er derfor vi er til. Og derfor har vi også gjort mye for å utjevne forskjeller.

Til tross for at vi gjennom tiår etter tiår intenst jobbet for å sikre alle like muligheter, ser vi at de sosiale ulikhetene biter seg fast og at de dukker opp i nye sammenhenger.

La meg gi dere noen eksempler:

En nyfødt gutt på Vinderen på Oslo vest vil i gjennomsnitt leve 12 år lenger enn en nyfødt gutt fra Oslo øst.

Arbeidsledigheten blant innvandrere er nesten på 10 prosent og ledigheten blant innvandrere fra Afrika er nesten 20 prosent.

Den rikeste tidelen av befolkningen eier totredjedel av all formue i Norge.

Eller hør på dette: Blant de elevene som fullfører allmennfag, kommer 8 av 10 fra hjem hvor foreldrene har mer enn grunnskole.

Mens blant elevene med foreldre som ikke har mer enn grunnskole, er det bare 2 av 10 som fullfører allmennfag.

Hvorfor er det slik?

Noe av dette skyldes en villet politikk fra høyresiden. Dette er det enkelt å gjøre noe med. Det er bare å bytte regjering.

Men det har også å gjøre med noe langt mer alvorlig og grunnleggende. Det handler om sterke drivkrefter i samfunnsutviklingen som hele tiden trekker i retning av ulikhet.

Ulikheten reproduseres fra generasjon til generasjon. Ulikhetene biter seg fast. Men vi må aldri gi opp kampen for sosial rettferdighet. I denne kampen vil Arbeiderpartiet aldri svikte.

Og så til den andre erkjennelsen. Den anerkjente britiske økonomen og rådgiveren for Labour, Richard Layard, har nylig utgitt en bok om det gode liv.

Boka dokumenterer at materiell velstand er av stor betydning for å leve det gode liv.

Fattigdom og nød skaper ulykke og sorg.

Men den dokumenterer også noe mer. Nemlig at når den materielle velstand har nådd et rimelig nivå, fører ikke mer materiell velstand nødvendigvis til at vi lever enda bedre liv.

Tvert i mot ser vi at utviklingen på en del områder mot i feil retning. Flere mennesker har psykiske lidelser, flere begår selvmord, rusmisbruket øker, og det er mer kriminalitet.

Boka viser altså at materiell velstand er viktig men ikke tilstrekkelig for å sikre at alle mennesker folk kan leve gode liv.

Det er nødvendig med noe mer.

Dette "mer" handler om trygghet, identitet, nærhet. Om kultur, holdninger og opplevelser. Det handler om å oppleve å være en del av et fellesskap.

Det vi mennesker trenger mer enn noe annet, ved siden av å få dekket de grunnleggende fysiske og materielle behov, er å vite at vi betyr noe for andre enn oss selv.

Å vite at vi er savnet når vi ikke er der. Å vite at vi er en del av noe som er større enn oss selv. Det handler om samfunnet bortenfor velferdssamfunnet.

Så tenker sikkert mange av dere: skal politikken og politikerne blande seg inn i hvordan hver og en av oss lever livene våre her i Norge, også nå? Nei, politikken oppgave er ikke å gjøre det. Men politikken oppgave er å legge til rette for at hver enkelt i størst mulig grad skal få leve ut sitt eget liv.

Å sørge for at hver enkelt i størst mulig grad kan ta i bruk sine egne evner og anlegg, utløse det ubrukte potensialet vi alle bærer i oss. Politikken skal snekre rammen og spenne opp lerretet. Så er det opp til hver enkelt å ta ulike farger i bruk, velge sine egne nyanser, og male sitt eget bilde.

Vi mennesker har ulike drømmer.

Sosialdemokratiets oppgave er å sørge for at ingen skal stoppes i forsøket på å realisere sin livsdrøm på bakgrunn av hvor de kommer fra, hvilken etnisk bakgrunn de har, hvilken seksuell legning de har – eller hvilken sosial klasse de er født inn i.

Høyresidens svar på disse utfordringene er at det får være opp til den enkelte å klare seg som best man kan, og at kollektive løsninger står i veien for den enkeltes mulighet til å realisere seg selv.

De sier at et parti som er til for å løse oppgaver i fellesskap, ikke samtidig kan være for individuell frihet.

Kjære venner, mer galt kan det ikke bli. Arbeiderbevegelsen er i bunn og grunn en frigjøringsbevegelse. Arbeiderpartiet har alltid kjempet for personlig frigjøring.

Vår politiske historie handler ikke om annet enn hele generasjoner som er løftet ut av ufrihet og tvang.

Den handler ikke om annet enn hele samfunnsklasser som har fått valgmuligheter de før ikke hadde drømt om.

Personlig frihet er det grunnleggende målet for Arbeiderpartiets politikk.

Kollektive velferdsordninger og gode fellesskapsløsninger er springbrett for det gode, individuelle liv.

Men, for oss har personlig frihet bare verdi når ikke noen må holdes nede for at andre skal bli løftet.

Jeg tror det er mulig å gjøre flere lykkelige. Men da må vi utvikle velferdssamfunnet slik at flere får utviklingsrom; sitt eget frihetsrom, som ikke går på bekostning av andre.

Og vi må gå veien om fellesskap. Problemene må løses i fellesskap. De store fellesskapene, og de små.

Vårt forslag til arbeidsprogram handler om nettopp dette: kamp mot sosial urettferdighet, og å legge til rette for de små og store fellesskap, og det gode liv for alle.

Arbeid til alle er selv kjernen i vårt budskap om å skape og dele. Ingen annen enkeltfaktor er viktigere for å sikre rettferdig fordeling. Ikke noe bidrar mer til økonomiens vekstkraft, til effektivitet i samfunnsøkonomien, enn høy sysselsetting. Arbeid for alle handler om næringspolitikk. Om samferdsel, forskning om å ha en regjering som tror på en aktiv og offensiv næringspolitikk.

Som forstår at det er viktigere for norske bedrifter at vi investerer i veger, jernbane, forskning og utdanning enn at vi gir skattelette.

Som forstår at ledigheten må bekjempes både i Oslo og Finnmark, i distrikt og by.

Arbeid for alle handler om å gi de nær 100 000 arbeidsledige jobb. Det handler om en aktiv arbeidsmarkedspolitikk der opplæring og kvalifisering brukes som en bro til arbeidslivet for de som er i ferd med å falle utenfor.

Arbeid til alle handler ikke minst om å skape et arbeidsliv der det er plass til alle.

Om å si ja til det inkluderende arbeidslivet.

Et arbeidsliv som ikke krever at alle er friske raske unge menn, uten ansvar for syke barn eller skrale besteforeldre.

Offentlige og private bedrifter som forstår at et godt og trygt arbeidsmiljø ikke er en utgift, men en investering i den absolutt viktigste forutsetning for verdiskapning: Mennesker.

Partifeller, det finnes ingen bedre grunn til å kjempe for et nytt flertall, en ny regjering, enn kampen for arbeid til alle.

Arbeiderpartiet er et parti for en god offentlig fellesskole for alle barn. Nettopp derfor er vi opptatt av innhold og kvalitet i skolen.

Alle vi som er redde for privatisering og forskjellsskolen, må være de første til å være opptatt av kvaliteten og innholdet i skolen.

Hvis foreldre opplever at barna deres ikke lærer det de skal i den kommunale skolen, vil fellesskapet svikte en av sine viktigste oppgaver. Privatisering av skolen vil presse seg fram.

Den gode offentlige skolen trues nå fra to kanter.

Den trues av dårlig kommuneøkonomi og den trues av privatiseringen av skolen som den sittende regjeringen legger opp til.

Private skolekonsern ser hvilke muligheter den nye loven gir.

De planlegger nå å opprette private skoler.

De velger seg de mest populære linjene med den best finansieringen, ikke de smale og dyre yrkesfagene.

De satser på de mest ressurssterke elevene med de mest ressurssterke foreldrene.

Flere private skoler betyr mindre økonomiske og menneskelig ressurser i den offentlige skole. Skoler og klasser må legges ned.

Det blir mindre mangfold og dårligere kvalitet i den offentlige fellesskolen. Det blir økte forskjeller.

Arbeiderpartiet vil ha kvalitet for alle, ikke bare for noen.

Derfor sier vi et rungende nei til privatisering av skolen.

Det gjør vi fordi vi vil at skolen skal være en felles møteplass for alle barn fra alle samfunnslag og miljøer.

Der datteren til den enslige uføretrygdede kan møte direktørsønnen.

Der muslimske barn kan møte kristne barn eller barn uten tilhørighet i noe kirkesamfunn.

Disse idealene er allerede hardt presset i dagens skole, men de blir nesten umulig å forsvare dersom regjeringen får gjennomført det frisleppet av privatskoler den legger opp til.

Se på Sverige.

Der gjennomførte de en liberalisering av privatskoleloven for noen år siden som likner på den som er gjennomført i Norge.

Det tar noen år før resultatene lar seg måle, men nylig offentliggjorde universitetet i Uppsala en rapport om erfaringen med den svenske frisleppet av privatskoler.

I følge de svenske forskerne er resultatene klare:

De sosiale ulikhetene har økt. Barn av rike og fattige foreldre går i mindre grad på samme skoler.

De etniske ulikhetene har økt. Barn med ulik religion og etnisk bakgrunn går i økende grad på forskjellige skoler.

Barn av foreldre med høy utdanning er de som i størst grad velger de private skolene.

Konklusjonen er entydig: Flere private skoler i Sverige gjør at skolen i enda større grad reproducerer ulikhet.

I Sør-Trøndelag leste jeg at de mange planene om private videregående skoler nå truer den videre driften av Trondheim Katedralskole.

Trondheim Katedralskole med lange tradisjoner, som er like gammel som selve Nidarosdomen!

Skolen har overlevd svartedauden, dansketiden, Karl den 12.s okkupasjon av Trondheim, unionstiden med Sverige, første og annen verdenskrig.

Men det er høyst usikkert om den overlever Kristin Clemet og Kjell Magne Bondevik.

I skolepolitikken haster det med regjeringsskifte.

Vi trenger en regjering som er opptatt av en god offentlig fellesskole.

Ikke en regjering som vil at også en av fellesskapets kjerneoppgaver som skal privatiseres og bli butikk for kapitalsterke investorer.

Vi vil ha kvalitet for alle, ikke for noen.

Vi trenger mer fellesskap for å sikre alle eldre en trygg alderdom.

Det handler om de fellesskapene som skapes på eldresentrene.

Det handler om fellesskapet som ligger i å føre en god seniorpolitikk der også eldre som ønsker det får bruke sine evner og anlegg.

Trygg alderdom krever gode kommunale helsetjenester, gode og sterke sykehus over hele landet.

Det krever tusenvis av nye hender i eldreomsorgen. Omsorgsfulle, varme mennesker med tid til den enkelte. Hjelpepleiere, omsorgsarbeidere, vaktmestere, leger og sykepleiere.

Og for å få til det trenger vi sterk kommuneøkonomi.

Og derfor sier jeg høyt og tydelig til dere:

En flertallsregjering vil sikre kommunene økte inntekter. Dere får ikke et konkrete tall, men det kommer til å dreie seg om mange milliarder.

Men så sier jeg minst like høyt og tydelig: Mer penger er viktig, men det er ikke nok.

Selv med et nytt flertall tror jeg ikke vi kommer dit at alle landets 434 ordførere sier: "Det holder. Vi har fått nok penger."

Det betyr at vi fortsatt må være opptatt av å drive offentlig virksomhet på best mulig måte

Nettopp vi som er for en sterk offentlig sektor, må være opptatt av fornyelse av de offentlige velferdsordningene.

Det får vi best til i dialog med de ansatte og deres organisasjoner.

Det er tilfellet enten vi snakker om kommunestruktur, inkluderende arbeidsliv eller reform av pensjonssystemet.

La meg da få komme med en innrømmelse med en gang. Jeg har diskutert utformingen av framtidens pensjonssystem med landets største arbeidstakerorganisasjon, med LO.

Jeg har snakket mange ganger med Gerd Liv om pensjon.

Og det er verre enn det.

Jeg har drøftet pensjon med flere andre forbundsledere og hele LOs ledelse i samarbeidskomiteen.

Vi sitter sammen oppe i 8. etasje i Folkets Hus.

I LO og Arbeiderpartiet kaller vi dette faglig-politisk samarbeid.

Vi har drevet med det i over 100 år.
Og vi er selv ganske fornøyd med resultatet.

Kjell Magne Bondevik derimot, kaller dette "å tukle med demokratiet".

Men vi tukler ikke med demokratiet.

Vi utvikler demokratiet gjennom at vi sammen utvikler en politikk som ivaretar vanlige menneskers behov for en god og trygg pensjon.

Og det har vi tenkt å fortsette med.

Vi gir oss ikke før vi har fått gjennomslag for en rettferdig pensjonsreform med god kvinneprofil.

Arbeiderpartiet skal være garantisten for at vi har en folketrygd som folk kan være trygge på.

Det er mange gode argumenter mot skattelettepolitikken til regjeringen. De økte behovene innen helse, omsorg og pensjon som vil komme de neste årene er kanskje det viktigste argumentet.

Det er uansvarlig å love nye milliarder lavere skatt til de som tjener mest, i en tid hvor vi trenger pengene i det spleiselaget som heter velferdssamfunnet.

Så hører jeg Bondevik, Per Kristian Foss og de andre i regjeringen si at det er feil at skattelettelsene har gått til de som har mest fra før:

Vel, for å få slutt på denne tallkrangelen har vi i et skriftlig spørsmål bedt Finansdepartementet sette opp en oversikt over hvem som har fått glede av skattelettelsene.

En med 100 000 kroner i inntekt har i løpet av de fire årene med Bondevik som statsminister, fått 1 610 kroner i skatteøkning.

En med 300 000 i inntekt har fått 2 740 kroner i lavere skatt.

Det er selvfølgelig noe, men så skal vi trekke fra økt moms, økte egenandeler på medisiner og kanskje noen tusen ekstra i året til skolefritidsordning, eller tap som følge av lavere ledighetstrygd.

Sannheten er at folk med vanlige eller lavere inntekter sitter igjen med lite eller ingen ting av Høyres skattelettelser.

Hvis du tjener mye derimot, er bildet et helt annet.

Hvis du tjener en million så har du fått 19 000 kroner i skattelette.

Og dette er bare lettelsene i inntektsskatten. I tillegg kommer fjerningen av utbytteskatten, boligskatten, og lavere formueskatt.

Regjeringen reagerer på at vi kaller denne politikken for usosial, men usosial er en nøktern, presis og svært treffende beskrivelse av regjeringens skattepolitikk.

Valget i september vil handle om fellesskapsløsninger eller å fortsette den usosiale skattelettepolitikken.

En flertallsregjering vil bety at de store pengene skal brukes på å løse fellesoppgavene.

At vi i felleskap anstrenger oss for å sikre arbeid til alle og verdiskapning.

At vi i felleskap satser på en god skole for alle

At vi i felleskap sikrer alle en trygg alderdom. Det er saker det er verdt å sloss for, partifeller.

Nå som før, driver høyrepartiene med skremselspropaganda. De rakker ned på politiske motstandere. De sprer feilinformasjon. Og de snakker om "den røde fare."

De prøver å skremme med ordet "sosialist."
Man folk lar seg ikke skremme.

De vet Arbeiderpartiet står for trygghet. Dessuten forstår de ikke helt selv hva de prøver å skremme med:

Dagsavisen ringte Høyres kampanjeleder for å få en definisjon på begrepet "sosialist."

Jeg siterer svaret fra Høyre:

"Øh, de tingene der er nok ikke jeg den rette til å svare på. Kan du ikke ringe Henrik Syse? Han har greie på ideologi og de greiene der."

Det er i år hundre år siden Norge ble en selvstendig nasjon. Det ga oss uavhengighet. En uavhengighet og frihet vi verdsetter høyt.

Men uavhengighet og selvstendighet må aldri forveksles med alenegang.

Som sosialdemokrater tror vi at det enkelte menneske best ivaretar sine egne interesser og behov gjennom sterke fellesskap med andre.

Nettopp derfor er det lett for oss å forstå at den enkelte nasjon best ivaretar sine interesser gjennom sterke fellesskap med andre nasjoner.

Derfor har Arbeiderpartiet i årtier arbeidet for et forpliktende internasjonalt samarbeid.

Forpliktende samarbeid forplikter. Det begrenser landenes mulighet til å gjøre som de vil. Det begrenser deres selvråderett.

Men alternativet til internasjonale fellesskap og internasjonale kjøreregler, er ikke nasjonenes frihet.

Alternativet er den sterkestes rett. Det er aldri en god løsning. Verken nasjonalt eller internasjonalt.

Derfor har vi helt frivillig inngått i et internasjonalt samarbeid som tilsynelatende kan se ut til å begrense vår handlfrihet, men som i virkeligheten gir oss større selvstendighet fordi vi samtidig reduserer andre staters muligheter til å begrense vår frihet.

Det er derfor vi arbeider for å styrke folkeretten og FNs myndighet. Ingen nasjon, intet land har rett til å bruke sin uavhengighet til å gå til krig mot et annet land.

Det er bare FNs sikkerhetsråd som kan hjemle bruk av militær makt. De beslutningene må alle land respektere enten de liker dem eller ikke. Ikke minst derfor var det galt å innvadere Irak.

Vi arbeider for rettfærdige regler for internasjonal handel enten det er gjennom EØS-avtalen eller gjennom WTO.

Og ikke minst arbeider vi for stadig mer forpliktende og omfattende internasjonale miljøavtaler fordi vi mener at ingen nasjon skal ha selvråderett til å forurense som den vil.

Å la være å undertegne eller å bryte Kyoto-avtalen er å undergrave det internasjonale fellesskapet vi trenger for å ta vare på menneskehetens mest grunnleggende fellesgode: En jordklode i økologisk balanse.

Arbeiderpartiet har ved to korsveier ment at også vi skal delta i det fellesskapet som er bygget opp i Europa. Vi vet hva flertallet i Arbeiderpartiet mener også i dag: At Norge bør bli medlem i EU.

Når det eventuelt blir aktuelt med en ny EU-søknad, kan ingen si med noen sikkerhet i dag. Befolkningen er fortsatt delt. Landene i EU skal avklare forholdet til sin egen grunnlov. Vi har

handlefrihet i EU-saken. Om det blir aktuelt med en søknad skal et eget landsmøte ta stilling til. Det blir ikke dette landsmøtet.

Vårt landsmøte er samlet over tre dager. Tre dager gir rom for handling. På tre dager midt i desember ble det vaksinert 900.000 barn i det vest-afrikanske landet Togo. Et helt samfunn mobiliserte for å gi de aller minste beskyttelse for livet. Et barn i Togo er beskyttet mot barnesykdommer som dreper. Døra kan da stå åpen til skolegang. Foreldrene må ikke slutte i arbeid for å passe på et sykt barn, eller ødelegge egen økonomi fordi de må betale for alle helseutgiftene. En brikke i puslespillet som heter utvikling er lagt. Vi var med på den jobben. Vi var med på å trekke i gang den globale vaksinealliansen da vi sist satt i regjering. Nå gir dette resultater. På fem år er rundt to millioner barneliv reddet.

Vi skal lede an i å gjøre globaliseringen rettfærdig – vi skal drives av den samme motivasjonen som ligger til grunn for all sosialdemokratisk politikk:

Å gi de mange muligheter – å fordele rettfærdig.

Samtidig skal vi handle og gjøre en forskjell på alle de områdene som roper på innsats.

Vi skal bidra til å vaksinere alle verdens barn. Intet mindre.

Arbeiderpartiet vil forandre samfunnet. Derfor har vi alltid søkt regjeringsansvar.

Det gjør vi også ved årets valg.

Det nye nå er at vi søker regjeringsansvar i samarbeid med andre partier.

Tanken er modnet over flere år, men det var landsmøtet for to år siden som for første gang formelt vedtok at Arbeiderpartiet skal arbeide for en flertallsregjering.

I de årene som har gått har partiledelsen fulgt opp landsmøtets vedtak.

Vi har arbeidet for å få til flertallsalternativ.

Sakte, men sikkert har vi bygget opp den tillit og det samarbeidsklima som trengs når ulike partier skal forenes i et forpliktende samarbeid.

Det er ikke noe nytt at Arbeiderpartiet samarbeider med andre partier. Alt vi har gjennomført av reformer siden vi mistet flertallet i 1961, er gjennomført i samarbeid med minst ett annet parti.

Det nye er at vi skal gjøre det i regjeringsposisjon. Det er et mer forpliktende samarbeid.

Mer forpliktende for oss, men også for våre samarbeidspartnere.

Spørsmålet er om vi skal forhandle om en felles regjeringsplattform som skal gjelde i fire år, eller om vi skal forhandle ved hver eneste korssvei i Stortinget.

Å forhandle med partier om en regjeringsplattform er å forhandle med partier som skal ta ansvar, som må ta hensyn til helheten.

Å forhandle med partier som er i opposisjon i Stortinget, er å forhandle med partier med mindre ansvar.

I lengden er det ikke bra for norsk politikk at mindretallet er i posisjon og flertallet er i opposisjon. Resultatet er ustabilitet, kortsiktighet, vingling, opportuniste og politisk spill.

Dette må ta en slutt. Velgerne fortjener bedre enn dette. Innbyggere, bedrifter og kommuner har krav på mer forutsigbarhet og stabilitet.

Valget til høsten er historisk. Det står mellom to politiske tenkemåter som avtegner seg tydeligere og tydeligere; ett samfunn som gir menneskene muligheter gjennom sterke fellesskap– og ett annet samfunn der fellesskapet bygges ned.

Tidlig på 90-tallet hevdet enkelte at de nordiske landene - med de høye skattene og den store velferdsstaten - ikke ville greie å fornye seg og ta vare på verdiskapningen og velferden.

I dag er tonen en annen: Det er disse samfunnene som best klarer omstillingene i kunnskapsøkonomien.

Økonomer og forskere konstaterer: En sterk velferdsstat og et godt utbygd fellesskapsansvar er forutsetninger for verdiskapning også i privat sektor.

Vi har visst det lenge. Dette er våre verdier om å skape og dele – omsatt i praktisk politikk. Det er slik et moderne samfunn ser ut. Det er moderne å satse på fellesskap.

Høyrepolitikk er umoderne.

Partifeller:

Husker dere landsmøtet høsten for litt over to år siden, da målingene viste under 20 prosents oppslutning om Arbeiderpartiet?

Nå har vi rundt 30 prosent.

En viktig årsak til framgangen er at vi er et samlet parti. Det har dere alle bidratt til. Og det takker jeg dere for. Vi er på vei, men vi skal videre. Ingen skal få stoppe oss nå.

Jeg møter et ønske om forandring overalt hvor jeg reiser i landet. Folk ønsker endring. Tiden er inne for skifte og nye ideer.

Det er sagt at "Ingenting er så kraftig som en ide hvis tid har kommet."
Og tidens kraftigste ide, er *fellesskap*.

Tiden er over for dyrking av egoisme.
Tiden er over for gigantiske skattelettelser til folk som ikke trenger det.

Nå er det på tide med mer fellesskap.

Det er tid for nytt flertall, ny regjering og ny solidaritet.

Derfor skal vi vinne valget sammen.

Møtet tok pause.

Møtet satt igjen kl. 16.30.

Dirigenten ga ordet til **LOs leder Gerd-Liv Valla** hilste Landsmøtet med følgende tale:

Kjære Jens, kjære landsmøte!

Det er en stor glede for meg å hilse landsmøtet i Arbeiderpartiet på vegne av LO og våre 850.000 medlemmer. Dette viktige landsmøtet i landets suverent største parti – partiet som om noen måneder skal danne regjering med Jens Stoltenberg ved roret!

Landsmøtet i Arbeiderpartiet er alltid viktige. De vedtak dere fatter blir nasjonal politikk. Men i år er det selvfølgelig et ekstra viktig landsmøte. Arbeiderbevegelsen står ved et historisk veiskille. For første gang skal AP danne regjering sammen med andre partier. Hvis vi alle gjør jobben vår!

Landsmøte!

For vi har en stor jobb å gjøre:

- Vi har i dag nærmere 100 000 arbeidsledige. I tillegg stor skjult ledighet
- Vi har 100 000 deltidsarbeidende som ber om mer å gjøre. Stort sett alle kvinner
- Over 700 000 mennesker i arbeidsfør alder er satt utenfor arbeidslivet gjennom uføretrygding, langtidssykemelding, førtidspensjonering
- De langtidsledige som slet tungt fra før fikk det enda verre da Bondevik tok fra dem 20.000 i året

Landsmøte!

Arbeiderbevegelsens fremste mål må være arbeid til alle. Det er vår jobb nr. 1. Også må vi ha et arbeidsliv som har plass til alle. Slik er det ikke i dag. Vi i arbeiderbevegelsen må spørre: Må vi ha et arbeidsliv som støter ut folk? Må vi ha et arbeidsliv som ikke har plass til de som kan og vil gjøre en jobb. Et arbeidsliv som møter ungdommen, møter innvandrerne, møter de funksjonshemmede med at: dessverre nei. Vi har ikke bruk for dere!

Selvsagt må vi ikke det!

Vi må ha troen på at vi kan skape et arbeidsliv der menneskenes drømmer og behov blir ivaretatt. Hensynet til profitt og effektivitet ikke kan være styrende for oss!

Vi i arbeiderbevegelsen har en plikt til å strekke ut en varm politisk hånd til de som blir plassert ut på sidelinja. Det er vi som må skape et varmere samfunn. Det er vi som må skape et inkluderende arbeidsliv. For de beste løsningene får vi når vi bruker både hjerne og hjerte samtidig. Det har alltid vært arbeiderbevegelsens styrke.

Og gode venner:

Det er ikke denne sosiale varmen som kjennetegner de som i dag sitter med makta! Det er ikke mye varme i å stjele 20.000 kroner i året fra de som har mistet jobben sin.

Vår visjon skal være det gode arbeid. Det er krevende, men da slutter vi oss til Olof Palmes ord fra 1964: "Politikk er å ville."

Arbeid til alle er vår jobb nr. 1.

Hva ser vi?

20.000 industriarbeidsplasser har forsvunnet i den tiden denne regjeringen har sittet med makta med den tomme verktøykassa si. Denne regjeringens industripolitikk er å ikke ha noen industripolitikk.

Norge er et mulighetenes land. Vi har råstoffene. Vi har kompetansen. Vi har dyktige arbeidstakere. Vi har et godt samarbeidsklima i arbeidslivet. Vi trenger en regjering som er

villige til å brette opp ermene og legge skikkelig til rette for et konkurransedyktig og fremtidsrettet næringsliv.

Vi har oljen. Vi har naturgassen. Og vi har fisken. I dag sender vi 99 prosent av naturgassen ut av landet. Våre folk i Grenland, i Midt-Norge og i nord og i vest har arbeidet hardt, systematisk og målrettet i mange år for å få sentrale myndigheter til å se mulighetene det ligger i å ta naturgassen i bruk i Norge. Disse fortjener å få politisk drahjelp.

En riktig politikk her vil skape trygge arbeidsplasser innen fiskerinæringen hele året. Til beste for fiskerne på havet og industrien på land.

Vi kan hvis vi vil.

Når det gjelder olje- og gassvirksomheten i nord, må vi stille de strengeste miljøkrav. Vi må møte skeptikerne med respekt og dialog. Vi må ha dialog med miljøbevegelsen og med fiskerinæringen spesielt. Men samtidig er vi i LO helt klare: Vi kan ikke stenge halve landet ute fra de muligheter som ligger i våre olje- og gassressurser. Jeg er overbevist om at ny teknologi også vil gi oss nye muligheter i Norskehavet og i Barentshavet. Det fortjener befolkningen i nord. Erfaringene fra Snøhvit viser at vi får det til.

Kjære landsmøte!

LO setter sin lit til AP. For det er ingen tvil: Det er APs politikk som imøtekommer LOs næringspolitiske krav. Jens – stå fast på dette i de kommende regjeringsforhandlingene. Det er igjen arbeiderbevegelsen som må bygge landet og slik gi oss den verdiskapning vi må ha for å trygge vår felles velferd.

Landsmøte!

Vår visjon er det gode arbeid.

"Mer igjen for pengene" er Høyres visjon. Til Høyre vil jeg si: Dere har drevet sulteføringen av kommunene for langt. Nå kommer oppsigelsene. Det er blitt 10.000 færre ansatte til å gjøre velferdsjobben i landets kommuner under Bondevik-regjeringen. Og ansatte – våre medlemmer – flyr beina av seg. De slites ut og de støtes ut i sykefravær, i uføretrygd.

Og folk fortviler. De forstår ikke hvorfor de ikke kan få den omsorg og de tjenester som de – i rettferdighetens navn – mener de må ha krav på i et så rikt land som Norge.

De ser at skolen privatiseres, bibliotek legges ned, kulturtilbudet i nærmiljøet trues og svømmehaller tømmes for vann.

Vi kan ikke ha det slik! Vi stoler på at AP rydder opp når dere får regjeringsmakt!

Kjære landsmøte!

Jeg synes vi er helt i rute når Erna Solberg frykter den røde fare og Carl Ivar Hagen kjefter og smeller på det fagligpolitiske samarbeidet – og mener at Jens har blitt knallrød. Jens var inne på det: Selv statsministeren var på banen og mente det fagligpolitiske samarbeidet var et "visst demokratisk problem".

Landsmøte!

Det tar vi med knusende ro: De borgerlige har gjennom hele historien svertet og angrepet dette samarbeidet. Det forundrer oss ikke. Er det en ting høyresiden frykter, så er det sprengkraften og styrken i det fagligpolitiske samarbeidet.

Men velgerne, og våre medlemmer, ser ikke ut til å bite på skremselspropagandaen! Folk flest sier nå nei til privatisering. De vil ha en politikk for menneskelig varme. De vil bevare

velferdssamfunnet. De vil ha tilbake fellesskapet. For både velgerne og dere her i salen vet at det er når vi stiller opp for hverandre at vi får frihet som enkeltmennesker.

Skal vi la oss presse til retrett? Nei, nei og atter nei. Vi må tvert om, igjen og igjen, demonstrere styrken i det fagligpolitiske samarbeidet. Det er det som gir resultater.

Kjære landsmøte!

Det fagligpolitiske samarbeidet er viktig. Det handler om at vi sammen fortsetter kampen for større rettferdighet – nasjonalt og internasjonalt. Det handler om kampen for større frihet, mer solidaritet og mer likeverd. Det handler om å gi vanlige folk et bedre liv. Det er det den internasjonale solidariteten også handler om. Vi skal alltid være en spydspiss i kampen mot fattigdom, for demokrati, rettferdig fordeling og respekt for grunnleggende rettigheter. Fagbevegelsen hører daglig om fagforeningskamerater som trues, tortureres og ja – drepes. Vår solidaritet og vår praktiske handling må de alltid kunne stole på. Vår solidaritet må ikke begrenses til oss selv. Vår solidaritet må ikke kjenne noen landegrenser.

Kjære landsmøte!

Fire år er gått siden stortingsvalget i 2001. Da stemte 25 prosent av LOs medlemmer på AP. Dette bildet har endret seg radikalt de siste årene. Meningsmålinger viser at 50 prosent av våre medlemmer i dag sier de vil stemme AP ved stortingsvalget. Totalt 75 prosent av våre medlemmer vil nå stemme på den rød/grønne alliansen. Etter fire år med reinspikka høyrepolitikk sier LOs medlemmer klart og tydelig fra: Nok er nok!

Det, kjære venner, er en formidabel tillitserklæring til den politikk AP står for. Nå får dere betalt for å være tydelige – med stemmer:

- Dere er tydelig i kampen mot ledigheten
- Dere er tydelig i at vi trenger en sterk kommuneøkonomi og en offensiv næringspolitikk
- Dere er tydelig mot privatisering og konkurranseutsetting av fellesskapsløsningene våre
- Dere er tydelig imot en svekkelse av arbeidsmiljøloven, dere vil ikke at midlertidige ansettelser skal bli regelen og at det skal bli lettere å sparke folk
- Dere er tydelige i å gi ungdommen tilbake ungdomsgarantien
- Dere sier klart ifra at de arbeidsledige skal få tilbake det Bondevik og Victor Norman "ranet" fra dem
- Dere er tydelig i kampen mot sosial dumping
- Og dere er garantisten for å bevare verdens beste sykelønnsordning!

Kjære landsmøte!

Sammen har vi mange utfordringer. Vi skal også skape et mer likestilt Norge. Mye er oppnådd, ikke minst takket være Gro sin innsats! Men vi vet:

- Det er kvinner som først og fremst er lavlønte
- Det er kvinner som tilbys bitte små deltidsstillinger
- Det er kvinner som taper pensjonspoeng
- Det er kvinner som i stadig sterkere grad selges som salgsvare over landegrensene!
- Det er kvinner som tar hoveddelen av jobben på hjemmebane

Mye må gjøres. Jeg er glad for at hele LOs sekretariat nå går enstemmig til vår kongress med forslag som samlet vil være et likestillingspolitisk krafttak. Vi ser fram til å jobbe sammen med dere for et mer likestilt Norge.

Kjære landsmøte!

Jeg er glad for at en enstemmig programkomité har støttet LOs tre viktigste krav i pensjonspolitikken:

- Slå ring rundt AFP

- Obligatorisk tjenstepensjon til alle i privat sektor fra 1. januar 2006
- Og rør ikke de offentlige ansattes tjenstepensjoner

Det var AP som først ga oss disse garantiene. Takk skal dere ha!

For LO er det også helt avgjørende at fordelingsprofilen, og kvinneprofilen, i folketrygden må bli helt annerledes enn det pensjonskommisjonen og regjeringen har foreslått. Det jobber vi nå intenst med fram til vår kongress. Og vi drøfter dette med Jens og resten av partiledelsen på en god måte.

Husk:

Pensjonskampen er ikke vunnet. Høyre støtter ikke AFP og tjenstepensjonene i offentlig sektor. FRP har alltid vært imot AFP – nå har de justert seg litt, men det er ikke godt nok. Og regjeringen driver spillfekteri og somler i spørsmålet om tjenstepensjon for alle fra 1.1.2006.

Kjære Jens: I LO stoler vi på at du står knallhardt på i de kommende forhandlingene med Bondevik-regjeringen. Fir ikke en tomme i forhold til våre felles pensjonskrav!

Kjære venner!

Om nøyaktig fire uker – 7. mai – åpner LO-kongressen i denne salen. I likhet med APs landsmøte, er LO-kongressen et stort og framtidsrettet politisk og faglig verksted. Kongressen er også avslutningen av LOs store og demokratiske medlemsdebatt og startsskuddet for innspurten i den lange valgkampen.

Kongressen vil stille klare krav til politikerne – og vi vil kreve klare svar. Målet er at ingen av våre 850.000 medlemmer skal være i tvil om hva de enkelte politiske partiene mener om våre kjernesaker når de står på valgdagen og skal avgi stemme. I LO har vi målet klart! Vi vil ha en regjering, og et stortingsflertall, som jobber med oss – ikke mot oss. Vi vil ha våre politiske venner der de hører hjemme – ved Kongens bord!

Kjære landsmøte!

Velkommen hit til Folkets Hus. Velkommen hit til den "røde fares høyborg". Lykke til med landsmøtet, lykke til med valgkampen – og lykke til på veien mot regjeringskontorene!

Dirigenten ga ordet til **Sosialdemokraternas partisekretær Marita Ulvskog** som hilste landsmøtet fra de internasjonale gjestene.

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknader:

- 039 Ole Midtlien, Akershus torsdag fra kl 1830 og ut dagen.
- 102 Gunnar Tore Stenseng, Oppland torsdag fra kl 1630 og ut dagen.
- 064 Dag Harlem Stenersen, Oslo fredag fram til kl 10.30.
- 076 Nils A. Røhne, Hedmark torsdag fra kl 1730 og ut dagen.
- 214 Jon Aasen, Møre og Romsdal fredag, lørdag og søndag.
- 170 Lars Anders Myhre, Rogaland fra torsdag kl 1400 til fredag kl 12.00.

Vedtak: Søknadene innvilget.

Dirigenten opplyste at følgende delegater var ankommet møte:

- 011 Stein Erik Løvås, Østfold
- 086 Hilde Riseng, Hedmark

- 264 Øyvind Silåmo, Nordland
073 Olav Lund, Hedmark ville ankomme landsmøtet fredag.

Dirigenten åpnet for debatt etter Jens Stoltenbergs tale:
Følgende hadde ordet i debatten med 7 minutters taletid:

- 317 Gry Larsen, AUF
318 Karita Bekkemellem Orheim, KVPS.

Deretter hadde følgende ordet i debatten:

- 049 Britt Hildeng, Oslo
336 Reidar Åsgård, Hedmark, Landsstyret
017 Åsmund Aukrust, Akershus
352 Per Rune Henriksen, Hordaland, Landsstyret
090 Audun Tron, Oppland
260 Geir Knutson, Nordland
237 Rita Ottervik, Sør-Trøndelag
151 Terje Aasland, Telemark
005 Svein Roald Hansen, Østfold
117 Vidar Lande, Buskerud
224 Kirsten Skaret Gulla, Møre og Romsdal
201 Harry Mowatt, Sogn og Fjordane
364 Bjørn Inge Mo, Landsstyret
350 Frode Berge, Rogaland, Landsstyret
251 Alf Daniel Moen, Nord-Trøndelag
124 Anne Rygh Pedersen, Vestfold
349 Kari Henriksen, Vest-Agder, Landsstyret
315 Anniken Huitfeldt, Sentralstyret
154 Freddy de Ruiten, Aust-Agder
291 Helga Pedersen, Finnmark
399 Torstein Rudihagen, Stortingsgr.
306 Kjell Bjørndalen, Sentralstyret
065 Aase Bjerkholt, Oslo
088 Hans Kolstad, Hedmark
377 Olav Akselsen, Stortingsgruppa
033 Hilde Thorkildsen, Akershus
195 Joril Christensen, Hordaland
067 Anna-Kristin Ljunggren, Nordland
358 Per Kr. Skjærvik, Sør-Trøndelag, Landsstyret
249 Sara Kveli, Nord-Trøndelag, Nord-Trøndelag
309 Jan Böhler, Oslo, Sentralstyret
119 Bent Inge Bye, Buskerud

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknader:

- 090 Audun Tron, Oppland fredag fra 0930 til kl 1215.
065 Aase Bjerkholt, Oslo torsdag fra kl 1845 og ut dagen.

Vedtak: Søknadene innvilget.

Debatten fortsatte med følgende talere:

- 002 Siv Jacobsen, Østfold
141 Anne Margrethe Blaker, Telemark
205 Åshild Kjelsnes, Sogn og Fjordane
214 Jon Aasen, Møre og Romsdal

- 171 Unn Therese Sørensen, Rogaland
292 Eva Nilsen, Finnmark
287 Roger Ingebrigtsen, Troms
132 Tom Espedalen, Vestfold
368 Trine Lie Larsen, AUF
153 Inger Løite, Aust-Agder
166 Toril Runden, Vest-Agder
43 Julie Lødrup, Oslo
376 Karl Eirik Schjøtt-Pedersen, Stortingsgruppa
126 Grete Paaske Gulbrandsen, Vestfold
280 Åge Sakariassen, Nordland
252 Gerd J. Kristoffersen, Nord-Trøndelag
074 Marit Gilleberg, Hedmark
011 Stein Erik Lauvås, Østfold
311 Mette Gundersen, Sentralstyret
027 Andreas Hamnes, Akershus
091 Stine Renate Håheim, Oppland
229 Oddlaug Børseth Brekken, Sør-Trøndelag
191 Eirik Aarek, Hordaland
050 Kjell Finvåg, Oslo
113 Hans-Christian Gabrielsen, Buskerud
290 Kari-Anne Larsen, Troms
397 Bendiks H. Arnesen, Stortingsgruppa
150 Lene Vågslid, Telemark
167 Eirin K. Sund, Rogaland
218 Svein Gjelseth, Møre og Romsdal
395 Sigrun Eng, Stortingsgruppa
207 Kolbjørn Kastet, Sogn og Fjordane
101 Aksel Eng, Oppland
016 Siri Hov Eggen, Akershus

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknader:

051 Helga Strømme, Oslo fredag kl 09.00- 11.00.

024 Elin Kobro, Akershus fredag kl 09.00-10.00.

Vedtak: Søknadene innvilget.

Møtet sluttet torsdag kl. 21.00.

Fredag 8. april 2005

Møtet ble satt kl. 09.00.

Møtet ble åpnet med et kulturelt innslag med Jonas Fjeld. Jens Stoltenberg takket Jonas Fjeld og overrakte han en langstilket rose.

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknader:

- 054 Raymond Johansen, Oslo fredag fra kl 17.00 og ut dagen.
- 100 Hilde Brørby Fivelsdal, Oppland fredag fra kl 14.30 og ut dagen.
- 118 Anne-Hilde Rese, Buskerud fredag fra kl 17.00 og ut dagen.
- 084 Mona Strand, Hedmark fredag fra kl 17.00 og ut dagen.

Vedtak: Søknadene innvilget.

SAK 7 OG 8 - fortsetter

Debatten fortsetter og innledes med at Hill-Marta Solberg holder et utvidet innlegg:

Gode partivenner, kjære landsmøte

God morgen alle sammen og takk for i går. Dagen gav mye å tenke på. Vi husker fortsatt jenta på sparken med Jens i Mehamn. Hun som drømte om å bli popstjerne og TV-kjendis. Men, hun sa noe mer, noe klokt til oss. Alle skulle få lov å bli det de ønsker seg.

Jeg tror alle har en drøm om å bli noe. Være en del av noe. Være inkludert. Å bli popstjerne er for de få. Men, det alle i vårt land med rett og rimelighet må kunne drømme om, er å få en jobb. Et arbeid å gå til.

"Arbeid til alle er jobb nr. 1" og "Hele folket i arbeid" er uttrykk for at Arbeiderpartiet har hatt kampen for arbeid som vårt varemerke. Vårt adelsmerke, så å si. Slik har det vært fra partiet ble dannet i 1887.

For dagens regjering synes ikke arbeid å stå høyt på dagsorden. Der står skattelettelse til dem som har mest fra øverst. Selv om det er om lag 100 000 arbeidsledige i Norge. Selv om det er blitt flere som er støtt ut av arbeidslivet siden Bondevik tok over.

Høyre og regjeringen er svært fornøyd med utviklingen i norsk økonomi. "Nu går alt så meget bedre", sier de. De tar villig æren for lav rente, men tar ikke ansvar for det som går galt:

- Antall registrerte arbeidsledige er økt med ca. 30.000 personer fra oktober 2001 til 89.000 i mars 2005.
- Antall uføretrygdede er økt med 25.521 personer fra desember 2001 til 310.884 i desember 2004.
- Antall personer med attføringspenger er økt med 29.030 personer fra november 2001 til 67.013 i februar 2005.
- Antall personer med rehabiliteringspenger er økt med 11.234 fra november 2001 til 50.624 i desember 2004.

I sum er det altså blitt om lag 100.000 *flere* personer *utenfor* det ordinære arbeidsmarkedet under Bondevik-regjeringen. La meg legge til at de siste tallene fra Aetat viser at ledigheten *øker* innen yrker som er knyttet til helse- og omsorgsarbeid, dvs. typiske kvinneyrker.

I fjor var det ca. 700 000 personer i yrkesaktiv alder som helt eller delvis stod utenfor arbeidslivet og mottok ytelser fra det offentlige på grunn av sykdom, arbeidsledighet eller sosiale problemer.

Hører dere noen i Høyre eller resten av regjeringen som bryr seg med dette? Denne situasjonen er et ikke-tema for de som sitter med ansvaret i dag. Per Kristian Foss renner over av selvtilfredshet, og jeg har ennå ikke hørt ham, uten å bli presset til det, nevne disse utfordringene. Dette er en utvikling vi må gjøre alt for å snu.

Regjeringens forslag til ny arbeidsmiljølov vil forsterke denne utviklingen. Får regjeringen i vår, ved hjelp av FrP vedtatt økt adgang til midlertidige ansettelse og andre anslag mot arbeidstakernes rettigheter, vil vi med et nytt flertall etter valget omgjøre vedtakene.

Det trengs en ny solidaritet. Det trengs en ny regjering som vil inkludere og ikke ekskludere stadig flere.

Gode partivenner

"Demokrati og likestilling" var vårt slagord i 73-valgkampen, og dette er ennå et aktuelt tema. Over 30 år med likestillingskamp har langt fra ført oss i mål. I Norge har vi fortsatt et kjønnsdelt arbeidsmarked:

- Kvinner og menn velger fortsatt tradisjonelle yrker.
- Det er i typiske kvinneyrker at deltid brukes i omfattende grad.
- Vi kvinner har mer omsorgspermisjoner enn menn.
- Vi kvinner gjør fortsatt mest i heimen.
- Vi kvinner har lavere lønn enn menn, både i gjennomsnitt og i sammenlignbare yrker.
- Dette fører igjen til at kvinner får lavere pensjon enn menn.

Vi er altså slett ikke så likestilte som vi tror her i Norge. Mangel på likestilling i arbeidslivet må først og fremst løses gjennom kamp for likelønn og mot ufrivillig deltid.

Nå arbeider vi med utforming av framtidens folketrygd. Landsmøtet skal gjøre viktige vedtak om pensjon på søndag. Rettferdig fordeling i folketrygden er meget viktig for oss. På en rekke områder er regjeringens forslag uakseptable. Det er Arbeiderpartiet som må sikre en bedre kvinneprofil og en bedre fordelingsprofil i folketrygden. Dette er fullt mulig, også i et opptjeningsystem som stimulerer oss til å jobbe. Jeg er sikker på at Arbeiderpartiet, i godt samarbeid med LO, kan finne fram til gode løsninger også på dette området.

Regjeringen og Fremskrittspartiet har vedtatt omfattende skattelettelse i denne perioden. Det må ikke herske noe tvil om at det er velstående *menn* som har nytt mest godt av disse skattelettelsene. De aller fleste kvinner har fått fint lite. Fordi vi tjener mindre. Fordi vi har lavere formue. Fordi vi mottar mindre aksjeutbytte enn menn.

Nå trenger landet en regjering som vil kjempe for likestilling på alle samfunnsområder!

Gode partivenner

De siste åra har det blitt flere fattige og arbeidsledige i Norge. Samtidig har det blitt flere meget rike mennesker i Norge. Noe av årsaken til denne utviklingen kan vi tillegge politikken til Regjeringen, men ikke alt.

La meg nevne ett eksempel på at Regjeringens bevisste politikk fører til større økonomiske problemer for mange: I sitt forslag til statsbudsjett 2003 foreslo Bondevik-regjeringen 355 millioner kroner til tiltak mot fattigdom. Det var bra, og fikk støtte fra Arbeiderpartiet. Men, samtidig foreslo Regjeringen å *stramme inn* arbeidsledighetstrygden med til sammen to milliarder kroner. Da framstår Regjeringens tiltaksplan mot fattigdom som temmelig puslete.

Da framstår Regjeringens såkalte fattigdomsbekjempelse som å ta fra de nest fattigste og gi til de aller fattigste. Dette er ett eksempel på at Regjeringen gir med den ene hånda, men tar tilbake mye mer med den andre.

Nå trenger landet en regjering som bekjemper sosial ulikhet og fattigdom med begge hender!

Gode partivenner

"By og land, hand i hand" har også vært et viktig slagord for oss. Den gang nærings- og distriktspolitikken gikk hand i hand, bygde vi bedrifter og arbeidsplasser basert på våre ressurser, enten det var fisk, vannkraft eller olje og gass. Det var før Høyres filosofi om næringsnøytralitet ble rådende. Det var før næringsministerens verktøykasse var tom! Det var før næringspolitikken fulgte Doris Day-doktrinen; "det som skjer, det skjer".

For at det konkurranseutsatte næringslivet vårt skal lykkes, må vi selvsagt holde orden i økonomien. Men, landet trenger også en regjering med en aktiv næringspolitikk, som gjør at vi får hjula i gang der de står stille. Gjennom å bruke statlige virkemidler og et aktivt statlig eierskap, gjennom partnerskap mellom private og offentlige aktører.

Norge er rikt på ressurser, men nå føres det ikke en aktiv politikk for å skape verdier basert på disse. Dette landsmøtet kommer til å vedta en omfattende politikk for satsing langs kysten. Det vil bli lagt merke til.

Dette er den sterkeste og mest helhetlige satsingen på kyst- og fiskeripolitikk som er presentert fra noe parti. Arbeiderpartiet vil gjøre kysten til en drivkraft for nasjonal verdiskaping med særlig satsing på fiskeri, maritim virksomhet, petroleum og reiseliv.

Vi åpner for en sterkere politisk styring for å sikre arbeidsplassene i kystsamfunnene, men uten å flytte kvoter mellom fartøy og regioner. Vi åpner også for å øke det regionale nivåets rolle i fiskeriforvaltningen, men uten å innføre egne regionale kvoter.

Arbeiderpartiet foreslår en nasjonal strategi for utvikling av fiskerinæringen som bygger på vårt fortrinn med tilgang til fersk fisk av høy kvalitet. Vi legger opp til et program for fornyelse av kystfiskeflåten og en satsing på oppdrett av nye fiskearter.

Gode partivenner

Til sammen vil dette være satsinger som gir utviklingen langs kysten et løft.

Avslutningsvis vil jeg tilbake til filmen med jenta på kaia. Det vi gjør har betydning for hennes framtid. Mitt håp er at det også om 10-20 år går småjenter på kaia i Mehamn og synger "Sommerfuggel i vinterland".

Dirigenten minnet om at absolutt siste frist for å levere forslag til programmet var kl 1100.

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknader:

026 Gunvor Eldegard, Akershus fredag fra kl 17.30 og ut dagen.

009 Svein Olav Agnalt, Østfold fredag fra kl 17.00 og ut dagen.

Vedtak: Søknadene innvilget.

Debatten fortsatte med følgende talere:

337 Anette Trettebergstuen, Landsstyret

279 Tove Andreassen, Nordland

- 244 Tore O. Sandvik, Sør-Trøndelag
- 334 Rune Gerhardsen, Oslo, Landsstyret
- 346 Solveig Solbakken, Aust-Agder, Landsstyret
- 006 Irene Johansen, Østfold
- 138 Hedda Foss Five, Telemark
- 161 Odd Omland, Vest-Agder
- 129 Rune Høiseth, Vestfold
- 184 Tove Linea Brandvik, Hordaland
- 093 Kari Blegen, Oppland
- 259 Ingvild Kjerkol, Nord-Trøndelag
- 271 Jann-Arne Løvdal, Nordland
- 019 Tom Anders Ludvigsen, Akershus
- 076 Nils A. Røhne, Hedmark
- 219 Else-May Botten, Møre og Romsdal
- 112 Lise Christoffersen, Buskerud
- 041 Gro Tvedt Anderssen, Oslo
- 300 Bjørn Fjukstad, Svalbard
- 168 Espen Hansen, Rogaland
- Karen Irene Stangeland, KVPS
- 193 Hallgeir Utne Hatlevik, Hordaland
- 206 Håkon Myrvang, Sogn og Fjordane
- 102 Gunnar Tore Stenseng, Oppland
- 239 Ingrid Steensnæs, Sør-Trøndelag
- Odd Kristian Reme, Sentralstyret
- 293 Alf E. Jakobsen, Finnmark
- 014 Helge Kolstad, Østfold
- Tore Nordtun, Stortingsgruppa
- 020 Kari Hauge, Akershus
- 083 Knut Kvithammer, Hedmark
- 046 Knut Roger Andersen, Oslo

Dirigenten opplyste at strek nå var satt for innlevering av forslag til programmet.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

Deretter fortsatte debatten med følgende talere:

- 265 Heidi Kristin Sæthre, Nordland
- 187 Toril Veбенstad, Hordaland
- 144 Hans Sundsvalen, Telemark
- 325 Lubna Jaffery Fjell, KVPS
- 247 Adrian Nøttestad, Sør-Trøndelag
- 036 Ola Nafstad, Akershus
- 107 Geir Roger Borgerdal, Hedmark
- 108 Martin Henriksen, AUF
- 109 Ann Marit Bjørnflaten, Sentralstyret
- 110 Rigmor Aasrud, Oppland
- 111 Rolf Erling Andersen, Sentralstyret
- 112 Egil Olli, Landsstyret
- 113 Oddbjørg Starrfelt, Stortingsgruppa
- 114 Roger Hansen, Sentralstyret
- 115 Marit Nybakk, Stortingsgruppa

Dirigenten ga ordet til Jens Stoltenberg som oppsummerte debatten.

Dirigenten tok opp til behandling forslagene som var innkommet under debatten:

1

119 Bent Inge Bye, Buskerud Arbeiderparti

Programmet Velferdssamfunnet- omsorg og ansvar

Økt innsats mot narkotika- og rusmisbruk

Arbeiderpartiet vil arbeide for følgende:

- Utvidet adgang til tvangsbehandling av narkomane og andre rusmisbrukere.
- En kraftig utbygging av behandlingstilbudet og antall behandlingssplasser. Det må legges spesielt vekt på å styrke det psykiatriske behandlingstilbudet og en bedre samordning mellom rusmiddelomsorgen og psykiatrien.
- Styrking av ettervernet for dem som har gjennomgått behandlingsopplegg, blant annet ved tilrettelegging av boliger og jobbtilbud.
- Økt støtte til kommunale aktivitets-, sosialhjelp, - og helsetilbud til narkomane og rusmisbrukere
- Økte ressurser til politiets arbeid for å hindre og forebygge omsetningen av narkotiske stoffer.
- Større ressurser til det holdningsskapende og forebyggende arbeidet.

2

206 Håkon Myrvang, Sogn og Fjordane

Programmet Opplevelsessamfunnet – ren luft – rent vann – ren jord

Side 35, tillegg til avsnitt 3:

Det er viktig at vernetiltak vert blir framhevet lokalt og regionalt. Arbeiderpartiet vil derfor arbeide for å styrke lokal og regional medvirkning ved innføring av vern. For mange distriktsnæringer er det viktig at vern utformes slik at folk fortsatt kan drive næringsaktivitet. Dette sikrer bosetting og arbeidsplasser. Arbeiderpartiet er derfor opptatt av at vern og bruk kan kombineres. Arbeiderpartiet ønsker at vern skal bygge på kunnskap og kompetanse.

Nytt kulepunkt:

- å arbeide for å utrede "Ny metode for vern" som bygger på målretta vernetiltak.

3

207 Kolbjørn Kastet, Sogn og Fjordane

Programmet Kunnskapssamfunnet – arbeid og utdanning

Nytt kulepunkt , side 20, partnerskap for nyskaping og næringsutvikling

- Gjennomføre eit aktivt, profesjonelt eigarskap i dei store statlege industrikonserna, slik at desse på nytt etablerar framtidretta industriarbeidsplassar i Norge.

4

006 Irene Johansen, Østlandet

Programmet Kunnskapssamfunnet – arbeid og utdanning

Side 16, skole

I forslaget til partiprogram s. 16, er det foreslått at vi skal arbeide for at kontaktlærere ikke har ansvar for mer enn 15 elever i grunnskolen. Østfold Ap vil foreslå at denne setningen strykes.

Vi har endelig oppnådd fleksibilitet i organiseringen av skolen i kommunen. Ikke la oss gjeninnføre slike begrensninger som tar bort dette.

5

358 Per Kr. Skjærvik, Sør-Trøndelag

Forslaghefte nr. 6 – "Ny solidaritet"

Forslag nr 206 lyder slik: Arbeiderpartiet ser det som særlig viktig å videreutvikle bedriftsdemokratiet. Alle steder hvor partiet har innflytelse må det påses at det velges inn kvinner og menn i styrer og generalforsamlinger som forholder seg positivt til de pressgrupper og lover som bedriftsdemokratiet og de faglige rettigheter er tuftet på.

Tilleggsforslag: en ny setning i tillegg til forslaget:

Arbeiderpartiet legger vekt på at bedriftsdemokratiet ikke bare er en viktig del av et demokratisk tenkesett, men er en vesentlig styrkefaktor i verdiskapingen i norsk nærings- og arbeidsliv.

6

112 Lise Christoffersen, Buskerud

Programmet Opplevelsessamfunnet – kultur, miljø og livskvalitet. Det store kulturloftet.

Forslag til nye kulepunkter side 35:

Arbeiderpartiet vil:

- At vår politikk for sosial rettferdighet skal omfatte retten til gode kulturopplevelser, uavhengig av kjønn, alder, inntekt, familiesituasjon, livssituasjon, etnisk tilhørighet og identitet og nedfelle dette som et vesentlig element i formålsparagrafen til en ny kulturlov.
- Tilrettelegge for aktiv bruk av kulturopplevelser i et samarbeid med profesjonelle og frivillige kulturkrefter som et middel til økt livskvalitet og inkludering innen flere tjenesteområder, som eldreomsorg; psykisk helsevern, tjenester for psykisk utviklingshemmede, funksjonshemmede for øvrig, innen rusmiddelomsorg, forebyggende barne- og ungdomspolitik, barnevern, helse, integrering mv.
- Ta initiativ og gi støtte til utvikling av nye utdanningstilbud i internasjonalt kulturarbeid

7

088 Hans Kolstad, Hedmark

Kunnskapssamfunnet – Arbeid, og utdanning, partnerskap for nyskaping og næringsutvikling

Nytt kulepunkt under – (for eksempel som nummer fire)

Arbeiderpartiet vil:

- legge til rette for et bredt og fokusert lokalt og regionalt engasjement for økt nyskaping som inkluderer både enkeltpersoner, næringsliv, kunnskapsinstitusjonene og forvaltningen.

9

193 Hallgeir Hatlevik, Hordaland

Ny solidaritet, side 20

Endring av kulepunktet

- styrke retten til å få prøvet egen realkompetanse

endret til:

- utvide og styrke retten til å få prøvet egen realkompetanse.

10

239 Ingrid Steensnæs, Sør-Trøndelag

Programmet - Det globaliserte samfunn", side 56

Setningen "Vi vil bidra alle steder og på alle måter vi kan"
endres til "Vi vil bidra, først og fremst gjennom FN-systemet, for å få ..."

11

249 Sara Kveli, Nord-Trøndelag

Programmet - Kunnskapssamfunnet, en skole med mer tid til læring

Forslag til nytt kulepunkt:

- sikre god og forutsigbar økonomi til landslinjene.

12

196 Vigdis Ravnøy, Hordaland

Yrkesrettledningssentre, side 17:

2. avsnitt ny setning:

Arbeiderpartiet ønsker at denne rådgivningstjenesten legges til egne yrkesrettledningssentre (etter modell fra Danmark, Tyskland m.fl.)

Nytt kulepunkt:

- sørge for at det opprettes yrkesopplæringsentre for å styrke rådgivningstjenesten i forhold til elever og andre som har bruk for tjenesten.

13

090 Audun Tron, Oppland

Kunnskapssamfunnet – Arbeid og utdanning

Side 18 2. avsnitt

"bør" erstattes med "må"

Side 20; nytt kulepunkt:

"Lovfestet rett til lærlingplass"

Side 21 2. avsnitt

tillegg til 2. setning:

"Vi må være teknologiledende.... og lettmetallindustrien"

Side 21 tillegg til 2. kulepunkt

"..og at staten krever gjenkjøpsavtaler"

Side 21 nye kulepunkt:

"at reiselivet må få en mer sentral plass i myndighetenes næringsarbeid ved minimum en egen avdeling i næringsdepartementet."

"økt satsing på kulturbasert næringsutvikling"

Side 25 " Levende og bærekraftig landbruk"

Nytt 1.ste kulepunkt :

" ha en landbrukspolitikk som ikke bare stimulerer til store enheter, men også ivareta småskalalandbruket over hele landet."

3.dje kulepunkt erstattes med :

"at landbruket skal ha en svært viktig rolle i opprettholdelsen av levende bygder og aktivt kulturlandskap. Landbruket må sikres rammebetingelser som gjør at denne oppgaven kan ivaretas på en god måte også i framtida."

Nytt kulepunkt (mellom 4.de og 5 te)

"være garantisten mot avvikling av dagens store, betydelige og trygge matvareproduksjon."

Side 26 nytt kulepunkt

"Lovfesta rett til lærlingplass"

Side 30 "Et mer rettferdig skattesystem

4. kulepunkt erstattes med

"at det gis fullt utgiftsfradrag ved arbeid, besøksreiser til hjemmet, bomavgifter og reelle merkostnader ved pendling."

Side 31 Nytt kulepunkt:

"Investere i infrastruktur og kunnskap for å sikre framtida etter oljealderen"

Kapitel: Opplevelsessamfunnet – Kultur, miljø og livskvalitet

Side 35 siste to setninger

Det er viktig at formuleringen ikke er i motsetning til formuleringen om handlerfrihet i EU-saken.

S. 36 – siste kulepunkt:

Viktig at formuleringen om "levedyktig rovdyrstamme i Norge" forstås som oppfølging av vedtaket i Rovviltmeldinga. Altså "i deler av" eller "avgrensa deler av" Norge.

Kapitel: Velferdssamfunnet – Omsorg og ansvar

Side 44

Siste kulepunktet (øverst)

Stryke "vurdere".

Nytt kulepunkt vedr. ambulansetjenesten

Ambulansetjenesten må styrkes slik at alle deler av landet har god beredskap og forsvarlig responstid.

2. kulepunkt (nederst)

Endres til:

"at kommunene må sørge for stabilitet, kontinuitet og trygghet i hjemmesykepleien" Stryke siste setning i kulepunktet.

Det må innarbeides et eget avsnitt som omhandler omsorgstilbud til andre enn eldre.

Dette kan føyes til under kapitel "Sosial rettferdighet": Arbeiderpartiet vil sikre unge pleietrengende et verdig tilbud

Side 49 1. kulepunkt:

Er det hensiktsmessig å tallfeste dette med 25 %? Heller en formulering som "En stor andel" eller "vesentlig andel"

Side 50 3. kulepunkt

Bør omformuleres for å ivareta Arbeiderpartiets ønske om en Husbank for de som trenger det for å sikre privat boligbygging.

14

043 Julie Lødrup, Oslo

Programmet – flyktninger og innvandring

- Uretturnerbare asylsøkere skal gis oppholdstillatelse i Norge etter 5 år.
- Barnevernet og ikke UDI skal ha omsorgsansvaret for enslige unge asylsøkere.
- Det skal ikke stilles bankgaranti for å få mulighet til å komme på turistvisum til Norge.

16

005 Svein Roald Hansen, Østfold

Programmet Kunnskapssamfunnet

Nytt punkt etter "Partnerskap for nyskaping og næringsutvikling"

En aktiv industripolitikk

Industrien har lagt grunnlag for velferdsutviklingen. Den er en nøkkelnæring som etterspør underleveranser og tjenester som har store ringvirkninger. Norge har gode forutsetninger for industri. Vi er rike på naturressurser, og nordmenn er kreative og høyt utdannet. Arbeiderpartiet vil utvikle norsk industri, og sørge for at samfunnet gjør en mye bedre innsats for å ta vare på den industrien vi har, samtidig som vi utvikler ny industriell virksomhet. Et sentralt mål er at industrien i Norge skal ha høy lønnssevne. Det betyr høy teknologi med store investeringer, høy kompetanse og aktiv produktutvikling og markedsføring. Ved siden av sentralt styrte virkemidler for industripolitikken, må det også være lokale og regionale virkemidler, og det må etableres aktive kontaktpunkter mellom bedriftene og lokalsamfunnene.

Arbeiderpartiet vil

- stimulere til utvikling av norske merkevarer
- sørge for at Innovasjon Norge utvikles slik at også industrien på sørøstlandet settes i stand til positiv utvikling og nyskaping
- legge til rette for at norske råvarer i større grad bearbeides i Norge
- følge nøye med i utviklingen av eksportrettet og konkurranseutsatt industri, og sette inn bedrifts- og bransjerettede tiltak for å opprettholde og utvikle framtidsrettet industrivirksomhet
- sette inn nye virkemidler for å stimulere til omstilling for å møte skjerpet konkurranse
- utnytte spisskompetansen bl.a. i marin sektor, maritim sektor og petroleumssektoren til ny industriell virksomhet (inspirert av forslag fra Lørenskog Ap)
- utvikle en ny generasjon kraftkontrakter for industrien (flyttes fra s. 21)
- gi statlig avlastningsgaranti for byggelån ved norske verft (flyttes fra s. 21)
- arbeide for rimelige konkurranseforhold og god konkurransevne for næringsmiddelindustri, treforedlings- og prosessindustri, grafisk industri m.v.

Tillegg i avsnittet

Levende lokaldemokrati – livskraftige regioner

Ny siste setning i brødteksten s. 24:

..... aktive lokalsamfunn. Presset på de store tilflytningsområdene må styres ved at det legges til rette for flere funksjonelle regioner på det sentrale Østlandet, og i andre pressområder.

Nytt 4. strekpunkt s. 24:

- Arbeiderpartiet går inn for at det gis tilstrekkelige statlige midler til alle fylkeskommunene slik at det kan drives aktivt arbeid med regional utvikling i alle deler av landet.

Tillegg i avsnittet

Gode kommunikasjoner

Nytt 4. strekpunkt s. 25

- utrede hvordan bompenger på offentlige veier i Norge kan avvikles, og erstattes av andre skatteformer av mer generell art. Utredningen må også omfatte øremerking av deler av drivstoffavgiften til regionene til erstatning for bompengeneinntekter, og til prioritering av ny samferdselsutbygging.

17

017 Åsmund Aukrust, Akershus

Nytt avnitt programmet side 29:

Også bygging av mini- og småkraftverk kan gi betydelige miljøinngrep, særlig når det planlegges mange slike kraftverk i samme område. Det er derfor viktig å sikre en nasjonal styringsmulighet for å hindre at vassdragsnaturens miljø- og opplevelses verdier forringes ved utbygging av mini- og småkraftverk.

18

030 Kristiane Berg, Akershus

Nytt kulepunkt side 44:

Innføre en behandlingsgaranti på psykiatrisk behandling for barn og unge.

19

016 Siri Hov Eggen

Endringsforslag til programmet side 28, avnitt 3:

Teksten endres til:

Våre energiressurser skal fortsatt være i hele folkets eie. Derfor vil vi opprettholde et stort offentlig eierskap gjennom statlige og regionale/lokale selskaper. Vi ønsker å sikre eierskapet til kraftproduksjonene gjennom ordninger for hjemfall av kraftverk. Også strømmettet er en viktig del av den offentlige eide infrastrukturen.

20

020 Kari Hauge, Akershus

Tilleggsforslag til programmet.

Bedre kollektivtilbud i og rundt de store byene

Det innføres ordninger for økt støtte til drift (ikke bare investeringer) av kollektivtrafikken i og rundt de store byene.

Begrunnelse:

Arbeiderpartiets landsmøte i 2002 fattet et enstemmig vedtak om ny satsing på kollektivtrafikk der det heter: "Staten har et særlig ansvar for å bidra til en kraftig forbedre kollektivtransport i og rundt de store byene har vært negativ. Dette har siden 2002 ikke blitt fulgt opp og kollektivutviklingen i og rundt de store byene har vært negativ. Det store problemet har vært mangel på midler til drift av kollektivtrafikken. Kollektivtrafikken i og rundt de store byene må derfor styrkes gjennom økt økonomisk støtte til drift av kollektivtrafikken.

21

019 Tom Anders Ludvigsen, Akershus

Tilleggsforslag til programmet.

Styrket kommuneøkonomi for å kunne møte befolkningsøkning

Det innføres et statlig tilskudd til kommunene per nybygde bolig på 50 000 kroner.

Begrunnelse:

Svekket kommuneøkonomi gjør at stadig flere kommuner tar i bruk utbyggingsavtaler. Kostnader til utvikling av sosial infrastruktur som skoler og barnehager, må stadig oftere dekkes av utbyggere. Kommunenes reelle alternativer blir ofte enten å si nei til utbygging eller å kreve at utbyggerne må bekoste dette. Bedre kommuneøkonomi og direkte bidrag til de kommuner hvor det bygges boliger, er derfor nødvendig.

22

253 Knut Berger, Nord-Trøndelag

Ren luft – rent vann – ren jord

Lov om motorferdsel i utmark skal revideres

Det skal delegeres til kommunene å bestemme lokale regler ved bruk av Plan og Bygningsloven.

23

047 Kirsten Rytter, 049 Britt Hildeng og 052 Trond Jensrud, Oslo

Øverst side 48:

Følgende strykes:

1. "Sosialhjelpsmottakere kan inngå en velferdskontrakt som sikrer dem økte ytelser dersom de benytter seg av denne retten og gjennomfører avtalte aktiviteter.
2. Første kulepunkt og erstattes med:
 - Sosialhjelpnormen skal settes lik normene fra statens institutt for forbruksforskning – SIFO – normen
 -

24

Rune Gerhardsen, Oslo - landsstyret

Side 51. Følgende tekst samordnes med 4. avsnitt. (Privatisering av...)

Det norske velferdssamfunnet bygger på universelle rettigheter for alle. Viktige ytelser innenfor utdanning, helse og omsorg skal være gratis og lik tilgjengelig for alle. Markedets logikk og mekanismer er ikke egnet til å løse slike oppgaver innenfor et solidarisk fellesskap. Alle forsøk på å skape markeder for velferdstjenester fører derfor til kostbare, byråkratiske og upraktiske løsninger. Arbeiderpartiet mener at velferdsoppgavene skal forankres i et sterkt offentlig ansvar og at ingen grunnleggende velferdsoppgaver skal løses gjennom markedsbaserte prinsipper og mekanismer.

25

251 Alf Daniel Moen, Nord-Trøndelag

Regionalisering

De nye regionene må overføres et helhetlig ansvar, makt og myndighet, faglig og finansielt på områder som i samferdsel, landbruk, nærings- kyst og bygdeutvikling, kultur, videregående opplæring, miljøvern og kulturminnevern. Videre må regionene ha et bestilleransvar med finansiell ressurs i forhold til høyere utdanning og FOV og spesialisthelsetjenesten. Spesialisthelsetjenesten må få en demokratisk forankring i de nye regionene.

28

335 Rina Mariann Hansen, Oslo – landsstyret

Energilandet Norge

Tilleggsforslag til setning 3, 3 avsnitt

" samt teknologi for håndtering av CO2"

(setningen blir da "arbeiderpartiet vil derfor at staten deltar i finansieringen av infrastruktur for transport av naturgass, samt teknologi for håndtering av CO2")

29

335 Rina Mariann Hansen, Oslo – landsstyret

Side 29, nytt kulepunkt før kulepunkt 3:

- legge til rette for at det stilles strengere krav til energieffektivitet i bygninger og at nybygg bygges som lavenergihus/passivhus

30

050 Kjell Finvåg, Oslo

En sterk folketrygd er forutsetningen for opprettholdelse av den offentlige tjenstepensjonen og utvikling av en rettferdig tjenstepensjon for privat sektor.

Foreslår derfor følgende endringer i kulepunkter s 46/47

Punkt nummer 6 erstattes med:

- Arbeiderpartiet vil gå imot forslaget om delingstall

Punkt nummer 7 erstattes med:

- Løpende pensjoner skal justeres i takt med lønnsutviklingen

31

335 Rina Mariann Hansen, Oslo – landsstyret

Kap. Utvikling og bistand, nytt avnitt før kulepunktene side 60:

Norsk vannbistand må økes

For å sikre arbeidet med gjennomføringen av FNs tusenårsmål når det gjelder vann og sanitærforhold vil Arbeiderpartiet styrke norsk innsats på vannsektoren ved å sette av 1 milliard kroner til å sikre de fattigste rent vann og tilfredsstillende sanitærforhold.

Begrunnelse:

Det vises til innsendt forslag 2. 24 fra Oslo Arbeidersamfunn "Norsk vannbistand må økes". Forslaget gir en god begrunnelse for hvorfor det er nødvendig å ta et krafttak for økt vannbistand. En OECD-rapport fra 2003 viser at denne bistanden synker internasjonalt og at det som gis ikke når de fattigste.

Forslaget til Oslo Arbeidersamfunn støttes i sin intensjon av Oslo Arbeiderparti og fra sentralstyret og er av landsstyret foreslått oversendt redaksjonskomiteen. Arbeiderpartiets stortingsgruppe utformet i sin særmerknad til statsbudsjettet for 2005 et forslag om en vannmilliard. Det er avgjørende viktig å få denne brede støtten klart formulert i partiprogrammet for neste periode.

32

050 Kjell Finvåg, Oslo

Et arbeidsliv med plass til alle

Nytt kulepunkt:

- Sikre tillitsvalgte innsynsrett i lønn- og arbeidsvilkår og overtidsbruk hos underleverandør og innleid arbeidskraft.

Motivasjon:

Manglende dokumentasjon på sosial dumping hindrer muligheten for å bruke lov om allmenngjøring av tariffavtaler.

33

055 Marianne Marthisen og 049 Britt Hildeng, Oslo

Side 45, nederste avsnitt.

Setningene "Arbeiderpartiet mener at i utgangspunktet ville det beste være om Folketrygden kunne ... frem til siste punktum på siden, erstattes med:

"For Arbeiderpartiet er det viktig å slå fast at den offentlige folketrygden skal være det bærende element i framtidens pensjonssystem, og at vi vil fortsette å bygge ut dette. Tjenestepensjonene skal kun være et supplement i denne sammenhengen".

Side 46, midt på siden.

Setningen "Arbeiderpartiet vil ta stilling til de enkelte elementene for opptjening av pensjon, herunder spørsmålet om besteårsregel/alleårsregel i det videre arbeidet med pensjonsreformen" erstattes med:

"Arbeiderpartiet går inn for å behandle det såkalte prinsippet om besteårsregelen. Vi er imot en pensjonsordning der alle opptjeningsår skal telle likt, fordi det står i motstrid til den positive fleksibilitet vi har bygd opp i arbeidslivet. Hvis besteårsregelen forsvinner, ville det blant annet gå utover arbeidstakere som benytter seg av muligheten til å ta permisjon fra jobben for å videreutdanne seg, eller som tar i bruk velferdsordninger som foreldrepermisjon eller jobber deltid":

35

124 Anne Rygh Pedersen, Vestfold

Programmet Kunnskapssamfunnet

Fjerne siste del av setningen: "ved offentlige oppdrag" i kulepunkt 15 s. 27 under kap. "Et arbeidsliv med plass til alle" – slik at punktet blir lydende

- "motarbeide sosial dumping, blant annet ved at det offentlige stiller krav om norske lønns- og arbeidsvilkår.

Ber om at forslaget oversendes red.kom. for andre politiske saker.

36

117 Vidar Lande, Buskerud

Programmet

Gjenkjøp som industripolitisk virkemiddel

Foreslår at forslagene 5.30 og 5.31 oversendes redaksjonskomiteen for programmet og innarbeides i kapittel Arbeid og utdanning, under avsnitt partnerskap for nyskaping og næringsutvikling.

Gjenkjøp er nevnt under norske forsvarsutfordringer, men bør absolutt nevnes også i næringslivskapittelet.

37

218 Svein Gjelseth, Møre og Romsdal

Programmet Gode kommunikasjoner for hele landet

Side 25. Første kulepunkt. Siste setning strykes.

38

141 Anne Margrethe Blaker, Telemark

Programmet Økt likestilling

Side 49, andre avsnitt, første setning endres til:

"For å få til dette, må vi utvikle ordninger som kan styrke likestilling i hjemmet."

Nytt kulepunkt:

- Menns rettigheter til fødselspermisjon må utvides.

39

141 Anne Margrethe Blaker, Telemark

Programmet Levende og bærekraftig landbruk

Side 28, nytt kulepunkt 5 (etter punkt om heltids bønder):

- Utvikle en politikk som også legger til rette for at småbruk kan ha levedyktig framtid i kombinasjon med andre yrker/annen næring. Et levedyktig landbruk i alle deler av landet forutsetter småbruk og kombinasjonsløsninger.

40

141 Anne Margrethe Blaker, Telemark

Programmet Kunnskapssamfunnet – Levende lokaldemokrati

Siste setning før kulepunktene endres til "Virkemidlene overfor de mest fraflytningsrammede regionene må styrkes for å motvirke utflytting og legge til rette for"

Kulepunkt 6, tilføyelse:

"... uten at de utflyttinger som allerede er gjennomført, er blitt evaluert".

Begrunnelse:

Vi mener det et ufornuftig å helt kategorisk avskjære oss muligheten for enhver utflyttingsprosess slik forslaget legger opp til.

Siste kulepunkt:

"BU-midler til kysten" ...

Må ses nøyer på, da BU-midlene er en del av landbruksavtalen og med så strenge føringer på bruken at vi er usikre på om dette er et hensiktsmessig virkemiddel for fiskeriene.

41

141 Anne Margrethe Blaker, Telemark

Programmet En ny og helhetlig kystpolitikk

Siste kulepunkt om spesielt utsatte områder bør flyttes til annet kapittel, for eksempel "arbeid til alle" da problemstillingen gjelder innland like mye som kyst.

42

141 Anne Margrethe Blaker, Telemark

Programmet Godt og aktivt statlig eierskap

Side 28. Et nytt kulepunkt:

- vi må fortsette å ha Statoil som en viktig aktør i den videre utvikling av landbasert norsk petroleumsindustri.

Begrunnelse: Det vises til St.meld. 22 (2001-2002) om det statlige eierskapet. I den forbindelse er det knyttet stor bekymring til det vi hører om at Statoil vurderer å selge sin eierandel i Borealis, petrokjemi-industrien som Stortinget har vedtatt hører med i vår nasjonale satsing på olje og gass. Et eventuelt salg vil medføre at det ikke er noen til å følge

opp norske interesser i et industrielt lokomotiv innen teknologi-, kompetanse- og forskningssterke arbeidsplasser. Det er av stor betydning at norsk landbasert industri utvikles gjennom gode og langsiktige rammebetingelser. Statens rolle som eier av viktige industribedrifter vil ha avgjørende betydning.

43

175 Gunnbjørg Bruntveit, Rogaland

Utdanning:

- obligatorisk mobbeprogram ved alle barne- og ungdomsskoler
- universiteter og høyskoler skal være offentlige
- presisering med styrking av fellesskolen (vi synes det mangler)

Barn:

- Vi må få frem at INGEN skal stenges ute av SFO pga høye egenbetaling. Denne tjenesten skal IKKE være prisgitt de som kan betale. Dette er viktig! SFO har vært vår fanesak.
- SFO gratis og SFO med høy kvalitet.
- Bort med behovsprøving av bidragsforskudd for enslige forsørgere! Dette skaper tapere og danner grunnlag for økt fattigdom.
- Bort med egnebetaling på 845,- ved beregning eller endring av barnebidrag. Denne danner grunnlag for konflikter og forhindrer foreldre i å få en rettferdig fordeling av utgifter angående sine barn. 845,- er mye for dem som har veldig lite!

Verdiskaping:

- AP skal prioritere arbeidsplasser og gasskraft.
- Forhindre salg av a/s.

Velferd:

- Vi må ha en folder på eldreomsorg
- AP vil satse sterkt på rus, ettervern og oppfølging
- AP vil VERNE VELFERDSSTATEN (vi må forklare at det som er bygd opp er i ferd med å rives ned.
- AP må stå sterkt på eldreomsorg.
- Vi må bruke ordet fellesskapet alt vi makter og de gangene vi har mulighet til det.
- Ingen syke skal falle mellom to stoler. Alle syke skal vurderes etter en økonomisk stønad, rehabiliteringspenger, uføreytelser eller atføring.
- Ved sammenslåing av Aetat, Trygdeetat og sosialkontorene må sosialkontorene føres over til staten. Dette for å få inntektssikringen under staten.

OFFENTLIG SEKTOR

- Si nei til privatisering og konkurranseutsetting av grunnleggende velferdstjenester, Posten, NSB osv.

SAMFERDSEL

Veien er den viktigste samferdselsåren vi har. Vi må gi klart uttrykk for i vårt program at vi ønsker et kraftig løft i forhold til samferdsel DETTE FOR Å DEMPE OG FORHINDRE BOMPENGER. Staten skal benytte Posten og jernbanene som et middel i forhold til å utvikle infrastruktur.

- trafiksikkerhet
- universell utforming av bygg, veier og anlegg

INTERNASJONALT:

- arbeide for å styrke FNs rolle i internasjonalt politikk

- pådriver for å vaksinere verdens barn.

I FORHOLD TIL DE FEM HOVEDPUNKTENE VI HAR STAKET UT VIL VI KONKRETISERE UNDER "Å SKAPE SOSIAL RETTFERDIGHET"

Det står: øke økonomisk støtte til barnefamilier som mottar trygd. Dersom vi skal være konkrete her, er forslagene om endringer i forhold til barnebidrag et meget godt bidrag i den retning. Her kan vi tilrekke oss mye oppmerksomhet og det kan være en god enkeltsak for oss i valgkampen.

Vi foreslår også at vi må arbeide for å endre reglene i forhold til enslige forsørgere ang. overgangsstønad. Denne fås nå til yngste barn er 8 år og deretter stopp. Dersom en blir alene med 3 barn i en alder av for eksempel 9, 11 og 15 og har en deltidsstilling eller jobb med lav lønn, da har du et godt utgangspunkt på vei inn i fattigdommen. Haugesund ap vil bedre disses hverdag. Det er viktig å presisere at vi ikke ønsker å utvide stønadstiden, men at vilkårene skal gjelde også for dem med barn mellom 8 – 18 år. Ingen tilbakevirkende kraft. Dette må gjelde fremtidens enslige forsørgere.

Sosialstønad må skifte navn og vi må arbeide for å få en felles standard over hele landet! Det er veldig bra at vi går inn for kvalitetslønn!!!

Uføretrygdede barnefamilier må gis større bostøtte. Fjern behovsprøvingen av barnetillegg i uføretrygden. Behovsprøving skal ikke være APs politikk.

EVENTUELT:

På side 49 i programmet står det "utrede ensliges levekår". Vi skulle mene å huske at det for en tid tilbake ble satt ned et singelutvalg. Hva kom disse frem til? Resultatet av det bør brukes, vi trenger konkrete eksempler. Vi håper dette kan legges frem på landsmøtet. Dette er en stor gruppe og flere partier ønsker seg oppmerksomhet fra disse.

Vi synes at programmet denne gang er veldig bra. Vi vil likevel komme med et forbedringsforslag. Det må struktureres bedre. Vi lister innledningsvis opp 5 hovedområder. Er det mulig å la resten av programmet deles inn etter disse områdene med samme overskrifter? Enkelte av kulepunktene kan med fordel kortes ned.

Vi må ha kortene ting å "slå folk i hodet med"!!! Vern velferden! Vi kan med store fordel fremheve dette mye mer. Håper dette ikke ble fortet og at noen av våre forslag fører frem.

44

227 Berit Kapelrud, Sør-Trøndelag Arbeiderparti

Naturressursene og utnyttelsen av disse skal komme folket og landet til gode både i nåtid og framtid. Bærekraftig bruk av hav, land og luftressurser er både vår rettighet og vår plikt. Arbeiderpartiet vil at staten skal ha en spesielt ansvar for at ressursene nyttes på en bærekraftig og rettferdig måte. Staten må videre ha et ansvar for at ressursene ikke går tapt for kommende slekter. Staten skal ivareta dette ansvaret ved å legge til rette for ulike typer av eierskap og rett til bruk av ressursene samtidig som statens skal sikre at viktige ressurser ikke selges ut til private personer eller selskap på en slik måte at de går tapt for fellesskapet.

45

309 Jan Böhler, Oslo og sentralstyret Programmet

Nytt kulepunkt i programmet:
Arbeiderpartiet vil:

- beholde over 50% av aksjene i Telenor og ikke selge seg videre ned i Statoil og beholde SDØE på statlige hender.

46

075 Geir Roger Borgedal, Hedmark

Programmet Det store kulturløftet

Nytt kulepunkt under Det store kulturløftet, side 35:

- vil bidra til at Riksantikvaren får budsjettansvar knyttet opp mot undersøkelser og utgravinger av fortidsminner.

47

075 Geir Roger Borgedal, Hedmark

Programmet Rettferdig pensjon til å stole på

Side 46-47, kulepunktet nr 6 som begynner med "som et ledd i å sikre..." fjernes i sin helhet.

49

184 Tove Linnea Brandvik, Hordaland

Programmet Energilandet Norge

Nytt kulepunkt Ren luft – rent vann – ren jord:

- styrke oljevernberedskaper

50

331 Rune Fredriksen, landsstyret og Østfold

Programmet En offentlig sektor som hjelper folk

Side 52, kulepunkt 8 endres til:

- "sikre en større andel programvare med åpen kildekode i offentlig sektor".

Begrunnelse:

Dette er en redaksjonell endring. "Åpne kildekode", er ikke et begrep, det er derimot åpen kildekode" (open source), som henviser til dataprogrammer hvor kildekoden (selve programmet) er tilgjengelig for innsyn/mulighet for videreutvikling.

51

139 Lise Wiik, Telemark

Programmet Skolepolitikk

Henviser til s. 17 under avsnittet "En skole med mer tid til læring".

Nytt kulepunkt:

- lovfeste leirskole som en rettighet for alle grunnskoleelever.

52

125 Grethe Paaske Gulbrandsen, Vestfold

Programmet Velferdssamfunnet

Side 44 Et helsevesen i verdenstoppen

Første strekpunkt – fra "styrke sykehusenes økonomi, slik at flere pasienter behandles og ventetiden kortes ned"

til "styrke sykehusenes økonomi, og sørge for at sykehusene får tilstrekkelige drifts- og investeringsmidler slik at det skaper forutsigbarhet i økonomien".

Oversendes redaksjonskomiteen for programmet.

54

368 Trine Lie Larsen, AUF
Programmet Pensjon

Side 47, nytt kulepunkt:

- I forbindelse med innføring av obligatorisk tjenstepensjon skal det utredes om denne bør forvaltes som et fond som styres av arbeidstakerne, arbeidsgiverne og det offentlige i fellesskap.

55

347 Tellef Inge Mørland, landsstyret – Aust-Agder
Endringsforslag til "Ny solidaritet", nytt avsnitt i "Et helsevesen i verdenstoppen" side 43, etter tredje avsnitt.

Arbeiderpartiet mener tannhelse bør være en del av det offentlige helsevesens finansieringsoppgaver. Mange mennesker påføres i dag store kostnader i forbindelse med tannhelsebehandling. Dette gjelder blant annet personer som rammes av tannkjøtt sykdommer. Enkelte grupper har ikke råd til å betale for slik behandling og påføres dermed store fysiske og ikke minst psykiske lidelser. I kampen for å bygge velferdsstaten og bekjempe fattigdomsproblemer, vil vi sikre alle retten til fullverdig tannhelsebehandling.

Nytt kulepunkt:

Arbeiderpartiet vil:

- sikre alle retten til tannhelsebehandling, etter egenandelsprinsippet for andre offentlige helsetjenester. Dette skal skje uten at frikortgrensen heves vesentlig.

56

179 Nina Galta, Rogaland
Utflagging av bedrifter, side 14

Arbeiderpartiet vil arbeide for at det skal legges inn nasjonale begrensninger dersom eiere spekulativt legger ned bedrifter som går godt. Evt. ved å utvikle støtteordninger til slike bedrifter.

57

017 Åsmund Aukrust, Akershus
Programmet

Nytt kulepunkt side 59 i programmet:

- Avtalen om patenter i WTO (TRIPS) må reforhandles slik at fattige land skal kunne ta del i fortjenesten fra ressurser i eget land.

58

284 Reinhold Fieler, Troms
Programmet, en nasjonal strategi for fiske- og sjømat

Havbruksnæringen er mulighetenes næring, og kan sikre mange kystsamfunn viktige arbeidsplasser fremover. Arbeiderpartiet vil aktivt utvikle denne næringen gjennom målrettet næringsutvikling, forskning, og ved å øke det statlige engasjementet. Arbeiderpartiet vil sikre

havbruksnæringen kystarealer. Arbeiderpartiet vil også være en garantist for at det føres en aktiv handelspolitikk som sikrer alle sjømatnæringer bedre rammevilkår.

59

113 Hans-Christian Gabrielsen, Buskerud

Programmet Forskning av høy kvalitet

Side 19, nytt kulepunkt:

- arbeide for at den samlede norske forskningen kommer opp på 3% av BNP i løpet av de neste fem årene.

60

111 Tor Ottar Karlsen, Buskerud

Programmet Levende og bærekraftig landbruk

Nytt siste avsnitt side 25:

"Arbeiderpartiet vil utforme en ny fjellregionpolitikk for å sikre levedyktige og næringsutviklende fjellregioner".

61

205 Åshild Kjelsnes, Sogn og Fjordane

Programmet Samferdsel, rassikring

Nytt kulepunkt under samferdsel:

- videreføre og sterkt auke dagens ordning med ein eigen rassikringspost.

63

140 Mette K. Ofstad, Telemark

Programmet side 43

"Arbeiderpartiet vil ha en kjønnsnøytral ekteskapslov" ønskes endret til:

"Arbeiderpartiet ønsker å utrede kjønnsnøytral ekteskapslov".

64

251 Alf Daniel Moen, Nord-Trøndelag

Et arbeidsliv med plass til alle:

Nytt kulepunkt:

- Arbeiderpartiet skal arbeide for etablering av rehabiliteringsprogram som, gjennom samhandling arbeidsgiver – helsevesen - velferdsetat, sikrer at alle mennesker i yrkesaktiv alder skal ha en arbeidstilknytning der de kan yte etter evne".

Forebygging for god helse:

- Arbeiderpartiet vil arbeide for henvisning til livsstilprogram på grønn resept bekostes av folketrygden for å demme opp for sykefraværet.

Et helsevesen i verdenstoppen:

- Arbeiderpartiet vil styrke rehabiliteringstilbud med fokus på læring og mestring for hele befolkningen for å styrke egenomsorgen og egenverdien som bidrar til økt livskvalitet og optimal yrkesdeltakelse.

65

079 Kari Blegen, Oppland

Programmet - Etablering og styrking av det teknologiske miljøet i Innlandet

- Styrke tilgangen på risikovillig kapital gjennom øremerking av et såkornfond for Innlandet.
- En kraftfull og langsiktig videreføring av Ekspertsenteret for lettmetaller
- en generell styrking av virkemiddelapparatet som SIVA, Innovasjon Norge, utviklingsavtaler og gjenkjøpsavtaler.
- Videreføre satsningen på inkubatorer for å stimulere til nyetableringer.
- Styrke det teknologiske utdanningsmiljøet og samspill/samarbeid mellom industri og høyskoler/fagopplæring.
- Styrke rekruttering til teknologisk utdanning, styrking av Vitensentret.

66

337 Anette Trettebergstuen, Hedmark
Programmet Velferdssamfunnet

Side 44, tillegg til kulepunkt 6

- samt å jobbe for å få ned ventetida for behandling.

67

268 Merethe Paulsen Blomstervik, Nordland
Ufrivillig deltid

Arbeiderpartiet mener at deltid skal være en mulighet, og heltid skal være en rettighet. Arbeiderpartiet må arbeide for å gjennomføre en reform der det følger med penger, for å kunne løse problematikken med ufrivillig deltidsansettelser i helse- og omsorgssektoren.

68

087 Åsmund Hermansen, Hedmark
Et arbeidsliv for alle side 26-27, nytt kulepunkt
 Arbeiderpartiet vil:

- Bekjempe den svært høye arbeidsledigheten blant mennesker med annen etnisk bakgrunn og jobbe for å gi denne gruppen reelt like muligheter i arbeidsmarkedet.

69

174 John Holvik, Rogaland
Programmet – Et helsevesen i verdenstoppen

Nytt kulepunkt under "et helsevesen i verdenstoppen"

- Sikre en forsvarlig ambulansetjeneste i by og bygd ved å stille krav til minimums responstid på akutte oppdrag i hele landet.

70

114 Laila Gustavsen, Buskerud
Programmet side 21 og side 51

Nytt kulepunkt side 21:

- Samordne finansieringsordningen for næringsutvikling på regionalt nivå gjennom å øke overføringene til de eksisterende næringsfond, samt etablere nye regionale næringsfond. Inntektene fra bedriftsbeskatningen i regionen må inngå og midlene i fondet disponeres i et forpliktende regionalt partnerskap mellom kommuner, næringsliv og regioner.

Ny tekst side 51 – en offentlig sektor som hjelper folk.

En velfungerende offentlig sektor med gode tjenester er viktig også for næringsutvikling lokalt. Innen omsorgssektoren, skole og særlig innen sykehussektoren er det behov for

nybygg, oppgraderinger og investeringer i en helhetlig planlegging for utvikling av våre lokalsamfunn.

Nytt kulepunkt:

Arbeiderpartiet vil:

- Øke investeringene til bygg innen skoler og sykehus i et forpliktende partnerskap mellom regioner, kommuner og næringsliv.

72

300 Bjørn Fjugstad, Svalbard

Programmet – en aktiv nordområdepolitikk

Geologisk kartlegging.

NGU overtar ansvaret for all geologisk ressurskartlegging på Svalbard og Polbassenget.

73

309 Jan Bøhler, Oslo og sentralstyret

Programmet, side 21:

Nytt første kulepunkt:

- Bygge opp langsiktige statlige investeringsprogrammer i samspill med næringslivet for å skape bedrifter og arbeidsplasser innen framtidsrettede næringer som bioteknologi, medisin, informasjonsteknologi, satellittvirksomhet, nanoteknologi, m.m.

74

176 Tom Tvedt, Rogaland

Programmet – universell utforming

I løpet av våre liv er det mange av oss som opplever å ikke strekke til, eller ikke fungerer fysisk, psykisk eller sosialt.

I stedet for at mennesket skal tilpasse seg samfunnets eksistensielle rammebetingelser, bør målet være at samfunnet legges til rette for å tilpasses individenes behov. Først da kan alle ha en mulighet til å kunne delta på alle arenaer i samfunnet. Et vesentlig element blir da å få satt universell utforming av bygninger, uterom og infrastruktur på dagsorden.

Arbeiderpartiet må nå gå fra ord til handling.

75

087 Åsmund Hermansen, Hedmark

Et inkluderende samfunn side 49, endring i brødtekst

Andre avsnitt, tredje setning, stryke:

"Gi nordmenn det grunnlaget for å delta i samfunnet", erstatte med "Gi nye nordmenn samme grunnlag for å delta i samfunnet som majoritetsbefolkningen".

76

205 Åshild Kjulsnes, Sogn og Fjordane

En skole med mer tid til læring

Forslag til tilføyning tekst side 17, 3. avsnitt, evt. kulepunkt:

Lærlingtilskuddet må være likt uavhengig av om lærlinger velger å ta allmenn påbygging før han/ho startar si lærlingutdanning.

77

023 Harald Thomas Endresen, Akershus

Programmet, side 43, siste kulepunkt, endringsforslag:

- at omsorgsevne skal være avgjørende for hvem som skal få adoptere barn. Vi vil belyse konsekvensen for barns oppvekst av å ha samboende homofile og lesbiske i partnerskap som adoptivforeldre.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for programmet.

7

029 Odd Falch, Akershus

Innkomne forslag 4, forslag 12.9

Forslag fra Frogn Arbeiderparti ønskes innbakt i forslag 12.9 fra Arbeiderpartiet i Bergen

Tankskipstrafikken i indre Oslofjord – en miljøtrussel for befolkningen og strandsonene.

Tankskipstrafikken i indre Oslofjord har de siste årene hatt en betydelig økning. I 2004 var det 270 tankskip som anløp oljeterminalen "Sjursøya" i Oslo. Dette var skip på opptil 42000 tonn. Skipene har ingen form for eskorte inn fjorden og derfor ingen mulighet for øyeblikkelig bistand dersom tekniske problemer under innseilingen til Oslo skulle oppstå. At slike tekniske situasjoner ved "black out" lett kan oppstå, vet alle som har arbeidet om bord i skip. Resultatet av slik "black out" er vanligvis at skipet ikke er manøvreringsdyktig. Dette har vi hatt eksempler på ganske nylig. Det smaleste punktet i Oslofjorden er ved Drøbak hvor tidevannsstrømmen er betydelig sterk, en kan bare forestille seg hva som kan skje dersom en ulykke skulle inntreffe i dette området.

Det har skjedd at båter har grunnstøtt og forlist i indre Oslofjord. Heldigvis har det gått bra disse gangene. Vi er klar over at det er losplikt/farledsbevis og krav om dobbelbunn for tankskip som trafikkerer indre Oslofjord. Det som er helt sikkert, er at dobbeltbunn ikke forhindrer oljeutslipp fra grunnstøtte tankskip. Bunnforholdene fra Drøbak og inn Oslofjorden er stort sett fjellformasjoner som vil gjøre store skader på skipets bunn ved grunnstøting.

Frogn Arbeiderparti fremmer derfor følgende uttalelse om oversendes redaksjonskomiteen til landsmøtet i Det norske Arbeiderparti:

Frogn Arbeiderparti ber Det norske Arbeiderparti stille krav til Kystverket i Norge om øyeblikkelig å innføre plikt til taubåteskorte med brannutstyr for tankskip i indre Oslofjord.

15

041 Gro Tvedt Anderssen, Oslo

Mordechai Vanunu – fortsatt en samvittighetsfange

Mordechai Vanunu er den israelske atomteknikeren som gjorde verden kjent med omfanget av Israels atomvåpenprogram, og som ble stilt for retten som spion. Over hele verden ble han sett på som en samvittighetsfange, fordi hans motiv var å skape et tryggere Midtøsten fritt for atomvåpen. Etter sytten og et halvt år i et umenneskelig fengselsregime i Israel, hvorav 11 1/2 år i total isolasjon, slapp Vanunu ut av fengselet 21. april 2004.

Han ble likevel ikke fri. Israel nedla forbud mot å reise ut av landet, mot å snakke med utlendinger og journalister og mot å nærme seg flyplasser og ambassader. Vanunu søkte beskyttelse av biskop Riah og har siden april 2004 bodd bak murene til den anglikanske St. George-katedralen i Øst-Jerusalem. Her mottar han støttespillere og journalister fra hele verden, og nekter å bøye seg for forsøkene på å kneble en brysom kritiker - han insisterer på sin rett til ytringsfrihet.

Forslag: Ap vil støtte arbeidet med å få israelske myndigheter til å la Mordechai Vanunu forlate Israel og partiet vil forbli engasjert i denne saken inntil så skjer. Vi mener at Norge har et ansvar for å sikre at Vanunu får muligheten til å starte et nytt liv utenfor Israel.

Bakgrunn

Norges ansvar

I 1959 solgte Norge 20 tonn tungtvann til Israel. Eksportkontrakten med Israel ga Norge rett til å inspisere tungtvannet for å forsikre seg om at det bare ble brukt til fredelige formål. Men i 30 år fikk israelerne syle med tungtvannet før de til slutt måtte gå med på å selge halvparten av vannet tilbake til Norge tidlig på 1990-tallet.

I ettertid har det kommet fram at tungtvannet ble brukt ved Dimona-anlegget i Negevørkenen, der det ifølge internasjonale eksperter er blitt produsert kjernevåpen siden siste halvdel av 1960-årene.

I følge advokat Annæus Schjødt kom det fram sensitive opplysninger om det israelske atomprogrammet under Lillehammer-saken i 1974. Den norske regjeringen ble gjort kjent med dette og dokumentene ble hemmeligstemplet. 12 år etter måtte i stedet Vanunu ta på seg oppgaven med å informere verden om at Israel i strid med internasjonale avtaler hadde startet et omfattende atomvåpenprogram. Vanunu ble den første "atominspektøren" som påviste atomvåpen i Midtøsten.

Da det israelske atomprogrammet ble avslørt i 1986, ble tungtvannssalget tatt opp i Stortinget. "Norge har ingen indikasjoner på at Israel har misbrukt det norske tungtvannet", sa daværende utenriksminister Knut Frydenlund. Kjell Magne Bondevik sa at han ikke hadde noen grunn til å tvile på Israels forsikringer om at vannet bare ble brukt til fredelige formål.

Vanunus historie

Mordechai Vanunu arbeidet som tekniker ved Dimona, ved siden av sine universitetsstudier. Etter en alvorlig samvittighetskonflikt bestemte Vanunu seg for å offentliggjøre bilder og informasjon om atomvåpenprogrammet i den engelske avisa Sunday Times. Dette ble starten på en klappjakt, hvor Vanunu ble kidnappet av Mossad i Roma og fraktet neddopet i en fiskebåt til Israel, der en hemmelig militærdomstol dømte ham til 18 års fengsel. Arresten var i strid med internasjonal rett, fordi den skjedde på fremmed territorium.

Kidnappingen og den hemmelige rettergangen ble avslørt og Vanunusaken vakte betydelig internasjonal oppsikt. I flere land, blant annet her i Norge, ble det stiftet bredt sammensatte støttekomiteer som samlet underskrifter for kravet om at Vanunu måtte slippes fri. Et opprop med støtte fra en samlet fagbevegelse, de fleste politiske partier og ungdomsorganisasjoner samlet 50 000 underskrifter som ble overlevert til den israelske statsministeren Benjamin Nethanyau i 1996. To år seinere ble et organisasjonsopprop, som representerte rundt en million medlemmer, med samme krav overlevert til Israels statsminister. Vanunu har flere ganger blitt forslått til Nobels fredspris. I 2001 utnevnte Universitetet i Tromsø ham til æresdoktor.

En rekke internasjonale personligheter som Nobel fredsprisvinner Joseph Rotblat, samt Den norske regjering ved statssekretær Jan Egeland, krevde at Vanunu måtte slippes fri etter 2/3 soning, men Vanunu måtte sone hele tida ut.

26

064 Dag Harlem Stenersen, Oslo

Vi må sikre bondens rett til eget såfrø!

I regjeringens forslag til ny lov om planteforedlerrett (lov 12. mars 1993 nr. 32) skal selskapene som utvikler sortene – planteforedlerne – få sine rettigheter kraftig styrket på

bekostning av bøndene. Forslaget vil innebære at bøndene forbys å bruke eget såfrø, eller i beste fall når det gjelder korn og poteter, tillate dem å så og sette dette – men mot avgift til selskapet som har utviklet akkurat den sorten. Hvis Norge slutter seg til en ny internasjonal avtale om planteforedling, den såkalte Upov-konvensjonen av 1991 som i så fall vil erstatte Upov-konvensjonen av 1978) vil Norge også internasjonalt vil gi de store, multinasjonale frøgigantene fordeler på bekostning av bøndene. Dette fordi den første konvensjonen ga bøndene sterkere rett til å bruke eget formeringsmateriale. Ved å slutte seg til den nye, vil man gi økte rettigheter for foredlere – på bekostning av verdens bønder. Blant annet vil den som utvikler nye sorter, som er bygget på eksisterende sorter, få eneretten til kommersiell bruk av den nye sorten.

Arbeiderpartiet er skuffet over at mens Norge internasjonalt kjemper for fri tilgang til plantegenetiske ressurser til mat og landbruk, gjør Regjeringen det motsatte her hjemme.

Arbeiderpartiet mener det nye lovforslaget må avvises. Nasjonalt må bøndene sikres fortsatt rett til å bruke såfrø fra egen avling. Arbeiderpartiet mener også at Norge ikke skal slutte seg til Upov-konvensjonen av 1991, men at Norge også internasjonalt fortsatt må arbeide for fri tilgang til plantegenetiske ressurser til mat og landbruk.

27

043 Julie Lødrup, Oslo

Ingen ny åndsverkslov!

Den 11. februar 2005 la Kultur- og kirkedepartementet frem Ot.prp. nr 46 med forslag om endringer i åndsverksloven m.m. Dette lovforslaget er bygget på en fundamental annen tanke enn den dagens åndsverkslov er bygget på. Dagens åndsverkslov er et resultat av tidligere tiders fellesskapstankegang der formålet med lover var at de skulle gagne samfunnet. Det er en lov som balanserer forholdet mellom motstridende interesser – opphavsmannens og samfunnets – på en måte som tilgodeser begge parter. Det nye lovforslaget er derimot et produkt av en nykonservativ ideologi der formålet med lover er å være en garanti for at næringslivets aktører får være i fred når de bestemmer spillereglene.

I den gjeldende åndsverksloven er det flere paragrafer som sikrer fellesskaps- og forbrukerinteresser, der den mest sentrale bestemmelsen er *retten* til privatkopiering. Den gir oss for eksempel rett til å ta sikkerhetskopier, kopiere relevante utdrag fra verk som ikke lenger er tilgjengelige i handelen og kopiere lovlig ervervede verk over på andre formater. I det nye lovforslaget blir denne retten fjernet, i stedet blir reguleringer på dette området delegert til utgiverne av film og musikk. Dermed er forbrukerne prisgitt at musikk- og filmdistributørene tillater privatkopiering. Resultatet er at store deler av befolkningen kriminaliseres. Dette sender ut signaler om at lover og regler kun er byråkrati og av den grunn ikke behøver å etterleves. Og nettopp fordi loven vil ramme så mange er det blitt foreslått i debatten å delegere myndighet til å håndheve deler av loven til utgiverne pga. politiets manglende kapasitet. En slik snikprivatisering av politivesenet vårt kan Oslo Arbeiderparti ikke godta.

I bunn og grunn er ikke dette en anti-pirat-lov, men en lov som skal hjelpe musikk- og filmdistributørene i deres kamp for å låse betalende kunder inn i godseide formater og selge samme produkt flere ganger gjennom snedig bruk av inkompatible formater og planlagte foreldelser. En slik uthuling av forbrukerrettigheter er Oslo Arbeiderparti i mot. I departementets notater kommer det tydelig frem at lovendringene er foreslått i hovedsak for gjennomføring av EUs opphavsrettsdirektiv. Stortinget må gå mot et slikt brudd med norsk opphavsrettradisjon.

046 Knut Roger Andersen, OsloNorge må stille mange flere FN-tropper

Norge må i langt større grad enn det som har vært tilfelle i de senere år, være villig til å stille med tropper til FN-styrkene. Særlig må Norge følge opp Kofi Annans appell om ti tusen FN-tropper til sør-Sudan og Darfür-området ved å tilby et betydelig troppebidrag som er langt større enn det lille antall stabspersonell som regjeringen hittil har tilbudt.

Av de samlede 75000 FN-troppene som er utplassert i 18 land bidrar Norge i dag med kun 25 soldater, mens vi for noen år siden hadde femten hundre. Denne utviklingen er utrolig lite i samsvar med vår egentlige offisielle politikk, nemlig "å satse på FN-sporet".

I virkeligheten har det skjedd en storstilt omlegging fra FN- til "Pentagon-sporet". Vi stiller i dag 625 soldater i Nato-operasjoner i land som amerikanerne prioriterer, som Afghanistan.

Kofi Annan sendte i begynnelsen av februar ut en appell til medlemslandene om å stille ti tusen soldater til FNs fredsoperasjon i Sudan. Her understrekes det at freden i landet må være hel og udelelig, og at troppene skal skape trygghet både i Darfür og Sør-Sudan. Mulighetene er langt bedre nå med fredsavtalen i sør og en ny regjering i Khartoum som vil spille aktivt på lag med FN.

I Norge har politikere fra flere partier lenge klagd på FNs handlingslammelse i Darfür. Vi har blitt minnet om at det i Afrika jevnlig rammes like mange mennesker av nød, sult, kriger, sykdommer og naturkatastrofer, som under tsunamien i sør-øst-Asia. Vi har vært umåtelig enige om at vi aldri må svikte Afrika en gang til, som under massakrene i Kongo og Rwanda.

Ut ifra dette blir regjeringens svar på Kofi Annans appell sjokkerende dårlig: Vi stiller kun med 30 stk, fortalte utenriksministeren Stortinget 15. februar. Bidraget består av sanitetspersonell, stabsoffiserer og militære observatører. Vi har en historisk mulighet til å bane vei for fred og demokrati og hindre folkemord i Sudan. Da bør vi gripe den, og stille opp for FN så det monner.

Regjeringen bør fortrest mulig omgjøre sitt svar til generalsekretæren og minst tidoble bidraget til 300 FN-soldater. På Stortinget ble det nylig truet med at forbrytere mot menneskeheten i Darfür skal stilles for den Internasjonale Straffedomstolen. Men dette er en tom trussel så lenge vi ikke gir et ordentlig troppebidrag til FN-styrken. Det er akutt behov for at noen land går foran og svarer positivt på Kofi Annans appell. Blant disse positive landene må Norge være!

124 Anne Rygh Pedersen, VestfoldProgrammet Kunnskapssamfunnet

Fjerne siste del av setningen: "ved offentlige oppdrag" i kulepunkt 15 s. 27 under kap. "Et arbeidsliv med plass til alle" – slik at punktet blir lydende

- "motarbeide sosial dumping, blant annet ved at det offentlige stiller krav om norske lønns- og arbeidsvilkår.

Ber om at forslaget oversendes red.kom. for andre politiske saker.

319 Odd Kr. Reme, sentralstyretLangsiktig offentlig styring av KLP

I lang tid har det vært arbeidet med en mulig omdanning av Kommunal Landspensjonskasse (KLP). Det skal avholdes generalforsamling i KLP den 21. april 2005. Generalforsamlingen skal ta stilling til om KLP skal omdannes til A/S eller til en grunnfondsbevisselskap. Det er et behov for å endre selskapet sin finansieringsmodell, men Arbeiderpartiet er skeptiske til løsningen om å omdanne KLP til aksjeselskap.

Et flertall av utsendingene fra Arbeiderpartiet har sluttet seg til følgende uttalelse:
"Vi er bevisste på at kommune-Norge forvalter store verdier gjennom sine pensjonsordninger og mener det er viktig å beholde innflytelse og styring over denne kapitalen. KLP er et stort og viktig selskap for norske kommuner. Derfor er det etter vårt syn viktig å sikre fortsatt nasjonalt eierskap av KLP, og KLPs unike posisjon blant norske kommuner. Arbeiderpartiet har gjennomført en stor spørreundersøkelse blant våre ordførere og gruppeledere som viser at motstanden mot omdanning av KLP til A/S er stor blant Arbeiderpartiets fremste tillitsvalgte i kommunene. Vi ber derfor om at delegater fra Arbeiderpartistyrte kommuner opptrer samlet og stemmer mot omdanning til aksjeselskap, og for en grunnfondsløsning på generalforsamlingen i KLP den 21.04.05.

Landsmøtet ber utsendinger fra alle kommuner og fylkeskommuner som er ledet av Arbeiderpartiet merke seg dette.

Foreslås oversendt red.kom. for andre saker.

62

140 Mette K. Ofstad, Telemark

Abort

- a) Vi ønsker ingen endring av grensen for selvbestemt abort.
- b) Nemndstrukturen må endres slik at det blir lik behandling i landet.

Forklaring:

Undertegnede sto for denne dissensen i redaksjonskomiteen under Landskvinnekonferansen i februar. Denne dissensen er ikke kommet med i forslaget som ligger på delegatenes bord.

71

242 Aasta Loholt, Sør-Trøndelag

Forslag Hefte 3

Vårt "nye" forslag til vedtak blir derfor (tilpasset Programforslaget):

"En aktiv habilitering/rehabiliteringsprosess er viktig for å bedre livskvaliteten for barn, voksne og eldre med sykdom og/eller funksjonsnedsettelse. For mange er dette avgjørende for deltakelse i skole, fritid og arbeidsliv. Alle som trenger det må få tilbud om habilitering/rehabilitering, og tverrfaglighet og samarbeid mellom ulike deler av helseetaten og andre etater må ligge til grunn for prosessen. Bruk av individuell plan (IP) er for mange et sentralt verktøy i habiliterings/rehabiliteringsprosessen, og en mer utstrakt bruk av IP må tilstrebes i alle nivå av helse- og sosialtjenesten. Habilitering og rehabilitering skal være nasjonale innsatsområder der målet er en kvalitativ og kvantitativ forbedring av tjenestetilbudene. Reell brukervedvirkning må ligge til grunn for all habilitering og rehabilitering".

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for andre politiske saker.

Møtet tok 10 minutters pause.

NY INTERNASJONAL SOLIDARITET

Dirigenten introduserte Jan Egeland, visegeneralsekretær i FN som holdt følgende tale til landsmøtet:

Ærede landsmøte, gode venner.

I natt mens vi sov, våket hundretusener av fattige afrikanske mødre over sine alvorlig syke barn. Altfor mange døde før morgengry – for hjelpen kom for sent.

I natt møttes hjelpearbeidere i glemte katastrofeområder i Asia og Afrika fordi de måtte skjære ned på allerede magre matrasjoner til flyktninger og fordrevne.

I natt måtte latinamerikanske fagorganiserte arbeidere forlate sine hjem fordi de står på dødslistene til høyreekstremistiske paramilitære grupper.

I natt, mens vi sov, hadde barnearbeidere i Midtøsten og asiatiske land en titimers arbeidsøkt fordi foreldrene deres ikke får arbeid og familien deres ikke har råd til å la dem gå på skole.

I dag kan nye krafttak tas for å begynne å rette opp disse totalt uakseptable forholdene. Dersom det er vilje i vår stadig større, mektigere og rikere rikmannsverden kan vi gjøre slutt på den himmelrope uretten i vår fattige, utbyttede og undertrykte verden.

Det koster en dollar å vaksinere et barn mot meslinger. Meslinger krever flere barneliv hvert år en all krig og alle naturkatastrofer til sammen. Det koster to dollar å kurere et barn med malaria. Likevel dør det et afrikansk barn hvert 30. sekund av malaria.

Det finnes ingen bedre investering av våre offentlige eller private penger enn den internasjonale innsatsen som redder mennesker live og bygger en bedre framtid.

Vi kan utrydde de groveste formene for barnearbeid, slik vi klarte det her i landet, gjennom å investere mer i utviklingsarbeid, rettferdig handel og investeringer i sosialt rettferdige arbeidsplasser i den 3. verden.

Vi kan beskytte faglige rettigheter i diktaturstater og frihandelsområder ved et mer kraftfullt internasjonalt menneskerettighetsarbeid.

Enklest er det å unngå at sivilbefolkningen i krigs- og katastrofeområder må sulte. Vi bruker med penger på tyggegummi i den vestlige verden enn det koster å gi mat til de som sulter blant verdens flyktninger, fordrevne og undertrykte. Vi bruker dobbelt så mye på iskrem i Europa som det vi har til alt hjelpearbeid i hele verden.

I FN, vedtok vi i år 2000, som Forente nasjoner, konkrete mål for utvikling og rettferdighet for verdens fattigste to milliarder mennesker.

I året 2015 skal vi ha halvert antallet som lever i ekstrem fattigdom, vi skal ha gitt alle barn, både jenter og gutter, tilbud om grunnskole, vi skal ha redusert barnedødeligheten med to tredeler og dødeligheten blant kvinner under barnefødsel med tre firedeler – og vi skal, blant andre mål, ha halvert antallet som ikke har tilgang til rent drikkevann.

Dette er ikke luftige drømmer. Det er fullt ut gjennomførbare mål som visjonære stats- og regjeringssjefer fra over 100 land, fra Bill Clinton til Jens Stoltenberg, fra Kina til Nigeria, satte seg i New York i året 2000.

Poenget er bare at vi ikke vil klare å gjennomføre disse målene dersom vi ikke skaper en ny solidaritet som gjennomstrømmer alle deler av politikken i FNs medlemsland, i nord så vel som i sør.

Tuftet på arbeiderbevegelsens grunnleggende solidaritetsideal har de moderne sosialdemokratier et stort ansvar for å utvikle en ny solidaritet i en ny tid.

Denne må bygge på våre rike tradisjoner: Fra den første spedte begynnelsen har idégrunnlaget til arbeider- og fagbevegelse alltid utgjort en internasjonal solidaritet som går utover lokalsamfunn, nasjon og egen arbeidsplass.

De første norske fagforeninger tok fra sine beskjedne kontingenter for å støtte enda mer utsatte og utbyttede kamerater i andre land. Norske arbeiderungdom brukte i 1930-årene sine siste kroner på å dra til Spania for å slåss med de internasjonale brigadene mot fascismen og for den spanske demokratiske republikken. Svenske sosialdemokrater syklet til Norge for å slåss mot nazistenes invasjon i 1940.

En ny solidaritet må bygge på flere sentrale elementer:

1. For det første må de i verdenssamfunnet som har råd til det bidra med større ressurser til kampen for utvikling og mot sosial urettferdighet.

Ingen land har, under skiftende regjeringer, gitt forholdsvis mer enn Norge til utviklingshjelp og nødhjelp.

Vi gir fire til fem ganger mer enn gjennomsnittet av de rike land og får mye skryt i FN for det. Men de faktiske realiteter er at vi, verdens mest sjenerøse, beholder nesten 99,1 prosent av vår solide nasjonalinntekt selv og gir ca 0,9 prosent som internasjonalt solidaritetsbidrag.

På den store første internasjonale pressekonferansen etter at tsunamien rammet fikk jeg spørsmål om jeg var fornøyd med giverlandenes sjenerøsitet i forrige år.

Det var kanskje ubetenksomt, for det var nesten hundre TV-kanaler og nyhetsbyråer til stede, men jeg svarte altså at jeg ikke kunne forstå hvorfor den stadig større og rikere verden var så "gnien". Jeg la til at vi var ofte forholdsvis mer sjenerøse før da vi var mindre rike. Noen følte seg truffet, og det utløste en nasjonal debatt, som håpet var, fra Nord-Amerika, til de oljerike Gulf-landene som vi knapt klarer å registrere i de internasjonale oversiktene.

2. For det andre må vi få en større entusiasme og tro i vårt solidaritetsarbeid. Tro på at vi vil klare det internasjonale løftet for å innfri tusenårsmålene. Kanskje kan vi se kimen av en slik glød for internasjonal solidaritet i den innsatsen som ble utvist fra Norge til Hellas, og fra Singapore til USA for ofrene for tsunamien. Milliarder av dollar ble samlet inn fra privatpersoner, bedrifter, fagforeninger og stater i løpet av noen hektiske uker. I FN har vi aldri noensinne opplevd maken. På rekordtid klarte vi å nå ut med hjelp til flere millioner mennesker i et dusin tsunamirammede land.

Når folk flest forstår at deres bidrag og deres skattekroner, vil redde liv og bygge en bedre framtid for de som trenger det mest vil nesten alle bidra med mer enn det

finanspolitikere tror. Dette sa jeg også i den mye omdiskuterte pressekonferansen. Umiddelbart ble mine uttalelser lagt ut på høyreorienterte nettsted i USA som et utsagn fra en europeisk sosialist som gjennom FN er ute etter å tyne amerikanske skattebetalere. Vi fikk i FN-sekretariatet mange hundre aggressive telefoner og e-poster hver dag. "Ingen vil gi mer til fremmede land over skatteseddelen", lød budskapet blant de mange dårlig stavede skjellsordene.

Men de høyreorienterte gruppene tar feil. Et stort flertall av europeere i Norge så vel som i EU vil gi like mye eller mer i u-hjelp som det vi gir i dag. Et stort flertall av amerikanerne tror de bidrar over skatteseddelen med mange ganger mer enn det de faktisk gjør. Forklares vår tids største utfordringer for folk flest blir de med på å møte utfordringen. Og det er heller ikke sant at bistandsorganisasjonene ikke har kapasitet til å kanalisere mer hjelp. Vi kan raskt fordoble vår innsats med enorme positive resultater.

3. En tredje solidaritetsutfordring er å gi fattige land og folk en rettferdig mulighet for å få den utvikling vi, Europas fattigste og mest underutviklede utkant, fikk for hundre år siden. Vi fikk eksportere for varer, vår fisk, vår trelast og etter hvert vår aluminium. Vår ungdom fikk utvandre til Amerika og sende tilbake penger til sine familier. Tusener av andre unge nordmenn fikk dra til Europa og få seg universitetsutdannelse. Vi må, sammen med likesinnede i Norden og EU sloss for en mer rettferdig mulighet for landene i Sør å få sosialt rettferdige og stabile arbeidsplasser som kan leve av eksport til oss i nord.
4. En fjerde bjelke i en mer omfattende solidaritetspolitikk vil være å mer systematisk sloss for menneskerettigheter og demokrati i øst, i vest, i nord, i sør. Det norske utviklingsmirakelet er utvilsomt knyttet til framveksten av vårt deltagende folkestyre. Det er knyttet til frivillige organisasjoner og folkelige bevegelser. Det er knyttet til vår mulighet til kvalitetskontroll gjennom ytringsfrihet og til at svake grupper har mulighet til å sloss for sine rettigheter i full offentlighet og med frie interesseorganisasjoner.

Vi kan ikke, må ikke godta, at rettigheter for minoritetsgrupper, for fagbevegelse, studentgrupper eller religiøse menigheter trampes under fot. Da jeg nylig besøkte Darfur i Sudan så jeg etnisk rensning og nedbrente landsbyer. Kvinner fra de svarte afrikanske stammene kunne ikke bevege seg utenfor flyktningleirene uten å bli utsatt for den ytterste fornærelse gjennom brutal voldtekt.

Like energisk må vi forebygge og bekjempe terror mot sivile mål. Da jeg besøkte Bagdad i Irak etter bombeangrepet som drepte en av mine forgjengere i FN-jobben, Sergio de Mello, så jeg hvordan ekstrem terror hadde knust FNs hovedkvarter. Terroristene drepte ikke bare 22 kolleger, de lammet også vår mulighet for å drive et effektivt internasjonalt hjelpe- og demokratiarbeid blant den irakiske sivilbefolkning.

5. En femte solidaritetspillar er å sloss klarere for de internasjonale samarbeidsorganisasjonene, med FN i spissen. Det er mange som nå kaster seg over FN og vår generalsekretær Kofi Annan, blant annet i vårt vertsland USA. Noen politiske grupperinger hevder FN er svekket og har utspilt sin rolle. Disse politikere hevder at bare gjennom bilateral kraft og militær styrke kan den altoverskyggende kampen mot internasjonal terror føres.

Dette standpunktet er like galt som det er farlig. Vi trenger mer forpliktende internasjonalt samarbeid i verden. Det internasjonale panelet som Kofi Annan nedsatte, og som Gro Harlem Brundtland deltok i, ble enige om en handlingsplan for et mer effektivt FN som bedre kan møte internasjonale trusler mot fred og sikkerhet.

Disse vise menn og kvinner, som blant annet har styringserfaring fra samtlige stormakter fra Kina til USA, ble for første gang enige om en internasjonal definisjon av terror som ethvert voldelig angrep på sivile mål uansett politisk, eller religiøst eller kulturelt utgangspunkt.

De ble også enige om å gjenta det grunnleggende prinsippet at FNs medlemsland ikke kan angripe et annet land uten indirekte selvforsvar eller med et mandat fra FNs sikkerhetsråd. Dette er et av de sentrale folkerettslige prinsipper som lille Norge og Norden alltid har stått for og som vi nå må ut og sloss for.

Vi i FN må lære av de feil som er gjort, blant annet gjennom "Olje for mat programmet". Men det er dypt urettferdig at Kofi Annan er alene om å få kjeft for et program som ble skapt av og detaljovervåket av Sikkerhetsrådets makter.

Venner, Norge og Det norske Arbeiderparti har i tidligere tider gjennomført betydelige løft målt i internasjonal praktisk solidaritet.

La meg gi et eksempel:

Gjennom den humanitære delen av FN som jeg har ansvaret for, har vi utviklet redskaper verden aldri tidligere har sett maken til. Sammen med blant andre eksperter fra norske frivillige organisasjoner kan vi sende spesialiserte hjelpearbeidere hvor som helst i verden i løpet av timer etter at en katastrofe er et faktum.

Vi kan sette opp logistikk- og transportapparater hvor som helst i verden i løpet av dager. Disse kan i løpet av uker frakte tusener av tonn av mat, medisinsk nødhjelp, telt og vann og sanitærutstyr til de som trenger det mest i krigs- og katastrofeområder – dersom vi har ressurser nok, sikkerhet nok for vårt personell og politisk adgang til konfliktofrene.

Men den teknologiske revolusjonen som internasjonalt arbeid nå kan nyte godt av, med satellitt-telefoner og feltsykehus, har ikke sett en tilsvarende politisk og moralsk revolusjon. Vi får penger nok til å hjelpe alle ofrene for tsunamien i det indiske hav, men har ikke engang halvparten av det vi trenger for å nå de som rammes av krigene i Kongo.

Hver sjettede måned har krigen og nøden i Kongo krevd like mange menneskeliv som tsunamien tok i 12 land i desember. Hver sjettede måned år etter år. En hel verden reagerte med og for tsunamiofrene, en hel verden ser ut til å kunne leve med overgrepene og elendigheten i Kongo.

Kjære venner

Vi lever i en etter-kalde-krigstid som gir et nytt handlingsrom for norsk utenrikspolitikk, fredsarbeid og bistand. Den kalde krigen satte i 40 år klare rammer for hvor og hvordan vår lille stat kunne fremme våre idealer og interesser for menneskerettigheter og frigjøringskamp, til fredsarbeid og konfliktforebygging.

Der det var mulig tok modige Arbeiderpartiregjeringer viktige initiativ mot apartheid i Sør Afrika og mot overgrep av militærjuntaer i Hellas, Tyrkia, Portugal og Chile.

Siden Berlin-muren falt i 1989 har norsk utenrikspolitisk aktivisme blitt ønsket velkommen i øst så vel som i vest.

Det var et privilegium å få være med å bygge opp en ny generasjon fredsarbeid under utenriksministrene Thorvald Stoltenberg, Johan Jørgen Holst og Bjørn Tore Godal i 1990-årene.

Vi så undertegningen av Oslo-avtaler for Midtøsten og Mellom-Amerika og framforhandlingen av den globale forbudsavtalen mot antipersonellminer i denne salen i 1997.

I denne vår etter-kalde-krigstiden har Norge ingen erklærte fiender. Vi er ikke redde lengre for angrep på noen av våre grenser. Vi har et nært og godt og viktig Barentssamarbeid mellom Finnmark, Troms og Nordland og våre russiske naboer der den kalde krigen laget et vondt og kunstig skille.

"Etter-kalde-krigstiden" er en tid med mindre trussel enn før, men samtidig er det mer usikkerhet enn før på mange områder og ingen verdensdel kan isolere seg fra denne usikkerheten.

Det ville være et enormt feilgrep å trekke oss tilbake og telle oljekroner og tro at vi er usårbare. Det ville være i strid med både våre idealer og våre interesser. Vårt forsvar må blant annet være i stand til effektivt å delta i internasjonale fredsbevarende og fredsopprettende operasjoner. Det er galt av Norge at vi nå knapt deltar i FNs fredsbevarende operasjoner i mange av verdens vanskeligste konfliktområder.

Samtidig har miljøtruslene ikke blitt mindre og de er ikke noe som bare angår andre langt borte. Vi kan ha mindre sur nedbør i våre fiskevann og renere Akerselv i Oslo, men jeg kan på mine reiser se hvordan klimaet utvilsomt endrer seg til det verre i stadig større områder. Vi kan i FN påvise hvordan klimabaserte naturkatastrofer som orkaner, flom og tørke, de siste 25 år er doblet i antall og rammer stadig flere sårbare samfunn.

Enten klarer vi å endre våre kollektive globale utslipp i samsvar med Kyoto-avtalen, eller så må vi forberede oss på større sannsynlighet for naturkatastrofer også hos oss.

Vi må også satse på en ny måte innenfor det gamle arbeiderbevegelsesmålet nedrustning. Stor framgang er gjort i å begrense de store masseødeleggelsesvåpnene som supermaktene kapprustet med og som kunne utslette oss alle mange ganger. Mens dette landsmøtet pågår hogges det opp raketter og tanks i både øst og vest i samsvar med inngåtte nedrustningsavtaler.

Samtidig er det stadig større fare for at terrororganisasjoner, politiske ekstremister eller udemokratiske regimer skal anskaffe atomvåpen, kjemiske våpen eller biologiske våpen. Kofi Annan slår alarm i sin rapport til verdens statsjefer: terskelen for at forbudte våpen brukes mot sivile mål er i ferd med å senkes.

Men vår tids egentlige masseødeleggelsesvåpen er ikke de interkontinentale atomrakettene, som heldigvis aldri er brukt. Vår tids masseødeleggelsesvåpen det er kalasnikoven og andre automatvåpen som spres til stadig flere militærgrupper i verdens mange blodige interne konflikter.

Jeg var nylig i Nord Uganda. I denne glemte konflikten er et automatgevær like billig som en kylling. Soldatene er ofte gutter og jenter fra ti til 15 år gamle. Offiserene er ungdommer fra 15 til 20. Alle har de dødbringende automatvåpen. Vi må få håndvåpnene ut av det ødeleggende kretsløpet fra konflikt til konflikt og mellom kriminelle bander. Dette er en del av vår nye sikkerhetspolitikk for en tryggere verden.

Jeg får ofte spørsmålet når jeg møter skoleungdom på ulike kontinenter om verden blir bedre eller verre? Mitt svar er alltid: verden blir stadig bedre for stadig flere. I det folkerike Asia får folk flest det sosialt bedre hvert år. Men for de som faller utenfor, for den ene

milliarden av verdens befolkning som lever for mindre enn en dollar dagen, blir forholdene stadig verre. Jeg har sett hvordan stadig flere lever i stadig verre forhold i sammenhengende slumområder større enn Norges befolkning. Titalls millioner er allerede aidssyke i Afrika og Asia, mens nye titalls millioner vil bli HIV-smittet - fra vårt naboland Russland i nord til Sør-Afrika i sør dersom det ikke tas det samme forebyggende krafttaket som vi gjorde her i landet på 1980- og 90-tallet.

Først og fremst blir verden annerledes raskere enn før, og den gjensidige avhengigheten mellom oss og våre medmennesker i sør og øst og vest blir større enn før.

Midt i denne motsetningsfylte verden er FNs og mitt hovedbudskap håpefullt og optimistisk: vi ser hver dag at vi redder liv, skaper utvikling, bygger fred, utdanner helsearbeidere og renser miljøet mer effektivt enn før – dersom det er ressurser og politisk vilje blant våre medlemsstater.

Det norske Arbeiderparti skapte i det nylig avsluttede hundreåret en nasjonal solidaritetspolitikk som brakte sosial rettferdighet og trygghet til de aller fleste i dette en gang så fattige landet. Nå må våre nye internasjonale solidaritet gjøre likeså i andre fattige land. I samarbeid med likesinnede i Norden, i EU og i FN kan vi, må vi, gå i bresjen for denne sosiale rettferdigheten.

Dette århundret må bli den nye internasjonale solidaritetens århundre.

Jeg takker for at jeg fikk lov å tale til og blant venner om disse felles mål på dette viktige landsmøtet. Takk!

Jens Stoltenberg takker Jan Egeland for hans bidrag og overrakte han en blomsterbukett.

Dirigenten opplyste at det ville være en innsamlingsaksjon til støtte for Norsk Folkehjelps arbeid i Sudan. Bøsser ble sendt rundt i salen av elever fra Møllergata skole, og det ble vist en kort billedserie på storskjermen.

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknader:

079 Ole Martin Norderhaug, Hedmark søndag hele dagen.

035 Gunnhild Rui, Akershus fredag fra kl 18.00 og ut dagen.

093 Kari Blegen, Oppland fredag fra kl 18.30 og ut dagen.

Vedtak: Søknadene innvilget.

Møtet tok pause.

Møtet satt igjen kl 14.50.

Dirigenten ga ordet til Jens Stoltenberg som gratulerte **Haakon Blankenborg** med 50 års dagen og overrakte han en blomsterbukett fra partiet, Stortingsgruppa og landsmøtet.

Dirigenten ga deretter ordet til stortingspresident **Jørgen Kosmo** som redegjorde om brev fra Kronprinsregenten om at Prinsesse Märtha Louise og Ari Behn hadde fått en datter med navnet Leah Isadora Behn kl 08.20 fredag 8. april 2005.

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknader:

015 Paul Henriksen, Østfold fra fredag kl 15.40 til lørdag kl 09.00.

138 Hedda Foss Five fra fredag kl 16.30 – 19.00.

Vedtak: Søknadene innvilget.

SAK 6 - VEDTEKTER OG RETNINGSLINJER OG SAK 9 – ARBEIDET I ORGANISASJONEN

Dirigenten ga ordet til partisekretær **Martin Kolberg** som holdt følgende innledning:

Kjære partifeller!

Min oppgave nå er å presentere sentralstyrets forslag til vedtektsendringer. Forslaget bygger på forslagene fra et sentralstyrenedsatt utvalg, sentralstyrets og landsstyrets behandling.

Forslaget har vært sendt organisasjonen til behandling før dette møte slik lovene bestemmer. Vi har mottatt 87 forslag/kommentarer til vedtektsforslaget.

- Endringsforslag
- Støtteforslag
- Kommentarer

Landsstyret har på dette grunnlaget behandlet saken på nytt i sitt møte nå, onsdag 6. april.

I det forslaget som ligger på representantenes bord til realitetsbehandling er det i forhold til det utsendte forslaget gjort noen forandringer. Disse forandringene er gjort med bakgrunn i de innkommende forslagene fra organisasjonen og sentralstyret og landsstyrets egen behandling.

Jeg skal litt senere kommentere de forslagene hvor det er forandringer av betydning. Noen prinsipielle spørsmål kunne kanskje vært sendt til diskusjon tidligere, det ser jeg. Vår vurdering var at forslaget oppfyller vedtakene og intensjonene fra landsmøtet i 2002 som ga dette oppdraget, og ikke er kontroversielle.

Forslaget til nye vedtekter er gitt en grundig og forsvarlig behandling, i henhold til lovens bestemmelser og vanlig praksis. Jeg har registrert at enkelte har gitt uttrykk for at det har gått fort. Jeg forstår det.

Jeg mener at prinsippene nå er så grundig belyst at grunnlaget for utsettelse ikke er til stede. Landsstyret foreslår også å avvise utsettelsesforslaget fra Sør - Trøndelag og Trondheim.

Landsstyret foreslår at alle forslag som framkommer i landsmøtehefte nr. 5 og 7 oversendes redaksjonskomiteen for organisasjonssaker for videre behandling.

I landsmøteperioden har hele partiet arbeidet intenst for å utvikle og styrke vår egen organisasjon. Alt arbeidet vi i fellesskap har gjort er fundert på de vedtakene som forrige landsmøte gjorde.

De viktigste prinsippene for vår organisasjon er:

- Være en åpen og demokratisk medlemsorganisasjon med avgjørende myndighet over partiets politikk på alle nivåer
- Gi alle medlemmene mulighet til medbestemmelse og egenutvikling
- Sikre prinsippet om et medlem – en stemme.

Partikontoret har gjennom forberedelsene til valgkampen og dette landsmøte, arbeidet aktivt for virkeliggjøre disse målsetningene.

Det er utviklet et nytt opplæringsssystem for medlemmer, tillitsvalgte og folkevalgte. Gjennom tilbudet "Ombud for folket" er lokale folkevalgte utfordret på å sette et kraftigere sosialdemokratisk merke på lokalpolitikken. Gjennom leder- og tillitsvalgtskoleringen "Sosialdemokratisk ledelse" er lokale tillitsvalgte utfordret til å tenke gjennom hvordan de vil arbeide i partiet for å sikre at medlemskapet skal ha verdi for de som vil engasjere seg. I tillegg har vi hatt politisk skolering gjennom programprosessen fram mot dette møtet.

Samarbeid, team, kommunikasjon og nye arbeids – og møteformer er kjernen i all vår skolering. Gjennomgående er tenkningen om den lærende organisasjon: Vi skal bruke læringsmulighetene i det daglige partiarbeidet mer bevisst. Vi skal bygge partidemokratiet.

Sentralstyret nedsatte også et eget utvalg for å gjennomgå vedtektene. Slik at våre egne bestemmelser fremmer våre overordnede målsettinger og legger grunnlaget for vårt fastsatte arbeid.

Enhver organisasjon trenger vedtekter som hjemler organisasjonens struktur og oppbygging. Vedtektene er felles spilleregler for alle medlemmer og organisasjonsenheter uansett hvor de er i organisasjonen. Vedtektsforslagets hensikt er å begrense konflikter som følge av ulik fortolkning av vedtekter.

Jeg skal ikke her gå inn på alle konkrete formuleringer, men redegjøre for de sentrale prinsippene. Fem områder av prinsipiell karakter, vil jeg redegjøre spesielt for.

1)

Et medlem skal telle en gang ved utregning av delegater til landsmøtet og til fylkespartienes årsmøter, ved nominasjoner, i beslutningsfattende organer og i rådgivende avstemninger. Ordningen med hovedmedlemskap i en avdeling og lagsmedlemskap i en eller flere avdelinger i kommunepartiet, foreslås avvirket. Medlemmer som har flere medlemskap må gjøre et valg for hvor deres medlemskap skal gjøres gjeldende. De må gjøre et valg for hvor deres stemme skal høres.

Det er bra at medlemmer deltar i aktiviteter på flere arenaer. Vi vil ikke legge noe hinder for aktivitet i lag man ikke er medlem i. Men medlemmet skal ikke kunne bruke stemmeretten i flere avdelinger, eller telle inn i grunnlaget for representasjon mer enn i sin egen avdeling.

2)

AUF er Arbeiderpartiets ungdomsorganisasjon. AUF er en viktig rekrutteringskanal av ungdom til Arbeiderpartiet. AUF er samtidig en selvstendig organisasjon med egne vedtekter og organer. AUF er som vår ungdomsorganisasjon gitt en spesiell tilknytningsform i det AUF-lag er ordinære partiavdelinger i kommunepartiet.

Et AUF-medlem er derfor et fullverdig partimedlem. Enkelte av disse velger også å være medlemmer direkte i partiet. Også for disse medlemmene må prinsippet om et medlem – en stemme, gjelde.

Forandringer som berører AUFs medlemsstruktur kan bare AUFs egne organer endre. Etter dialog med AUFs ledelse mener vi at dette best kan løses ved at Landsmøtet anmoder AUF om å innføre en aldersgrense på 35 år i AUF på deres førstkommende landsmøte.

35 år er historisk og praktisk et riktig nivå for en slik eventuell aldersgrense. AUF og partiet må sammen arbeide for at AUF-medlemmer som fyller 35 år automatisk får tilbud om

overgang til partiet, og motivere for en slik overgang. Ønsker ikke vedkommende et slikt medlemskap er ikke medlemmet lenger medlem i AUF eller Ap.

Vedtar AUF dette, løser det spørsmålet om dobbeltmedlemskap i partiet og AUF. Men fortsatt er det slik at de under 35 år kan ha dobbeltmedlemskap. Erfaringene viser at dette er et så marginalet problem at sentralstyret mener det er akseptabelt. Det er viktig for oss at ungdom er med i partiet.

Det foreslås også at AUFs fylkeslag får 7 representanter i fylkespartienes besluttende organer. Kvotens hensikt er å kompensere for varierende ungdomsaktivitet i kommunene. Kontinuitetsbæreren i AUF er fylkesleddet. Vår egen ungdomsorganisasjon må bli en spydspiss i ungdomsarbeidet, vi må derfor sikre deres representasjon.

3)

Landsmøtet 2000 åpnet for at kommunepartier med flere partiavdelinger kan *velge* å danne representantskap. Slik ble partistrukturen myket opp og mange innførte medlemsmøter. Alt for å styrke det enkelte medlems muligheter til å bidra og delta.

I diskusjonen forut, og i forslagene til, peker mange på at medlemsmøter ikke automatisk hever aktiviteten. Det er riktig. Derfor vil jeg minne om et faktum.

Tillitsvalgte har ansvar for de demokratiske prosessene uavhengig av om man har representantskap eller innfører medlemsmøte. Tillitsvalgtes hovedoppgave er å legge til rette for at demokratiet fungerer. Og for at møteformene oppleves relevante og interessante.

Mange er redd mobilisering og "kupp" i viktige saker. Det håndteres ved å innføre karantene på en måned for retten til å stemme.

Sosialdemokratiets oppgave er å la folk tale selv, fremfor å være deres talsmenn. Våre medlemmer skal behandles, og vil behandles, som kompetente mennesker, og bli hørt.

Representantskapsordninger i kommunepartiene foreslås allikevel ikke avvirket. *Sentralstyret mener at partiet i landsmøteperioden systematisk skal observere hvilken utvikling som skjer i kommunepartiene, spesielt i de kommunepartiene som beholder representantskap. Landsmøtet evaluerer dette i 2007 for å ta en beslutning om representantskapsmodellen skal avvirket.*

Det foreslås altså ingen forandringer i vedtektene for representantskapene, årsmøtene eller nominasjonsmåten på kommuneplanet.

4)

I en medlemsorganisasjon som baserer seg på at hvert medlem skal ha en stemme som skal telle likt, må medlemstall faktisk telle i beslutningsorganene.

Sentralstyret mener at fylkespartienes øverste organer, årsmøter, representantskap og nominasjonsmøter, skal bygge på proporsjonalitet. Forslaget er å innføre representativ representantskapsordning i alle fylkespartiene i løpet av neste landsmøteperiode.

Alle avdelinger/kommunepartier skal sikres en grunnrepresentasjon. Proporsjonalitet kan organiseres slik vedtektsforslaget skisserer, men kan også ivaretas gjennom andre modeller.

Sentralstyret mener at prinsippet om proporsjonalitet må gjelde på alle nivå i partiets organisasjon. Fordelingen av representanter til de besluttende organer må basere seg på

medlemstall. Dette bygger på det grunnleggende prinsipp som også siste landsmøte slo fast, at vi er en medlemsorganisasjon.

Jeg vet at kravet om å innføre representantskap i fylkene, at det skal organiseres proporsjonalt og at kun medlemstall skal telle, også i nominasjonsmøtene og årsmøtene, vil skape mye arbeid og at vanskelige avregninger som er gjort før må gjøres om igjen.

Derfor må den neste landsmøteperioden brukes til å gjøre dette arbeidet. Vedtektene, hvis de blir vedtatt, må derimot realiseres i løpet av perioden. Det gir nødvendig tid for diskusjon og tilpasning i fylkene.

Dette mener vi er riktig, fordi det er av svært stor betydning at vi får et likt system for alle fylkespartiene. Slik sikres alle medlemmer og avdelinger like forutsetninger for sitt politiske arbeid.

I tillegg foreslås det at fylkespartiet skal vedtektsfeste et tak på representantskapets størrelse. Men proporsjonaliteten kan også oppnås ved å fastslå proporsjonalitet som prinsipp og sette grunnrepresentasjon til en representant. Møtet og redaksjonskomiteen må drøfte dette.

5)

Å sikre at kvinner skal ha like muligheter til å oppnå makt i samfunnet, er å oppfylle en viktig demokratisk grunnverdi. Rett og slett fordi halvparten av befolkningen skal ha halvparten av makten.

Det å gi kvinner rettigheter på lik linje med menn, er ikke bare ideologisk rettferdig, det er også essensielt for utviklingen av framtidens sosialdemokrati. Og derigjennom også framtidens samfunn.

I 1983 vedtok Arbeiderpartiets landsmøte at det skulle være minst 40 prosent av hvert kjønn i våre politiske fora. Senere har andre fulgt etter og kvoteringsbestemmelsen om 40 prosent er i dag gjeldende på mange samfunnsområder.

Virkeligheten forteller oss imidlertid at 40/60 fordelingen synes å ha "satt seg", også i den offentlige diskusjonen: 40 prosent kvinner og 60 prosent menn.

Arbeiderpartiet har ikke nok kvinner i topposisjoner, verken blant ordførere eller på valglister til Stortinget. Det er tid for nye grep.

Det riktige skrittet er å vedtektsfeste at en ved alle verv, utvalg og oppnevninger skal ha 50 prosent representasjon av begge kjønn.

Det finnes de som bekymrer seg og sier at dette ikke går. Det samme ble sagt om innføring av 40 prosent kvotering. Det går i dag.

Det verserer en misoppfatning om at vi må innføre partall i alle organer. Det må vi selvsagt ikke. 50 prosent regelen vil bli tolket og håndtert akkurat som 40 prosent regelen. Det er slik i dag at dersom det er tre stykker i et styre, så har vi en av det ene kjønnnet og to av det andre. Slik vil også 50 prosent regelen forstås. I styrer med oddetall vil det være en overvekt av en på det ene eller det andre kjønnnet.

Men det som skjer er at det trekker likestillingen opp. Dette er et klart signal om å lete enda sterkere etter kvinner, for de finnes. Det minner oss om at det *ikke* er slik at man skal ha 40 prosent kvinner og 60 prosent menn.

Mange steder etterstrebes 50 prosent kvinneandel i partiets organer. Det er derfor viktig at vedtektene gjenspeiler praksisen vår. Dette er et viktig signal til samfunnet, men også et viktig signal til partiet. Til partiets kvinner, og menn.

50 prosent kvotering skaper ikke likestilling - alene. 50 prosent gir *formell* likestilling. Arbeiderpartiet trenger derfor en organisering av kvinnepolitisk arbeid. Men som en del av partiet, ikke som en organisasjon på sida.

Sentralstyrets flertallsforslag om opprettelsen av et kvinnenettverk er riktig vei å gå: Valgte kvinnenettverksledere på fylkes- og sentralt nivå, styringsgrupper på begge nivå og i tillegg valgte kvinnekontakter i kommunene.

Dette skal bli politiske og organisatoriske verksteder som pådrivere for flere kvinner og mer likestilling. Kvinnenettverket skal rekruttere, skolere og motivere alle kvinner i partiet til politisk arbeid, og særlig til lederposisjoner.

50 prosent kvotering, får konsekvenser for dagens organisering av det kvinnepolitiske arbeidet. I en situasjon med 50/50 representasjon av kvinner og menn i partiet, kan vi ikke fortsette med en egen organisering som gir kvinner mulighet til dobbel forslags- og representasjonsrett. Dette strider mot demokratiske prinsippet om "ett medlem - en stemme". Derfor avvikles gjennomgående representasjon og den selvstendige forslagsretten.

I løpet av en toårsperiode, må partiet utvikle en handlingsplan for likestilling i partiets organisasjon.

Det skal også utvikles et eget skoleringsopplegg for kvinnelige ledere.

Sammen med kvinnenettverket skal det gjennomføres en åpen prosess som engasjerer bredt, for å finne fram til arbeidsformer og organisatoriske løsninger som skaper et åpent, inkluderende og vitalt nettverk. Kommune- og fylkespartiene skal forespørres om personer som kan sitte i styringsgruppene for kvinnenettverket.

Ordningen evalueres av landsmøtet i 2009. Landskvinnekonferansen har med 110 mot 35 stemmer sluttet seg til dette opplegget.

Jeg legger, på vegne landsstyret, med dette forslaget til nye vedtekter og innstillinger til forslagene i landsmøtehefte 5 og 7, fram for Landsmøtet til behandling. Det er viktig for partiet at vi får foretatt en opprydding i våre vedtekter nå. Det haster å sikre likeverdige spilleregler for alle medlemmer, uansett hvor i organisasjonen de har sitt politiske virke. For i en medlemsorganisasjon skal hvert medlem telle likt og like mye.

Dirigenten tok opp til behandling de to utsettelsesforslagene 1.1 fra Sør-Trøndelag Arbeiderparti og 1.2 fra Trondheim Arbeiderparti som var kommet inn til hefte 7 - Sentralstyrets forslag til nye vedtekter.

Ordet i saken:
235 Stig Klømsten, Sør-Trøndelag

På veiene av Sør-Trøndelag Arbeiderparti og Trondheim Arbeiderparti trakk han begge forslagene.

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknad:

141 Anne Margrethe Blaker, Telemark fredag fra kl 16.15 og ut dagen.

Vedtak: Søknaden innvilget.

Følgende hadde ordet i debatten:

- 321 Karin Yrvin, KVPS
- 368 Trine Lie Larsen, AUF
- 098 Magna Hølland Skogli, Oppland
- 191 Eirik Aarek, Hordaland
- 068 Herdis Bragelien, Hedmark
- 236 Hanne Moe Bjørnset, Sør-Trøndelag
- 052 Trond Jensrud, Oslo
- 273 Kjell-Are Johansen, Nordland
- 332 Sverre Myrli, Akershus

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknad:

060 Rune Eriksen, Oslo fredag fra kl 16.15 til lørdag kl 09.00.

Vedtak: Søknaden innvilget.

Debatten fortsatte med følgende talere:

- 008 Inger Christin Torp, Østfold
- 341 Torgeir Micaelsen, Buskerud
- 133 Silvia Kosmo, Vestfold
- 142 Magnus Straume, Telemark
- 159 Bente Ellefsen, Aust-Agder
- 248 Randi Dille, Nord-Trøndelag
- 348 Tom Rune Thorvaldsen, Vest-Agder
- 169 Gerd Rusdal, Rogaland
- 216 Gudny Fagerhol, Møre og Romsdal
- 208 Cecilie Thaule Løvlid, Sogn og Fjordane
- 365 Synnøve Søndergaard, Troms, Landsstyret
- 367 Hanne Nilssen, Finnmark, Landsstyret
- 020 Kari Hauge, Akershus
- 070 Jørgen Olsen, Hedmark
- 040 Rune Tokle, Oslo
- 339 Gry Haugsbakken, Oppland, Landsstyret
- 236 Rita Ottervik, Sør-Trøndelag
- 261 Mildrid Søbstad, Nordland
- 199 Ruth Brudvik, Hordaland

Dirigenten ga ordet til Martin Kolberg som oppsummerte debatten.

Dirigenten tok opp til behandling forslagene som var innkommet under debatten til behandling:

1

169 Gerd Rusdal, Rogaland

Vedtekter for Arbeiderpartiets kvinnenettverk

Ønsker tillegg til §3 kvinnenettverk på fylkesnivå. Pkt. 2

"Fylkespartiets styre oppnevner etter forslag fra kommunepartiene ei styringsgruppe for det fylkesvise kvinnenettverket".

2

191 Eirik Aarek, Hordaland

Organisasjon/vedtekter

Tillegg i §4 etter punkt 3 (partiavdelingene) beholdes med en endring i siste setning.

Forslag:

I tillegg kan man bli medlem i et annet lag mot å betale den andel av kontingenten som tilfaller laget ut fra landsmøtets vedtak. Slike medlemmer teller ikke med ved fastsettelse av antall representantskapsmedlemmer for laget. De kan ikke velges som representant for laget eller til tillitsverv i landsstyret.

3

216 Gudny Fagerhol, Møre og Romsdal

Kontingentinnkreving

Medlemskontingenten skal gjelde frå 01.01 – 31.12. Felles forfallsdato for alle medlemmer i partiet. Ved nyinnmelding så vil kontingenten gjelde frå betalingsdato og ut kalenderåret.

Vedtak: Oversendes redaksjonskomiteen for organisasjon og lovsaker.

Dirigenten opplyste at dagens innsamlingsaksjon hadde samlet inn 36 696,50. Det var barn fra Møllergata skole.

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknader:

059 Mathilde von Sydow, Oslo fredag kl 19.00 og ut dagen.

110 Gro Lundby, Oppland fredag kl 17.15 og ut dagen.

065 Aase Bjerkholt, Oslo fredag kl 17.30 og ut dagen.

Vedtak: Søknadene innvilget.

Møtet tok pause.

Møtet ble satt kl 18.05.

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknader:

018 Tom Ludvigsen, Akershus fredag fra kl 19.00 og ut dagen.

034 Sverre Odd Friis-Petersen, Akershus fredag fra kl 19.00 og ut dagen.

Vedtak: Søknadene innvilget.

SAK 5 – INNKOMNE FORSLAG

Dirigenten tok opp følgende forslag fra Vennesla Arbeiderparti som var kommet til partikontoret innen tidsfristen men hadde ved en feil blitt liggende på partikontoret, og ikke blitt behandlet og tatt med i heftene:

Vennesla Ap

Generelt tungt språk, og for mye feil

Side 9: 2. avsnitt: godt liv; ikke noen få – ikke flertallet, men alle.

- Side 12: 2. avsnitt: Samfunnsmessige mål er overordnet de bedriftsøkonomiske mål. Vi vil bruke offentlige styringsredskaper som ... for å nå politiske mål, der det er nødvendig.
- Side 13: 2. avsnitt: komma før og etter "både i ord og handling"
- Side 17: 1. avsnitt: bekjempe arbeidsledigheten ved å skape nye arbeidsplasser...
2. avsnitt: Det krever at vi satser sterkt på (sløyf og)
- Side 17: Vi ønsker en skole der hver enkelt elev skal læres opp til ... (Les setningen en gang til...)
3. siste avsnitt: Tilpasset opplæring for den enkelte elev er den ...
- Side 18: Strekpunkt 8: barnetrygden og ved ... (ta med ved)
Nytt strekpunkt: God finansiering av nye skolebygg.
- Side 21: Nytt: Agder er på topp når det gjelder nyskapning, men får lite igjen av Statlige midler som deles ut.
- Side 25: 2. avsnitt. Avslutt med punktum.
:at endringer i kommunestrukturen bør skje på frivillig basis, så langt som det er mulig – ut fra nasjonale hensyn.
- Side 26: "Dytt" Arbeiderpartiet vil" over til neste side.
- Side 27: (Komma etter) ledige i to år, slik at ...
- Side 28: Gjøre det mulig å trappe ned arbeidstiden ... (Arbeidet bør erstattet av arbeidstiden)
- Side 31: 2. avsnitt: I behandlingen av regjeringens skattemelding våren 2004 slo vi fast Våre prinsipper i skattepolitikken, og at vi vil videreføre det samlede skatte- og avgiftsnivå vi da hadde. Dette gjelder ennå.
Nytt: Kommunale regnskapskontrollører – ikke via statlige ansatte ...
Nytt: Fjerne/reducere usosiale avgifter, for eksempel strøm.
- Side 35: 2. avsnitt: mindre tungt for mange, og fritiden for de fleste ...
kunstneriske uttrykk, og vil gjøre kultur og kunst til folkeieie.
(Kulturloft: I dag bygges kommunale kulturetater ned på grunn av dårlig kommuneøkonomi...).
- Side 36: Øverst side 36; første avsnitt: kulturarv ikke er gått tapt.
- Side 37: 4. strekpkt.: ha streng håndhevelse av byggeforbudet i områder hvor det er press på strandarealer.
- Side 38: 2. avsnitt: Den frivillige innsatsen, som mange gjør (få med komma).
Dette går ut over tilbudet ...
3. strekpkt.: øke den offentlige støtten til frivillighetssentralene, slik at flere nye sentraler kan etableres.
- Side 39: Arbeiderpartiet vil:
Intensivere arbeidet mot kjønnslemlestelse – via Helsetjenesten.
- Side 43: 3. avsnitt: flytte penger fra administrasjon til tjenester.
4. avsnitt: Et godt barnehage- og skoletilbud er sammen med ...
Nest siste avsnitt: Avslutt med punktum.
- Side 45: Egenandeler: Mulig å kjøpe frikort for blå resept ved årets start?
Hvem er det formålstjenlig for?
- Side 48: Heve pensjonsbeløp for minstepensjonister – justeres med lønnsvekst !
Grunnpensjonen bør være 100% når begge i et ektepar er pensjonister eller uføre. (I dag 82,5% ? – fra 75% - tidl. 100%).
Der kun en er pensjonist eller ufør får begge 100% ...
Pensjon i stedet for sosialhjelp til syke, eldre flyktninger, som ikke kan ha jobb... Kostnad over fra kommune til stat.
Pensjonsreformen bør utsettes til etter valget!
- Side 49: Nytt strekpkt.:
Ap vil: ha et samfunn basert på universell utforming.

Hva er nye, mulige medlemmer opptatt av?

- * Minstepensjonisters lønn, min. generell lønnsvekst.
- * Uføretrygd bør følge generell lønnsvekst.
- * Forslag om å øke fra 12 til 16 uker i abortsaken. Spesielt godt voksne kvinner synes opptatt av dette og er mot endring.
- * Det er dyrt for unge å sette bo første gang ...
- * Ap må ikke gjeninnføre 2,5% inntekt av egen bolig.
- * Mot oppstart av friskoler.
- * Skatter – og avgifter må være ”rettferdige” – så langt det er mulig ..
- * Heller mer fellesgoder enn skattelette.

Programmet før ta opp at man må sørge for aktiv medlemsverving.

Det er mange ”der ute” som aldri blir forespurt om å bli medlem i DNA...

Og nåværende forfallssystem på kontingent, krever ny gjennomgang av medlemslister hver måned... Og nåværende forfallssystem på kontingent, krever ny gjennomgang hver måned.

Dette er våre innspill vedrørende sentralstyrets forslag til program for DNA 2005-2009.

Dirigenten foreslår at dette oversendes til programkomiteen for programmet.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

Dirigenten tok deretter opp hefte 1 – 4, innkomne forslag opp til behandling, kapittel for kapittel.

1. DEMOKRATI OG GRUNNSYN

Vedtak: Landsstyret innstilling enstemmig vedtatt.

2. INTERNASJONALE SPØRSMÅL

Vedtak: Landsstyret innstilling enstemmig vedtatt.

3. UTDANNING OG FORSKNING

Vedtak: Landsstyret innstilling enstemmig vedtatt.

4. ARBEIDSLIV

Vedtak: Landsstyret innstilling enstemmig vedtatt.

5. NÆRINGS- OG VÆRNSPØRSMÅL

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

6. FAMILIE OG OPPVEKST

Vedtak: Landsstyret innstilling enstemmig vedtatt.

7. OFFENTLIG SEKTOR

Vedtak: Landsstyret innstilling enstemmig vedtatt.

8. SKATTER OG AVGIFTER

Vedtak: Landsstyret innstilling enstemmig vedtatt.

9. SOSIAL RETTFERDIGHET

Vedtak: Landsstyret innstilling enstemmig vedtatt.

10. HELSE

Vedtak: Landsstyret innstilling enstemmig vedtatt.

11. PENSJON/TRYGD

Vedtak: Landsstyret innstilling enstemmig vedtatt.

12. MILJØ

Vedtak: Landsstyret innstilling enstemmig vedtatt.

13. KRIMINALPOLITIKK

Vedtak: Landsstyret innstilling enstemmig vedtatt.

14. INTEGRERING/INNVANDRING/RASISME

Vedtak: Landsstyret innstilling enstemmig vedtatt.

15. KULTUR

Vedtak: Landsstyret innstilling enstemmig vedtatt.

16. SAMFERDSEL

Vedtak: Landsstyret innstilling enstemmig vedtatt.

17. LIKESTILLING

Vedtak: Landsstyret innstilling enstemmig vedtatt.

Dirigenten tok så opp hefte 5 Lov- og organisasjonssaker opp til behandling.

Vedtak: Landsstyret innstilling enstemmig vedtatt.

Dirigenten tok så opp hefte 6 Endringsforslag til "Ny solidaritet" opp til behandling.

Vedtak: Landsstyret innstilling enstemmig vedtatt.

Dirigenten tok så opp hefte 7 Sentralstyrets forslag til nye vedtekter opp til behandling.

Vedtak: Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Dirigenten tok så opp forslag oversendt fra Landskvinnerkonferansen 2005 opp til behandling.

Vedtak: Landsstyret innstilling enstemmig vedtatt.

SAK 3 – INNSTILLING OM BERETNINGEN

Dirigenten ga ordet til protokollkomiteens leder Hilde Thorkildsen som la fram følgende innstilling:

Fullmakts- og beretningskomiteen har gjennomgått partiets beretning for perioden 01.07.02 – 31.12.04, og fremmer følgende innstilling:

Beretningen for 2002 – 2004 gir en bred oversikt over partiets virksomhet i perioden. Den politiske virksomheten har vært drevet i tråd med partiets program og aktivitetsplaner. Arbeidet har vært preget av kommune- og fylkestingsvalget og forberedelsene til landsmøtet i år.

Landsmøtet

Det norske Arbeiderpartis 59. ordinære landsmøte ble avholdt i Oslo 8. – 10. november 2002. Landsmøtet ble åpnet med et kulturelt program med D.D.E. Landsmøtet vedtok 10 uttalelser.

Landsstyret

Landsstyret har i perioden hatt 5 møter og behandlet en rekke saker og avgitt uttalelser om 15 saker.

Sentralstyret

Sentralstyret har vært samlet i 38 møter, behandlet 332 saker, og hatt 3 faste utvalg, 1 råd, 9 arbeidsgrupper, 1 strukturutvalg og programkomité for stortingsvalget 2005.

Partikontoret

I siste periode har staben ved partikontoret økt med 3 personer til 27. Partiet har i tillegg arbeidsgiveransvaret for 21 fylkessekretærer.

Kompetanseutvikling

Partikontoret har satt i gang en kompetanseutvikling for alle ansatte på partikontoret og i fylkespartiene.

Medlemsutviklingen

Den sentrale kontingentinnkrevningen ble fra 1. januar 2002 lagt om til 12 måneders kontingentperiode slik at medlemskap er gyldig i 12 måneder fra hovedforfall. Partikontoret har i løpet av landsmøteperioden gjort gode erfaringer med den nye omleggingen av kontingentinnkrevningen, og ikke minst har fylkespartiene fått bedre oversikt. Partiet har i landsmøteperioden fått 9 127 henvendelser om medlemskap, hvorav 7 047 har løst kontingent. I samme tidsrom har 4 615 medlemmer aktivt meldt seg ut av partiet.

Programarbeidet

Sentralstyret nedsatte i sitt møte 28. januar 2002 en programkomité som skulle utarbeide utkast til partiets plattform for kommunevalget 2003. Et slikt utkast ble lagt fram av komiteen i mai 2002. Komiteen registrerer at dette har vært til en bred behandling i partiorganisasjonen, før komiteen la fram et revidert forslag for Sentralstyret 30. september. Plattformen ble vedtatt på landsmøtet 2002.

Informasjons- og kommunikasjonsarbeidet

Partiet har i perioden fulgt opp informasjons- og kommunikasjonsstrategien "Vi er alle informasjonsmedarbeidere", og videreutviklet denne blant annet gjennom "Sammenfilosofien". Partiet har framstått som et mer samlet og tydelig parti, noe som har bidratt til å øke oppslutningen. Internkommunikasjon har vært viktig for partiet gjennom hele perioden. Partiet har utviklet en effektiv infrastruktur for internkommunikasjon ved viktige hendelser, som innbefatter bruk av sms, telefonkonferanser, e-post og hjemmesiden.

I perioden har bladet Medlemskontakt blitt erstattet av magasinet Sammen. Partiet har i perioden tatt i bruk nytt designprogram, noe som har styrket partiets profil. Partiet har i perioden prioritert skoloring innen informasjons- og kommunikasjonsarbeid både for tillitsvalgte, folkevalgte og ansatte.

Partikontoret er nå i gang med utarbeidelse av en ny IKT-strategi, som skal følges opp i kommende periode.

Valgkampen 2003

Partiet startet planleggingen av valgkampen i mai 2002, og i mars 2003 ga landsstyret tilslutning til følgende mål for partiets valgkamp:

- Bedre valgresultat enn i 1999
- Øke andelen kommunestyre- og fylkestingsrepresentanter – særlig i de store byene
- Øke andelen kvinnelige representanter

- Øke andelen unge representanter
- Legge grunnlag for et godt stortingsvalgresultat i 2005

I valgkampforberedelsene ble det lagt vekt på å skape en god lagfølelse i hele partiet gjennom forankring og skoloring. I tillegg til dette, var det også viktig for partiet å ha full åpenhet om partiets valgkampstrategi.

Arbeiderpartiet hadde arbeid til alle, en god skole og en trygg alderdom som hovedsaker. Disse sakene ble fulgt opp av kommunepartiene, men vektlagt forskjellig ut fra lokale forhold og kombinert med andre saker.

I valgkampen var det et mål for partiet å ha fokus på det samme budskapet både sentralt og lokalt. Forankring, skoloring og "den store historien" skulle bidra til dette, og partiet lyktes langt på vei.

Arbeiderpartiet gjennomførte en god valgkamp som ga grunnlag for valgresultatet.

- Partiet økte oppslutningen gjennom valgkampen
- Partiets hovedsaker var de samme sakene som også velgerne svarte var viktige for dem
- Jens Stoltenberg vant TV-debattene
- Partiet fikk nesten 1.000 nye medlemmer

Arbeiderpartiets reklamekampanje i kommune- og fylkestingsvalgkampen, som ble utarbeidet av reklamebyrået DDB, ble tildelt to priser: sølvblyanten i kategorien samfunnsinformasjon i kåring av Gullblyanten og fagjuryen kåret Arbeiderpartiets valgkampanjeannonse "Skal barna til de rike..." til beste annonse i Magasinet, Dagbladet, i tredje kvartal 2003.

Faglig/politisk arbeid

Det har i perioden vært arrangert 2 store faglig/politiske konferanser.

Samarbeidskomiteen har i perioden arrangert frokostmøter første torsdag i hver måned på Folkets Hus, Oslo.

Kommunalpolitisk arbeid

I forkant av Landstinget til KS i Stavanger 2004 ble Arbeiderpartiet enige med SV, SP, KrF og V om politisk plattform og fordeling av representasjon i KS sine organer. Halvdan Skard ble gjenvalgt som leder av KS. Arbeiderpartiet er representert i KS sentralstyre med 3 sentralstyremedlemmer. I tillegg til disse er vi i landsstyret representert med 12 fylkesledere og 7 direktevalgte medlemmer.

Både våren 2003 og våren 2004 ble det avholdt ordførerkonferanser.

Det har blitt avholdt to elektroniske spørreundersøkelser blant våre ordførere og gruppeledere. Den ene dreide seg om kommunal- og regional organisering, og den andre handlet om holdningen til omdanning av KLP.

Den gamle samarbeidsavtalen mellom Arbeiderpartiet og Norsk Kommuneforbund har opphørt, men ble erstattet av en ny avtale som nå gjelder det nye Fagforbundet.

Samepolitisk råd

Rådet har i perioden avholdt 10 møter. Samepolitisk råd har samarbeidet nært med Sametingsgruppen gjennom flere fellesmøter. I perioden har rådet avviklet den 4. ordinære samepolitiske konferansen i Tromsø. 6 uttalelser ble vedtatt av konferansen.

Kvinnepolitisk styre

Kvinnepolitisk styre har i perioden hatt 19 møter. Kvinnepolitisk styre hadde i perioden følgende hovedsatsingsområder: Forarbeid før kommune- og fylkestingsvalget for å sikre kvinneandelen, bedre mottak av nye medlemmer, vervekampanje i samarbeid med partikontoret, feministkampanje, studiestrategi og bruk av arbeidsgrupper for å utvikle politikk. Beretningskomiteen vil bemerke det positive i det brede spekteret av saker som Kvinnepolitisk styre har behandlet.

Kvinnepolitisk styre har arrangert temaseminarer, blant annet "Kvinner og media" med over 100 deltakere.

Kvinnepolitisk styre er aktivt med i det nordiske samarbeidet, kvinnekomiteen i PES og i SIW, og er med i en rekke internasjonale prosjekter. Demokratiutbyggingsprosjektene i samarbeid med Norsk Folkehjelp har økt i omfang og utbredelse de siste årene. Som grunnlagsmaterieell for kursene brukes Kvinner Kan programmet. Programmet finnes nå i 12 land. Materialet "Kvinner Kan" og Kvinner i fokus" er også tatt i bruk i Mexico og Nicaragua, og 6 land i Asia.

Arbeiderpartiets stortingsgruppe

Stortingsgruppa kan vise til en bred og god beretning for virksomheten i perioden. Dette gir en god beskrivelse av gruppas arbeid innenfor de ulike politikkområdene.

Arbeidernes Ungdomsfylking (AUF)

AUF kan se tilbake på to aktive og innholdsrike år. Medlemssituasjonen til AUF har vært stabil i perioden. I 2002 var medlemstallet 6. 855, i 2003 6.585 og i 2004 hadde AUF 6.682 medlemmer.

Landsmøtet i 2002 vedtok fire hovedmål for AUF; miljø, internasjonal solidaritet og toleranse, utdanning og arbeid og organisasjon. Disse målene har dannet grunnlaget for AUFs politiske og organisatoriske arbeid i perioden.

I forbindelse med markeringen av sin hundreårsdag fikk AUF pengegaver, som brukes til opprustning til Utøya. Høsten 2003 kom boka "Partiets salt". Boka gir en spennende gjennomgang av AUFs aktivitet siden begynnelsen i Drammen i 1903. Hundreårsjubileet ble markert med en egen konferanse og jubileumsfest i Oslo i oktober 2003.

Oslo, 6. april 2005
Hilde Thorkildsen /s/
Leder

Rune Tokle /s/

Laila Øygarden /s/

Svein Bjørn Aasnes /s/
sekretær

Vedtak: Beretningen enstemmig godkjent.

SAK 4 – KONTROLLKOMITEENS BERETNING MED FREMLEGG AV REGNSKAPER FOR ÅRENE 2002, 2003 og 2004.

Dirigenten ga ordet til Ann-Marit Sæbønes som la fram følgende beretning:

Kontrollkomiteen består av:
Ann-Marit Sæbønes, Asbjørn Kristoffersen og Peter R. Myklebust

Varamedlemmer:
Jan Dybvik og Rune Tokle

Det organisasjonsmessige ansvaret for kontroll med partiets regnskaper og økonomiforvaltning er tillagt Kontrollkomiteen. I overenstemmelse med regnskapslov fra 1998 og partiets lover, behandler Landsstyret partiets regnskaper. Kontrollkomiteens ansvar overfor Youngstorget Eiendom AS gjelder kun forvaltning av partiets eierinteresser. Youngstorget Eiendom AS har eget styre og generalforsamling. Kontrollkomiteen skal avgi sin innberetning for regnskap for 2004 til Landsstyret.

I 2004 har Kontrollkomiteen avholdt 3 møter. Både kontorsjef og økonomileder har deltatt på Kontrollkomiteens møter. Revisor har deltatt der det har vært funnet nødvendig. Kontrollkomiteens hovedoppgave er å kontrollere om de økonomiske disposisjoner som er foretatt er i henhold til gjeldende vedtak fattet av styrende organer. Komiteen har gjennomgått Sentralstyrets og Landsstyrets protokoller. Kontrollkomiteen har fått orientering om oppfølging av de politiske vedtakene fra siste Landsmøte og senere Landsstyremøter. Orienteringen viser at det er god framdrift i forhold til vedtakene. Inkludert i DnA's regnskap er partiets andel av resultatet i Youngstorget Eiendom AS. DnA eier 75 % av Youngstorget Eiendom AS.

DnA's regnskap for 2004 viser et underskudd på kr. 1.665.797,-
Egenkapitalen er på kr. 81,93 mill og tilsvarer 90,78 % av totalkapitalen

Konsernet fikk i 2004 et underskudd på kr. 2.287.822,-
Egenkapitalen er på kr. 83,62 mill og tilsvarer 43,57 % av totalkapitalen.

Kontrollkomiteen har hatt tilgang til alt relevant materiale og fått svar på de spørsmål som den har stilt. Kontrollkomiteen vurderer det slik at DnA har en sunn økonomi. Arbeidet med økonomiforvaltningen foregår etter gjeldende lover, regler, retningslinjer og vedtak. Samarbeidet mellom ledelsen, Kontrollkomiteen, revisor og økonomileder har vært godt.

Kontrollkomiteen legger med dette fram sin beretning for 2004 for Landsstyret, og etter innstilling fra Sentralstyret bes Landsstyret om å foreta en endelig godkjenning av DnA's regnskap for 2004.

Oslo, 6.april 2005

Ann-Marit Sæbønes /s/
Leder

Asbjørn Kristoffersen /s/

Peter R. Myklebust /s/

Vedtak: Beretningen enstemmig godkjent.

Møtet slutt for dagen kl. 1835.

Lørdag 9. april 2005

Møtet satt kl. 09.00.

Møtet ble åpnet med et kulturelt innslag med Heidi Gjermundsen som sang sanger fra sin Edit Piaf-forestilling, og "Til Ungdommen". Jørgen Kosmo takket henne og Sten Erik Kristoffersen på klaver for bidraget og overrakte dem en langstilket rose hver.

MINNEMARKERING I FORBINDELSE MED KRIGENS UTBRUDD

Jens Stoltenberg inviterte Kristian Ottosen, Gerd Ottosen og Ottosens mangeårige sekretær Grethe Frydenlund opp på scenen og Jens Stoltenberg introduserte Kristian Ottosen som holdt følgende tale i forbindelse med minnemarkeringen:

Jeg hilser Arbeiderpartiets landsmøte 2005 og vil gi uttrykk for ønsket om at resultatet blir en vellykket plattform for veien videre fremover mot et godt valg.

Jeg takker samtidig for at jeg får si noen ord i dagens anledning. I dag 9. april, 2005, er det nøyaktig 65 år siden landets regjering, utgått fra Det norske Arbeiderparti, ble utsatt for et umenneskelig press når det gjaldt Norges fremtid.

Den tyske sendemann i Norge, dr. Bräuer, hadde bedt om å få et møte med den samlede norske regjering tidlig på morgenen. På dette tidspunkt var tyske styrker allerede gått i land i mange norske byer langs kysten. Landet var i realiteten besatt av Hitler-Tysklands tropper.

Det krav dr. Bräuer la frem for regjeringen Nygaardsvold gikk i korthet ut på at Norge, så lenge krigen varte, skulle akseptere at Tyskland "utøvet beskyttelse av kongeriket Norge". Det var med andre ord et snedig forsøk på å innlemme vårt land i det stor-tyske riket, og det var til dette regjeringen, Stortinget og Kongen sa et bestemt NEI.

Kampen mellom vårt lille land og verdens største krigsmakt var et faktum.

I første omgang satte regjeringen kurs for Hamar. Da bombingene der begynte, dro den videre til Elverum. Her fattet Stortinget to vedtak som kom til å få historisk betydning: Etter forslag fra den sittende Arbeiderpartiregjering ble det vedtatt å endre regjeringens sammensetning. Den fikk tre nye medlemmer, ett fra hvert av de andre partiene som var representert på Stortinget: Høyre, Venstre og Bondepartiet. Dermed hadde Norge en regjering som var utgått fra et samlet Storting. Det andre vedtaket var en generalfullmakt til regjeringen om at den "på Stortingets vegne fortsetter kampen mot Hitler-Tyskland inntil den dag kommer at Stortinget igjen kan samles i et fritt Norge".

Denne fullmakten ble regjeringen Nygaardsvolds ledetråd og bærebjelke helt frem til 8. mai 1945.

Vi vet alle at regjeringen i juni 1940 måtte dra helt til Tromsø, som ble landets midlertidige hovedstad, før den på invitasjon fra den britiske regjeringen dro til London. Regjeringen reiste ikke alene. Den hadde med seg representanter for de væpnede styrker. Og den hadde, på Stuguflåten i Romsdalen på veg til Tromsø, vedtatt å samle hele den norske handelsflåten til ett rederi, Nortraship. Nortraship ble også med til London.

Den norske handelsflåten gjorde en enestående innsats under krigen: På et visst tidspunkt førte den mer enn 50% av den oljen og bensinen som våre allierte hadde behov for i krigens mest kritiske fase.

Den sterke motstanden i det norske folk kom helt overraskende på Adolf Hitler og hans representant i Norge, Josef Terboven. Hitler bestemte seg da for å slå hardt ned på motstanden, og satte i gang den første krigsrettssaken mot motstandsfolk sommeren 1940. Den endte med dødsdommer og langvarige fengselsopphold som skulle sones i Tyskland. Mer enn 40.000 nordmenn ble arrestert av Gestapo i perioden 1940-45. Om lag 14.000 av disse ble deportert til Tyskland, der mange døde. Her i landet ble om lag 400 kvinner og menn henrettet.

Vi skal heller ikke glemme at praktisk talt hele det tyske sosialdemokrati allerede fra 1933 reiste seg mot Adolf Hitler og hans program. Når verden hørte så lite om dette under krigen, kom det av at tyske Hitler-motstandere enten var likvidert eller satt bak piggtrådgjerder i tyske konsentrasjonsleirer. Den første konsentrasjonsleiren, Dachau, ble opprettet allerede i 1933. Senere kom det 24 andre til, med et vell av underkommandoer - til sammen om lag 2000.

Men: Det nytter å kjempe for en demokratisk idé. Det gjaldt den gangen. Og det vil alltid gjelde.

Norge hadde venner utenfor landets grenser. Jeg minner om at også USA ble overfalt. I 1942 uttrykte president Roosevelt dette meget klart: "Hvis noen spør hvorfor denne krigen blir utkjempet, så sier jeg: Look to Norway – se til Norge."

Våren 1945 klarte det svenske Røde Kors etter oppdrag fra den svenske regjeringen, under Folke Bernadottes ledelse og med sine Hvite Busser, å redde ut fra tyske konsentrasjonsleirer og fengsler mange tusen mennesker som ellers ville lidd den sikre død. Blant disse var vår senere statsminister og partiformann, Trygve Bratteli. Da regjeringen Nygaardsvold etter avtale trakk seg tilbake i 1945, ble den etterfulgt av regjeringen Gerhardsen. Einar satt over 3 år i tysk fangenskap. Mange andre kunne også vært nevnt.

Over alt i det norske politiske liv i mange år etter krigen finner vi tidligere motstandsfolk – kvinner og menn – enten de var fengslet eller ikke – som gjorde en fremragende innsats i gjenoppbyggingen av landet. Sammen med den generasjon som er oppvokst etter krigen, har de utviklet det vi i dag kaller velferds-Norge.

I dag er det 65 år siden Norge møtte krigen. Siden da har verden på mange måter blitt mindre og mindre. Andres sikkerhet har i enda høyere grad blitt VÅR sikkerhet. Når det gjelder folks trygghet og sikkerhet, finnes ingen individuell fremtid, verken for mennesker eller for nasjoner. Fremtiden er felles og tryggheten må skapes sammen. Den må skapes gjennom FN, gjennom samarbeid, dialog og naboskap. Den må skapes gjennom innsats mot dagens rasisme og fremmedfrykt. Den må skapes gjennom en kamp for rettferdighet over hele verden. Bare ved å skape rettferdighet, skaper vi varig fred.

Jens Stoltenberg og Martin Kolberg takket Kristian Ottosen for talen, og opplyst at Sentralstyret i møte 31. mars hadde utnevnt han til æresmedlem med de rettigheter og plikter dette medførte. De overrakte også blomster til Kristian Ottosen, Gerd Ottosen og Grethe Frydenlund.

Forsamlingen sang "Ta hverandre i handa og hold". Forsanger var Vigdis Fossum og på klaver Sten Erik Kristoffersen.

Jens Stoltenberg hilste deretter Landsmøtet fra Jens Kristian Hauge som også hadde vært invitert og foreslo å sende hilsen og blomster fra landsmøtet.

Møtet tar en kort pause.

Møtet ble satt kl 10.05.

Dirigenten opplyste at det var kommet hilsen og takk for blomster fra Odvar Nordli.

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknad:

254 Tone Våg, Nord-Trøndelag lørdag fra kl 09.00 og utover pga. sykdom.

Vedtak: Søknaden innvilget.

SAK 10 - REDAKSJONSKOMITEENES INNSTILLINGER

Dirigenten ga ordet til Rigmor Aasrud som la fram innstillingen fra redaksjonskomiteen for organisasjon og lovsaker. Hun presiserte at det var blitt to feil i innstillingen (disse er rettet opp i denne versjonen). Rigmor Aasrud redegjorde for flertallsforslaget i uttalelse nr. 2. Dirigenten ga ordet til Trine Lie Larsen som fikk ordet for å redegjøre for dissensen.

Uttalelse 1

En lærende medlemsorganisasjon

Formålet med Arbeiderpartiets organisasjon er å utvikle en politikk som gir økt oppslutning om det sosialdemokratiske verdigrunnlaget i valg. Organisasjonen er også viktig for å utvikle samhold og solidaritet mellom medlemmene.

Arbeiderpartiet skal være en medlemsorganisasjon hvor medlemmer har avgjørende myndighet, og har mulighet til medbestemmelse og utvikling.

Landsmøtet mener at de representative organer på kommunenivå må avspeile kommunenes ulike størrelse, både geografisk og befolkningsmessig. Landsmøtet anbefaler at kommunepartiene vurderer om medlemsmøter eller representantskap er mest hensiktsmessig for å sikre medlemmenes innflytelse.

Landsmøtet vil at partiet i landsmøteperioden spesielt observerer utviklingen når det gjelder kommunepartiernes organisering i representantskap eller medlemsmøter. Utviklingen evalueres av landsmøtet i 2007 for å beslutte om representantskapsmodellen skal avvikles.

Arbeiderpartiet skal være en lærende organisasjon som gir medlemmer, tillitsvalgte og folkevalgte politisk og organisatorisk kunnskap gjennom formelle og uformelle læringsmuligheter. Arbeiderpartiet skal videreutvikle skolingssystemet som tilbud til medlemmer, tillitsvalgte og folkevalgte i alle fylker.

Arbeiderpartiet skal være en attraktiv organisasjon å jobbe i og som rekrutterer flere nye medlemmer. Arbeiderpartiets aktiviteter, arbeids- og møteformer skal oppleves som meningsfulle, positive og framtidsrettet. Tidsbruk, omfang og arbeidsformer skal sikre at hele befolkningen kan delta.

Arbeiderpartiet skal bli sterkere på å drive kampanje gjennom synlige partiambassadører i folks hverdag. Arbeiderpartiet skal styrke bruken av informasjonsteknologi som kampanjevirkemiddel. Arbeiderpartiet skal bli bedre på å mobilisere frivillige medarbeidere. Landsmøtet ber sentralstyret også vurdere andre virkemidler for å styrke partiets kampanjevirkosomhet.

Landsmøtet mener at hvert medlem skal ha en stemme og at hver stemme skal telle likt. Medlemmene skal ha sitt medlemskap et sted i organisasjonen. I Arbeiderpartiet kan man

være medlem i bostedslag, interesselag, faglag, lag på høyere utdanningssteder og AUF-lag.

Dette skal ikke være til hinder for at et medlem kan delta i flere lags aktiviteter mot å betale en gavestøtte til laget. Disse teller ikke ved fastsettelse av lagets representasjon, de har ikke stemme – eller forslagsrett og kan ikke velges som representant eller til tillitsverv til laget.

Landsmøtet anbefaler at alle avdelinger og kommunepartier setter i gang et arbeid for å utvikle nye arbeidsformer. Landsmøtet mener at samråd med frivillige organisasjoner og foreninger, kultur og næringsliv er et viktig virkemiddel .

Internett skal brukes aktivt for å binde medlemmer sammen i nettverk, og tilbys deltagelse i temanettverk, prosjektgrupper, seminarer.

AUF og partiet

AUF er en viktig rekrutteringskanal av ungdom til Arbeiderpartiet. Arbeiderpartiet trenger et aktivt AUF i fornyelsen av partiets politikk og organisasjon. Partiet og AUF må derfor ha en aktiv dialog og samarbeid om utvikling av organisasjonen.

Arbeiderpartiet skal styrke kontakten med AUF, og styrke AUFs representasjon. Rekruttering av unge mennesker skal være et prioritert mål. Det skal settes i gang prosjekter for å inkludere unge medlemmer i hele organisasjonen.

Faglig politisk samarbeid

Arbeiderpartiet og fagbevegelsen har felles mål for samfunnsutviklingen. Samarbeidet skal preges av åpenhet og være et samarbeid mellom to selvstendige organisasjoner med respekt for ulike syn.

Samarbeidet mellom tillitsvalgte i partiet og fagbevegelsen må utvikles og styrkes gjennom arbeidsformer som skaper tillit i det daglige arbeidet gjennom direkte kontakt. Arbeiderpartiet og fagbevegelsen bør finne tidsriktige måter å drive det faglig politiske samarbeidet på. De lokale samarbeidskomiteene skal styrkes.

Landsmøtet mener at samarbeidet er en vann - vann situasjon for begge organisasjoner fordi gjensidig kunnskap og informasjon styrker både det politiske og faglige arbeidet.

Hverdagslivets eksperter finnes på arbeidsplassene, og Arbeiderpartiet skal være oppsøkende og tilgjengelig for alle typer arbeidsplasser. Alle nivåer i partiet må lage en handlingsplan for å oppnå dette.

Følgende forslag ble fremmet til innstillingen:

040 Rune Tokle, Oslo

Uttalelse 1 - En lærende medlemsorganisasjon

Side 1, 9. avsnitt, siste setning endres til:

”Disse teller ikke ved fastsettelse av lagets representasjon, og de har ikke stemme- eller forslagsrett”.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt. Rune Tokle sitt tilleggsforslag vedtatt med overveldende flertall.

Uttalelse 2

Likestilling i Arbeiderpartiet

Handlingsplan for likestilling

Arbeiderpartiet skal bli Norges mest likestilte parti. Arbeiderpartiet skal være pådriver for et likestilt samfunn.

Landsmøtet mener at skjev kjønnsbalanse i ledende posisjoner er et spørsmål om kultur, vilje og evne til å bryte en tradisjon med mannlig lederskap. Det behøves et planmessig arbeid for å endre holdninger, kultur og rekrutteringsprosesser.

Partiet skal ha ansvaret for et endringsarbeid. Landsmøtet vil at partiet i løpet av kommende periode utvikler en handlingsplan for likestilling i partiets organisasjon.

Landsmøtet utfordrer partiorganisasjonen til å ta ansvar for å utvikle og gjennomføre likestillingsstrategien. Landsmøtet vil at partiet utvikler et eget skoleringsopplegg for kvinnelige ledere.

Handlingsplanen skal inneholde krav om tilsyn/barnepass på møter i partiets regi, informasjon om møtestart og slutt, og korte saksutredninger i partiet.

Flertallsinnstilling: Aasrud, Ruud, Ravnøy, Yrvin, Rønning, Steinsland og Thorvaldsen: Innføring av 50 prosent kvotering og organisering av kvinnenettverk

Arbeiderpartiet skal arbeide aktivt og planmessig for å utvikle partiet til å bli en organisasjon hvor det er formell og reell likestilling. Arbeiderpartiets organisering av likestillingsarbeidet skal være bygd på prinsippet om integrering, og at partiets ordinære organer skal ha ansvar for likestilling gjennom organiseringen av et kvinnenettverk.

Landsmøtet mener at alle verv, utvalg og oppnevninger i partiet skal ha 50 prosent representasjon av begge kjønn. Dette skal også gjelde ved offentlige lister og nominasjoner. Kvoteringen med 50 prosent av hvert kjønn gjennomføres av og blant de som velges, også på de plassene som regnes som sikre. Landsmøtet mener at ved fylkestings- og kommunestyrevalg skal begge kjønn være representert på de to første plassene på lista.

I styrer og utvalg hvor antall representanter ikke er delelig med to, er 50 prosent regelen å forstå som at hvert kjønn skal være representert med så nært opp til femti prosent som praktisk mulig.

Landsmøtet mener at ved 50/50 representasjon av kvinner og menn i partiet, kan vi ikke fortsette med en organisering som gir kvinner mulighet til dobbel forslags- og representasjonsrett. Dette strider i mot det demokratiske prinsippet om "ett medlem – en stemme."

50 prosent kvotering vil ikke skape reell likestilling - alene. Landsmøtet understreker at det behøves et miljø og særskilte pådrivere for kjønn og likestilling. Landsmøtet vil opprette et kvinnenettverk: Valgte kvinnenettverksledere på fylkes- og sentralt nivå, styringsgrupper på begge nivå og i tillegg valgte kvinnekontakter i kommunen.

Kvinnenettverket skal være pådriver for å sette kvinnepolitiske saker på dagsorden i Arbeiderpartiet som helhet og i den offentlige debatten. Kvinnenettverket skal rekruttere, skolere og motivere alle kvinner i partiet til politisk arbeid, og særlig til lederposisjoner. Alle kvinner i Arbeiderpartiet skal få tilbud om å engasjere seg i kvinnenettverket.

Kvinnenettverket skal ivareta og utvikle de internasjonale forpliktelsene Arbeiderpartiet har overfor kvinnene i våre søsterorganisasjoner.

Arbeiderpartiet har på alle nivå et økonomisk og administrativt ansvar for arbeidet i kvinnenettverket gjennom egne budsjetter, tilstrekkelige administrative ressurser og oppfølging i alle ledd.

Dissens: Olsø og Lie Larsen

– hele underkap. ” Innføring av 50 prosent og org. av kvinnenettverk ...” erstattes med:

Flere kvinner i lederposisjoner

Den største likestillingsutfordringen Arbeiderpartiet i dag står overfor er å få flere kvinner inn i ledende posisjoner i partiet. Det bør derfor innføres klare virkemidler for å møte denne utfordringen. Landsmøtet vedtektsfester derfor at ved fylkestings- og kommunestyrevalg skal begge kjønn være representert på de to øverste plassene på valglista. Landsmøtet ber i tillegg Sentralstyret om å sette i verk et eget prosjekt med det formål å få flere kvinner inn i lederverv i partiet. Prosjektet skal evalueres av Landsmøtet 2007.

Landsmøtet mener at det ved alle valg, nominasjoner og oppnevninger skal tilstrebes at begge kjønn skal være representert med 50 prosent. Ingen av kjønnene skal i noe tilfelle være representert med mindre enn 40 prosent. Landsmøtet mener det er avgjørende at man skaper reelt like muligheter til å kunne ta på seg verv, spesielt lederverv, for kvinner og menn.

Landsmøtet understreker at det behøves et miljø og særskilte pådrivere for kjønn og likestilling. Landsmøtet vil derfor opprette et kvinnenettverk: Valgte kvinnenettverksledere på fylkes- og sentralt nivå, styringsgrupper på begge nivå og i tillegg valgte kvinnekontakter i kommunen.

Kvinnenettverket skal være pådriver for å sette kvinnepolitiske saker på dagsorden i Arbeiderpartiet som helhet og i den offentlige debatten. Kvinnenettverket skal rekruttere, skolere og motivere alle kvinner i partiet til politisk arbeid, og særlig til lederposisjoner. Alle kvinner i Arbeiderpartiet skal få tilbud om å engasjere seg i kvinnenettverket.

Kvinnenettverket skal ivareta og utvikle de internasjonale forpliktelsene Arbeiderpartiet har overfor kvinnene i våre søsterorganisasjoner ”Kvinner Kan” kursene internasjonalt skal ivaretas av den nasjonale styringsgruppen for kvinnenettverket.

Arbeiderpartiet har på alle nivå et økonomisk og administrativt ansvar for arbeidet i kvinnenettverket gjennom egne budsjetter, tilstrekkelige administrative ressurser og oppfølging i alle ledd.

Følgende forslag ble fremmet til innstillingen:

365 Synnøve Søndergaard, Sentralstyret

Endring til flertallsforslaget tilføyelse, landsmøtet ber i tillegg..

Altså: Legge til siste setning, 1. avsnitt i mindretallsforslaget.

3

045 Anne Lise Ryel, Oslo

Flere kvinner i lederposisjoner, dissensen

Forslaget fremmet under uttalelse 2

Tilføyelse første ledd, etter nest siste setning:

”Målet må være lik fordeling mellom kvinner og menn også i lederposisjoner”.

Ord i saken:

142 Magnus Straume, Telemark.

Vedtak:

De fire første avsnittene i uttalelsen ble enstemmig vedtatt.

Flertallsinnstillingen ble vedtatt med 176 mot 106 stemmer som ble avgitt for dissensen.

Dirigenten tok opp forslag som Synnøve Søndergaard fremmet i saken opp til behandling.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

Uttalelse 3

Innføring av aldersgrense i AUF

Landsmøtet mener, under henvisning til endringer i Arbeiderpartiet isolert, at også AUF-medlemskap skal imøtekomme prinsippet om et medlem – en stemme.

Forandringer som berører AUFs medlemsstruktur kan bare endres gjennom vedtak i AUFs egne organer. Landsmøtet anmoder derfor AUF om å innføre en aldersgrense på 35 år i AUF på deres førstkommande landsmøte.

Landsmøtet anmoder partiet om å arbeide sammen med AUF for å gi AUF-medlemmer som fyller 35 år automatisk tilbud om overgang til partiet. Ønsker ikke vedkommende medlemskap i Ap er ikke lenger vedkommende lenger medlem i AUF eller Ap.

Vedtak: Uttalelse 3 om "Innføring av aldersgrense i AUF" enstemmig vedtatt.

Uttalelse 4

Innføring av representantskap i fylkespartiene

Alle fylkespartier skal innføre en proporsjonal representantskapsordning i løpet av neste landsmøteperiode. Dette gjøres for å få en ensartet praksis i alle fylkespartier som sikrer medlemmer like spilleregler for sitt politiske virke. Landspartiet skal ha dialog med alle fylkespartiene for å samarbeide om innføringen av representantskapsordningen.

Oslo Arbeiderparti er både fylkes – og kommuneparti. Landsmøtet anmoder derfor Oslo Arbeiderparti om å nedsette en bredt sammensatt organisasjonskomité i kommende landsmøteperiode. Komiteen skal gjennomgå fylkespartiets organisasjon, sammensetning av representantskapet og sikre prinsippene om proporsjonalitet og "en person, en stemme". Innstillingen fra organisasjonskomiteen skal ferdigbehandles, og beslutningene på basis av denne skal være gjennomført innen utgangen av landsmøteperioden 2005 – 2007.

Vedtak: Uttalelse 4 "Innføring av representantskap i fylkespartiene" enstemmig vedtatt.

Uttalelse 5

Heving av medlemskontingent

Landsmøtet viser til at det er behov for å styrke økonomien til kommune – og fylkespartiene. Landsmøtet fastsetter at kontingenten heves fra kroner 200 til kroner 250 for heltbetalende, og fra kroner 100 til kroner 125 for halvtbetalende. Økningen fordeles slik at kroner 25 tilbakeføres det enkelte fylkesparti, og kroner 25 til det enkelte kommuneparti. De nye satsene gjøres gjeldende for medlemmer med forfall etter 1. juni 2005.

Den foreslåtte endringen i kontingentsatsene medfører en styrking av fylkespartiene med en million kroner, og kommunepartiene med en million kroner ut fra medlemstallene for 2004. Fordelingen mellom nivåene blir da (Nåværende prosentvise fordeling i parentes):

Sentralt: (11,5%) 9,2 % = 23,- pr. heltbet.
Fylke: (31,0%) 34,8%= 87,- pr. heltbet.
Kommune: (27,5%) 32,0%= 80,- pr. heltbet.
Lag: (30,0%) 24,0%= 60,- pr. heltbet.

Prosentfordelingen er lik for halvtbetalende.

Vedtak: Forslag til uttalelse 5 "Heving av medlemskontingent" enstemmig vedtatt.

Uttalelse 6 **Gjennomgang av kontingentrutiner**

Landsmøtet ber sentralstyret lytte til organisasjonens innspill vedrørende kontingentrutinene. Sentralstyret bør vurdere forbedringer og endringer i ordningen. Det skal være enkelt å arbeide med medlemspleie og kontingent i en medlemsorganisasjon.

Følgende forslag ble fremmet til innstillingen:

222 Jeppe Jelle, Møre og Romsdal

Uttale 6

Linje 2 (setning 2 forlenges)

Sentralstyret bør vurdere forbedringer og endringer i ordningen ved at kontingenten følger kalenderåret.

Dirigenten ga ordet til redaksjonskomiteen som ikke var enig. Dirigenten foreslo om forslaget kunne oversendes sentralstyret. 222 Jeppe Jelle, Møre og Romsdal sa seg enig i dette.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

Innkomne forslag hefte 5, Lov og organisasjonssaker:

18.18 OSLO ARBEIDERPARTI

Full åpenhet om partigaver

Det bør herske full åpenhet om partigaver. Det betyr at det ikke er behov for noen beløpsgrenser, og at gavene må offentliggjøres fortløpende, ikke først etter regnskapsåret. Skattefritak for pengegaver må avvises fordi det kun vil være interessant for de rike som gir store beløp primært til Høyre. For bedrifter og selskaper som gir gaver må det sikres at disse utgiftsføres og beskattes. Det trengs lovfestede tak for hvor mye partiene totalt kan bruke på valgkamp, og det må forbys å danne stiftelser ol for å kanalisere gaver på alternative måter.

Begrunnelse:

Det har fra begynnelsen av 1990-tallet stått strid om hemmelighold av pengegaver til partiene. Et utvalg ledet av Rune Sørensen har avgitt innstilling der bl a grensen for når

pengegaver til partiene sentralt må offentliggjøres heves fra 20000 kr til 30000 kr. De foreslår heller ingen regel om fortløpende offentliggjøring av gaver, og vil innføre skattefritak for beløp som gis til partiene. Det er kun Høyre som har holdt fast på hemmelighold fram til nå, og det er så vidt vi vet bare de som mottar pengegaver av en slik størrelse at økningen til 30000 kr får noen praktisk betydning. F eks har Oslo Ap bare én gang noensinne mottatt en gave av denne størrelsesorden - da under forutsetning om at den skulle offentliggjøres. De aller fleste gaver vi får er på 200-500 kr, og vi har ikke opplevd at noen givere mener disse skal hemmeligholdes. Innføring av skattefritak for pengegaver vil først og fremst tjene Høyre, fordi det kun er de som har råd til å gi store beløp som vil dra noen fordel av dette. Det vil altså stimulere til ytterligere skjev fordeling av pengegavene. For å hindre en utvikling hvor pengegaver spiller en stadig større og ukontrollert rolle i norske valgkamper, bør det innføres lovfestede tak på hvor mye partiene kan bruke på en valgkamp. Disse takene må fastsettes etter en nærmere bestemt metode ut ifra partienes stemmetall.

Sentralstyrets merknader:

Arbeiderpartiet er på prinsipielt grunnlag imot skattefritak for gaver. Hovedbegrunnelsen i denne sammenheng er at det er et viktig prinsipp at hver enkelt borger har like stor mulighet for politisk innflytelse. Derfor kan en borger avgi en, og bare en stemme. De politiske partiene har ikke velgere med like store økonomiske ressurser, og en ordning med skattefradrag for gaver til partiene, vil favorisere partier med mange velstående velgere.

At velgere gir økonomisk støtte til partiene sees på som et verdifullt politisk engasjement, men at givene skal gis en personlig fordel gjennom skattefradrag, må anses som urimelig.

Sentralstyret er enige i at det må være full åpenhet om de gaver som gis til partiene. Sentralstyret er ikke enige i at det skal lovfestes tak på hvor mye midler partiene skal bruke på valgkamp. En begrensning i partienes valgkamputgifter vil føre til at det opprettes kamporganisasjoner, støttegrupper m.m som vil agere på vegne av partiene. "Demokratifinansieringsutvalget", som nylig la fram sin innstilling, har utredet dette spørsmålet og lagt det bort fordi erfaringen fra andre land er at kreativiteten for å omgå slike regler Oslo Arbeiderparti foreslår er stor, og virkningene blir vanskelig å kontrollere.

Når det gjelder beløpsgrenser for offentliggjøring, vil sentralstyret avvente behandlingen av dette til stortingsmelding fra Regjeringen foreligger. Åpenhet om gaver er den beste måten for et parti å vinne befolkningens tillit på. Arbeiderpartiet vil derfor som vi også tidligere har gjort offentliggjøre våre støttespillere i forkant av valget 2005.

Redaksjonskomiteens innstilling:
Forslaget oversendes sentralstyret.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

Landsmøtehefte 7

Sentralstyrets forslag til nye vedtekter:

8.4. Forslag fra Landskvinnekonferansen

Ny tekst i punkt 8, § 12,2 Almennelige bestemmelser

Partiets arbeidsgiverpolitikk skal gjenspeile befolkningssammensetningen mht. kjønn, religiøs tro, etnisk bakgrunn, grad av funksjonsfriskhet og seksuell legning når det gjelder ansettelse.

Sentralstyrets merknad:

Sentralstyret enig i intensjonene i forslaget. Ansvar for partiets arbeidsgiverpolitikk, og de vurderinger som alltid må gjøres ved ansettelse er tillagt sentralstyret, og bør ikke nedfelles i partiets vedtekter.

Redaksjonskomiteens innstilling:
Forslaget oversendes sentralstyret

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

Dirigenten tok deretter vedtekter og retningslinjene opp til behandling:
Forslag til nye VEDTEKTER FOR DET NORSKE ARBEIDERPARTI

§1 Formål

Det norske Arbeiderparti vil skape et rettferdig samfunn som sikrer alle menneskers likeverd. Vi bygger på verdiene frihet, likhet og solidaritet. Vi ønsker en verden uten krig og fattigdom, der frie og likestilte mennesker har innflytelse på sine livsvilkår, der menneskene lever i harmoni med naturen, og der kapitalistisk utbytting bekjempes.

Arbeiderpartiet vil videreutvikle vårt land som et demokratisk samfunn, og vi samarbeider med mennesker som kjemper for demokrati og menneskerettigheter i andre deler av verden. Arbeiderpartiet vil stimulere toleranse og mangfold og bekjempe alle former for diskriminering. Vi vil bygge på et samvirke mellom arbeid og kapital, og ut fra vårt grunnsyn vil vi utvikle folkets vilje til samfunnsansvar og samfunnsrett.

For å virkeliggjøre formålet vil Det norske Arbeiderparti søke oppslutning i demokratiske valg. Våre sosialdemokratiske verdier skal være retningsgivende for vårt politiske arbeid.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§2 Medlemskap

Medlem kan enhver bli som er enig i partiets formål og aksepterer partiets vedtekter.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§3 Partiavdelingene

Som avdelinger i partiet blir tatt opp bostedslag, interesselag, faglige partilag på arbeidsplasser, lag ved høyere utdanningsinstitusjoner og AUF-lag når disse godkjenner partiets programmer og vedtekter.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§4 Kommunepartiene

Er det flere partiavdelinger i samme kommune, danner disse en fellesorganisasjon, kommunepartiet.

Medlemsmøtet eller representantskapet er kommunepartiets høyeste organ mellom årsmøtene.

Kommunepartiets navn skal være Arbeiderparti med kommunens navn foran.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§5 Fylkespartiene

Kommunepartiene i samme fylke danner et fylkesparti.
Fylkespartiets navn skal være Arbeiderparti med fylkets navn foran.
Oslo Arbeiderparti utgjør et eget fylkesparti.
Fylkespartiene er Det norske Arbeiderpartis organisasjonsenheter.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§6 Landsmøtet

Landsmøtet er partiets høyeste myndighet. Det holdes ordinært halvannet til to og et halvt år etter siste landsmøte. Nøyaktig tidspunkt fastsettes av landsstyret. Ekstraordinært landsmøte holdes når landsstyret bestemmer det, eller når fylkespartier som representerer minst 2/5 av partiets medlemmer, krever det.

Landsmøtet består av 300 representanter. Svalbard Arbeiderparti skal ha en representant av disse, så sant minst et partilag er aktivt på Svalbard. De resterende 299 representanter fordeles på fylkespartiene i forhold til det gjennomsnittlige antall medlemmer det er betalt kontingent for de siste to år forut for landsmøtet.

Ordinært landsmøte skal kunngjøres senest sju måneder før det trer sammen. Forslag som en vil ha behandlet på landsmøtet, må være vedtatt innsendt av en partiavdeling, et kommuneparti, årsmøte i AUFs fylkeslag, et fylkespartis årsmøte eller representantskapsmøte. De skal sendes inn til sentralstyret senest fire måneder før møtet. Slike forslag fra en partiavdeling, et kommuneparti eller årsmøte i AUFs fylkeslag skal sendes inn til sentralstyret gjennom fylkespartienes styrer.

Landsstyret har forslagsrett.

Alle forslag, uansett forslagstiller, som medfører endring i partiets vedtekter må være innsendt til sentralstyret senest fire måneder før landsmøtet.

Representantene til landsmøtet velges på årsmøter eller representantskap i fylkespartiene. Hvor særlige forhold gjør seg gjeldende, kan representanter til landsmøtet velges av kommunepartiene etter fordeling foretatt på fylkespartienes møter.

Representantenes fullmakter blir laget av fylkespartiets styre og skal sendes sentralstyret senest åtte uker før landsmøtet tar til. Før landsmøtet trer sammen, skal fullmaktene være gjennomgått av en nemnd som sentralstyret oppnevner.

Landsstyret deltar på landsmøtet med tale- og forslagsrett, men uten stemmerett. Partiets stortingsgruppe og sametingsgruppe velger en representant for hver påbegynt 10. medlem. Disse har tale- og forslagsrett, men ikke stemmerett.

Sentralstyret fastsetter regler for reisefordeling mellom de valgte utsendingene.

Landsmøtet vedtar selv arbeidsordning og sakliste for møtet.

Sakslista skal inneholde:

- a) innstilling fra fullmaktskomite
- b) valg av møtets funksjonærer og komiteer
- c) framlegg av årsberetningene

- d) framlegg av godkjente årsregnskaper i landsmøteperioden
- e) framlegg av revisors årlige revisjonsberetninger og kontrollkomiteens årlige beretninger i landsmøteperioden
- f) prioriterte politiske og organisatoriske saker i landsmøteperioden
- g) behandling av de framlegg som er kommet inn
- h) valg av sentralstyre, leder av Arbeiderpartiets sentrale kvinnenettverk og kontrollkomité.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§7 Landsstyret

Landsstyret er partiets høyeste myndighet mellom landsmøtene. Det har ansvaret for at partiets virksomhet blir drevet i samsvar med vedtektene og landsmøtets vedtak.

Landsstyret består av partiets sentralstyre, to representanter fra AUF som velges av AUF selv, samt to representanter fra hvert av fylkespartiene. Fylkespartienes representanter skal være den til enhver tid sittende leder og en av nestlederne/styremedlemmene, slik at begge kjønn blir representert. Fylkespartiene velger også to varamedlemmer til landsstyret. I tillegg deltar en representant fra partiets sametingsgruppe med tale- og forslagsrett, men uten stemmerett.

Landsstyret har møte når sentralstyret bestemmer det, eller når minst halvparten av de øvrige medlemmene krever det.

Landsstyret bestemmer tidspunkt for landsmøtet.

Landsstyret velger valgkomité for de valg som skal foretas på landsmøtet.

Revisor framlegger sin revisjonsberetning, og kontrollkomiteen framlegger sin beretning for landsstyret. Landsstyret skal godkjenne Det norske Arbeiderpartis årsregnskap og årsberetning senest seks måneder etter regnskapsårets utgang.

Utgiftene til landsstyrets virksomhet dekkes av landspartiet.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§8 Sentralstyret

Sentralstyret skal lede og ha ansvaret for partiets virksomhet. Det skal se etter at landsmøtets vedtak blir gjennomført. Det avgjør alle administrasjonsspørsmål.

Sentralstyret består av 19 landsmøtevalgte medlemmer, blant disse leder av kvinnenettverket. En representant for AUFs sentralstyre tiltrer sentralstyret med fulle rettigheter.

Av sentralstyrets faste medlemmer blir leder, nestleder, sekretær og leder av kvinnenettverket valgt ved særskilt valg. Blant sentralstyrets faste medlemmer skal det være 50 % av hvert kjønn.

Sentralstyret utnevner partiets æresmedlemmer etter forslag fra organisasjonen og innstilling fra DnAs administrasjon.

Sentralstyret behandler Det norske Arbeiderpartis årsregnskap og årsberetning. Regnskap og årsberetning skal godkjennes av landsstyret senest seks måneder etter regnskapsårets utgang. Alle sentralstyremedlemmene skal undertegne årsregnskapet og årsberetningen. Har et medlem innvendinger mot regnskapet eller beretningen, skal vedkommende undertegne med påtegnet forbehold og gi nærmere redegjørelse i årsberetningen.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§9 Rådgivende uravstemninger

Landsstyret kan vedta å søke råd i viktige politiske og organisatoriske saker i form av rådgivende uravstemning blant partiets medlemmer.

Landsstyret har ansvaret for at det utarbeides et beslutningsgrunnlag som i tilstrekkelig grad belyser saken som skal avgjøres.

Partiets administrasjon har ansvaret for at uravstemningen gjennomføres på en forsvarlig måte, etter nærmere retningslinjer fastsatt av sentralstyret.

Vurdering av rådgivende uravstemning skal alltid gjøres i forkant av sakers behandling.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§10 Regnskap, revisjon og kontroll

Partiets regnskap skal avlegges i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk.

Landsmøtet velger en kontrollkomité på tre medlemmer med to varamedlemmer. Komiteen står ansvarlig overfor landsmøtet. Komiteen har som oppgave å kontrollere om de økonomiske disposisjoner er gjort i samsvar med gjeldende vedtekter og vedtak fattet av styrende organer. Kontrollkomiteen skal hvert år avgi beretning for foregående kalenderår til landsstyret. Kontrollkomiteen skal legge fram sine årlige beretninger for landsmøteperioden til landsmøtet.

Etter innstilling fra kontrollkomiteen tilsetter sentralstyret en statsautorisert revisor eller et revisjonsselskap av statsautoriserte revisorer til å utføre revisjonsarbeidet.

Kontrollkomiteen og revisor har rett og plikt til å møte på landsmøtet, i landsstyret og sentralstyret når regnskapene blir behandlet.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§11 Eksklusjon

Kommunepartiene har rett til å foreslå at enkeltmedlemmer som bryter med partiets vedtekter, retningslinjer og program blir ekskludert. Kommunepartiet kan først gjøre vedtak om eksklusjon etter at fylkespartiet har uttalt seg om saken. Fylkespartiet uttaler seg på grunnlag av forslag og saksframstilling fra kommunepartiet. Ekskluderte medlemmer har rett til å anke til sentralstyret innen 3 måneder etter at vedtak om eksklusjon er fattet. Sentralstyrets vedtak kan kreves lagt fram for landsstyret til endelig avgjørelse, dette krav må fremmes innen 1 måned etter vedtak i sentralstyret.

De som foreslås ekskludert, skal ha rett til å bli hørt av alle de instanser som behandler saken. Slik forklaring skal være skriftlig.

Når kommunepartiene unnlater å gå fram som bestemt i punkt 1, kan sentralstyret etter forslag fra fylkespartiet foreta eksklusjon, men først skal de høre meningen til det kommuneparti som medlemmet tilhører.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§12 Alminnelige bestemmelser

1. Medlemskap i Det norske Arbeiderparti forplikter alle partimedlemmer til å støtte opp om partiets formål.
2. Det er ikke tillatt å danne fraksjoner som arbeider mot partiet og partiets vedtak. Det er uforenlig med medlemskap i partiet å være medlem av eller yte støtte til organisasjoner som i sin virksomhet motarbeider partiets politikk og kandidater.
3. Som medlem regnes en person når innbetalt kontingent er registrert. Valgbarhet til tillitsverv og stemmerett i partiet oppnås etter en måneds medlemskap. Oppstår det tvil om valgbarhet, skal kvittert medlemskort fremvises hvor betalingsdato fremgår.
4. Partimedlemmer som har adgang til det, bør stå tilmeldt Landsorganisasjonen i Norge.
5. De medlemmer som stiller som kandidater ved valg til offentlige tillitsverv, er forpliktet av programmet som partiet har lagt fram for velgerne. Hvis noen med offentlig verv trer ut av partiet, regnes vedkommende ikke som representant for partiet lenger.
6. Representative forsamlinger som årsmøter, representantskap og nominasjonsmøter skal sikre proporsjonal representasjon ut fra medlemstall pr. 31.12. foregående år i årsmøteperioden, dog slik at alle kommunepartier/avdelinger blir representert. I disse organene skal det vedtektsbestemmes et fast antall medlemmer som representasjon beregnes ut fra.
7. Det norske Arbeiderpartis organer skal gjennom forpliktende samarbeidsformer arbeide aktivt og planmessig for likestilling mellom kjønnene.
8. Ved ansettelse i partiet skal en etterstrebe en balanse mellom kvinner og menn.
9. Ved alle valg, nominasjoner og oppnevninger skal begge kjønn være representert med 50 prosent. **I styrer og utvalg hvor representant tallet ikke er delelig med to, er 50 prosentsregelen å forstå som at hvert kjønn skal være representert så nært opp til 50 prosent som praktisk mulig.**

Til dette punktet fremmer Rune Olsø og Trine Lie Larsen følgende dissens:

Ved alle valg, nominasjoner og oppnevninger skal det tilstrebes at begge kjønn skal være representert med 50 prosent. Ingen av kjønnene skal i noe tilfelle være representert med mindre enn 40 prosent.

(Enstemmig komite foreslår slikt tillegg:)

Ved nominasjon til fylkestings-, og kommunestyrevalg skal begge kjønn være representert på de to første plassene på valglista.

10. I organer der AUF er representert på bakgrunn av bestemmelser i disse vedtektene, regnes representantene fra AUF ikke med når bestemmelsen i dette punkt (punkt 9) skal anvendes.
11. Ved alle offentlige valg skal partiet nytte denne listebetegnelse: Det norske Arbeiderpartis liste.

12. Partiets stortingsrepresentanter danner en gruppe som behandler alle viktige saker som skal opp til behandling i Stortinget. Sentralstyret sørger for at stortingsgruppa blir konstituert. Sentralstyret skal være representert i gruppestyret og på stortingsgruppas møter.
13. Partiets representanter i storting, regjering, fylkesting, kommunestyre og andre offentlige tillitsverv må følge partiets vedtekter, retningslinjer og program.
14. Partiavdelinger som i hovedsak gjennomfører sin aktivitet ved bruk av datanettverk, må ved årsmøter og møter med personvalg gjennomføre disse møtene på en slik måte at de som skal delta i debatten og voteringene, er til stede i samme rom når debatt og votering foregår.
15. Forum og nettverk i partiet skal følge partiets vedtekter og retningslinjer.
16. Partiavdelinger som ikke har årsmøtevalgt styrer og som over en årsmøteperiode ikke har hatt aktivitet, regnes ikke lenger som en avdeling. Kommunepartiene har i slike tilfeller rett til å gjøre vedtak om at avdelingen skal opphøre, medlemmene skal overføres til **en annen avdeling** og avdelingens eiendeler skal tilfalle kommunepartiet. Denne paragrafen gjelder ikke for AUF-lag, da disse hjemles av AUFs vedtekter.
17. Ved sammenslåing av avdelinger (lag) eller kommunepartier, skal eiendeler i de respektive avdelingene/kommunepartiene overføres den nye avdelingen/kommunepartiet.
18. Den som har personlige eller familiære interesser (økonomiske, forretningsmessige mv.) i en sak som behandles i partiets organer eller i kommunestyregruppe, fylkestingsgruppe, mv. er å anse som inhabile og kan således ikke ta del i behandlingen av saken.

Vedtak: Punkt 1-8 enstemmig vedtatt.

På grunn av vedtak av uttalelse nr. 2 "Likestilling i Arbeiderpartiet" anså dirigenten dissensen som avvist.

Følgende forslag ble fremmet til innstillingen:

101 Aksel Eng, Oppland

§12 pkt. 9 siste setning

Hvis ikke:

Endringsforslag: Siste avsnitt (uthevet skrift)

Pkt. 9 over pkt. 10 (s. 14) tas ut.

"Ved nominasjon til fylkestings- og kommunestyrevalg skal begge kjønn være representert på de to første plassene på valglista".

Ord i saken:

Rune Olsø, redaksjonskomiteen

Dirigenten tok forslaget opp til avstemning.

Vedtak: Forslaget til 101 Aksel Eng avvist med stort flertall.

§13 Kontingenten

Landsmøtet fastsetter medlemskontingenten og bestemmer hvor stor del som skal gå til lokallaget, kommunepartiet, fylkespartiet og landspartiet.

Sentralstyret vedtar hvordan kontingenten skal innkreves.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§14 Æresmedlemskap

Partimedlemmer som har gjort en helt ekstraordinær innsats i partiarbeidet, kan utnevnes til æresmedlemmer. Forslag til utnevning kan fremmes både av lag, kommunepartier og fylkespartier, og forslaget fremmes med skriftlig uttalelse fra nivået/ene over, før det kommer til partiets administrasjon, som innstiller på utnevningen som endelig foretas av sentralstyret. Æresmedlemmer er fritatt for betaling av medlemskontingent og har for øvrig de samme retter og plikter som andre partimedlemmer.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§15 Direkte medlemskap

Fylkespartiene kan ta opp som direkte medlemmer enkeltpersoner som er bosatt i kommuner der det ikke er noen partiorganisasjon.

Det norske Arbeiderparti kan ta opp som direkte medlemmer enkeltpersoner når det ikke er naturlig å stå tilsluttet en partiavdeling. I disse tilfellene tilfaller hele kontingenten Det norske Arbeiderparti.

Direkte medlemmer i henhold til punkt 1 og 2 kan delta ved uravstemninger på det nivå i organisasjonen en står tilsluttet.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§16 Vedtekter og retningslinjer

Organisering av virksomheten i partiavdelingene, kommunepartiene, kommunestyregruppene, fylkespartiene, fylkestingsgruppene, partiets kvinnenettverk og det samepolitiske arbeidet i partiet skjer etter bestemmelsene i partiets vedtekter og de retningslinjer som er vedtatt av landsmøtet. Disse retningslinjene regnes som en del av partiets vedtekter.

Endringer i disse vedtektene kan bare vedtas av et landsmøte. For gyldig vedtak kreves det flertall blant delegatene i landsmøtet.

Endring av partiets formålsparagraf må ha tilslutning fra 2/3 av delegatene i landsmøtet.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

Forslag til retningslinjer for Det norske Arbeiderpartis fylkespartier

§1 Formål

Fylkespartiene arbeider for Det norske Arbeiderparti etter de retningslinjer som partiet har lagt fram i program, vedtekter og vedtak. De skal i samarbeid med sentralstyret og de tilsluttede kommunepartier lede og samordne partiets politiske virksomhet og organisasjonsarbeid i fylkene. Fylkespartiet har et overordnet ansvar for arbeidet i kvinnenettverket i eget fylke. Samarbeid med AUF er en viktig del av fylkespartiets arbeid.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§2 Årsmøtet

1. Fylkesårsmøtet er fylkespartienes høyeste myndighet. Det holdes ordinært i første kvartal hvert år eller annethvert år. Ekstraordinært fylkesårsmøte avholdes når representantskapet bestemmer det, eller når kommunepartier som representerer minst 2/5 deler av medlemmene, krever det. Ekstraordinært fylkesårsmøte skal kunngjøres senest 8 uker før møtet finner sted. Utsendingene til det ekstraordinære årsmøtet skal være de samme som ved siste ordinære årsmøte.
2. Størrelse på fylkesårsmøtet kan vedtektsfestes i fylkespartiets vedtekter. Alle kommunepartiene skal sikres en representant og representasjonen for øvrig skal beregnes proporsjonalt ut fra kommunepartiens medlemstall pr. 31.12. det foregående år. Representasjon til fylkespartiets årsmøte skal velges på medlemsmøter/representantskapsmøter i kommunepartiene etter innstilling fra avdelingene. Representantenes fullmakter blir laget av kommunepartiens styrer og skal sendes fylkespartiet innen frist fastsatt av fylkespartiet. Kommunepartiene må i størst mulig grad følge innstillingene fra lagene, herunder også AUF. AUFs fylkesledd skal være representert med 7 utsendinger på fylkespartiets årsmøte, disse velges av AUFs fylkeslag og deltar i årsmøtet med fulle rettigheter.
3. Fylkesårsmøtet skal kunngjøres minst tre måneder i forveien. Forslag som ønskes behandlet må være styret i hende minst en måned før møtet. Forslag en vil ha behandlet på fylkesårsmøtet må være vedtatt innsendt av et partiavdeling, et kommuneparti eller et kommunepartis årsmøte. Forslag skal sendes fylkespartiets styre senest en måned før møtet. Fylkespartiets styre lager innstilling på alle forslag til årsmøtet. Styret har forslagsrett til årsmøtet. I fylkespartienes vedtekter fastsettes også tid for årsmøtene. På årsmøtene legges fram årsmelding og regnskap, en behandler budsjett og arbeidsplan for kommende år og foretar de vedtektsbestemte valg. Representantskapet kan behandle regnskap, budsjett og arbeidsplan der dette er ønskelig og vedtektsfestet i de lokale vedtekter.
4. Fylkesårsmøtet eller representantskapet velger valgkomité/nominasjonskomite for perioden til og med neste fylkesårsmøte. Der hvor disse velges for to-års perioder kan AUF foreslå suppleringsvalg for sin/sine representanter en gang i perioden.
5. Styret deltar på fylkesårsmøtet med tale- og forslagsrett. Det samme gjør medlemmer av fylkespartiets representantskap og fylkestingsgruppa der det er vedtektsfestet at disse skal møte på fylkesårsmøtet.

Følgende forslag ble fremmet til innstillingen:

331 Rune Fredriksen, landsstyret - Østfold

Forslag 5.1 fra Østfold Arbeiderparti opprettholdes.

§2 pkt. 2, siste avsnitt i retningslinjene for fylkespartiene, endres til: AUFs fylkesledd skal være representert med minst 7 utsendinger på fylkespartiets årsmøte. Disse utsendingene deltar i årsmøtet med fulle rettigheter”.

”Det samme prinsippet gjøres gjeldende også for nominasjonsmøte og representantskap”.

Ordet i saken:

Rigmor Aasrud, redaksjonskomiteen

Trine Lie Larsen, redaksjonskomiteen – landsstyret

Dirigenten tok opp §2 punkt 1 og 2 opp frem til siste setning.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

Dirigenten tok opp siste setning til behandling:

Vedtak: Forslaget til 331 Rune Fredriksen, landsstyret sitt forslag enstemmig vedtatt.

§3 Styret

Fylkespartiene ledes av et styre på 7, 9 eller 11 medlemmer, blant disse leder av kvinnenettverket på fylkesnivå. Den/de tilsatte sekretær/er, forbereder saker til styrets møter og deltar i styrets møter med tale- og forslagsrett, men uten stemmerett. AUFs fylkeslag tiltrer styret med ett medlem som deltar med fulle rettigheter. Blant styrets medlemmer kan det dannes et arbeidsutvalg. Arbeidsutvalget skal være et saksforberedende organ for styret. Arbeidsutvalget skal utgjøre et mindretall av styrets medlemmer.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§4 Representantskapet

1. Fylkespartiet skal opprette representantskap. Etter vedtak i styret kan fylkestingsgruppa ta del i representantskapets behandling av fylkeskommunale saker. Er dette fastsatt i fylkespartiets vedtekter, møter fylkestingsgruppas medlemmer med tale-, forslags- og stemmerett.
2. Det kan vedtektsbestemmes et fast antall medlemmer i representantskapet. Alle kommunepartiene skal sikres en representant der representasjonen for øvrig skal beregnes proporsjonalt ut fra kommunepartiernes medlemstall pr. 31.12. det foregående år.
(Resten av punktet styrkes).
3. AUFs fylkeslag er representert med 7 representanter, disse velges av AUFs fylkeslag og deltar i representantskapet med fulle rettigheter.
4. Fylkespartiets styre er også styre for representantskapet og tiltrer representantskapet med fulle rettigheter.
5. I tilfeller hvor årsmøtet har delegert til representantskapsmøtet å behandle regnskap og budsjett, har styret ikke stemmerett under behandlingen av disse punktene.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§5 Nominasjon til stortingsvalg

1. Sentralstyret fastsetter tidsfrister for nominasjonsprosessen foran stortingsvalg.
2. **Årsmøtet eller** representantskapet velger en nominasjonskomité på 7 - 9 medlemmer med varamedlemmer.

3. Alle kommunepartier oppfordres innen fastsatt frist å fremme forslag overfor nominasjonskomiteen på kandidater de ønsker nominert.
4. Nominasjonskomiteens forslag til liste sendes kommunepartiene.
5. Nominasjonskomiteens foreløpige listeforslag med eventuelle dissenser er offentlig. Før nominasjonen starter bestemmer fylkespartiets styre om resultatet av behandlingen i kommunepartiene skal være offentlig.
6. Kommunepartiene skal innen en nærmere fastsatt tidsfrist sende sine endringsforslag til nominasjonskomiteen.
7. Nominasjonsmøtet gjennomføres som et selvstendig møte, og nominasjonsmøtets antall representanter skal være hjemlet i fylkespartiets vedtekter, jfr. §12.6 (alminnelige bestemmelser).
8. (Hele punktet strykes).
9. Kommunepartiene sender inn fullmakter til fylkespartiets styre innen fastsatt frist på sine utsendinger med vararepresentanter til nominasjonsmøtet.
10. Utsendingene til nominasjonsmøtet velges av **medlems-/representantskapsmøte** etter at nominasjonskomiteens endelige listeforslag er lagt fram for kommunepartiene. AUFs fylkesledd deltar i nominasjonsmøtet med 7 representanter, disse velges av AUFs fylkeslag og deltar i nominasjonsmøtet med fulle rettigheter.
11. Rådgivende avstemning over kandidater kan holdes etter retningslinjer fastsatt av fylkestyret, før nominasjonskomiteen fremmer sitt første nummererte listeforslag.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§6 Nominasjon til fylkestingsvalg

1. Fylkespartiets styre fastsetter tidsfrister for nominasjonsprosessen foran fylkestingsvalg.
2. Årsmøtet eller representantskapet velger en nominasjonskomité på 7 - 9 medlemmer med varamedlemmer.
3. Alle partiavdelinger og kommunepartier oppfordres innen fastsatt frist å sende forslag til nominasjonskomiteen på kandidater de ønsker nominert.
4. Nominasjonskomiteens forslag til liste sendes kommunepartiene. Listeforslaget skal også omfatte forslag på fylkesordfører, fylkesvaraordfører og fylkesrådsleder (i de tilfeller hvor det er parlamentarisk styre i fylkeskommunen).
5. Nominasjonskomiteens foreløpige listeforslag med eventuelle dissenser er offentlig. Før nominasjonen starter bestemmer fylkespartiets styre om resultatet av behandlingen i kommunepartiene skal være offentlig.
6. Kommunepartiene skal innen en nærmere fastsatt tidsfrist sende sine endringsforslag til nominasjonskomiteen.

7. Nominasjonsmøtet gjennomføres som et selvstendig møte, og nominasjonsmøtets antall representanter skal være hjemlet i fylkespartiets vedtekter, jfr. §12.6 (alminnelige bestemmelser).
8. (Hele punktet strykes).
9. Kommunepartiene sender inn fullmakter til fylkespartiets styre innen fastsatt frist på sine utsendinger med vararepresentanter til nominasjonsmøtet.
10. Utsendingene til nominasjonsmøtet velges av medlems-/representantskapsmøte etter at nominasjonskomiteens endelige listeforslag er lagt fram for kommune- partiene. AUFs fylkesledd deltar i nominasjonsmøtet med 7 representanter med fulle rettigheter.
11. Nominasjonsmøtet nominerer først partiets kandidater til på fylkesordfører, fylkesvaraordfører og fylkesrådsleder (i de tilfeller hvor det er parlamentarisk styre i fylkeskommunen).
12. Rådgivende avstemning over kandidater kan holdes etter retningslinjer fastsatt av fylkesstyret, før nominasjonskomiteen fremmer sitt første nummererte listeforslag.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§7 Fylkestingsgruppene

1. Styret i fylkespartiet skal etter et fylkestingsvalg innkalle til et fellesmøte mellom partiets representanter i det nye fylkestinget og partistyret eller representantskapet for å konstituere fylkestingsgruppa. Fellesmøtet utpeker partiets kandidater til fylkesutvalg, hovedutvalg og andre viktige styrer, råd og utvalg. Øvrige valg avgjøres av gruppemøtene.
2. Medlemmer av fylkespartiets styre har rett til å delta i gruppas møter med tale-, forslags- og stemmerett. Så vidt mulig skal fylkespartiets styre være representert i samtlige av gruppas møter.
3. Alle viktige saker som skal opp i fylkestinget, drøftes i gruppemøter. Det føres protokoll fra møtene, og gruppa skal legge fram årsmelding for fylkespartiet.
4. Vedtak i fylkestingsgruppa eller i fylkesstyret er bindende. Ønsker noen å stå fritt i forhold til slike vedtak, må fylkestingsgruppa eller fylkespartiet ta avgjørelse om dette.
5. Viktige saker skal legges fram for drøfting i fylkespartiets styre eller representantskapet. Partistyret, gruppestyret eller et flertall av gruppas medlemmer kan be om at programsaker eller saker av prinsipiell betydning blir behandlet og avgjort av representantskapet. Gruppestyret skal i slike saker fremme innstilling til representantskapet.
6. Fylkespartiets styre utpeker de som skal tiltre fylkesutvalgsgruppa med tale-, forslags-, og stemmerett.

7. Partiets representanter i fylkesutvalg og andre fylkeskommunale utvalg skal danne grupper. Disse gruppene skal organiseres og arbeide etter de regler som i det foregående er trukket opp for fylkestingsgruppa.
8. Fylkesstyret skal i samarbeid med fylkestingsgruppa sørge for god kontakt med partiets representanter i fylkeskommunale styrer og utvalg for å fremme et godt og planmessig arbeid.
9. Fylkeskommunale saker skal behandles i fylkespartiets representantskap når styret i fylkestingsgruppa ber om det, og når partistyret eller representantskapet bestemmer det.
10. Den som har personlige eller familiære interesser (økonomiske, forretningsmessige mv.) i en sak som behandles i partiets organer eller i kommunestyregruppe, fylkestingsgruppe mv. er å anse som inhabile og kan således ikke ta del i behandlingen av saken.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§8 Kontingenten

Fylkespartienes andel av kontingenten fastsettes av landsmøtet

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§9 Revisjon

Til å utføre revisjonsarbeidet engasjerer styret en registrert revisor eller et revisjonsselskap av registrerte revisorer. Årsmøtet velger en kontrollkomité på tre medlemmer med to varamedlemmer som har som oppgave å kontrollere om de økonomiske disposisjoner er gjort i samsvar med gjeldende vedtekter og vedtak. Kontrollkomiteen skal avgjøre beretning til årsmøtet om sitt arbeid.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§10 Vedtekter

Vedtekter for fylkespartiene vedtas av årsmøtet. De skal bygge på Det norske Arbeiderpartis vedtekter og retningslinjer, og de må ikke stå i strid med dem. For å være gyldige må vedtektene godkjennes av partiets sentralstyre. De skal inneholde bestemmelser om at fylkespartienes eiendeler skal tilfalle Det norske Arbeiderparti dersom fylkespartiet blir oppløst.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§11 Rådgivende uravstemninger

1. Representantskapet kan vedta å søke råd i viktige politiske og organisatoriske saker i form av rådgivende uravstemning blant partiets medlemmer.
2. Representantskapet/styret har ansvaret for at det utarbeides et beslutningsgrunnlag som i tilstrekkelig grad belyser saken som skal avgjøres.

3. Fylkespartiets administrasjon har ansvaret for at uravstemningen gjennomføres på en forsvarlig måte, etter nærmere retningslinjer fastsatt av representantskapet/styret.
4. Vurdering av rådgivende uravstemning skal alltid gjøres i forkant av sakers behandling.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§12 Kvinnenettverk på fylkesnivå

Organiseringen av kvinnenettverket på fylkesnivå reguleres av Retningslinjer for kvinnenettverk i DnA.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

Forslag til retningslinjer for Det norske Arbeiderpartis kommunepartier

§1 Formål

Kommunepartiene skal i samarbeid med partiavdelingene arbeide for Det norske Arbeiderparti etter de retningslinjer som partiet har lagt fram i program, vedtekter og vedtak.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§2 Organisasjonens oppbygging

Partiavdelingene i en kommune danner kommunepartiet.

Medlemsmøtet eller representantskapet er kommunepartiets høyeste organ mellom årsmøtene.

Er det flere partiavdelinger i samme bydel kan disse danne et bydelsparti. Bydelspartiets navn skal være Arbeiderparti med bydelens navn foran. Kommunepartiet utarbeider retningslinjer for disses arbeid.

I kommunepartier som har representantskapsordning skal representantskapet bestå av representanter fra partiavdelingene. Det **kan** vedtektsfestes et fast antall medlemmer i representantskapet. **Alle avdelinger skal sikres en representant og representasjonen for øvrig skal beregnes proporsjonalt ut fra avdelingenes medlemstall pr. 31.12. det foregående år.**

(Resten av punktet strykes).

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§3 Årsmøter

Til årsmøtet i kommunepartiene inviteres alle medlemmer med tale- og forslagsrett. Som hovedregel har alle stemmerett hvis ikke annet er fastlagt i lokale vedtekter. Møtet kunngjøres minst fire uker før det avholdes. Årsmøtet behandler årsmelding fra styret,

avdelingene, kommunestyregruppa m.v. Videre behandles regnskap, innkomne forslag og valg i samsvar med kommunepartiets vedtekter.

Forslag som partiavdelingene ønsker behandlet på årsmøtet, må sendes partistyret senest to uker før årsmøtet.

Styrets medlemmer har ikke stemmerett på årsmøtet ved behandling av beretning og regnskap.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§4 Medlemsmøtet/representantskapet

Medlemsmøtet eller representantskapet er kommunepartiets høyeste myndighet mellom årsmøtene. Det tar avgjørelser i alle saker som ikke er tillagt partistyret eller kommunestyregruppa.

Medlemsmøter eller representantskapsmøter skal holdes så ofte styret bestemmer det, når kommunestyregruppa ber om det, eller når avdelinger som representerer minst 2/5 av medlemmene ber om det.

1. Medlemsmøtet

I kommunepartier hvor medlemsmøtet er det høyeste organ mellom årsmøtene, har alle medlemmer i kommunepartiet stemmerett i medlemsmøtet.

Medlemmer av partiets kommunestyregruppe skal ta del i medlemsmøtet. Når medlemsmøtet behandler kommunale saker, skal kommunestyregruppa fremme innstilling i den enkelte sak.

2. Representantskapet

I kommunepartier hvor representantskapet er det høyeste organ mellom årsmøtene, **kan** det vedtektsfestes et fast antall medlemmer i representantskapet. **Alle avdelinger skal sikres en representant og representasjonen for øvrig skal beregnes proporsjonalt ut fra avdelingenes medlemstall pr. 31.12. det foregående år. (Resten av avsnittet strykes).**

Alle avdelinger (herunder AUF-lagene) skal i god tid før årsmøtet velge representanter til representantskapet for kommende arbeidsår.

Medlemmer av partiets kommunestyregruppe har rett til å ta del i representantskapets behandling av kommunale saker. De har da tale- og forslagsrett. Før slike saker legges fram for representantskapet, skal kommunestyregruppa fremme innstilling i den enkelte sak. Om kommunepartiet bestemmer det, kan kommunale saker behandles i fellesmøter av representantskapet og kommunestyregruppa. I så fall har både representantskapets og kommunestyregruppas medlemmer stemmerett.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§5 Styret

1. Kommunepartiets styre består av 5, 7 eller 9 medlemmer. Blant disse er leder, nestleder, kasserer, studieleder, sekretær og kvinnekontakt. Kvinnekontakten skal ha ansvar for det kvinnenettverket i kommunepartiet.

2. AUF i kommunen tiltrer styret med ett medlem som har tale-, forslags- og stemmerett. Der det er flere AUF-lag i kommunen, velges AUFs representant av et felles styremøte.
3. Partistyret skal lede partiarbeidet i kommunen og sikre en god kontakt mellom partiets kommunegrupper og partiavdelingene. Lederen i kommunestyregruppa skal ta del i partistyrets møter.
4. Kommunepartiet kan i sine vedtekter nedfelle bestemmelser om tiltredende medlemmer til styret.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§6 Nominasjon til kommunestyrevalg

1. Fylkespartiets styre fastsetter tidsfrister for nominasjonsprosessen foran kommunestyrevalg.
2. Medlemsmøtet eller representantskapet velger en nominasjonskomité på minst fem medlemmer med varamedlemmer, etter forslag fra partistyret.
3. Partistyret ber medlemmene/avdelingene innen en fastsatt frist å sende nominasjonskomiteen forslag på medlemmer de ønsker nominert.
4. Nominasjonskomiteen utarbeider et foreløpig forslag til liste, som offentliggjøres for medlemmene og sendes avdelingene til behandling. Listeforslaget skal også omfatte forslag på ordfører, varaordfører og byrådsleder (i de tilfeller hvor det er parlamentarisk styre i kommunen).
5. Medlemmene/avdelingene skal innen en nærmere fastsatt tidsfrist sende sine endringsforslag til nominasjonskomiteen.
6. Medlemsmøtet eller representantskapet foretar den endelige nominasjon på et eget nominasjonsmøte. Nominasjonskomiteen legger fram sitt endelige forslag til liste, der det er innarbeidet de endringsforslag som komiteen har sluttet seg til. Før det tar fatt på selve nominasjonen, fastsetter nominasjonsmøtet hvor mange som skal utheves. Nominasjonsmøtet nominerer først ordførerkandidat, varaordførerkandidat og byrådsleder (i de tilfeller hvor det er parlamentarisk styre i kommunen). De skal utheves.
7. Partiets kommunevalgprogram må sluttbehandles før nominasjonene finner sted.
8. Rådgivende avstemning over kandidater kan holdes, før nominasjonskomiteen fremmer sitt første nummererte listeforslag.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§7 Kommunestyregruppene

1. Styret i kommunepartiet skal umiddelbart etter et kommunestyrevalg innkalle partiets representanter i det nye kommunestyret til et fellesmøte med partistyret for å konstituere kommunestyregruppa.

2. Partistyret og gruppestyret innstiller i fellesskap overfor medlemsmøtet på partiets kandidater til formannskapet og andre kommunale styrer, utvalg og råd.
3. Kommunestyregruppa skal i samarbeid med partistyret arbeide etter partiets program, vedtekter og vedtak. Gruppa er ansvarlig overfor kommunepartiet.
4. Kommunepartiets leder og inntil to andre styremedlemmer utpekt av partistyret tiltrer kommunestyregruppa med tale-, forslags- og stemmerett. Kommunepartiets leder eller annet styremedlem utpekt av styret tiltrer formannsgruppa med tale-, forslags- og stemmerett.
5. Gruppa holder møter så ofte det trengs og skal foran hvert møte i kommunestyret gå gjennom møtets sakliste.
6. Det føres protokoll på gruppas møter. Gruppa legger fram en årsmelding for årsmøtet i kommunepartiet.
7. Vedtak i kommunestyregruppa eller i kommunepartiet er bindende. Ønsker noen å stå fritt i forhold til slike vedtak, må kommunestyregruppa eller kommunepartiet avgjøre dette.
8. Den som har personlige eller familiære interesser (økonomiske, forretningsmessige mv.) i en sak som behandles i partiets organer eller i kommunestyregruppe, fylkestingsgruppe mv. er å anse som inhabile og kan således ikke ta del i behandlingen av saken.
9. Partiets representanter i kommunale styrer og utvalg skal danne grupper. Disse gruppene skal organiseres og arbeide etter de regler som er trukket opp for kommunestyregruppa i foregående punkt 3 - 8.
10. Partistyret skal i samarbeid med styret for kommunestyregruppa sørge for at det blir holdt fellesmøter av partiets representanter i kommunale styrer og utvalg. Dette skal fremme godt og planmessig samarbeid mellom gruppene.
11. Kommunale saker skal behandles av medlemsmøtet eller representantskapet når styret for kommunestyregruppa ber om det, når et flertall i kommunestyregruppa krever det, når partistyret bestemmer det, eller når medlemsmøtet eller representantskapet ber om det.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§8 Revisjon

Årsmøtet velger to revisorer med vararevisorer. Disse reviderer regnskapet og gir innberetning til årsmøtet og til fylkespartiet.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§9 Kontingenten

Kommunepartiens andel av kontingenten fastsettes av landsmøtet.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§10 Vedtekter

Vedtektene for kommunepartiet vedtas av årsmøtet. De skal bygge på Det norske Arbeiderpartis vedtekter og retningslinjer og må ikke stå i strid med dem. For å være gyldige må vedtektene godkjennes av styret i vedkommende fylkesparti. De skal inneholde en bestemmelse om at kommunepartiets eiendeler skal tilfalle vedkommende fylkesparti dersom kommunepartiet blir oppløst.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§11 Rådgivende uravstemning

1. Medlemsmøtet eller representantskapet kan vedta å søke råd i viktige politiske og organisatoriske saker i form av rådgivende uravstemning blant partiets medlemmer.
2. Styret har ansvaret for at det utarbeides et beslutningsgrunnlag som i tilstrekkelig grad belyser saken som skal avgjøres.
3. Kommunepartiets styre har ansvaret for at uravstemningen gjennomføres på en forsvarlig måte, etter nærmere retningslinjer fastsatt av medlemsmøtet eller representantskapet.
4. Vurdering av rådgivende uravstemning skal alltid gjøres i forkant av sakers behandling.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§12 Kvinnekontakt på kommunenivå

Organisering av kvinnenettverket på kommunenivå reguleres av retningslinjene for kvinnenettverk i DnA.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

Forslag til nye retningslinjer for partiavdelingene

§1 Formål

1. Partiavdelingene skal arbeide for Det norske Arbeiderparti etter de retningslinjer partiet har lagt fram i program, vedtekter og vedtak.
2. Medlem kan enhver bli som er enig i formålet.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§2 Årsmøter

1. Partiavdelingene skal holde sine årsmøter innen utgangen av første kvartal. Årsmøtet må kunngjøres med minst to ukers varsel.

2. Sakslista skal omfatte årsmelding og regnskap med revisorenes innstilling. Det skal dessuten velges styre og to revisorer med vararevisorer.
3. Forslag som ønskes behandlet, må sendes styret minst en uke i forveien.
4. Ekstraordinært årsmøte kan innkalles av styret eller når minst 2/5 av medlemmene ber om det.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§3 Styret

1. Styret består av 5 eller 7 medlemmer. Blant disse skal leder, kasserer, studieleder og sekretær velges ved særskilt valg. Det velges et tilstrekkelig antall varamedlemmer.
2. Styret skal innkalle til regelmessige møter og aktivisere medlemmene til å ta del i partiarbeidet.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§4 Kontingenten

1. Medlemmene skal betale kontingent etter de satser som landsmøtet vedtar.
2. Partiavdelingenes andel av kontingenten bestemmes av landsmøtet.
3. Medlemmer skal ha medlemskap i et lag i den kommunen der de er bosatt og har sin stemmerett ved offentlige valg.

Dirigenten viste til at landsmøtet tidligere hadde vedtatt endringer i kontingentsatsene i uttalelse 1.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§5 Almennelige bestemmelser

1. Alle vedtak i partiavdelingene gjøres med alminnelig flertall.
2. Er det bare en partiavdeling i en kommune, skal denne påta seg de plikter og ha de rettigheter som kommunepartiet ellers har.
3. Ved dannelsen av interesselag har alle medlemmer fulle rettigheter i interesselaget uten hensyn til bostedsadresse.
4. Ved dannelsen av faglige partilag på arbeidsplassen har alle medlemmer fulle rettigheter i arbeidsplasslaget uten hensyn til bostedsadresse.
5. Partiavdelinger som i hovedsak gjennomfører sin aktivitet ved bruk av datanettverk, må ved årsmøter og møter med personvalg gjennomføre disse møtene på en slik måte at de som skal delta i debatten og voteringene er til stede i samme rom når

debatt og votering foregår.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§6 Opprettelse av nye avdelinger

Det må være minst 10 medlemmer i laget.

Opprettelsen av laget tas opp til godkjenning i **kommunepartiets styre**.

Nye lag skal opprettes ved ny aktivitet. Lagets arbeidsområde skal derfor være et tillegg til det som dekkes av eksisterende lag

Leder og styre velges på lik linje som i øvrige partiavdelinger

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§7 Vedtekter

Vedtektene vedtas av årsmøtet. De skal bygge på Det norske Arbeiderpartis vedtekter og bestemmelser i disse retningslinjer og må ikke stå i strid med dem. De skal inneholde en bestemmelse om at partiavdelingens eiendeler skal tilfalle vedkommende kommuneparti, eventuelt fylkesparti, dersom partiavdelingen blir oppløst.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

Forslag til retningslinjer for Arbeiderpartiets kvinnenettverk

§1 Formål

Arbeiderpartiet skal være Norges mest likestilte parti. Arbeiderpartiet skal være pådriver for et likestilt samfunn.

Kvinnenettverket skal være pådriver for å sette kvinnepolitiske saker på dagsorden. Kvinnenettverket skal rekruttere, skolere og motivere alle kvinner i partiet til politisk arbeid, og særlig til lederposisjoner. Alle kvinner i Arbeiderpartiet skal få tilbud om å engasjere seg i kvinnenettverket.

De internasjonale forpliktelsene og ansvaret Arbeiderpartiet har overfor kvinnebevegelsen i Sosialistinternasjonalen, PES, SKN og i forhold til "Kvinner Kan"-kursene internasjonalt, skal ivaretas av den nasjonale styringsgruppa for kvinnenettverket.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§2 Kvinnekontakt i kommunepartiet

Alle kvinner i Arbeiderpartiet skal få tilbud om å delta i kvinnenettverket.

Årsmøtet i kommunepartiet velger kvinnekontakt som medlem av styret. Kvinnekontakten skal ha ansvar for kvinnenettverket i kommunepartiet.

Kommunepartiet har økonomisk og administrativt ansvar for arbeidet i kvinnenettverket i kommunepartiet.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§3 Kvinnenettverk på fylkesnivå

1. Årsmøte velger et medlem i fylkespartiets styre med ansvar for å lede det fylkesvise kvinnenettverket.
2. Fylkespartiets styre oppnevner **etter forslag fra kommunepartiene** ei styringsgruppe for det fylkesvise kvinnenettverket.
3. Fylkespartiet har økonomisk og administrativt ansvar for arbeidet i kvinnenettverket gjennom eget budsjett og tilstrekkelige administrative ressurser.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

§4 Kvinnenettverk sentralt

Landsmøtet velger leder av Arbeiderpartiets kvinnenettverk og lederen er fullverdig medlem av partiets sentralstyret.

Sentralstyret oppnevner styringsgruppe for kvinnenettverket. AUF utpeker ett kvinnelig medlem som tiltrer styringsgruppa med fulle rettigheter. Det velges ikke varamedlemmer til styringsgruppa.

Det norske Arbeiderparti har økonomisk og administrativt ansvar for styringsgruppas arbeid gjennom egne budsjett.

Kvinnenettverket bør fungere som hørings- og uttalelsesinstans i Arbeiderpartiet.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

Forslag til nye retningslinjer for det samepolitiske arbeidet i Det norske Arbeiderparti

Formål

Det samepolitiske arbeidet i Det norske Arbeiderparti har som mål å arbeide for å virkeliggjøre et samfunn der de sosialdemokratiske verdiene solidaritet og likeverd mellom menneskene skal være bærebjelkene. Det samepolitiske arbeidet skal være en pådriver for aktivt å sette de saker som samer er opptatt av på den politiske dagsorden. Arbeidet skal bidra til at Det norske Arbeiderparti fortsatt skal være den ledende kraft i det samepolitiske arbeidet i Norge.

Kun samiske medlemmer i Arbeiderpartiet er valgbar til samepolitiske tillitsverv.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

På kommunenivå

Der det er flere samiske medlemmer på kommunenivå kan disse danne et samepolitisk utvalg. Utvalget skal bestå av leder, nestleder og sekretær, som velges ved særskilte valg. Det velges også 3 vararepresentanter. Utvalget har til oppgave å være pådriver for samepolitisk arbeid i kommunepartiet, holde nær kontakt med samene i kommunepartiet som er innmeldt i samemanttallet og bidra til innmelding i samemanttallet. Hvis det er få samiske medlemmer i kommunepartiet, bør det i stedet for et utvalg velges en person som skal være samepolitisk kontakt.

Utvalgets navn skal være Samepolitisk utvalg i ..., med kommunepartiets navn etter. Utvalget møter på årsmøtet i kommunepartiet med tale- og forslagsrett. Leder av

samepolitisk utvalg eller dennes vararepresentant skal være representert i styret i kommunepartiet.

Alle kommunepartistyrene i Nord-Norge og andre kommuner der dette er naturlig skal ha samepolitiske kontaktpersoner. Kommunepartiet har ansvaret for å legge praktiske og økonomiske forhold til rette for et aktivt samepolitisk arbeid.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

På valgkrets nivå

På valgkrets nivå skal det etableres et Samepolitisk forum som skal bestå av de samepolitiske utvalgene på kommuneplan og kommunepartiens kontaktpersoner. Forumets navn skal være DnAs samepolitiske forum i valgkrets nr. og navn. Til å lede forumet på valgkrets nivå skal det velges et styre på 3 - 5 medlemmer. Leder, nestleder og sekretær velges ved særskilt valg. Der kretsen er representert i Sametinget møter representanten(e) i forumet med fulle rettigheter. Forumet velges av representanter for de samepolitiske utvalg på kommuneplan og kommunepartiens kontaktpersoner.

Leder av forumet eller nestleder skal delta i fylkespartiet styre med fulle rettigheter og i årsmøtet med de samme rettigheter som øvrige styremedlemmer. Er det flere valgkretser i et fylke, velger forumene i fellesskap den som skal representere forumene i fylkespartiets styre og årsmøte.

Samepolitisk forum har ansvar for å være pådriver for det samepolitiske arbeidet i valgkretsen, holde nær kontakt med eventuell representant i Sametinget og de samepolitiske forumer i kommunepartiene.

Samepolitisk forum på valgkrets nivå skal være ansvarlig for kontakten mellom DnAs samepolitiske utvalg og samene i fylkespartiet, bl.a. gjennom Samepolitisk konferanse for partiets medlemmer i fylket som står i samemanntallet. Beretning om arbeidet legges fram for fylkespartiets(enes) årsmøte(r). Der DnA har ansvaret sendes beretningen til DnA. Samepolitisk forum har forslagsrett til fylkespartiets årsmøte.

Fylkespartiet har økonomisk og administrativt ansvar for det samepolitiske arbeidet. Fylkespartiet dekker utgiftene til arbeidet i det samepolitiske forumet. Tilskuddet som Sametinget betaler til listene etter et valg skal gå til det samepolitiske forumet i valgkretsen.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

Nominasjonsprosessen til Sametinget på valgkrets nivå

Forumet er ansvarlig for gjennomføringen av nominasjonsprosessen, planer for valgkampen, lage program for valgkretsen og for å gjennomføre valgkampen. Nordland Arbeiderparti, Troms Arbeiderparti og Finnmark Arbeiderparti har sammen med forumene i sine valgkretser ansvaret for den praktiske gjennomføringen av nominasjonsprosessen.

DnAs samepolitiske råd fastsetter tidsfrister for nominasjonsprosessen som vedtas endelig av Sentralstyret.

Forumet på valgkrets nivå/nominasjonskomiteen utarbeider et foreløpig forslag til valgliste som sendes alle registrerte samiske partimedlemmer i valgkretsen. Kommunepartiene får en

representant til valgmøtet for hver 5. påbegynte medlem som står i samemanntallet. Kommunepartiene skal sørge for å få valgt og sende representanter til nominasjonsmøtet.

Forumet sender ut liste til medlemmene over tidsfristen som gjelder for nominasjonsprosessen. Innen en nærmere fastsatt tidsfrist skal medlemmene sende forumet/nominasjonskomiteen sine endringsforslag. Nominasjonsmøtet foretar den endelige nominasjonen. På nominasjonsmøtet legger forumet/nominasjonskomiteen fram sitt endelige forslag til valgliste, der det er innarbeidet endringsforslag som komiteen har sluttet seg til. Ved nominasjon kan det ikke stilles opp kandidater som tar forbehold om å stå fritt i visse saker, og møtet kan heller ikke gi slikt tilsagn. Valgkretsens valgprogram må sluttbehandles før nominasjonene kan finne sted.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

På sentralt nivå

Formelt navn: Det norske Arbeiderpartis samepolitiske råd

Sentralstyret nedsetter et samepolitisk råd etter innstilling fra den samepolitiske konferansen. Det velges ikke vararepresentanter. DnAs samepolitiske råd har ansvaret for å holde nær kontakt med de samepolitiske forumene på valgkrets nivå, de samepolitiske utvalgene på kommunenivå og samepolitisk rådgiver i Regjeringen når vi har regjeringsmakt. På partikontoret opprettholder en dagens ordning hvor en politisk rådgiver, i tillegg til andre oppgaver, også skal være sekretær for det samepolitiske råd.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

Det samepolitisk rådets mandat

Samepolitisk råd skal bistå Sentralstyret med utredningsarbeid og råd i samepolitiske spørsmål. Rådet har rett til å fremme saker for Sentralstyret og få dem behandlet. Så fremt leder for rådet ikke er medlem i Sentralstyret gis vedkommende møterett i slike saker.

Samepolitisk råd skal gi råd til våre aktuelle fraksjoner på Stortinget og politisk ledelse i aktuelle departement. Samepolitisk råd skal også ha kontakt med og gi råd til Arbeiderpartiets gruppe i Sametinget.

Aktuelle representanter fra våre fraksjoner på Stortinget eller politisk ledelse i aktuelle departement kan inviteres til møtene.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

Samepolitisk manifest

Forslaget til manifest diskuteres på den samepolitiske konferansen og blir deretter oversendt Sentralstyret. Sentralstyret oversender forslaget til behandling i Landsstyret. Landsstyret oversender forslaget til Landsmøtet for endelig behandling.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

DnAs samepolitiske konferanse

Rådet skal rett etter et sametingsvalg og med to års mellomrom innkalle til samepolitisk konferanse. Til konferansen innkalles de samepolitiske forumene - maksimum 2 personer fra hver - på valgkrets nivå, Sametingsgruppa og Det norske Arbeiderpartis samepolitiske råd samt partiledelsen. Utgiftene for Sametingsgruppa må dekkes av gruppa selv.

Konferansen bør diskutere forslagene til Samepolitisk manifest og bidrag til partiets ulike valgprogrammer. Konferansen bør videre diskutere og vedta opplegg for valgkampen og ta opp til debatt andre aktuelle samepolitiske saker. Dersom DnAs samepolitisk råd finner det nødvendig og Sentralstyret godkjenner det, kan det innkalles til ekstraordinær konferanse. Den samepolitiske konferansen vedtar det politiske grunnlaget for sametingsvalget. Dette legges til grunn for den videre behandling av de samepolitiske målsetninger som vedtas på Landsmøtet.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

Valg av president- og visepresidentkandidat til Sametinget
Etter at fristen for nominasjonen til sametingsvalget er over, foretar et ordinært fellesmøte mellom Samepolitisk råd og Sametingsgruppa nominasjon av presidentkandidat og visepresidentkandidat til Sametinget.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

Møte tok en kort pause.

Møte ble satt kl 1115.

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknad:
091 Stine Renate Håheim, Oppland hele søndag.

Vedtak: Søknaden innvilget.

SAK 9 – ARBEIDET I ORGANISASJONEN

Dirigenten ga ordet til partisekretær Martin Kolberg som holdt følgende tale:

Kjære partifeller.

1. I hele partiets moderne historie har partisekretæren snakket til landsmøtet om det kommende valget. De har alle sagt: "Valget som nå kommer blir viktig, det viktigste på lenge". For oss sosialdemokrater er alle valg viktige. Hvorfor? Fordi for oss er folket selv det viktigste.

Vårt mål med stortingsvalget, er å legge makten over samfunnsutviklingen i folkets hender. Vi vet at politikk og samfunn skapes av mennesker. Vi som samles i denne salen tror på demokrati og deltakelse. Derfor avviser vi de anonyme pengekreftene som vil styre. Vi vet at pengene er viktige, men vi vil ikke at de skal styre alt. Markedsmakten skal i det framtidige samfunnet ikke overstyre folkemakten.

Arbeiderpartiet er og skal være garantisten for folkemakten. Regjeringen og høyrepartiene garanterer markedsmakten. Det er det dramatiske i den politiske situasjon. Vi står ved en skillevei. Derfor sier også jeg: Dette valget blir det viktigste på flere tiår!

Det er Høyre-regjeringens skrittvisе og snikende undergraving av fellesskapet vi frykter og skal kjempe mot. Folk opplever ikke de store voldsomme endringer som vanligvis er nødvendig for å vekke dem til kamp og motstand. Derfor er den langsomme, snikende endring enda farligere. Mange legger ikke merke til den, og derfor gjør vi ikke noe med den. Og så er det for sent. Plutselig har vi et helt annet samfunn.

For i et overordnet samfunnsperspektiv kan Høyres nyliberalisme skape grunnlaget for en holdningsendring i samfunnet vårt. Konkurransen kan bli det hellige prinsipp, ikke bare som en naturlig og sunn konkurranse, men like mye den aggressive som hele tiden skaper tapere og vinnere. Skal det første et skolebarn tenker på når hun eller han begynner på skolen være at: "Nå skal jeg konkurrere ut mine medelever" eller skal det være at "nå vil jeg lære mye sammen med andre"?

Skal vi ha et slikt konkurransesamfunn? Hva vil dette gjøre med menneskene nå og med framtidige generasjoner?

2. Politikk er å bygge samfunnet, men også å lede an i utviklingen av samfunnets kultur. Samfunnskoden i Norge har vært at "det ikke skulle være for stor forskjell" på folk. Dette gjør at fellesskapstanken står fortsatt sterkt i Norge. Ikke bare fordi menneskene er enig i vår ideologi, men fordi de erfarer at det fungerer best. Det er derfor de vil ha mer samfunnsengasjement for helse, omsorg og utdanning. Derfor reagerer de med aggresjon mot at regjeringens politikk fører til nye og helt unødvendige forskjeller i samfunnet. Regjeringen har brutt samfunnskoden. Hvorfor har de det? Jo, for de er tvunget til å bryte ned fellesskapstenkingen, hvis de skal makte å føre virkelig høyrepolitikk. De vet at de ikke klarer å få gjort alt dette i løpet av kun en stortingsperiode. Skritt for skritt har de likevel lagt løpet for en høyre-dreining av det norske samfunnet.

Jeg har reist mye rundt de siste årene og fått høre mange historier. Blant annet traff jeg en eldre kvinne i forbindelse med at jeg deltok på årsmøtet til Hamar Arbeiderparti.

Hun var svært fortvilet. I mange år hadde hun hatt sukkersyke, med de mange ekstra kostnadene det fører med seg. Tidligere hadde hun fått et generelt særfradrag på selvangivelsen for utgifter i forbindelse med sykdommen. Men i år ble det automatiske særfradraget på vel 9.000 kronene fjernet av den regjeringen med et pennestrøk. Kronisk syke mennesker må betale for regjeringens skattelettelse.

På området etter område, svekker de fellesskapstanken. Svekker folks muligheter. Gjør hverdagen vanskelig.

Fremskrittspartiet, kameleonene i norsk politikk er også med på dette.

3. Derfor:

Hvis det er noen gang vi skal gi alt for å beholde et organisert arbeidsliv hvor arbeidstakernes rettigheter, er det i årets valgkamp.

Hvis det er noen gang vi må gi alt for å beholde en sterk offentlig fellesskole, så er det i årets valgkamp.

Hvis det er noen gang vi må gi alt for trygg og verdig alderdom for alle, så er det i årets valgkamp.

Hvis det er noen gang dere må gi alt i en valgkamp for Arbeiderpartiet, så er det nå.

4. Arbeiderpartiet har alltid hentet sin næring og politiske drivkraft fra to kilder: I samfunnskritikken og i visjonen.

I kritikken av det bestående, den uopphørlige evnen og viljen til å lete etter svakheter ved samfunnet, for å forandre dem, til det beste for vanlige mennesker.

Og i evnen til å formulere visjonen om framtidssamfunnet, drømmen om noe bedre, beskrive reisen til fremtiden på en måte som gjør at vanlige mennesker samler seg bak oss og sier: Den reisen vil vi være med på.

Det er avgjørende også i dag at vi makter å holde begge levende. Visjonen og samfunnskritikken.

For det er slik vi skal vinne valget og få tilslutning til våre verdier.

Derfor vil jeg understreke Jens påbud om å utøve samfunnskritikk, også når det betyr å være kritisk mot oss selv, og det vi har skapt og gjort.

Det betyr også at vi må evne å være kritiske selv når vi sitter i maktposisjoner.

Uten samfunnskritikken, viljen til å ta tak i alt som ikke fungerer og gjøre noe med det, svekkes sosialdemokratiet.

Og uten visjonen vinner vi ikke hjertene. Uten å vinne hjertene, vinner vi ikke valget.

Vi skal bruke valgkampen, ikke bare til å snakke om alle vedtakene vi skal gjøre, men også om hvorfor vi vil gjøre dem.

Vi skal snakke om den framtida vi vil skape, ikke bare hvordan vi skal gjøre det.

Vi skal snakke om hvorfor Arbeiderpartiet vil fortsette å bygge velferdssamfunnet. Men vi skal også snakke om samfunnet bortenfor velferdssamfunnet.

Dette sier jeg til oss alle sammen.

Det er dette vi skal snakke om i alle de tusener av samtaler vi skal føre med velgerne, fra i dag og fram til valget.

Sosialdemokratiets og venstresidas oppgave er å være forandringens kraft. Vi ble til i industrisamfunnet, hvor utfordringen var å skaffe folk grunnleggende rettigheter og fordele samfunnets goder. Det er fortsatt vår oppgave. Men i vårt moderne samfunn, et samfunn med materiell overflod for den store majoriteten, handler fordeling om at alle skal ha tilgang til kunnskap, kultur, opplevelser og nye impulser. Vi må tydeliggjøre vår rolle i dette samfunnet - kultursamfunnet. Høyresiden har funnet sin rolle, og det er å la det være opp til være enkelt og la pengene bestemme. Vi kjenner historien, slikt blir det ikke rettferdig fordeling av.

5. Partiet vårt har vært igjennom store endringer siden forrige landsmøte. Sammen har vi lykkes på mange områder politisk og i arbeidet med å utvikle og styrke vår organisasjon. Viktigst er det at vi er et samlet parti. Sosialdemokratisk partikultur krever ydmykhet og evnen til å lære. Vi må forandre oss, ikke fordi vi blir tvunget til det, men fordi forandring er veien til tillit og økt oppslutning.

Jeg inviterer til at vi nå i et sterkt fellesskap gjennom dette landsmøtet markerer starten på en ny æra for Arbeiderpartiet og norsk sosialdemokrati. Der vi er samfunnets fremste fornyer. Der vår rolle og profil er så tydelig at når menneskene slutter seg til fellesskap og toleranse, så slutter de seg til oss. Når de tenker framtiden så tenker de på oss!

Dette er ambisiøst. Men er vi ikke ambisiøse, så svikter vi vår historiske arv. For den dagen sosialdemokratiet ikke setter seg ambisiøse mål og gjør politikken til noe mer enn administrasjon og styring, mister vi visjonene og vår fremste kraft og styrke.

6. Vi skal vinne dette valget! Vi skal gå fremst i det folketøget som skal danne et nytt flertall i folket. Vi skal skaffe oss et godt grunnlag for en solidaritetsregjering.

Derfor er dette landsmøtet historisk. Dere vet at landsmøtet blir invitert til å fatte en historisk beslutning om at vi går til valg på å danne en regjering med partier fra sentrum og venstresiden.

La oss sammen stoppe opp, fordi dette er historisk i moderne tid og fordi det er uvant! Vi har jo alltid vært et alternativ alene.

Noen, ja, ganske mange har spurt: "Kan vi gjøre dette? Svikter vi ikke partiet og historien vår nå"?

Nei, vi svikter ikke! For hvilken lojalitet er den viktigste? Den eneste? Lojaliteten mot vårt partis formål. Gjennom den lojaliteten løfter vi vår historiske arv. Den gir oss et grunnlag vi trygt kan gå videre på. Også derfor er det så viktig at landsmøtet slutter seg til vår historiske beslutning om en solidaritetsregjering

Nå som alltid er Arbeiderpartiets fremste formål et solidarisk samfunn og en kompromissløs kamp mot urettferdighet. Skal vi nå dette målet, må Bondevik-regjeringen og Fremskrittspartiet simpelthen stoppes. Et nytt flertall må etableres. Det klarer vi ikke alene.

Derfor stiller vi oss, gjennom dette landsmøtet, i spissen for en flertallsregjering – en solidaritetsregjering. Vi stiller oss i spissen for å samle kreftene på den politiske venstresida. Vi gjør det for å vinne dette valget, men også for å legge grunnlaget for flere valgseire framover som kan danne grunnlaget for en stabil og sterk venstreside som garanterer det solidariske samfunn.

Jeg uttrykker respekt for de som er skeptiske. Men jeg er overbevist om at samarbeide er den rette – den eneste – veien.

Den reelle politiske forskjellen mellom partiene er stor nok. Men vi ofrer ikke vår sjel i regjeringsforhandlingene. Vi vet hvor grensen går.

Og vi vet, mer enn noe annet parti i Norge, hva samarbeid er. Vi har samarbeidet i 45 år! Tross det, har vi i alle de tre partiene et ansvar for å skape en god samarbeids-

kultur. Det ansvaret skal vi i Arbeiderpartiet ta – og her har alle vi som er her et ansvar. Og det ansvaret er jeg sikker på at de andre partiene også vil ta.

Dette er en viktig forutsetning for at planen om et nytt flertall, en ny flertallsregjering, kan bli virkelighet.

Nøkkelen til valgseier handler om tillit fra velgerne. Vi må skape grunnlag for tillit til at vi kan styre landet. At vi kan skape en bedre og lettere hverdag for menneskene.

Her ligger også nøkkelen til at folk i by og bygd, i nord og sør, øst og vest har tillit til at vi representerer framtida og gir dem trygghet.

7. Så sier jeg: Fagbevegelsen, fagbevegelsen, fagbevegelsen. Vi har bedt om LOs politiske støtte og fått det. Et nytt flertall krever bred folkelig tilslutning, men også fagbevegelsens engasjement og støtte. Ikke partipolitisk servilt, men en støtte som er fundert på fagbevegelsens eget grunnlag. Det er dette som menes når fagbevegelsens folk sier at landet må ha en ny regjering som er med dem og ikke mot dem. Jens snakket mye om dette i sin tale, Gerd Liv snakket mye om dette og dere har snakket mye om dette. Jeg slutter meg til det som er sagt. Vårt gode samarbeid med fagbevegelsen sentralt og lokalt er avgjørende for en god valgkamp.
8. Når dette landsmøtet er over, starter selve valgkampen. Alt ligger til rette. Vi er enige om den organisatoriske strategi. Den er forankret i hele organisasjonen. Sammen legger vi det politiske grunnlaget for valgkampen her på landsmøtet. Vi har gode kandidater på alle plasser og vi har en strålende statsministerkandidat. Vi er alle glade og stolte av Jens sin posisjon i befolkningen. Av den jobben han har gjort.

Dette gjør meg trygg på at vi er godt forberedt.

Politikken er likevel slik: Selv om vårt utgangspunkt nå er godt, så gjenstår likevel alt. Vi må ikke ta valgseieren på forskudd. Gjør vi det, svekker vi våre egne muligheter.

En forutsetning for at vi skal lykkes i valgkampen er at vi alle har opparbeidet en politisk sjøltillit. At vi er trygge på den politikken vi skal gå til valg på. At hver og en av oss fungerer som hverdagsambassadører for Arbeiderpartiets visjoner. Snakk om Arbeiderpartiets politiske løsninger. På arbeidsplassen, under samtalene på nærbutikken, under solparasollen på stranda i sommer. Det er hva jeg legger i begrepet politisk hverdagsambassadør.

Etter mine møter med mange av dere det siste året vil jeg si: Dere bobler over av entusiasme! Det er ikke noe annet som gleder en partisekretær så mye som å se at partiorganisasjonen har en grunnleggende trygghet. At organisasjonen er preget av glød. Når vi er samlet her så er vi sterke, valgresultatet skal gjøre oss enda sterkere.

Så sier mange til meg at de er bekymret for Høyres millioner. De er redde for at Høyre med sine ufine kampanjer og ukjente bidragsyttere nærmest kan kjøpe seg til valgseier. Det går ikke. Min beroligende melding til de som er bekymret er følgende; Alt kan ikke kjøpes for penger – og verken Høyre eller vi kan noen gang kjøpe oss til valgseier. Det vet dere som sitter her og resten av vår organisasjon. Våre brennende hjerter og begeistring skal sikre valgseier. Det er vårt fremste fortrinn i denne valgkampen. Vi har den beste politikken og de beste folkene til å drive kampanjen framover! Det bør Høyrefolk frykte.

Nøkkelen til valgseier er den brede mobilisering. Vi må nå ut i det jeg kaller de ytre sirkler. Velgere som i dag ikke vet hva de skal stemme. Som ikke helt klart ser forskjellene på de ulike politiske alternativene. Vi må bidra til å tegne disse bildene for dem. Tydeliggjøre forskjellene – gjennom å markere våre politiske løsninger. Greier vi den oppgaven - så har vi en ny regjering etter valget i høst.

I dette arbeidet har vi alle sammen oppgaver. Nå hever jeg pekefingeren. Hver og en av oss må definere sin egen rolle i denne kampanjen. Hver og en av oss må starte sjøl. Hver og en av oss må på selvstendig grunnlag bidra aktivt. Ta ansvar sjøl.

Vi skal møte velgerne der velgerne er. De kommer ikke til oss – vi må komme til dem. Vi skal skape dialog. Gjennomføre de små og de store politiske samtaler. Vi skal ikke prate *til* dem, men med dem. Vi skal møte velgerne i idrettslag og foreninger. Vi skal invitere oss ut i det frivillige Norge. Vise at vi tar folk på alvor. Vi skal lytte. Og slik skal vi lære. Slik blir vi tatt på alvor og slik sikrer vi oppslutning og blir vist tillit.

På Oslobenken sitter Aase Bjerkholt. Landsmøtets eldste delegat. Tidligere statsråd hos Einar Gerhardsen, og en av de virkelig store drivkrefter bak kvinnekampen her i landet. Hun har sett velferdssamfunnet slik det reiste seg etter krigen. Hun har vært en av arkitektene selv. Nå går hun inn i en ny valgkamp – i en alder av 90 år. Og hun er klar til kamp.

Hvorfor? Hva får en kvinne på 90 år til å kaste seg inn i en valgkamp? For å sikre det vi har vunnet. For å hindre nedbygging det som hennes generasjon bygde opp. For å hindre at nye generasjoner mister muligheten til å viderebygge det som Arbeiderpartiet har vært med å bygge gjennom 100 år.

Kan Aase, så kan vi andre!

Kjære partifeller

Sammen skal vi sikre folkemakt og demokrati. Sammen skal vi sikre mer fellesskap. Sammen skal vi skape en ny sosialdemokratisk æra. Sammen skal vi vinne valget.

Dirigenten åpnet for debatt etter Martin Kolbergs tale.

Følgende hadde ordet i debatten:

- 326 Bente Elin Lilleøkseth, KVPS
- 009 Svein Olav Agnalt, Østfold
- 018 Torunn Skottevik, Akershus
- 040 Rune Tokle, Oslo
- 089 Aina Bjerke, Hedmark
- 338 Espen Johnsen, Oppland
- 120 Siri Holland, Buskerud
- 304 Dag Terje Andersen, Sentralstyret
- 131 Shira Borøchstein, Vestfold
- 146 Jørund A. Ruud, Telemark
- 156 Mikael Aas, Aust-Agder
- 163 Silje Langøy, Vest-Agder
- 351 Laila Thorsen, Rogaland
- 200 Odd Rambøl, Hordaland
- 211 Solveig Løvik Norevik, Sogn og Fjordane
- 217 Erling Vestre, Møre og Romsdal
- 238 Rune Olsø, Sør-Trøndelag
- 393 Magnhild Mathisen, Sametingsgruppa

- 360 Edvard Øfsti, Nord-Trøndelag
363 Sonja A. Steen, Nordland

Pause fra kl. 13.05.

Møtet satt igjen kl. 14.00.

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknad:

102 Gunnar Tore Stenseng, Oppland hele dagen søndag.

Vedtak: Søknaden innvilget.

Debatten fortsatte med følgende talere:

- 289 Åshild Simonsen, Troms
298 Marianne Balto Henriksen, Finnmark
003 Ulf Lervik, Østfold
332 Sverre Myrli, Akershus, Landsstyret
335 Rina Marianne Hansen, Oslo, Landsstyret
067 Njål Slettmark Føsker, Hedmark
092 Anders Klettehagen, Oppland
114 Laila Gustavsen, Buskerud
132 Tom Espedalen, Vestfold
139 Lise Wiik, Telemark
179 Nina Galta, Rogaland
320 Anne-Grete Strøm-Erichsen, Hordaland, Landsstyret
212 Liv Stokkenes Jacobsen, Sogn og Fjordane
223 Tove-Lise Torve, Møre og Romsdal
227 Berit Kapelrud, Sør-Trøndelag
253 Knut Berger, Nord-Trøndelag
264 Øivind Silåmo, Nordland
285 Willy Ørnebakk, Troms
030 Kristiane Berg, Akershus
054 Raymond Johansen, Oslo
079 Ole Martin Norderhaug, Hedmark
005 Ida K. Solheim, Oppland
183 Dag Ole Teigen, Hordaland
230 Hans Bernard Meland, Sør-Trøndelag
278 Siri Vasshaug, Nordland
312 Tore Hagebakken, Sentralstyret
310 Trond Giske, Sentralstyret
378 Asmund Kristoffersen, stortingsgruppa
369 Martin Henriksen, landsstyret, AUF

Møtet tok en kort pause.

SAK 11 – VALG

Dirigenten ga ordet til Gerd-Liv Valla, leder i valgkomiteen som la fram komiteens enstemmige innstilling.

Valgkomiteens innstilling:

Sentralstyre:

Jens Stoltenberg leder gjenvalg

Hill-Marta Solberg	nestleder	gjenvalg
Martin Kolberg	sekretær	gjenvalg

Anniken Huitfeldt	Akershus	gjenvalg
Kjell Bjørndalen	Fellesforbundet	gjenvalg
Anne-G. S-Erichsen	Hordaland	gjenvalg
Trond Giske	Sør Trøndelag	gjenvalg
Mette Gundersen	Vest Agder	gjenvalg
Odd Kr. Reme	Rogaland	gjenvalg
Sylvia Brustad	Hedmark	gjenvalg
Jan Bøhler	Oslo	gjenvalg
Inger- Christin Torp	Østfold	ny
Dag Terje Andersen	Vestfold	gjenvalg
Saera Khan	Oslo	gjenvalg
Roger Hansen	Finnmark	gjenvalg
Karita B. Orheim	Møre & Roms/ KVP	gjenvalg
Bjarne H. Hansen	Nord Trøndelag	gjenvalg
Gerd-Liv Valla	LO	ny
Jan Davidsen	Fagforbundet	ny
Leder	AUF	

Kontroll-komité:

Anne Marit Sæbønes	leder Oslo	gjenvalg
Asbjørn Kristoffersen	Akershus	gjenvalg
Peter Myklebust	Oslo	gjenvalg

Vararepr.:

Rune Tokle	Oslo	gjenvalg
Hilde Thorkildsen	Akershus	ny

Følgende hadde ordet:

286 Paul Dahlø, Troms

Vedtak: Valgkomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Dirigenten ba Jens Stoltenberg, Hill-Marta Solberg og Martin Kolberg å komme opp på scenen og takket dem for jobben de gjorde og overrakte dem hver sin bukett med langstilkete røde roser.

Møtet lørdag sluttet kl. 16.20.

Søndag 10. april 2005

Møtet satt kl. 09.00.

Møtet ble åpnet med et kulturelt innslag med Margareth Berger og Jan Ole Kristensen. Jens Stoltenberg takket dem og ga en langstilket rose til hver.

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknader:

257 Roger Veiseth, Nord-Trøndelag søndag fra kl 14.00 og ut møtet.

258 Reinert Eidshaug, Nord-Trøndelag søndag fra kl 10.30 og ut møtet.

208 Cecilie Tahule Løvlid, Sogn og Fjordane søndag fra kl 14.00 og ut møtet.

209 Olav Lunden, Sogn og Fjordane søndag fra kl 14.00 og ut møtet.

204 Roger B. Silden, Sogn og Fjordane søndag fra kl 14.00 og ut møtet.

203 Clara Øberg, Sogn og Fjordane søndag fra kl 14.00 og ut møtet.

207 Kolbjørn Kastet, Sogn og Fjordane søndag fra kl 14.00 og ut møtet.

Vedtak: Søknadene innvilget.

SAK 10 - REDAKSJONSKOMITEENES INNSTILLINGER

Dirigenten ga ordet til Bjarne Håkon Hanssen som la fram innstillingen fra redaksjonskomiteen for andre politiske saker. Dirigenten ga deretter ordet til Anne Rygh Pedersen som la fram dissensen til forslag 8, Abortsaken.

Forslag 1:

Nytt flertall – ny solidaritet

Arbeiderpartiet ønsker et nytt flertall på Stortinget ved valget 12. september. Målet er en ny politisk kurs for Norge. Dette valget handler om hvordan vi vil at Norge skal utvikle seg i årene framover. Valget står mellom fire nye år med høyrestyre, eller en ny solidaritet.

Arbeiderpartiet mener dagens regjering fører utviklingen i Norge i feil retning. Skattelette for de rikeste velges framfor velferd. Arbeidstakernes rettigheter svekkes. Fellesskapets verdier selges ut. Virksomheter privatiseres eller konkurranseutsettes. Forskjellene øker.

Arbeiderpartiet går til valg for å endre den samfunnsutviklingen som regjeringspartiene og Fremskrittpartiet går i bresjen for.

Våre hovedsaker ved valget vil være:

- **Arbeid til alle**
Norge er et godt land å leve i for de fleste av oss. Likevel er det mange som ikke har en jobb å gå til. Vi vil ha en aktiv næringspolitikk for å skape og opprettholde arbeidsplasser. Vi skal ha et inkluderende arbeidsliv.
- **Kunnskap**
Vi skal skape verdens beste fellesskole. Økt satsing på kunnskap, kreativitet, nyskaping og læring hele livet, skal bidra til å utvikle de mulighetene Norge har.
- **Trygg alderdom**
Vi vil sikre alle en trygg alderdom. Vi vil sikre et sosialt rettferdig pensjonssystem. Alle skal få tilgang til gode helsetjenester, uavhengig av bosted og økonomisk evne.

For å kunne løse disse oppgavene vil vi samarbeid med alle dem som ønsker en samfunnsutvikling i vår retning. Et sterkt faglig-politisk samarbeid er nødvendig for å sikre en ny politisk kurs. Vi inviterer alle som ønsker nytt flertall og ny solidaritet til å bidra i dette arbeidet.

Vi vil sikre et flertall ved å samarbeide med partier som ønsker en ny politisk kurs for Norge. Vi ønsker å bidra til at det dannes en flertallsregjering for å få et sterkt, tydelig og forutsigbart styre. Arbeiderpartiet vil derfor ta initiativ til å etablere en flertallsregjering dersom resultatet av valget den 12. september gir grunnlag for det.

Landsmøte gir sentralstyret fullmakt til å forhandle med sentrums- og venstrepartiene med sikte på etablere en flertallsregjering dersom valgresultatet tilsier det.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 2:

Nei til privatisering av skule-Norge

Utdanning skal vere eit offentleg ansvar. Alle skal ha rett til god og gratis utdanning. Den skal vere uavhengig av sosial bakgrunn og økonomiske føresetnader. Fleirtalet i Stortinget sitt frislepp av private skular trugar fellesskulen. Høgresida hevdar at etablering av private skular er å gje elevar auka valfridom. Etablering av slike skular kan tvert imot føre til nedlegging av offentlege skular, ved at elevgrunnlaget vert svekka og løyvingane vert redusert. Det er kommersielle aktørar som no søker om å etablere skular. Desse ynskjer å tene pengar på gode, offentlege støtteordningar. Dei private skulane er sikra statlege overføringar, medan drifta av den offentlege skulen er basert på kommunen og fylket sin økonomi. I budsjettet for 2005 er dei direkte statlege overføringane til privatskulane meir enn 2 mrd. kroner.

Nesten alle fylkeskommunar som har uttalt seg, har gitt tilkjenne uro for at fleire private skular vil føre til ein reduksjon i det offentlege skuletilbodet. Mange lokalpolitikarar frå regjeringspartia er ikkje einige med eiga regjering fordi dei er redde for konsekvensane av den nye privatskulelova. Arbeiderpartiet meiner at når privatskular skal godkjennast, skal det leggast avgjerande vekt på lokale og regionale styresmakter sitt syn. Dette tyder at regjeringa må sei nei til etablering av kommersielle privatskular som er i direkte konkurranse med den offentlege skulen.

Etablering av fleire private skular vil føre til auka ulikskap mellom elevar i den norske skulen. Sverige har gjennomført ei liberalisering av privatskulelova. Resultatet er mellom anna at dei sosiale ulikskapane har auka. Barn av rike og fattige foreldre går i mindre grad enn tidligare på same skule. Dei etniske ulikskapane har og auka. Barn med ulik religion og etnisk bakgrunn går i stigande grad på ulike skular.

Resultatet av ein slik politikk blir ein svekka fellesskule. Arbeiderpartiet vil endre privatskulelova slik at berre skular som har eit pedagogisk eller religiøst alternativ, kan bli godkjende.

Vi vil slå ring om fellesskulen som ein berebjelke i eit tolerant og mangfaldig samfunn.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 3

Til kamp for arbeidstakernes rettigheter

Etter 3 år med en høyredominert regjering har vi over 100 000 uten ordinært arbeid. Siden Bondevik II – regjeringen overtok har antallet arbeidsledige (ledige og på tiltak) økt med over 30 000 personer. Antallet deltidsansatte som ønsker heltid har også økt.

Dersom vi inkluderer de som er blitt uføretrygdet, er på attføring eller under rehabilitering, er nær 100 000 flere satt utenfor det ordinære arbeidsmarkedet under denne regjeringen. Likevel har regjeringen gang på gang fremmet forslag som svekker kampen mot arbeidsledigheten, og svekker arbeidstakernes rettigheter.

Arbeiderpartiet ønsker å skape et mer inkluderende arbeidsliv. Vi vil bekjempe utstøting og gjøre terskelen lavere for å komme seg inn i arbeidslivet. Arbeiderpartiet vil stå som garantist for at dagens sykelønnsordning ikke blir svekket.

Det er viktig for Arbeiderpartiet å hindre at arbeidstakerne mister rettigheter, at stillingsvernet svekkes og overtidspresset øker. Det er feilslått politikk å vedta en lov som gir adgang til å presse den enkelte til mer overtid samtidig som 100 000 er uten arbeid.

Regjeringen har i forslag til ny arbeidsmiljølov foreslått endringer som gjør det enklere å bruke midlertidige ansettelse. Arbeiderpartiet er i mot disse forslagene. Regjeringens forslag om en generell adgang til midlertidig ansettelse i 6 måneder, med mulighet for utvidelse til 12 måneder, vil bidra til et råere arbeidsliv for grupper som allerede i dag er utsatt på arbeidsmarkedet. Økt adgang til midlertidige ansettelse vil særlig ramme ungdom i etableringsfasen. I dag er over 200 000 ansatt på midlertidig kontrakt. Regjeringen foreslår også et dårligere vern når det gjelder arbeidstid, økt adgang til overtid og et svekket stillingsvern under ankebehandling av en tvist. Arbeiderpartiet mener arbeidsmiljøloven bør fortsette å være en vernelov som i dag.

Regjeringen og Fremskrittspartiet har kuttet i dagpengeordningen for de arbeidsledige. Færre har nå rett til dagpenger, og enkelte har fått redusert ytelsene med opptil 20 000 kroner i året. Arbeiderpartiet vil rette opp kuttene i dagpengeordningen.

Regjeringen har lagt fram forslag om en ny embets- og tjenestemannslov hvor sentrale elementer i forvaltnings- og tjenestemannsretten fjernes. Grunnleggende rettigheter og bestemmelser forringes. Det foreslås blant annet at ventelønnsordningen skal avskaffes.

Arbeiderpartiet vil understreke at det er en sammenheng mellom tjenestemannsrollen og stillingsvernet, og avviser behovet for en harmonisering av stillingsvernsreglene i tjenestemannsloven og arbeidsmiljøloven for å redusere skillet mellom det private og det offentlige arbeidsmarkedet. Arbeiderpartiet er i mot regjeringens forslag til endringer av loven.

Det er viktig å understreke at endringer i arbeidslivslovgivningen må skje i nært samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene. Hvis stortingsflertallet vedtar en arbeidsmiljølov og

tjenestemannslov som svekker arbeidstakernes rettigheter, vil Arbeiderpartiet fremme forslag om å gjøre om lovene dersom vi får et nytt flertall etter valget i høst.

Pensjonsvilkårene er en sentral og viktig del av arbeidstakerrettighetene. Derfor er forslagene til et godt, sosialt rettferdig og forutsigbart pensjonssystem grundig behandlet i Arbeiderpartiets program for 2005 – 2009.

Det har i lang tid vært arbeidet med en omdanning av Kommunal Landspensjonskasse (KLP). Det er et behov for å endre selskapets sin finansieringsmodell, men Arbeiderpartiet er mot løsningen om å omdanne KLP til aksjeselskap. Vi er bevisste på at kommune-Norge forvalter store verdier gjennom sine pensjonsordninger, verdier som også er opptjent av ansatte i norske kommuner. Vi mener det er viktig å beholde folkevalgt og demokratisk innflytelse og styring over denne kapitalen. KLP er et stort og viktig selskap for norske kommuner. Derfor er det etter vårt syn viktig å sikre fortsatt nasjonalt eierskap av KLP, og KLPs unike posisjon blant norske kommuner. Generalforsamlingen som avholdes 21. april 2005 skal ta stilling til om KLP skal omdannes til A/S eller til et grunnfondsbevisselskap. Arbeiderpartiet er i mot at KLP omdannes til aksjeselskap og støtter en grunnfondsløsning.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 4:

13 punkter for en effektiv og helhetlig kriminalpolitikk

Arbeiderpartiet vil bekjempe og forebygge kriminalitet. Ofre for alvorlig kriminalitet og pårørende må ivaretaes, og mer kriminalitet må bli oppklart. Gjerningspersoner skal effektivt straffes og vi vil stille krav til rehabilitering. Arbeiderpartiet ønsker en helhetlig kriminalitetsbekjempelse som gir alle en tryggere hverdag. Privatisering av trygghet der noen kan kjøpe trygghet fra vektere og vaktelskaper mens andre er utrygge vil føre til et mer urettferdig samfunn. Tryggheten i samfunnet er et velferdsspørsmål og skal være et offentlig ansvar. Kriminalpolitikken må forebygge bedre, oppklare mer, og reagere og rehabilitere mer effektivt.

En helhetlig og effektiv kriminalpolitikk oppnås best med en målrettet og balansert satsing på politiet, på domstolene og på kriminalomsorgen. Kriminalitetsbekjempelse lønner seg. Det lønner seg økonomisk. Det lønner seg samfunnsmessig. God kriminalpolitikk er god velferdspolitik.

1. Mer nærpoliti

Vi vil styrke nærpolitiet for å bekjempe hverdagskriminaliteten. Nærpolitiet kjenner mennesker og lokalmiljø best, og kan løse konflikter tidlig. Politiet må være effektivt, profesjonelt og serviceinnstilt i sitt forhold til publikum. Arbeiderpartiet vil opprettholde og styrke nærpolitiet, og beholde tjenestesteder og lensmannskontor over hele landet. Det er avgjørende at politireformen følges opp slik at mer midler brukes på et tilgjengelig politi i lokalmiljøene. Politiet skal ha tid og ressurser til forebyggende arbeid.

2.Oppfølging av ofre

Ofre for alvorlig kriminalitet skal få oppfølging. Omsorgen for ofre må styrkes. Samarbeidet mellom politiet, kommunale og statlige etater om ettervern må utvikles og gjøres mer forpliktende. Helsetjenesten har et hovedansvar for å vurdere og å ta initiativ til

fysisk og psykisk oppfølging ved melding til fastlege. Vi vil videreutvikle ordningen med rådgivningskontorer for kriminalitetsofre, slik at mennesker utsatt for alvorlig kriminalitet lettere kan få den hjelpen de trenger.

3. Økt bruk av DNA

Arbeiderpartiet vil oppklare mer kriminalitet. Politiet skal gis mulighet til økt bruk av DNA som bevis når dette er hensiktsmessig. Vi ønsker sentral finansiering av DNA-analyser, og vil utvide DNA-registeret. Politiet har de siste årene fått nye metoder som må tas i bruk profesjonelt, effektivt og helhetlig. Dette må følges opp i en videre debatt om politimetoder, kompetanseutvikling og utstyr.

4. Hardere kamp mot organisert kriminalitet

Utviklingen av stadig bedre organiserte grenseoverskridende kriminelle nettverk er urovekkende. Den alvorligste og mest omfattende kriminaliteten kontrolleres av disse nettverkene som profitterer på narkotika-, våpen og menneskesmugling. Arbeiderpartiet vil intensivere arbeidet mot trafficking. For å bekjempe tøffere og bedre organiserte kriminelle må nye metoder tas i bruk, og tettere internasjonale og nasjonale samarbeidsstrukturer utvikles. Den rå organiserte kriminaliteten er en trussel mot vårt åpne samfunn og må bekjempes.

Bekjempelse av internasjonale kriminelle nettverk er nært knyttet til bekjempelse av økonomisk kriminalitet. Økonomisk kriminalitet unndrar årlig store inntekter fra velferdsstaten. Politiets organisasjoner anslår at over 140 milliarder kroner årlig unndras beskatning. Arbeiderpartiet ønsker å styrke det etterforsknings- og forvaltningsmessige arbeidet for å avdekke svart økonomi. Det må etableres sterkere kompetanse hos lokale politimyndigheter, og samarbeidet med skattemyndigheter, trygdeetat og sosialmyndigheter for å avdekke slik kriminalitet må prioriteres. Økokrim må bli bedre i stand til å avdekke og straffeforfølge aktører som har økonomiske ressurser til å skjule sin kriminalitet.

5. Fjerne domstolskøene

Over 14000 saker er ubehandlet i domstolene. Til tross for økt produktivitet, har tallet på ubehandlede saker stort sett vært høyt. Arbeiderpartiet mener saker må behandles raskere. Vitner gir bedre og riktigere opplysninger kort tid etter hendelsen. Rask straffereaksjon mot lovbrutere er avgjørende. For å få raskere straffesaksbehandling fikk vi flertall i Stortinget for en mer aktiv bruk av avskjæringsregler for bevisføring, større grad av skriftlighet og krav til aktørene i straffesaker om oppmøte. Bedre organisering mellom aktørene i domstolene er avgjørende. Vi ønsker å innføre frister for behandling av straffesaker i tingretten og i lagmannsretten. Justisdepartementet må følge opp Domstolsadministrasjonens forslag om en dugnad for å fjerne domstolskøen. Arbeiderpartiet vil styrke den høyere påtalemyndighet. Det må foretas en helhetlig vurdering av påtalemyndighetenes mulighet til å løse lovpålagte oppgaver.

6. Raskere inn til soning

Styrking av kriminalomsorgen er den største utfordringen i straffesystemet. Mangel på tilstrekkelig varetekts- og soningskapasitet og knappe ressurser til innhold i soningen forsterker problemet med gjengangerkriminelle. Soningskøene har fått bite seg fast på et høyt nivå, og det er sannsynlig at køene vil øke med flere pådømmelser på grunn av styrkingen av politiet og domstolene. Køene svekker straffens forbyggende virkning. Når ny kriminalitet begås av straffedømte eller tiltalte som venter på dom og soning, svekkes tilliten til vårt straffesystem og kriminalpolitikk. Vi vil ha en kriminalomsorg som kan ta seg av de til en hver tid straffedømte. Et viktig bidrag er utbygging av ny varetekts- og soningskapasitet i eksisterende fengsler. Det er uakseptabelt at regjeringen ikke har startet byggingen av nytt fengsel i Halden som skulle stå ferdig i 2006. Arbeiderpartiet mener det bør utarbeides en konkret plan for avvikling av fengselskøene.

7. Sterkere beredskap mot terror

En ny og uforutsigbar trussel mot den norske samfunnssikkerheten er at terror- og sabotasjeaksjoner kan ramme nordmenn eller norske myndigheter. Arbeiderpartiet mener antiterrorstrategien i fredstid skal bygge på justispolitiske prinsipper og at virkemidlene følger av det. For å styrke beredskapen mot terror og sabotasjeaksjoner må justispolitiske og forsvars- og sikkerhetspolitiske ansvarsområder avklares.

8. Katastrofeberedskap

For å styrke beredskapsarbeidet må ansvarsfordeling og planer for å håndtere nasjonale og internasjonale katastrofer gjennomgås. Flodbølgekatastrofen i Sørøst-Asia viste behovet for at en krisehåndteringsgruppe på myndighetsnivå må etableres.

9. Kamp mot vold i hjemmet

Arbeiderpartiet er opptatt av å bekjempe vold. Mye av volden foregår i hjemmet og i det skjulte, mot barn eller mot kvinner. Politiet må prioritere bekjempelse av denne volden. De som rammes må få hjelp til å komme ut av voldssituasjonen. For alvorlige overgrep som voldtekt fører få anmeldelser til fellende dom, og mørketallene er store. Arbeiderpartiet vil styrke voldtektsofres rettssikkerhet, gi voldtatte kvinner rett til bistandsadvokat uavhengig av om saken anmeldes, sørge for tilgjengelig voldtekts- og voldsmottak over hele landet, samt at legevakt/akuttmottak har kompetanse og utstyr til å sikre bevis. Vi vil ha landsdekkende hjelpe- og behandlingstilbud til menn som utøver vold.

10. Bedre forebygging

En viktig del av kriminalpolitikken er å forebygge. Det er av avgjørende betydning at forebyggende velferdstiltak som fritids- og aktivitetstilbud for unge ikke blir kuttposter i offentlige budsjetter. Vi må ha et godt samarbeid mellom stat og kommune om kriminalitetsforebyggende tiltak. (Samordning av lokale tiltak). Med gode velferdstilbud for alle kan mange av startblokkene for en kriminell løpebane fjernes. Helhetlig kriminalpolitikk avhenger også av balanse i straffesystemet. Dersom kriminalitet skal bekjempes, må forebyggende tiltak og reaksjoner på kriminalitet henge sammen. Arbeiderpartiet vil føre en differensiert kriminalpolitikk som er tøff mot gjengangere og organiserte kriminelle, og som har gode og effektive rehabiliteringstilbud for de som ønsker seg tilbake til samfunnet. Tiltak for førstegangssonere er særlig viktig. Det må forskes mer på årsaker og sammenhenger i kriminalpolitikken og effekten av tiltak må evalueres.

11. Et innhold i soningen som fører ut av kriminalitet

Arbeiderpartiet vil gi et godt helsetilbud og tilbud om skole og arbeidstrening i alle fengsler. Det psykiatriske behandlingstilbudet må styrkes. Undersøkelser fra Sverige viser at en hver krone brukt på innhold i soningen for straffedømte sparer samfunnet for 18 kroner i reduserte utgifter til kriminalitet. Arbeiderpartiet er positive til mer bruk av samfunnsstraff, og ønsker en klok bruk av alternative soningsformer. Vi vil kombinere alternative soningsformer for å få mennesker tilbake til samfunnet med strenge regler for permisjoner og prøveløslatelser for de hardeste kriminelle.

12. Behandling av rusavhengige

Når over 60 prosent av de innsatte er rusavhengige og en stor andel kriminalitet er knyttet til rus, er det åpenbart at det er best å behandle menneskers rusavhengighet heller enn at de blir gjengangere i straffesystemet. Arbeiderpartiet ønsker å utvikle bruken av dom til behandling. Vi ønsker en aktiv tilnærming til årsaker og løsninger for landets narkotikamisbrukere og at en sammenheng mellom straff, behandling og andre tiltak kan redusere antallet rusavhengige. Det er omsorg å stille krav. Mennesker som bryter avtalen

med samfunnet ved ulovlig og kriminell adferd skal møtes med tydelige krav, forpliktelser og ansvar, men også tilbud om nye begynnelse.

13. Tilbakeføring til samfunnet etter endt soning

Tilbakefall til ny kriminell virksomhet er mer vanlig enn en kriminalitetsfri tilværelse. Over halvparten av de straffedømte dømmes for ny kriminalitet i løpet av fem år. Etter at samfunnet har brukt ressurser under soning, glipper det i møtet med samfunnet. Arbeiderpartiet vil at det skal etableres forpliktende samarbeidsstrukturer mellom kriminalomsorgen og kommunale og statlige etater ved løslatelse for å redusere gjengangerproblemen. Det lønner seg for samfunnet at folk kommer i arbeid etter endt soning. Vi vil derfor innføre en tilbakeføringsgaranti som skal sikre tilbud om arbeid eller videre utdanning ved løslatelse. Kontaktbetjentordningen er sentral i dette arbeidet. Arbeiderpartiet mener frivillige organisasjoner i denne sammenheng kan utgjøre en betydelig ressurs og kompetanse.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 5:

Sats på nordområdene!

Norge har svært viktige nasjonale og strategiske interesser i Nord-områdene. Barentshavet er et havområde med store ressurser både over og under havbunnen. Området har et stort potensial for produksjon av olje og gass, samtidig som havområdet er et av verdens viktigste oppvekstområder for fisk. Forurensning og miljøproblemer truer fremtiden i disse områdene. Arbeiderpartiet vil investere i forskning, infrastruktur, arbeidsplasser og miljøvernberedskap i Nord-områdene. Dette er investeringer i nasjonal interesse.

Utvinning av olje og gass i nord gir store muligheter, samtidig representerer både utvinning og transport en potensiell miljøtrussel. Næringslivet har lenge posisjonert seg for utvinning av olje og gass i nord, og for transport til globale markeder i USA og Europa.

Norge ledende på helse, miljø, sikkerhet og beredskap innen olje- og gassproduksjon. Arbeiderpartiet mener at Norge bør ta initiativ til å utforme et felles regelverk for aktivitetene i Barentsområdet gjennom en egen multilateral Barentshavsavtale der alle interesserte parter trekkes inn. Det er på høy tid å etablere felles standarder og kjøregler, ikke minst av miljøhensyn. Miljødimensjonen i dette området er av overordnet betydning. Forhandlinger om en slik avtale bør omfatte både Russland, USA og de europeiske landene/EU. Det er naturlig at Norge som tilgrensende nasjon, tar et større initiativ for å bringe de største interessentene sammen. En ny regjering må gjøre dette så snart som mulig. De store naturressursene sammen med betydelige forsvarsanlegg utgjør fortsatt en stor sikkerhetspolitisk utfordring. Derfor er det behov for en helhetlig gjennomgang av de sikkerhetspolitiske utfordringene i Nord- områdene. Regjeringen må også sørge for en samordning av interesser som i dag ivaretas av en rekke departementer. Det behøves en satsing på kompetanseoppbygging om Nord-områdene, for eksempel gjennom å etablere et Barents institutt i tilknytning til Barentssekretariatet.

Ved økt trafikk i Nord-områdene og nedover langs norskekysten er det behov for investeringer i infrastruktur og miljøvernberedskap. Økt sjøovervåking og militært nærvær ved kystvakt og øvrige marinefartøyer må møte risikoen for skipsulykker ved transport av olje og atombrensel. Norge må fortsette en aktiv innsats for å rydde opp i miljøproblemen på Kola.

Arbeiderpartiet ønsker også å bygge ut det regionale samarbeidet i Nord-områdene i fellesskap med Russland, Sverige og Finland. Samarbeidet bør styrkes både når det gjelder næringsutvikling, helse, fattigdomsbekjempelse, miljøspørsmål, demokrati og folk til folk samarbeid. Spesielt må urfolksdimensjonen vektlegges. Satsing i nordområdene er viktig for hele landet!

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 6:

Økt satsing på psykiatri!

Den åtteårige nasjonale opptrappingsplanen for psykisk helsevern ble vedtatt av Stortinget i 1998. Arbeiderpartiet tok initiativ til planen, og vil aktivt bidra til at den gjennomføres. Synet på psykiske lidelser har endret seg til mer åpenhet og aksept i befolkning, noe som er positivt. Til tross for at opptrappingsplanen har ført til økte bevilgninger og flere har fått behandling, ser vi en rekke eksempler på at forebygging og behandling av psykiske lidelser ikke er god nok. Psykiatri er et av flere områder som viser at det er tid for å satse på fellesskapsløsninger framfor nye store skattelettelser.

På noen områder er det viktig å forsterke innsatsen.

Tilrettelagt arbeid

Nesten hver tredje person som er på uføretrygd har psykisk lidelse som hoveddiagnose. Mange psykisk syke får ikke nyttiggjort sin arbeidsevne. Gjennom deltakelse i arbeidslivet, kan livskvaliteten bedres. Arbeiderpartiet mener at det må opprettes flere arbeidsplasser med arbeidstrening og varige tilrettelagte arbeidsplasser for denne gruppen. Trygdeytelser må kunne brukes som lønnstilskudd.

Pasientrettigheter

Samordning mellom kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten må bedres. Hver bruker skal få styrket sine rettigheter til en individuell helhetlig plan.

Arbeiderpartiet mener at psykiatriske pasienter med behov for koordinerte tjenester ikke skal kunne skrives ut før det er inngått avtale med den etaten som overtar behandlings-/omsorgsansvaret. I denne sammenhengen mener Arbeiderpartiet at pasientrettighetsloven status overfor for pasienter med psykiske lidelser må evalueres.

Ventetidsgaranti innen barne- og ungdomspsykiatrien

Tilstanden i barne- og ungdoms psykiatrien opprører mange. Barn og unge må slippe å stå i kø i månedvis for å få den behandlingen de har behov for. Både for barna og deres pårørende er det en stor påkjenning å ikke få hjelp for lidelsene. Det er uakseptabelt at Norge ikke har klart å gi alle barn og unge et tilfredsstillende tilbud. Ventetiden i barne- og ungdomspsykiatrien må ned. Arbeiderpartiet vil innføre en ventetidsgaranti, dersom det viser seg at dette er et egnet virkemiddel for å hjelpe denne gruppen.

Rus og psykiske lidelser

Kombinasjonen av rus og psykiske lidelser har økt dramatisk de siste årene. Kompetansen i faggruppene er i mange tilfeller mangelfull. Arbeiderpartiet mener at det må utarbeides et handlingsprogram for kompetanseheving innen behandling og oppfølging av pasienter med rusproblemer og psykiske lidelser både i 1. og 2. linjetjenesten.

Tunge rusmisbrukere har ofte alvorlige somatiske og psykiske lidelser. Terskelen for å få hjelp fra helsetjenesten er ofte for høy. De er i en vanskelig livssituasjon, og har et sterkt

behov for hjelp fra fellesskapet både når det gjelder behandling og tilbud om bolig. Arbeiderpartiet krever derfor økte ressurser både til kommunesektoren og de regionale helseforetakene. Det må gis klare styringssignaler om at denne pasientgruppen må gis et forsvarlig helsetilbud. Arbeiderpartiet vil gjeninnføre ordningen med 60 % rammetilskudd til spesialisthelsetjenesten for å sikre midler til behandling av rusmisbrukere og pasienter med psykiatriske lidelser.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 7:

Den internasjonale situasjonen

FN vedtok i år 2000 konkrete mål for utvikling og rettferdighet. I år 2015 skal antallet som lever i ekstrem fattigdom halveres. Alle barn skal ha tilbud om grunnskole. Barsedødeligheten skal reduseres med 2/3 og dødeligheten blant kvinner i forbindelse med fødsler reduseres med ¾. Antallet som ikke har tilgang på rent drikkevann skal halveres. Arbeiderpartiet skal kjempe for at disse målene nås.

Arbeiderpartiet mener det må utvikles ny internasjonal solidaritet. De rike landene må bidra med større ressurser i kampen for utvikling og for sosial rettferdighet. Fattige land og folk må gis mulighet til økonomisk utvikling. Bekjempelse av fattigdom er bekjempelse av terror. Vi må kjempe for menneskerettigheter og demokrati. FN og andre internasjonale samarbeidsorganisasjoner må styrkes. Vi må involvere oss sterkere i FNs operasjoner for fred.

Arbeiderpartiet mener det er viktig å ta lærdom av tsunamien i Asia. Antall naturkatastrofer kan komme til å øke i fremtiden og FN må ha stabile inntekter for å kunne avhjelpe nød i verden. Spørsmålet om global skattlegging må tas opp på nytt. Midler til FNs katastrofehjelpe bør kanaliseres i et katastrofefond, som FN disponerer.

I gjenoppbygging etter naturkatastrofer må de rammede landenes behov stå i sentrum. Verdensbanken og andre finansinstitusjoners krav til disse landene må løpende vurderes. Fokus må være de fattigstes behov og rettigheter.

Arbeiderpartiet støtter oppfordringen om å gjøre 11 juli til en internasjonal FN-dag mot steining.

Arbeiderpartiet mener regjeringen må arbeide internasjonalt for et forbud mot bruken av utarmet uran i våpen.

Europa og nærområder

Arbeiderpartiet støtter en videre utvidelse av EU. Tettere samarbeid mellom land vil bidra til utvikling og stabilitet. Romania og Bulgaria forhandler om medlemskap og kan bli medlemmer av EU i 2007. I tillegg har Tyrkia og Kroatia status som kandidatland. Makedonia har også søkt medlemskap, og målet er at alle landene på Vest-Balkan (det tidligere Jugoslavia og Albania) skal kunne bli medlem av EU og NATO når de er klare for det. Arbeiderpartiet mener det er behov for å utarbeide en ny norsk handlingsplan for kandidatland. Norge må fortsette det tette samarbeidet med landene på Vest-Balkan.

Arbeiderpartiet er positive til den demokratiske utvikling i Ukraina. Nabolandet **Hviterussland** er trolig det landet i Europa der grunnleggende demokratiske rettigheter har dårligst vilkår. Utviklingen i Hviterussland krever et mer aktivt engasjement fra norsk side. Støtte til opposisjonen og det sivile samfunn, mer utveksling og kontakt er viktige virkemidler for en annen utvikling i Hviterussland.

Norge må i samarbeid med andre land og organisasjoner arbeide for økt fokus på fattigdomsproblemene i **Moldova**, og flere av de tidligere Sovjetrepublikkene.

Arbeiderpartiet mener **Tsjetsjenia**-konflikten må løses med politiske virkemidler. Uten en reell politisk løsning vil verken terror, fattigdom eller uroligheter avta. Norge må arbeide aktivt for å få Russland til å endre politikk overfor Tsjetsjenia. Arbeiderpartiet tar skarp avstand fra terror mot sivile som middel i striden om Tsjetsjenia.

Fred og demokrati i Midtøsten

Norge må bidra til en positiv utvikling i regionen med sikte på å skape fred mellom palestinere og israelere basert på en to-stat løsning. Arbeiderpartiet mener det internasjonale samfunn har et ansvar for opprettelsen av en palestinske stat basert på FNs resolusjoner. Både Palestina og Israel må få sin hovedstad i Jerusalem, og det må jobbes for en løsning på flyktninge spørsmålet. EU, USA, Russland og FN må ta ansvar for en fortsatt forhandlingsprosess etter tilbaketrekkingen fra Gaza-stripen, samt internasjonale garantier, overvåkingsmekanismer og flernasjonale styrker for å hindre brudd på folkeretten og Genève-konvensjonene. Ingen av partene må delta i voldelige aktiviteter som går ut over sivilbefolkningen. Israel må stanse og reversere bosettingsaktiviteten i palestinske områder, avstå fra bruk av kollektive avstraffelser og likvideringer. Byggingen av muren på palestinsk land må stoppes. Palestinerne må fortsette det viktige arbeidet med å reformere de palestinske selvstyremyndighetene, og begge parter må gjøre sitt ytterste for å motvirke og bekjempe vold.

Et nytt fredsinitiativ må innbefatte internasjonale garantier og overvåking. FN må autorisere et styrkenærvær som kan fungere som en buffer mellom partene. Samtidig må internasjonale eksperter og rådgivere inn for å gi støtte til det palestinske lederskapet for å bygge demokratiske samfunnsinstitusjoner som er en palestinsk stat verdig. Norge og andre land bør umiddelbart sørge for flere internasjonale observatører i området, både av frivillig og offisiell art. Norge bør gjenåpne sitt representasjonskontor i Gaza.

Arbeiderpartiet mener det internasjonale samfunn bør etablere et fond for å gi flyktingene kompensasjon for lidelser og tap de er påført, og som kan stilles til rådighet for FN når en fredsavtale er inngått.

Det internasjonale samfunn må stille store økonomiske ressurser til disposisjon for å gjenoppbygge det palestinske samfunnet. De arabiske landene må støtte den palestinske staten og normalisere forholdet til Israel. De tre religionene, jødedom, islam og kristendom må alle ha sine rettigheter i Jerusalem.

Fredsbevegelser, partier og andre demokratiske organisasjoner som arbeider for fred på begge sider av konflikten, må få internasjonal støtte og hjelp fra både stater og partier. I tillegg må Norge bidra til å legge press på USA, slik at fredsprosessen går sin gang og følger veikartet for fred.

Arbeiderpartiet mener det var feil å invadere **Irak**. For å sikre en demokratisk og fredelig utvikling er det viktig at det internasjonale samfunnet bidrar. Ansvar er likevel størst for de som satte i gang krigen.

Norge og norske organisasjoner bør gi opplæring og assistanse i utviklingen av demokratiske strukturer og et livskraftig sivilt samfunn. Norge må trekke ut militært personell i Irak og ikke ha styrker i landet før disse er del av en reell multinasjonal fredsstyrke under FN-mandat, basert på irakernes ønske. Arbeiderpartiet mener arabiske og muslimske land bør spille en hovedrolle i en slik styrke.

Regjeringen i **Libanon** har måttet gå av etter folkelige protester. Samtidig trekker Syria seg ut av Libanon. Denne forandringen med fredelige midler kan få positive ringvirkninger også for andre stater i Midtøsten hvor det finnes autoritære regimer. Fordi flere av disse regimene, som Syria og Iran, støtter terrorgrupper som undergraver fredsprosessen mellom palestinerne og israelere, ville en demokratisering også hjelpe fredsforøkene. Norge og andre land må støtte demokratisk opposisjon mot autoritære regimer i Midtøsten.

For øyeblikket pågår det forhandlinger med prestestyret i Iran og toneangivende land i EU for å hindre at **Iran** utvikler atomvåpen – noe som ville være en stor trussel både mot verdensfreden og fred i regionen. For å stoppe at Iran utvikles til en atommakt, støtter Arbeiderpartiet arbeidet med utarbeiding av en felles europeisk og amerikansk strategi for å få regimet i Iran til å endre politikk både når det gjelder holdningen til atomvåpen og terrorgrupper. Norge må spille på lag med Europa som bruker handelspolitikk for å få dette til.

Iran må få klar beskjed om at de ikke kan vente bedre økonomiske og politiske forbindelser med vesten uten endringer i dagens politikk. Trusler om krig vil samle folk bak regimet og ødelegge opposisjonens arbeid for demokrati og menneskerettigheter. Arbeiderpartiet vil advare mot eventuelle planer om et militært angrep mot Iran.

Krigen mot terrorisme har skapt sterkere allianser mellom land som Russland, USA og Israel. Dersom disse og andre land utelukkende satser på militære løsninger vil forholdene kun forverres. Terror fra ulike grupperinger har forskjellig bakgrunn og må møtes på forskjellig måte. Europa må også være aktiv i kampen mot terror. EU utvikler en bred sikkerhetspolitisk strategi med vekt på økonomiske og politiske virkemidler – herunder oppbygging av politi, rettsvesen og sivile organisasjoner, humanitær innsats og langsiktig bistand. Fremfor alt peker EU på nødvendigheten av å finne politiske løsninger på de underliggende konfliktene og problemene. I tillegg må kampen mot terror handle om å styrke arbeidet med nedrustning. Ikkespredningsregimet for atomvåpen må gjenreises. Her må USA bidra. Norge må bidra til å reengasjere USA i multilaterale fora. Kampen mot terrorisme må ikke bryte med menneskerettighetene, heller ikke når det gjelder behandlingen av fanger.

En stille tsunami i Afrika

Ingen andre kontinenter står overfor slike enorme utfordringer som Afrika; krig og væpnede konflikter, sult, fattigdom, hiv/aids, malaria, tuberkulose og andre sykdommer. Vi har et viktig ansvar for å sette fokus på kontinentet, og for å få med oss det internasjonale samfunn i en kraftanstrengelse for å stoppe katastrofene, og skape bedre rammebetingelser for utvikling og stabilitet. Bistand og overføringer til Afrika er redusert i en periode hvor fattigdommen har økt, samtidig som internasjonal økonomi og handel opprettholder hindringer for vekst og utvikling i afrikanske land.

Norge må bidra til å bygge opp teknisk kompetanse og infrastruktur i disse landene slik at de kan øke produktiviteten, skape nye arbeidsplasser, og benytte seg av de mulighetene som ligger i eksportvirksomhet. Samtidig vil vi jobbe for at handelshindringer til rike lands

markeder fjernes og vil oppfordre Den Afrikanske Union (AU) til å ta initiativ til å øke handelen mellom de afrikanske landene. Fattige land må få mulighet til å beskytte sine markeder i en oppbygningsfase samtidig som de får økt innflytelse på beslutninger i internasjonale fora.

Arbeiderpartiet mener at det afrikanske kontinentet også trenger kraftig økning i ressurser og bistand for å nå tusenårsmålene.

Afrika er det kontinentet som er hardest rammet av AIDS og innsatsen på dette området må derfor ha et spesielt fokus. En kritisk mangel på helsepersonell i mange afrikanske land må løses. Det må investeres målrettet i utviklingen av en Aids- vaksine og Arbeiderpartiet vil bidra til styring av det globale markedet slik at billige medisiner og vaksiner kommer fattige mennesker til gode.

De humanitære tragediene knyttet til krig og væpnet konflikt i Afrika har et stort omfang. Arbeiderpartiet ønsker at Norge må bygge opp særskilt kompetanse på krigsrammede land og være tilgjengelig som ressurs eller megler i flere konflikter. Innsats mot borgerkriger og konflikter må høyere på dagsordenen i FN, også fordi våpen, narkotika og menneskehandel finansierer kriminelle nettverk i disse områdene. Norge må bidra til oppbygging av afrikanske fredsbevarende styrker.

Vi vil bidra til å styrke den Afrikanske Union (AU) som et overordnet organ for stabilitet og utvikling i Afrika. AU har vist gjennom fredsinnnsatsen i Darfur i Sudan at denne organisasjonen kan spille en viktig rolle som brobygger og overvåker i konflikter. Et effektivt afrikansk organ kan møte større tillit enn rike lands press. Arbeiderpartiet ønsker å støtte oppbyggingen av AU blant annet ved at Norge utnevner en egen ambassadør til organisasjonen. Arbeiderpartiet må knytte nærmere bånd med mulige søsterpartier i Afrika og bygge ut det politiske samarbeidet. Vi ønsker at Norges forhold til de fattige landene skal bygges på likeverd og partnerskap. Norsk Senter for Demokratistøtte må endres slik at det stimulerer til bredere innsats når det gjelder hvilke land som kan motta støtte.

Arbeiderpartiet er glad for fredsavtalen i **Sudan**. En viktig årsak til at fredsavtalen for Sudan har kommet i stand, er oppmerksomheten fra verdenssamfunnet. Behovet for penger til gjenoppbygging er enormt. Norge må spille en viktig rolle i arbeidet med gjenoppbygging og oppfølging av fredsavtalen. Vi må være villige til å stille med tropper til FN-styrkene. Kofi Annans appell om FN-tropper til Sør Sudan og Dafur-området må følges opp med tropper utover det lille antall stabspersonell regjeringen hittil har tilbudt.

Arbeiderpartiet mener det er viktig å finne en løsning på situasjonen i **Darfur** etter fredsavtalen i Sør Sudan. Overgrepene på sivilbefolkningen fra den regjeringsstøttede Janjaweed militsen har drevet over 2 millioner mennesker på flukt, og konsekvensene er en enorm humanitær katastrofe. Norge og det internasjonale samfunn må øve press på sudanesiske myndigheter for å avvæpne militsen i Darfur.

President Mugabe fortsetter sine overgrep mot befolkningen og opposisjonen i **Zimbabwe**. Det er omfattende brudd på menneskerettigheter i landet. Valget i mars var ikke fritt og rettferdig. Arbeiderpartiet uttrykker sin støtte til opposisjonens krav om endret grunnlov og nyvalg.

Arbeiderpartiet er bekymret for utviklingen i **Uganda**. Valget i 2006 representerer en mulighet for en demokratisk utvikling i landet. President Museveni forsøk på å endre grunnloven slik at han igjen kan bli gjenvalgt som president, setter valget i fare. Overgrep mot opposisjonen øker og vil vanskeliggjøre overgangen til et flerpartisystem. Ugandas

økonomiske vekst og bekjempelsen av HIV/AIDS har blitt godt mottatt blant giverlandene. Nå øker fattigdommen igjen. Arbeiderpartiet ønsker økt internasjonalt fokus på situasjonen i Nord Uganda, der LRA-geriljaen kidnapper barn til krig mot myndighetene. Konflikten som har pågått i 18 år har ført over 1,6 millioner som er internt fordrevne i Nord-Uganda. Bigombe-initiativet der Norge er involvert bringer partene sammen, og Arbeiderpartiet mener dette legger grunnlag for fredssamtaler. Det er viktig at den ugandiske regjeringen har reell vilje til fred og innføring av demokrati. Norge bør sammen med andre givere øke presset på myndighetene, og Arbeiderpartiet mener Norge bør vurdere stat til stat bistanden til Uganda avhengig av den videre utviklingen.

Krigen i **Kongo** har krevd over 3 millioner menneskeliv. Konflikten blir vanskeliggjort av skiftende allianser. Fredsavtalen og FNs tilstedeværelse i Øst er et skritt i riktig retning, men FNs innsats må økes og flere må bidra til de fredsbevarende styrkene. Den humanitære situasjonen er alvorlig, og økt fokus og bistand er nødvendig.

Somalia har i løpet av de siste 20 årene opplevd borgerkrig og stor usikkerhet. Fra 1991 har landet ikke hatt en sentral regjering, og er blitt styrt av ulike opprørsmilitser. Skole og helsetilbud fungerer ikke, og flere millioner mennesker er drevet på flukt. Arbeiderpartiet støtter forsøkene på avholde valg og danne en regjering. Det er viktig at det internasjonale samfunnet setter fokus på situasjonen i landet og bidrar til at en ny regjering kan lykkes.

Vest-Sahara er fortsatt under marokkansk okkupasjon. En FN-plan for gjennomføring av en folkeavstemming, der vestsaharierne skal få velge mellom å integreres i Marokko eller selvstendighet for Vest-Sahara, er blitt trenert i mange år. Arbeiderpartiet støtter FNs anstrengelser for å finne en snarlig og rettferdig løsning på den lange konflikten. FNs rolle i konflikten forblir sentral og vi støtter FNs fredsplan i tillegg til andre løsninger som partene kan komme frem til i samarbeid med generalsekretærens sendebud for området. Slike løsninger må baseres på folkerettslige prinsipper og folkets rett til selvbestemmelse. Før konflikten er løst må ikke norske kommersielle aktører drive virksomhet i de okkuperte områdene, eller drive petroleumsvirksomhet på sokkelen utenfor Vest-Sahara. Norge må legge press på marokkanske myndigheter for å forbedre menneskerettighetssituasjonen for befolkningen i Vest Sahara.

Følgende forslag ble fremmet til innstillingen:

056 Rodi Ilgen, Oslo

Ønsker å stryke siste linje på nest siste paragraf i side 11 som lyder slik: "Arbeiderpartiet mener arabiske og muslimske land bør spille en hovedrolle i en slik styrke".

Thorbjørn Jagland, stortingsgruppa

1. Det må opprettes en palestinsk stat basert på grensene fra 1967 og Israel må ha rett til å leve i trygghet slik FN resolusjonen slår fast.

2. En fredsavtale må inneholde en rettferdig løsning på det palestinske flyktningsspørsmålet.

319 Odd Kr. Reme, sentralstyret

Endringsforslag s. 11 "Fred og demokrati i Midtøsten"

Første avsnitt, tillegg til 3. setning i 4. linje:

"...en løsning på flyktningsspørsmålet i samsvar med FNs resolusjoner."

Endringsforslag s. 11 "Fred og demokrati i Midtøsten"

Setning "Ingen av partene" flyttes og blir avsnittets siste setning.

Ordet i saken:

Bjarne Håkon Hanssen, redaksjonskomiteen sa seg enige i endringsforslagene.

Dirigenten sa at man anser de innkomne forslag som innarbeidet i redaksjonskomiteens innstilling.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling med forslag som ble fremmet under saken enstemmig vedtatt.

**Forslag 8:
Abortsaken**

Arbeiderpartiet har en stolt tradisjon i kampen for selvbestemt abort. Vi mener prinsipielt at det er kvinnen selv som skal kunne bestemme om en abort skal kunne utføres eller ikke. Dette fordi det er kvinnen selv som skal leve med ansvaret for beslutningen og konsekvensene av denne. Praktiseringen av dagens abortlov har vist at kvinner har tatt det ansvaret og den tilliten de har fått gjennom lovverket.

I dag er det selvbestemt abort frem til 12. uke. Abort etter 12. uke avgjøres av en nemnd. Det er bare helt unntaksvis at kvinner søker abort etter 12. uke. Av de som tok abort i 2003 hadde 96,6 prosent bestemt seg før 12. uke i svangerskapet.

De aller fleste (ca 9 av 10) av dem som søker om å ta abort senere enn 12 uker i svangerskapet får innvilget sitt ønske av abortnemndene. Det er særlig de yngste kvinnene mellom 16 og 19 år som ikke får innvilget abort etter 12. uke. De kvinnene som søker om abort etter 12. uke, blir imidlertid behandlet på ulik måte på ulike steder i landet.

Arbeiderpartiet mener at det må gjennomføres tiltak slik at man får en enhetlig praksis over hele landet som sikrer kvinners rettssikkerhet.

Nemndsystemet har ikke tidligere blitt evaluert. Arbeiderpartiet vil ha en bred gjennomgang av hvordan nemndordningen fungerer. En slik evaluering gir kunnskap for å gjennomføre nødvendige endringer i ordningen slik at kvinners rettssikkerhet ivaretas bedre. Arbeiderpartiet er i mot å utvide adgangen til selvbestemt abort utover 12. uker.

*Dissens: Gunvor Eldegard, Anne Rygh Pedersen, Truls Wickholm, Karen Irene Stangeland.
Avsnittet over erstattes av:*

Norge har en av de strengeste abortlovene i Europa. Arbeiderpartiet vil sørge for at norske kvinner får en lik og rettferdig behandling over hele landet. Derfor vil Arbeiderpartiet ha et lovverk som gir kvinner rett til selvbestemt abort fram til 16.uke. Da loven om selvbestemt abort ble vedtatt i 1978 var det medisinske grunner til at grensen ble satt til 12. uke. Nyere forskning viser at det ikke er noen medisinsk forskjell på ta abort i 12. eller 16 uke. Det er nødvendig å sikre at kvinner blir behandlet på en skikkelig, rettferdig og forutsigbar måte også etter 16. uke.

Følgende hadde ordet i saken:

184 Tove Linea Brandvik, Hordaland
301 Jens Stoltenberg, sentralstyret

Strek ble satt etter Jens Stoltenberg.

055 Marianne Marthinsen, Oslo
318 Karita Bekkemellem Orheim, sentralstyret

Følgende forslag ble fremmet til innstillingen:

057 Nina Tangnæs Grønvold, Oslo

Ang. voteringsorden, siste avsnitt, forslag til gjennomføring:

1. Siste avsnitt settes opp mot dissensen.

2. Hvis flertallets innstilling får tilslutning så skal det gis anledning til å stemme separat mot siste setning i flertallets avsnitt.

Vedtak: Avvist.

Dirigenten tok behandlingsmåten opp til godkjenning.

Vedtak: Dirigentens forslag til behandlingsmåte godkjent.

Dirigenten tok de fire første avsnittene opp til behandling.

Vedtak: Redaksjonskomiteens fire første avsnitt enstemmig vedtatt.

Dirigenten tok så avsnitt 5 opp til behandling.

Vedtak: Redaksjonskomiteens flertallsinnstilling til avsnitt 5 vedtatt med 151 stemmer mot 130 stemmer som ble avgitt for dissensen.

Pause fra kl. 10.20.

Møtet satt igjen kl. 10.40.

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknader:

206 Håkon Myrvang, Sogn og Fjordane søndag fra kl 14.00 og ut møtet.

155 Marianne Tvedt Bergli, Aust-Agder søndag fra kl 14.50 og ut møtet.

288 Åshild Simonsen, Troms søndag fra kl 12.00 og ut møtet.

280 Åge Sakariassen, Nordland søndag fra kl 14.00 og ut møtet.

127 Jostein Birkeland, Vestfold søndag fra kl 13.00 og ut møtet.

201 Harry Mowatt, Sogn og Fjordane søndag fra kl 12.15 og ut møtet.

Vedtak: Søknadene innvilget.

SAK 10 - REDAKSJONSKOMITEENES INNSTILLINGER

Dirigenten ga ordet til Hill-Marta Solberg la fram innstillingen fra redaksjonskomiteen for programmet. Dirigenten ga deretter ordet til Martin Henriksen som redegjorde for dissensene i innstillingen.

Et nytt flertall – En ny solidaritet

Side 4 – 5. avsnitt. Tillegg i fjerde setning:

Arbeiderpartiet vil skape en skole med mer tid til læring, ogforskning, utvikling og entreprenørskap.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Våre verdier:

Frihet, solidaritet og like muligheter

Å skape og dele

Side 11 – pkt. 18. Ny setning etter siste setning (tillegg):

Vi ønsker et samspill mellom næringslivet, offentlig sektor og forskningsmiljøene for å utvikle en aktiv norsk næringspolitikk.

Demokrati betyr folkets styre

Side 11. pkt 23 - Hele punktet erstattes med:

Aktiv demokratisk deltakelse forutsetter adgang til kunnskap, innsikt og ferdigheter som fremmer den enkeltes verdiorientering, kjennskap til beslutningsprosesser og samfunnsforhold. Det er en felleskapsoppgave å bidra til at alle innbyggere får mulighet til å tilegne seg slik kunnskap. Utdanningssystemet må sammen med folkeopplysningsinstitusjoner bidra til å sikre at alle kan søke informasjon og samtidig evner å forholde seg kritisk til den.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Kunnskapssamfunnet:

Arbeid og utdanning

Side 16 – 2. avsnitt i ingress. Tillegg etter siste setning:

Vårt nærings- og arbeidsliv, vår velferd, og vårt demokrati avhenger av at alle får del i kunnskapsutviklingen. Å bygge kunnskapssamfunnet må omfatte alle deler av samfunnet og alle sider av politikken.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

En skole med mer tid til læring

Side 16 – 3. avsnitt. Siste setning endres til:

Arbeiderpartiet mener at private skoler må være begrenset til pedagogiske eller religiøse alternativer, og vil derfor gjennomgå støtteformer og endre dagens privatskolelov.

Side 16 – 5. avsnitt. 1. setning erstattes med:

Arbeiderpartiet vil arbeide for å forbedre læringsmiljøet og kunnskapsnivået i skolen ved å styrke lærernes og skoleledernes kompetanse.

Side 17, tredje avsnitt, 3. setning: endres til:

Arbeiderpartiet vil at alle som ønsker det skal sikres lærlingplass, og vil styrke lærlingtilskuddet. Vi må også ha en mer.....

Side 17, tredje avsnitt: 4. setning erstattes med ("Det må.."):

Erstattes med:

Det er også viktig å yrkesrette teorifagene på yrkesfag.

Side 17, andre kulepunkt endres til:

...timer, som blant annet gir rom for leksehjelp og fysisk aktivitet hver dag.

Side 17 – kulepunkt 7 endres til:

innføre ordninger med gratis frukt og grønnsaker i skolen, samt etablere forsøk med tilbud om skolemåltid.

Side 17 - 9. kulepunkt. Tillegg:

... elevbedrift i ungdomsskolen og ungdomsbedrift i den videregående skolen.

Side 17 – kulepunkt 12 endres til:

arbeide for å øke andelen som fullfører videregående opplæring, blant annet ved å gi flere tilbud om lærekontrakter der hele opplæringen foregår i virksomheten, og videreutvikle lærekandidatordningen.

Side 17 – Nye kulepunkt:

fullstipendierte videregående opplæring.

styrke lærerutdanningen og sørge for løpende oppdatering og gode etter- og videreutdanningsmuligheter.

sikre god og forutsigbar økonomi for landslinjene i videregående opplæring.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Høyere utdanning er spydspissen

Side 18 – 1. avsnitt. Ny setning til slutt i avsnittet (tillegg):

Institusjonene skal være pådrivere for likestilling og demokratiutvikling nasjonalt og internasjonalt.

Side 18 2. avsnitt endres

"bør" erstattes med "skal"

Side 18 – Siste kulepunkt endres til:

bedre studentvelferden, verne om studentsamskipnadsordningen, og øke antallet studentboliger.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Forskning av høy kvalitet

Side 18 – 1. avsnitt. De tre første setninger endres til:

Norsk forskning skal ligge i internasjonal toppklasse på utvalgte områder. Da må vi både forske selv, delta i internasjonalt forskningssamarbeid og bruke den kunnskap som produseres i andre land.

Side 19 – 2. avsnitt. 3. setning. Endring:

Ordet "grunnforskning" erstattes med "forskning".

Side 19 – 4 kulepunkt endres til:

Øke bevilgningene til bedriftsrettede prosjekter og sikre god formidling og nyttiggjøring av forskningsresultater.

Side 19 – 5. kulepunkt endres til:

bidra til at norske forskere deltar mer i EUs rammeprogrammer og annet internasjonalt samarbeid.

Side 19 – nye kulepunkt

legge til rette for et mangfold av forskningsinstitutter som driver anvendt forskning for å støtte næringsutvikling og for å framskaffe kunnskap for politikktutforming.

legge til rette for flere kvinnelige forskere.

arbeide for at den samlede norske forskningen kommer opp på 3 % av BNP innen 2010.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Læring hele livet

Side 20 – 2.kulepunkt :

Ordene "bedriftenes behov" erstattes med "arbeidslivets behov".

Side 20 – Nytt kulepunkt:

stimulere til økt satsing på digital opplæring.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Partnerskap for nyskaping og næringsutvikling

Side 20, 2. avsnitt, tillegg etter 4.setning:

Vårt bedriftsdemokrati er en vesentlig styrkefaktor i verdiskapningen i norsk nærings- og arbeidsliv.

Side 21 – 1. avsnitt. 1. setning erstattes av:

Vi må sikre et mangfoldig men samordnet virkemiddelapparat for store og små aktører.

Side 21 – 2. avsnitt.

Kutt to første setninger (ivaretatt i nytt industrikapittel).

Nytt avsnitt starter med "Vi må satse på reiseliv...." etc.

Side 21 – 2. kulepunkt. Endring:

....som stor innkjøper til å få teknologiutvikling i næringslivet og for å stimulere til lokal næringsutvikling.

Side 21, endre 8. kulepunkt til :

....ordninger, blant annet ved å se på vilkårene for selvstendig næringsdrivende til å kombinere yrkeskarriere med barneomsorg.

Side 21, stryk 11. kulepunkt

(om ny generasjon kraftkontrakter, nytt forslag foreslås inn i kapittelet om Industri).

Side 21 12. kulepunkt:

Stryke andre setning i kulepunktet (tas inn i nytt industrikapittel).

Side 21 – Nytt kulepunkt.

utvikle en nasjonal handlingsplan for kvinnelige entreprenører og opprette finansieringsordninger som særlig stimulerer til innovasjon og entreprenørskap blant kvinner.

Nytt kapittel inn på side 21, etter "Partnerskap for nyskaping og næringsutvikling":

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

En aktiv industripolitikk

Industrien er en nøkkelnæring som etterspør underleveranser og tjenester som har store ringvirkninger. Norge har gode forutsetninger for industri. Vi er rike på naturressurser, og nordmenn er kreative og høyt utdannet. Arbeiderpartiet vil utvikle norsk industri, og sørge for at samfunnet gjør en mye bedre innsats for å ta vare på den industrien vi har, samtidig som vi utvikler ny industriell virksomhet. Et sentralt mål er høy teknologi med store investeringer, høy kompetanse og aktiv produktutvikling og markedsføring. Vi må ha både sentrale og lokale virkemidler.

For Arbeiderpartiet er det viktig at norske råvarer i så stor grad som mulig skal videreføres i Norge. Vi må være teknologiledende innenfor prosessindustri, olje- og gassnæringen, energi, marine og maritime næringer, byggenæringen og telenæringene. Innenfor disse områdene må vi ha brede nasjonale fellesprogram for nærings- og forskningsutvikling i et samarbeid mellom stat, næringslivet og forsknings- og utdanningsinstitusjonene. Vi må ha langsiktige satsinger, og hele verdikjeden innenfor valgte satsingsområder må ses i sammenheng.

Arbeiderpartiet vil legge til rette for at energi kan utnyttes til industriell utvikling og verdiskapning. Arbeiderpartiet vil at kraftintensiv industri skal ha tilgang på elektrisk kraft som sikrer industriens konkurransevne i et internasjonalt marked.

Arbeiderpartiet vil

- utnytte spisskompetansen bl.a. i marin sektor, maritim sektor og petroleumssektoren til ny industriell virksomhet.
- stimulere til utvikling av norske merkevarer.
- sette inn bedrifts- og bransjerettede tiltak for å opprettholde og utvikle framtidrettet industrivirksomhet.
- sette inn nye virkemidler for å stimulere til omstilling for å møte skjerpet konkurranse
- gi statlig avlastningsgaranti for byggelån ved norske verft.
- forutsette gjenkjøp og industriell deltakelse ved større forsvarsanskaffelser.
- etablere et eget industrikraftmarked basert på auksjon.
- øke videreføringen av norske trevarer.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

En ny og helhetlig kystpolitikk

Side 22 – kulepunkt 1 endres til:

styrke grunnlaget for utvikling i kystområdene gjennom å styrke kompetansen, tilrettelegge for næringsutvikling, redusere avstandshindre, utvikle livskraftige lokalsamfunn og å fremme en bærekraftig bruk av naturressursene.

Forslag fremmet til innstillingen

218 Svein Gjeldseth, Møre og Romsdal

Ønsker å fremme forslag 115 i hefte 6 fra Næringslivspolitisk forum, Oslo og 4.38 fra Sandefjord Ap i hefte 2 Innkomne forslag som nytt underkapittel En ny og helhetlig kystpolitikk.

Ordet i saken:

Hill-Marta Solberg, redaksjonskomiteen – skipsfartnæringa og det maritime er omtalt i ulike avsnitt i programmet.

Dirigenten forslø at forslagene skulle oversendes stortingsgruppa, men forslagstiller ønsket at det skulle voteres over.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling vedtatt med overveldende flertall

En nasjonal strategi for fisk og sjømat

Side 22 – 1. avsnitt. 1. setning erstattes med:

Fiskerinæringen og oppdrettsnæringen er viktige for kysten.

Side 22, første avsnitt, tillegg etter 2. setning:

...kvalitet. Arbeiderpartiet vil aktivt utvikle havbruksnæringen.

Side 22 – første avsnitt. Tillegg til 4. setning:

...høyt prioritert, sammen med forsterket innsats på produktutvikling og økt markedsinnsats for norske fiskeprodukter.

Side 22 - andre avsnitt, 3 linje:

Setningen "Det må heller ikke.....kvotetillegget." strykes.

Side 22 – 3. avsnitt. Avsnittet erstattes med:

Arbeiderpartiet mener at den norske andelen av fiskeressursene er en nasjonal ressurs og at forvaltningen av denne er et nasjonalt ansvar. Vi ønsker – i tråd med vår politikk overfor regionene – å øke det regionale nivåets innflytelse i forvaltningen av fiskeressursene med tanke på å styrke næringslivet og bosettingen i kystområdene. De nye regionenes rolle i fiskeripolitikken forutsettes vurdert ved gjennomføringen av regionreformen.

Regioner og kommuner skal sammen med aktive fiskere kunne eie fartøy med kvoterettigheter innenfor dagens deltagerlov. Disse kan disponeres på den måten som regionale myndigheter sammen med fiskerne finner mest formålstjenlig for regionen. Fiskerimyndighetene skal løpende vurdere behovet for å tildele nye fiskerettigheter for å sikre rekrutteringen av unge fiskere eller for å ivareta særskilte nærings- eller distriktpolitiske hensyn.

For å styrke næringsgrunnlaget i fiskeridistriktene må dagens distriktskvoteordning forsterkes og tas mer aktivt i bruk. Nasjonale myndigheter skal årlig kunne avsette inntil 10 % av den nasjonale kvota til landing og bearbeiding i spesielt utsatte distrikter for å sikre sysselsettingen i industrien. Fartøy i alle deler av landet som ønsker å levere fisk for bearbeiding i den aktuelle regionen skal behandles likt. Regionale myndigheter tilbys å fordele disse landingene til de områder og virksomheter som i kortere eller lengre tid har behov for slike spesielle virkemidler.

Side 23 – tillegg til kulepunkt nr 4:

"... nasjonal satsing på **fangstbasert havbruk og oppdrett...**"

Side 23 - kulepunkt fem og åtte:

"fylkeskommunen" erstattes med "regionalt folkevalgt nivå".

Side 23 , kulepunkt sju: strykes
Kulepunktet strykes.

Side 23 – tillegg til kulepunkt nr 12 tillegg etter siste punktum: ”.....skal gis støtte, og at det etableres gode og effektive transportløsninger.

Side 23 nytt kulepunkt:
arbeide for å gjøre kvoteåret mer fleksibelt.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Levende lokaldemokrati – livskraftige regioner

Side 23 – Første avsnitt, første setning endres til:
Arbeiderpartiet vil opprettholde hovedtrekkene i bosettingsmønsteret og legge til...

Side 23/24 – 2. avsnitt erstattes av:
Vi vil styrke demokratiet både lokalt og regionalt. Den regionale utviklingspolitikken er også i framtida så viktig for befolkningens liv og virke at myndigheten må forankres i et organ som er direkte valgt av folket. De nye regionene skal overta og ivareta et helhetlig regionalt ansvar på områder som samferdsel, nærings-, kyst- og bygdeutvikling, kultur, regionale landbruks- og miljøoppgaver, videregående opplæring, innovasjon og internasjonalisering. Arbeiderpartiet mener at mange av dagens fylkeskommuner er for små for disse oppgavene, og vi trenger derfor større regioner. Inndeling i regioner må ta hensyn til avstander og identitet, og skje i en prosess der både kommunene og dagens fylkeskommuner deltar. Det er et mål å iverksette reformen så raskt som mulig.

Side 24 – 2. avsnitt. Siste setning endres til:
Der hvor geografiske og samfunnsmessige hensyn tilsier endring av kommunegrenser eller sammenslåing av kommuner, må staten positivt stimulere til dette. Strukturendringer bør være frivillig for kommunene, men ikke på en slik måte at enkeltkommuner kan stanse enhver endring som er ønsket av nabokommuner og er hensiktsmessig ut fra nasjonale helsehensyn.

S 24, 3. avsnitt, siste setning, tillegg:
..de nordligste regionene **og andre regioner med stor fraflytting** må...

Side 24 – 3. kulepunkt endres til:
overføre makt og myndighet fra staten til disse nye regionene og kommunene.

Side 24 – 4. kulepunkt:
Punktet strykes

Side 24 – 8. kulepunkt erstattes med:
ruste opp og sikre et mangfoldig og tilgjengelig virkemiddelapparat, herunder de landsdekkende ordningene.

Følgende forslag ble fremmet til innstillingen:

076 Nils A. Røhne, Hedmark

Side 24, 2. avsnitt (red. komiteens innst. side 7) styrke fra ”men” i siste setning ...

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling vedtatt med stort flertall.

019 Tom A. Ludvigsen, Akershus

Levende lokaldemokrati

Styrket kommuneøkonomi for å kunne møte befolkningsøkning

Forslag:

Det innføres et statlig tilskudd til kommunene per nybygde bolig på minimum 40-50.000 kroner.

Begrunnelse: Svekket kommuneøkonomi gjør at stadig flere kommuner tar i bruk utbyggingsavtaler. Kostnader til utvikling av sosial infrastruktur som skoler og barnehager, må stadig oftere dekkes av utbyggere. Kommunenes reelle alternativer blir ofte enten å si nei til utbygging eller å kreve at utbyggerne må bekoste dette. Bedre kommuneøkonomi og direkte bidrag til de kommuner hvor det bygges boliger, er derfor nødvendig.

Vedtak: Enstemmig vedtatt oversendt sentralstyret.

001 Arne Øren, Østfold

Levende lokaldemokrati

Nytt 4. strekpunkt s. 24:

- Arbeiderpartiet vil at det gis tilstrekkelige statlige midler til alle fylkeskommunene slik at det kan drives aktivt arbeid med regional utvikling i alle deler av landet.

Vedtak: Vedtatt med 193 stemmer.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling vedtatt med 001 Arne Øren sitt forslag.

Gode kommunikasjoner i hele landet

Side 25 – 1. avsnitt. Siste setning endres til:

...havner **og** et bra flytilbud.

Side 25 – 1. kulepunkt endres til:

øke satsingen på både vei, jernbane og kollektivtransport i de neste ti årene, slik vi har gått inn for i behandlingen av den nasjonale transportplanen.

Side 25 tillegg 2. kulepunkt:

Særlig vil vi øke satsingen på rassikring.

Side 25 – Nytt kulepunkt

fjerne kjøreveisavgift for godstransport på jernbane.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Levende og bærekraftig landbruk

Side 25 – 1. avsnitt. 1. setning

"I mange deler av landet" endres til "*I store deler av landet..*".

Side 25 – 1. avsnitt. 3. setning endres til (tillegg):

Det norske småskalajordbruket er viktig for en nasjonal matforsyning, det bidrar til å sikre trygge matvarer og sikrer fellesgoder i form av biologiske, kulturhistoriske, og estetiske verdier.

Side 25 – 1. avsnitt. siste setning endres til:

Landbrukspolitikken omfatter jordbruk, skogbruk, *beitebruk* og reindrift...

Side 26 – 3. kulepunkt. Punktet endres til:

At endringer av interne støtteordninger i landbruket som følge av WTO-avtalen må ta hensyn til småskalavirksomhet og landsbrukets verdi for....

Side 26, stryk 7. strekpunkt

(ivaretatt i nytt industrikapittel)

Side 26, tillegg i 8. strekpunkt:

...og utvikle en ny politikk for fjellområdene.

Side 26 – nye kulepunkter:

videreutvikle en nasjonal skogpolitikk der staten tar et medansvar for planting og ungskogpleie.

Styrke satsingen på økologisk landbruk, og stimulere til utvikling av nisjeprodukter.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Arbeid til alle

Side 26, tillegg 2. avsnitt, etter 2. setning:

En aktiv arbeidsmarkedspolitikk er også nødvendig for å bekjempe den svært høye arbeidsledigheten blant innvandrere.

Side 26, tillegg i andre kulepunkt

....., spesielt innrettet mot unge nyutdannede.

Side 26 – nytt kulepunkt:

styrke Aetat både med kompetanse og ressurser.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Et arbeidsliv med plass til alle

Side 27 – 2. avsnitt. 4.setning endres til:

.... hudfarge, religiøs eller etnisk bakgrunn.

Side 27 – 3. avsnitt. 1. setning endres til:

En ny arbeidsmiljølov må sikre....

Side 27 – 3. avsnitt - endre 3. setning til:

Arbeiderpartiet vil at en ny arbeidsmiljølov skal styrke organisasjonene....

Side 27 – 11. kulepunkt endres til:

videreutvikle bedriftsdemokratiet og styrke organisasjonenes og de tillitsvalgte rolle i arbeidslivet generelt og på den enkelte bedrift.

Side 27: nytt kulepunkt:

sikre tillitsvalgte innsynsrett i lønn- og arbeidsvilkår hos underleverandører.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Godt og aktivt statlig eierskap

Side 28, 2.kulepunkt: tillegg:

sikre et sterkt offentlig eierskap til våre vannkraftressurser og våre petroleumsforekomster. SDØEs nåværende og fremtidige andeler skal i all hovedsak forbli i statlig eie.

Side 28, nye kulepunkt:

beholde minst 2/3 statlig eierandel i Statoil. Staten skal ikke selge seg videre ned i Telenor, med mindre det skjer som ledd i strategisk alliansebygging med andre selskaper, og det er uansett viktig at staten beholder negativt flertall i selskapet.

Følgende forslaget ble fremmet til innstillingen:

334 Rune Gerhardsen, landsstyret

Godt og aktivt statlig eierskap, side 9 i red. komiteens innstilling

Side 28, 2. kulepunkt:

Forslag: Stryke "i all hovedsak"

Side 28. Nye kulepunkt:

Forslag: Endres til: "beholde minst 2/3 statlig eierandel i Statoil og beholde over halvparten av aksjene i Telenor".

Vedtak: Begge forslagene ble fra 334 Rune Gerhardsen ble vedtatt med overveldende flertall.

141 Anne Margrete Blaker, Telemark

Godt og aktivt statlig eierskap

Side 28, tillegg under kulepunkt 3:

Tillegg til 3. kulepunkt: "samtidig som disse gis et særlig ansvar for utvikling av vår landbaserte industri i bedrifter der dette er aktuelt."

Ord i saken:

Hill-Marta Solberg, redaksjonskomiteen opplyste at komiteen ikke støttet Blakers forslag.

Vedtak: Forslaget ble enstemmig vedtatt oversendt sentralstyret.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt med Rune Gerhardsens to tilleggsforslag.

Energilandet Norge

Side 29 tillegg etter siste setning i andre avsnitt:

DISSENS: Mindretallet (Henriksen) vil ha inn følgende tillegg:

Det skal stilles krav til CO2-håndtering ved konsesjon for gasskraftverk, både framtidige og gitte konsesjoner.

Side 29. 4. avsnitt:

DISSENS: Mindretallet (Henriksen) vil stryke 4. og 5. setning i avsnittet.

Side 29, tillegg i 4. avsnitt, første setning etter dissensen.

Petroleumsvirksomhet i Barentshavet og Norskehavet skal være verdens fremste i forhold til oljevernberedskap og miljøovervåkning.

Side 29, siste setning blir et kulepunkt:

gjennom behandlingen av den helhetlige forvaltningsplanen avgjøre hvilke havområder som skal være petroleumsfrie og hvilke som kan åpnes for virksomhet.

Side 29 - Nye kulepunkt:

øke utbyggingen av miljøvennlig vindkraft og ha bedre regional og nasjonal koordinering av slike utbygginger.

arbeide for et hovednett for eloverføring med tilstrekkelig kapasitet i hele landet.

at Norge skal ha en aktiv rolle i internasjonal energipolitikk, som må ledes mot større grad av samarbeid om teknologier, energisystem og satsing på ny fornybar energi.

Dirigenten tok opp de to dissensene til Martin Henriksen til behandling.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling vedtatt med overveldende flertall.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Opplevelsessamfunnet: Kultur, miljø og livskvalitet

Det store kulturloftet

Side 34 – 1. avsnitt. Tillegg etter siste setning:

Et levende kulturliv består både av profesjonell aktivitet og amatørvirksomhet.

Side 35 – 2. avsnitt erstattes med:

Kunst og kultur utgjør en betydelig næring og gir mange arbeidsplasser. Det er viktig at det legges aktivt til rette for ytterligere satsing på kulturbasert næringsutvikling gjennom en egen støtteordning. Norsk kunst- og kulturuttrykk må markedsføres mer i utlandet.

Side 35 – 4. kulepunkt endres til:

- gi scenekunsten (som teater, opera, dans og figurteater) mer forutsigbare rammer.

Side 35 – 7. kulepunkt endres til:

- ruste opp bibliotekene slik at de tilfredsstiller kravene som morgendagens informasjons- og kunnskapssentre. De skal være en arena for både opplevelse og deltakelse. Bibliotek tjenester skal være gratis.

Side 35 – 13. kulepunkt endres til:

- satse sterkere på bygningsvern og kulturminner.

Side 35 – Nytt kulepunkt:

- videreutvikle Fribyordningen for forfulgte forfattere.

Følgende forslag ble fremmet til innstillingen:

112 Lise Christoffersen, Buskerud

"Det store kulturloftet" og "Forebyggende helse"

Forslag 1: Punkt side 12 i innstillingen

Side 37: nytt helsepunkt:

- Tilrettelegge for bruk av kulturopplevelser ...

Flyttes fra side 37 Forebyggende helse til side 35 det store kulturloftet.

Forslag 2: Tilføyelse til samme kulepunkt, som da lyder:

- Tilrettelegge for bruk av kulturopplevelser for å bidra til økt livskvalitet og inkludering i for eksempel eldreomsorgen, psykisk helsevern, forebyggende barne- og ungdomstiltak og integrering av innvandrere.

Ord i saken:

Hill-Marta Solberg, redaksjonskomiteen opplyste at komiteen støtter forslagene.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt med Lise Christoffersen forslag.

Ren luft - rent vann - ren jord

Side 36 – 1. kulepunkt endres til:

- oppfylle Norges internasjonale forpliktelser til reduksjon i utslipp av klimagasser gjennom handel med kvoter, klimaregnskap og nasjonalt forpliktende reduksjonsmål for sektorer og bransjer som bidrar til klimautslipp.

Side 36 – Siste kulepunkt. Tillegg:

Det må være god dialog mellom forvaltningsmyndighet og beitebrukere for å sikre beitebruk i utmark og på fjellet.

Side 36 - Nye kulepunkt:

- legge til rette for en sterk miljøsatsing innenfor norsk bygg- og anleggsvirksomhet, med effektiv ressursbruk og mer miljøvennlige løsninger og produkter.
- styrke beredskapen langs kysten gjennom blant annet overvåking av sjøtrafikken, tilstrekkelig slepebåtkapasitet, sikre seilingsleder lenger ut fra kysten og etablere et sett av nødhavner.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Satsing på idrett

Side 37 – siste kulepunkt endres til:

- at lån av offentlige anlegg og skoler til idrettsaktiviteter for barn og ungdom under 18 år skal være gratis.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt

Forebygging for god helse

Side 37 – 1. avsnitt. Avsnittet erstattes av:

Helsefremmende arbeid bidrar til bedre helse, livskvalitet og forebygger sykdommer. Folkehelsen er ujevnt fordelt, og følger i stor grad den sosiale lagdelingen i samfunnet. Noe av det viktigste folkehelsearbeidet er å utjevne sosiale forskjeller. Arbeid og utdanning til alle, samt en rettferdig fordeling av godene, er viktige virkemidler for en bedret folkehelse hos utsatte grupper. Et godt skole- og utdanningsvesenet er en av de viktigste nøklene for å utjevne sosial ulikhet i helse.

Tobakksrøyking fører til mange sykdommer. Dette fører til store plager og for tidlig død for mange. Arbeiderpartiet vil arbeide for at både ungdom og voksne blir motivert til å ha en sunn livsstil. Vi vil arbeide for en bedre folkehelse gjennom forebyggende helsearbeid og ved å legge til rette for en sunn livsførsel.

Side 37 – 3. kulepunkt - tillegg:
..og bedre skolehelsetjenesten.

Side 37: nytt kulepunkt:

- tilrettelegge for bruk av kulturopplevelser i et samarbeid med profesjonelle og frivillige kulturkrefter for å bidra til økt livskvalitet og inkludering i for eksempel eldreomsorgen, psykisk helsevern og forebyggende barne – og ungdomstiltak.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Samisk nåtid og framtid

Side 39 - Første kulepunkt endres til:

- satse på utvikling av læremidler og skjønnlitteratur på de samiske språk, og på landsdekkende samiske dagsaviser på norsk og samisk.

Side 39 – Nye kulepunkter:

- Satse på samisk reiselivsutvikling som skal sikre og styrke næringslivet i samiske områder.

satse på utvikling av målrettede virkemiddelordninger for kulturnæringssettingsinger i samiske områder.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Velferdssamfunnet: Omsorg og ansvar

Trygge familier – trygg oppvekst

Side 42 – 2. avsnitt. Nest siste linje:
"utfase" erstattes med "avvikle".

Side 42 – 4. avsnitt. 3. setning:
"med 3 uker" strykes

Side 43 – 6. kulepunkt
Punktet strykes

Side 43 – 8. kulepunkt endes til:

- at omsorgsevne skal være avgjørende for hvem som skal få adoptere barn, og at samboere og ektefeller, uavhengig av seksuell orientering, skal ha rett til å bli vurdert som adoptivforeldre.

Side 43 - Nytt kulepunkt:

- arbeide for rett til ammeferie med lønn for alle.

Følgende forslag ble fremmet til innstillingen:

140 Mette K. Ofstad, Telemark

Endring s. 43 øverst i programmet:

Arbeiderpartiet ønsker å utrede spørsmålet om kjønnsnøytral ekteskapslov.

Vedtak: Forslaget falt.

052 Trond Jensrud, Oslo

Trygge familier – trygg oppvekst

Økt foreldrepermisjon.

Tillegg til programmets side 43, 2. strekpunkt:

Målet er 12 måneder med 100% lønn og at 3 måneder forbeholdes hver av foreldrene.

Strekpunktet blir da slik:

- Utvide fødselspermisjonen med særlig vekt på den øremerkede pappapermisjonen. Målet er 12 måneder med 100% lønn og at 3 måneder forbeholdes hver av foreldrene.

Vedtak: Vedtatt med overveldende flertall.

023 Harald Thomas Endresen, Akershus

Forslag 77 til programmet, siste kulepunkt, endringsforslag

Ønskes tatt opp på nytt:

- at omsorgsevne skal være avgjørende for hvem som skal få adoptere barn. Vi vil belyse konsekvensen for barns oppvekst av å ha samboende homofile og lesbiske i partnerskap som adoptivforeldre.

Vedtak: Forslaget falt.

063 Helle Solberg, Oslo

Trygge familier i trygg oppvekst, side 43

Opprettholdelse av forslag 333 i hefte 6

Kulepunkt:

- Endre barneloven slik at barn født inn i et partnerskap mellom to lesbiske kvinner sikres retten til to juridiske foreldre allerede ved fødselen.

Dette foreslås inn i programmet på side 43 som siste kulepunkt før kapittelet "Et helsevesen i verdenstoppen".

Ord i saken:

Hill-Marta Solberg, redaksjonskomiteen opplyste at komiteen slutter seg til Helle Solberg sitt forslag.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling med de vedtatte forslag enstemmig vedtatt.

Et helsevesen i verdenstoppen

Side 43 - 2. avsnitt endres til:

Det er et offentlig ansvar at alle som trenger sykehusbehandling får det, uavhengig av bosted eller økonomi. Pasienter i Norge skal ha et faglig medisinsk tilbud på linje med den

beste i verden. Organiseringen ved sykehusene må være slik at pasientene får den behandlingen de har behov for til rett tid.

Side 43 - 5. avsnitt endres til:

Alle som trenger det må få tilbud om rehabilitering etter sykdom. Dette er viktig for å bedre livskvaliteten for den enkelte. I tillegg kan det bidra til at mange kan komme raskere tilbake til arbeidslivet og at eldre kan bli selvhjulpne. I rehabilitering er det viktig med tverrfaglighet, og et nært samarbeid mellom ulike deler av helsetjenesten.

Side 44 – 2. kulepunkt endres til:

- Sikre et desentralisert sykehusstilbud som blant annet sørger for nærhet til akuttfunksjoner og fødetilbud, samt en ambulansetjeneste over hele landet som har god beredskap og forsvarlig responstid.

Side 44 - 5. kulepunkt erstattes med:

- evaluere alle sider ved sykehusreformen og innsatsstyrt finansiering, også når det gjelder åpenhet, medbestemmelse og folks påvirkningsmuligheter.

Side 44 - 6. kulepunkt erstattes med:

- forbedre tilbudet til psykisk syke og redusere ventetiden for behandling i barne- og ungdomspsykiatrien. Arbeiderpartiet ønsker at det opprettes et fullverdig behandlingstilbud for unge som lider av spiseforstyrrelser.

Side 44 – 10. kulepunkt (tillegg)

.., og satse sterkere på et godt ettervern.

Side 44 - 11. kulepunkt endres til:

- opprette flere behandlingsplasser og gi et bedre og mer samordnet tilbud til de som både er rusavhengige og har psykiske problemer.

Side 44 - nye kulepunkt

- følge opp arbeidet med en nasjonal strategi for kreftomsorgen.
- rette opp den økonomiske skjevfordelingen mellom helseregionene.

Følgende forslag ble fremmet til saken:

365 Synnøve Søndergård, landsstyret

Et helsevesen i verdenstoppen

Nytt kulepunkt 3. 44

- ordinær tannbehandling må likestilles med legebehandling.

Dirigenten og redaksjonskomiteens leder ba om at forslaget ble oversendt sentralstyret.

Vedtak: Enstemmig vedtatt oversendt sentralstyret.

119 Bent Inge Bye, Buskerud

Et helsevesen i verdenstoppen

Side 44, nytt kulepunkt:

- Utvidet adgang til tvangsbehandling av narkomane og andre rusmisbrukere.

Side 44, tillegg til kulepunkt 10:

.. og satse sterke på et godt ettervern blant annet ved tilrettelegging av boliger og jobbtilbud.

Vedtak: Enstemmig vedtatt oversendt sentralstyret.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Aktiv og trygg alderdom

Side 44, 2. kulepunkt endres til:

- at kommunene må sørge for stabilitet, kontinuitet og trygghet i hjemmesykepleien. (Stryking av siste setning i kulepunktet).

Side 45, nytt kulepunkt:

- bedre kvaliteten på tannhelsetilbudet til eldre som er omfattet av de kommunale omsorgstjenester.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt

Rettferdig pensjon til å stole på

Side 45, 3. avsnitt, siste setning:

Stryk "enkelte" og "viktige"

Side 45, 4. avsnitt, siste setning, endres til:

Dette vil gi større økonomisk....

Side 46, første avsnitt, nest siste setning (tillegg):

..premier og at det ikke bidrar til å skape ulike pensjonsordninger for ulike grupper av ansatte på samme arbeidsplass.

Side 46 – 1. avsnitt. Siste setning erstattes med nytt avsnitt:

Reformen må også dreie seg om utformingen av selve inntektsdelen av pensjonssystemet. Det handler om grunnleggende fordelingspolitikk og om folketrygdens økonomiske bæreevne. I et solidarisk velferdssystem må alle bidra etter evne til fellesløsningene. Finansieringen av folketrygden bør derfor fortsatt bygges opp slik at alle er med og bidrar i forhold til hele sin inntekt.

Side 46 – 3. avsnitt. Avsnittet endres til:

Arbeiderpartiet vil i vårt arbeid med pensjonsreformen legge til grunn følgende hovedpunkter:

Side 46, første kulepunkt, stryk siste setning: ("Flere....innføres").

Side 46 – nytt 2. kulepunkt (tillegg):

- I det videre arbeidet med endelig utforming av opptjeningsmodell i Folketrygden, må prinsippet om at det skal lønne seg å arbeide legges til grunn. Det vil gi klarere sammenheng mellom inntekt gjennom livsløpet og pensjon. Videre må folketrygden utformes slik at lavtlønte og ufrivillig deltidsarbeidende ikke blir taperne i framtidens folketrygd. Arbeiderpartiet vil sammen med fagbevegelsen sikre en folketrygdmodell som stimulerer til arbeid og samtidig sikrer god kvinneprofil og god fordeling.

Side 46 – Nytt 3. kulepunkt (tillegg):

- Arbeiderpartiets mål er at pensjonsreformen skal bidra til at personer med lave og gjennomsnittlige inntekter får et samlet nivå på tjenestepensjon sammen med folketrygdens ytelse på om lag to tredjedeler av inntekten. Folketrygdens andel av den samlede pensjonsdekningen må videreføres.

Side 46, opprinnelig kulepunkt fire, tillegg etter siste setning:

Videre unngå å skape ulike pensjonsordninger for ulike grupper av ansatte på samme arbeidsplass.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt

Sosial rettferdighet

Side 48 Nye kulepunkt

- sikre unge pleietrengende et verdig tilbud.
- arbeide for en universell utforming av bygninger, uterom og infrastruktur for at alle - også de med redusert funksjonsevne - skal kunne delta i samfunnslivet.

Følgende forslag ble fremmet til innstillingen.

176 Tom Tvedt, Rogaland

Sosial rettferdighet

Ap vil lovfeste at universell utforming av bygninger, uterom og infrastruktur blir slik at alle skal kunne delta i samfunn og arbeidsliv.

Vedtak: Forslaget falt.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt

Økt likestilling

Side 49 – 1. kulepunkt på siden:

Punktet flyttes til "Forebyggende helsearbeid" ("forbedre skoleverkets kompetanse på spiseforstyrrelser")

DISSENS:

Side 49 - Mindretallet (Henriksen, Grønvold, Sandvik, Sørensen) foreslår nytt kulepunkt:

Bekjempe prostitusjon, gjennom blant annet å vurdere forbud mot kjøp av seksuelle tjenester.

Vedtak: Flertallet i redaksjonskomiteens innstilling vedtatt mot 119 stemmer som ble avgitt for dissensen.

Kamp mot kriminalitet

Side 50 – 3. avsnitt. Tillegg etter siste setning:

Det er et offentlig ansvar å bekjempe menns vold mot kvinner og barn i nære relasjoner. Samtidig må vi fokusere sterkere på voldsutøverenes ansvar for sine egne voldshandlinger.

Side 51 – 2. kulepunkt endres til:

- at fengslene økonomisk og faglig settes i stand til å takle et stadig mer brutalt kriminelt miljø.

Side 51 – 7. kulepunkt endres til:

- iverksette et landsdekkende behandlingstilbud til personer som utøver vold

Side 51 - siste kulepunkt endres til:

- Gi et godt helsetilbud, tilbud om skole og arbeidstrening i alle fengsler, og sikre et ettervern som hindrer tilbakefall. Rusmisbrukere og psykisk syke innsatte må få tilpasset behandling.

Side 51 – Nye kulepunkt:

- få på plass en ny straffebestemmelse som rammer fysisk og psykisk vold mot kvinner i nære relasjoner.
- gi en langt bedre oppfølging av ofre for kriminalitet –og særlig voldskriminalitet – enn i dag. Både juridisk og medisinsk bistand må sikres.
- lovfeste krisesentertilbudet

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

En offentlig sektor som hjelper folk

Side 51 3. avsnitt, Erstatt 2. setning med:

Markedets logikk og mekanismer er ikke egnet til å løse viktige oppgaver som utdanning, helse og omsorg innenfor et solidarisk fellesskap. Forsøk på å skape markeder for velferdstjenester fører derfor til kostbare, byråkratiske og upraktiske løsninger.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Det globaliserte samfunn: Fordeling og styring

Norge har ansvar

Side 56 – 2. avsnitt. Siste setning. Endring:

... kampen mot fattigdom, handel, energipolitikk, miljøpolitikk, sikkerhetspolitikk, næringspolitikk og...

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Rettferdig fordeling globalt

Side 57 – Nytt avsnitt etter 2. avsnitt:

Vi ønsker å hindre skatteparadiser som undergraver velferd og skaper skadelig skattekonkurransen. Derfor vil vi arbeide for globale minimumsstandarder for åpenhet for selskaper, automatisk informasjonsutveksling mellom skattemyndigheter og et prinsipp som gjør det mulig for skattemyndigheter å slå ned på transaksjoner med skatteunndragelse som intensjon.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Rett til arbeid

Side 58, stryk strekpunkt 7

(minimumslønn)

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Etiske retningslinjer og verdier

Side 58, nytt kulepunkt:

- Avtalen om patenter i WTO (TRIPS) må sikre at fattige land får ta del i fortjenesten fra ressurser i eget land.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Utvikling og bistand

Side 60, tillegg til slutt i første avsnitt:

Norge bør gjennom FN ta et initiativ til en internasjonalt avtale om at alle rike land oppfyller FN-målet om minst 0,7 prosent av BNI i bistand.

Side 60 – Første kulepunkt endres til:

- at den norske bistanden skal være minst 1 prosent av BNI. Arbeiderpartiets mål er en betydelig opptrapping av norsk bistand.

Side 60 Nytt kulepunkt

- styrke norsk innsats for å sikre de fattigste rent vann og tilfredsstillende sanitærforhold.

Følgende forslag ble fremmet til innstillingen:

019 Tom A. Ludvigsen, Akershus

Utvikling og bistand

Side 60, 1. kulepunkt, siste setning endres til:

- ... Arbeiderpartiets mål er en opptrapping av norsk bistand til 1,5% av BNI.

Vedtak: Forslaget falt.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling vedtatt med overveldende flertall..

Europa og EU

Side 62 – Nytt kulepunkt:

- styrke det nordiske samarbeidet og annet regionalt samarbeid i Europa

Side 62 – Nytt underkapittel inn før Ny sikkerhetspolitikk i en forandret verden:

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

En aktiv nordområdepolitikk

Norge må samarbeide med EU om en europeisk naboskapspolitikk som fremmer fred og demokrati i våre omgivelser. Det meste av norsk økonomisk sone til havs ligger nord for polarsirkelen. Det samme gjelder for en tredjedel av fastlandets kystlinje. Bevaring, høsting og viderefremming innen primærnæringene og særlig av de marine ressursene er av vital betydning for Nord-Norge, og fordrer også et nært samarbeid med Russland.

Arbeiderpartiet vil satse mer på våre Nordområder, både politisk, økonomisk og sosialt på en måte som ivaretar miljøet og fremmer en langsiktig, fredelig utvikling i området. Folkelig deltakelse og samarbeid over landegrensene i nord er et viktig satsingsområde.

Arbeiderpartiet vil:

- ha en aktiv og offensiv nordområdepolitikk som i varetar våre interesser i Nord.
- samarbeide med Russland for å sikre en bærekraftig utnyttelse av fiskeriressursene i Barentshavet. Fiskejuks må forhindres gjennom blant annet samordning av kontrolltiltak.
- arbeide for en egen multilateral Barentshavavtale, der alle interesserte parter trekkes inn, med minimumsstandarder og kjørerregler som regulerer skipsfart og andre aktiviteter i Barentshavet, ikke minst av miljøhensyn.
- ha en større innsats på forskning og kompetansebygging både innenfor miljø, natur og petroleumsvirksomhet i nord. Dette gjøres ved å etablere et Barentsinstitutt i Kirkenes.
- utvikle en høy sjøsikkerhet og oljevernberedskap i nært samarbeid med russiske myndigheter
- at Norge skal være en pådriver i det internasjonale samfunnet for å rydde opp i miljøproblemene på Kolahalvøya og de øvrige regionene i Nordvest - Russland.

Følgende forslag ble fremmet til innstillingen.

285 Willy Ørnebakk, Troms

En aktiv nordområdepolitikk

Nytt avsnitt side 62.

Ny siste setning, første avsnitt: Urfolksdimensjonen må vektlegges.

Ord i saken:

Hill-Marta Solberg, redaksjonskomiteen opplyste at komiteen støtter forslaget.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt med de vedtatte endringer.

Ny sikkerhetspolitikk i en forandret verden

Side 63, 2. avsnitt: Ny setning etter andre setning

For å ivareta hjelpearbeidernes og organisasjonenes sikkerhet er det viktig å skille klart mellom militær innsats og humanitær nødhjelp.

Side 63, slutten av avsnitt 2 endres til:

...må prioriteres. Vi må derfor involvere oss mer i FNs operasjoner for fred.

Side 63 – 4. avsnitt:

Avsnittet strykes.

Side 63 – Nytt kulepunkt:

- støtte programmer som sikrer våpenmateriale og våpenarsenaler, og i regi med FN støtte en global nedbygging av arsenaler og våpenindustri.

Følgende forslag ble fremmet til innstillingen.

352 Per Rune Henriksen, Landsstyret Hordaland

Ny sikkerhetspolitikk i en forandret verden

Nei til deltakelse i EU-hær

Nytt kulepunkt (side 63):

- Ikke delta i EUs væpnede styrker, men heller styrke FNs rolle for fred og konflikthåndtering.

Vedtak: Forslaget falt.

Ordet i saken:

Jens Stoltenberg redegjorde for stortingsgruppas behandling av dette spørsmålet og anbefalte landsmøtet å avvise forslaget.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling vedtatt med overveldende flertall.

Norske forsvarsutfordringer

Side 64 – 1. avsnitt. 2. setning:

"vårt forsvar" erstattes med "vår totale sikkerhet".

Side 64 – 2. avsnitt. Ny setning etter nest siste setning (tillegg):

Arbeiderpartiet sier nei til omfattende privatisering av Forsvarets støttefunksjoner.

Side 64, 2. avsnitt siste setning, tillegg:

...Forsvaret, og omstillingen i forsvaret skal skje i nært samarbeid med de ansattes organisasjoner.

Side 64: 3.kulepunkt:

Stryk (ivaretatt i nytt industrikapittel)

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Flyktninger og innvandring

Side 64 – 3. avsnitt. Ny setning etter 3. setning (tillegg):

Samtidig må vi ikke bidra til å tappe fattige land for verdifull arbeidskraft.

Side 65: 3. kulepunkt strykes.

Side 65, forslag til nye kulepunkt:

- ta bort underholdskravet for de som har fått opphold på humanitært grunnlag.
- at asylsøkere som har fått endelig avslag må samarbeide med norske myndigheter. I de tilfeller der en samarbeider med norske myndigheter om utreise, men der utreise av ulike årsaker ikke er mulig, skal disse få ny mulighet til å få sin sak behandlet.

DISSENS fra mindretallet (Henriksen) Side 65, foreslår nytt kulepunkt:

Barnevernet og ikke UDI skal ha omsorgsansvaret for unge enslige asylsøkere.

Følgende forslag ble fremmet til innstillingen:

Eirin Faldet, stortingsgruppa

Nytt kulepunkt

Barnevernet skal ha omsorgsansvaret for unge enslige asylsøkere" – stryk " og ikke UDI".

Ordet i saken:

Martin Henriksen, landsstyret/AUF støttet forslaget.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen, stortingsgruppa

Hill-Marta Solberg, redaksjonskomiteen

Vedtak: Forslaget ble vedtatt med 160 stemmer.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt med det vedtatte tilleggforslaget.

Redaksjonskomiteen foreslår at følgende forslag oversendes sentralstyret:

Forslag 2 (reist i debatten torsdag) fra Håkon Myrvang, Sogn og Fjordane.

2

206 Håkon Myrvang, Sogn og Fjordane

Programmet Opplevelsessamfunnet – ren luft – rent vann – ren jord

Side 35, tillegg til avsnitt 3:

Det er viktig at vernetiltak vert blir framhevet lokalt og regionalt. Arbeiderpartiet vil derfor arbeide for å styrke lokal og regional medvirkning ved innføring av vern. For mange distriktsnæringer er det viktig at vern utformes slik at folk fortsatt kan drive næringsaktivitet. Dette sikrer bosetting og arbeidsplasser. Arbeiderpartiet er derfor opptatt av at vern og bruk kan kombineres. Arbeiderpartiet ønsker at vern skal bygge på kunnskap og kompetanse.

Nytt kulepunkt:

- å arbeide for å utrede "Ny metode for vern" som bygger på målretta vernetiltak.

Vedtak: Enstemmig vedtatt oversendt sentralstyret.

Redaksjonskomiteen foreslår følgende tilleggforslag:

Landsmøtet gir sentralstyret fullmakt til å foreta nødvendige rene språklige forbedringer av programteksten før det går i trykken.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

Dirigenten tok hele forslaget til program opp til godkjenning.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

Pause fra kl. 1325.

Møtet satt igjen kl. 1400.

SAK 12 – AVSLUTNING

Dirigentene takket for seg og sekretærene, og for et godt samarbeid. Dirigenten ga ordet til Jens Stoltenberg, som holdt følgende avslutningstale:

Jeg vil takke dirigenter, sekretærer og komiteene for vel utført arbeid. Også en takk til alle medarbeiderne som har jobbet under landsmøtet og gjort sitt for at vi har klart å gjennomføre et godt landsmøte.

Så vil jeg takke av de som har gått ut av sentralstyret, det er:
Rolf Erling Andersen
Tore Hagebakken
Anne Marit Bjørnflaten

Jeg ber Rolf Erling og Tore om å komme opp på scenen for å få en blomsterbukett (Anne Marit Bjørnflaten har reist hjem til Tromsø).

Deretter vil jeg takke alle jentene i Kvinnepolitisk styre;
Anne Ragnhild Kjær Sti, Telemark (nestleder)
Karin Yrvin, Oslo (kvinnepolitisk sekretær)
Hildur Fallmyr, Nord-Trøndelag
Solveig Solbakken, Aust-Agder
Bente Elin Lilleøkseth, Hedmark
Karen Irene Stangeland, Rogaland
Siri Hov Eggen, Akershus
Siv Førde, Sogn og Fjordane
Lubna Jaffery Fjell, Hordaland
Rita Naustvik West, Finnmark

Jeg vil be alle om å komme på scenen for å få hver sin blomsterbukett.

Så vil jeg vise til CDen som ligger på bordene. Den skal være en inspirasjon for partiets egne valgkampmedarbeidere, og inneholder et større intervju med meg om partiets verdier, hovedsaker og behovet for et nytt flertall. Men den inneholder også partiets valgkampsang, tekst og melodi av Henning Kvitnes.

Jeg har dermed gleden av å introdusere Henning Kvitnes til urfremføring av "Rødt" for partiets landsmøte.

Jens Stoltenberg takket Henning Kvitnes for sangen og overrekte han en blomsterbukett.

Jens Stoltenberg ønsket alle vel hjem og erklærte Det norske Arbeiderpartis 60. ordinære landsmøte for hevet.

Møtet sluttet kl. 1420.